

Բ Դ Զ Ը Ծ Ծ
 Բ Ժ Դ Զ Ը Ծ Ծ
 Բ Ժ Դ Զ Ը Ծ Ծ

Թ. I. Նազկեոի 1.

ճառադրեիսա՛. Գաւոսլւատա՛

Գաւոսլւ

Գաւոսլւ Մանուկեմ

ძველი აღთქმის
წიგნები

2-7

К Н И Г И
В Е Т Х О Г О З А В Е Т А

ПО РУКОПИСИ 978 г.

Том I. Вып. 1
БЫТИЕ . ИСХОД

ИЗДАЛ
А. ШАНИДЗЕ

514875
გვ. 1952 წ.

ИЗДАТЕЛЬСТВО АКАДЕМИИ НАУК ГРУЗИНСКОЙ ССР

Тбилиси—1947

F_1

F-14255-

საქ. სსრ მეცნიერებათა აკადემიის გამოცემლობა
თბილისი 1947

რედაქტორი ა. შანიძე.

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის სტამბა, ა. წერეთლის ქ. № 7
უკანასკნელი ფორმა ხელმოწერილია დასაბეჭდად 25.12.47. ნაბეჭდ ფორმათა რაოდენობა 8.
სავეტორო ფორმათა რაოდენობა 10
შეგ. 25
ტირაჟი 1600.

უგ 13799

წ ი ნ ა ს ი ტ ყ ვ ა ო ზ ა

პირველი ნაკვეთისათვის

ქართული ენისა და ლიტერატურის ძველ ძვირფას ხელნაწერებს შორის მოიპოვება დიდი ორ-ტომიანი ხელნაწერი (I ტ. 532 ფ., II ტ. 428 ფ.), რომელიც შეიცავს ძველი ალექსანდრიის წიგნებს და გადაწერილია ოშკის ლავრაში 978 წ. თორნიკე პატრიკისათვის, რომელმაც ის ათონის ქართველთა მონასტერს შესწირა.

ეს შესანიშნავი ხელნაწერი, რომელიც ამჟამადაც ათონზეა დაცული, დიდი ხანია იქცეოდა სპეციალისტების ყურადღებას. ჯერ კიდევ 1849 წ. პლატონ იოსელიანმა გამოიტანა ის ათონიდან და მოიტანა თბილისში, სადაც მთელი ტექსტი გადაწერეს ორ ცალად: ერთი — სამეგრელოს მთავრის დავით დადიანისთვის (ამჟამად S 422) და მეორე — სიონის ტაძრისთვის (ამჟამად A 471). გადაწერის შემდეგ ხელნაწერი კუთვნილებისამებრ ისევ ათონის მთაზე დააბრუნეს.

ცნობები ამ ხელნაწერის შესახებ საკმაოდ მოიპოვება სპეციალურ ლიტერატურაში: პირველად ის ა. ცაგარელმა აწერა 1883 წელს¹, შემდეგ მას შეეხო ნიკო მარი, რომელმაც თავის ათონზე ყოფნისას (1898 წ. ზაფხულში) ამოიწერა ზოგი ადგილი ეზდრადან, მთლად გადმოწერა ორი პატარა წიგნი (რუთისა და იონასი) და გადაიღო ფოტოპირები ნეემიასი²; ა. ხახანაშვილმა, რომელმაც ათონის მთაზე დაყო 1902 წ. ივნისი და ივლისი, ამ ხელნაწერის შესახებ მოხსენება წაიკითხა არქეოლოგოსთა XII ყრილობაზე ხარკოვში³, ხოლო თ. ჟორდანიამ გავაცნო სიონისეული გადმონაწერი პირი⁴. უკანასკნელ, ხელნაწერის გრცელი აღწერილობა მოგვცა ჰარვარდის უნივერსიტეტის პროფესორმა რ. ბლეიკმა⁵.

რაც შეეხება ტექსტს, აქამომდე ის მხოლოდ ნაწილობრივ იყო ცნობილი ბეჭდური სახით: ა. ცაგარელმა გამოაქვეყნა ქება ქებათა (1886 წ.)⁶ და

¹ Каталог грузинских рукописей и старопечатных книг Иверского монастыря, составлен в июне месяце 1883 года: Сведения о памятниках груз. письменности, т. I, стр. 69—75 (დადიანისეული და სიონისეული ხელნაწერი აწერილია იქვე, გვ. 1—8)

² Из поэзии на Афон: ЖМНП 1899, март, стр. 13.

³ Афонский список груз. библии 978 г. и его значение для исправления печатного текста: Богословский вестник, 1903, ноябрь, стр. 418—426.

⁴ Описание рукописей, II, (1902), 35—41.

⁵ R. P. Blake, The Athos Codex of the Georgian Old Testament (Harvard Theological Review, Vol. XXII, № 1, January 1929, pp. 33—56); აგრეთვე მისივე: Catalogue des manuscrits géorgiens de la Bibliothèque de la Laure d'Iviron au mont Athos [Extrait de l'Orient Chrétien, t. VIII, № 3 et 4 (1931—32), pp. 13—16].

⁶ Сведения, I, вып. 1, 1886, Приложение, стр. 17—56.

კ. კეკელიძე—ეკლესიასტე (1920 წ.)¹. ორივე სარგებლობდა არა ათონის ხელნაწერით, არამედ მისგან გადმონაწერით: ა. ცაგარელი—დადიანისეული პირით, კ. კეკელიძე—ამითაც და სიონისეულითაც.

მთელი ტექსტის გამოკვეყნებას აპირებდა პეტერბურგის მეცნიერებათა აკადემია, რომელსაც უკვე 1910 წელს მოეპოვებოდა ფოტოპირები ამ ხელნაწერისა. ეს ფოტოპირები აზიის მუზეუმში იყო დაცული. შედგა კომისია ქართულ-რუსული ლექსიკონის შესადგენად, რომლის ხელმძღვანელი იყო ნ. მარო, ხოლო წევრები: ივ. ჯავახიშვილი, ი. ყიფშიძე და ა. შანიძე. სალექსიკონო მასალების ამოსაყრებად ერთ-ერთი მთავარი წყარო უნდა ყოფილიყო ათონის ბიბლია და ამასთან დაკავშირებით დაისვა საკითხი მისი გამოცემისა. საამისოდ მოწვეულ კრებაზე (1913 წლის შემოდგომაზე) პირველი სამი წიგნი მოსესი ასე განაწილდა კომისიის წევრებს შორის სასტამბოდ დამზადებისათვის: დაბადებისა—ი. ჯავახიშვილს, გამოსლვათა—ა. შანიძეს და ლევიტელთა—ი. ყიფშიძეს. გამოცემის დასაჩქარებლად მოზრდილი წიგნები (მაგ., დაბადებისა, გამოსლვათა და სხვ.) შეიძლებოდა ცალკე-ცალკე გამოსულიყო. განზრახული იყო, დაკლებული ადგილები მცხეთური ხელნაწერის ტექსტით შეგვევსო (A 51)². შეუდევნი კიდევ გადმოწერას და სასტამბოდ დამზადებას ჩემი ხვედრისას, რომელიც აკადემიის სტანბას გადაეცა ასაწყობად. ომიანობის გამო შექმნილ პირობებში წიგნის წყობა გაჭიანურდა: 1917 წლის დასაწყისისათვის დაბეჭდილი იყო მხოლოდ 64 სვეტი (გამ. 1,1—14,24) და აწყობილი იყო კიდევ 35 თავამდე (ამიანად)³. ამის შემდეგ წყობა და ბეჭდვა შეწყდა, რადგანაც 1917 წლის დიდმა ამბებმა უსწრო და მე თბილისს გადმოვიდი სამუშაოდ.

ინტერესი ჩვენი ხელნაწერისადმი საზღვარგარეთაც დიდი იყო. პროფ. რ. ბლეიკმა, რომელიც ოთხჯერ იყო ათონის მთაზე და დაწვრილებით აწერა იქაური ქართული ხელნაწერები⁴, გადაადებინა ძველი აღთქმის წიგნების ფოტოპირები და გამოიყენა ის მეოთხე ეზდრას განსხვავებული ადგილების საჩვენებლად იერუსალიმის ხელნაწერის ამავე წიგნის ტექსტთან შედარებით, რომელიც მას წინეთ ჰქონდა გამოცემული⁵. ამჟამად იგივე მეცნიერი გამოსაცემად ამზადებს წინასწარმეტყველების ტექსტს (იერუსალიმის ხელნაწერის ტექსტთან ერთად).

¹ თარგმანებად ეკლესიასტისაჲ მიტროფანე ზმკრნელ მიტროპოლიტისაჲ. თბილისი, 1920, გვ. 180—226 (ტექსტი გამოცემულია სამ სხვა თარგმანთან შედარებით: მცხეთის ხელნაწერისა, მოსკოვის გამოცემისა და პეტრიწონელ რედაქციის პირისპირ).

² Известия АН, 1913, № 18, стр. 1067.

³ წიგნი იწყობოდა ორ სვეტად, თვითმული სვეტი 3,5×12 კვადრატზე [მთელი გვერდის ზომა (გვერდის სათაურებისა და ხელნაწერის ფურცლების აღნიშვნით მარჯვნივ და მარცხნივ) იყო 8×12,5 კვადრატ], ზედრულად, ათონური ტექსტი—16 კვადრატის ასოებით, მცხეთური კი (შესასებ ადგილებში)—კადადმოური ციცეროთი. სათაურებად, საკუთარი სახელების ინიციალებად და თავების რიცხვის აღსანიშნავად ნახმარი იყო მრგვალი ასოები.

⁴ Catalogue des manuscrits etc. (ნახე ზემოთ).

⁵ R. P. Blake, The Georgian Text of Fourth Esdras from the Athos Manuscript (Harvard Theological Review, XXII, 1929, pp. 57—105); The Georgian Version of Fourth Esdras from the Jerusalem Manuscript (იმავე ჟურნალში, XIX, 1926, pp. 299—375).

ამას უნდა დაესძინოთ, რომ ნ. მარი თავის შენიშვნებში საღ. წერილის შესახებ ძველი ალექსის წიგნების ქართულ-სომხური ვერსიების ურთიერთობას არკვევდა ბერძნულ-სირიულ ვერსიებთან შედარებით და ქართ. ბიბლიის ბაქარისეულ გამოცემასთან ერთად (ზოგჯერ მცხეთურ ხელნაწერთანაც) ათონის ხელნაწერის ჩვენებასაც იყენებდა ხოლმე¹. ამას გარდა, ს. ჩხენკელმა დაბეჭდა გამოკვლევა საყოთარ სახელთა ბრუნების შესახებ მეფეთა წიგნების მიხედვით². ეს არის და ეს, რაც ჯერჯერობით გაკეთებული იმ ხელნაწერის მეცნიერული შესწავლა-გამოცემისათვის, რომელიც სახელოვანმა ქართველმა მხედარმა, იმ დროს უკვე ბერად შემდგარმა თორნიკ-იოანემ გადააწერინა, იმ თორნიკმა, რომელიც სულ მცირე ხნის შემდეგ იძულებული გახდა, ისევე ხმალი აეღო ხელში, რომ სპასალარად გასცდილობდა დავით კურაპალატის მიერ მიცემულ ქართველ მხედრობას და მონაწილეობა მიეღო საბერძნეთის ხელისუფლების წინააღმდეგ აჯანყებულის ვარდა სკლეროსის (ანუ ვ. სკლაროსის) ჯარების განადგურებაში ჰალისის პირად და ამით კონსტანტინეპოლი ეხსნა დიდი განსაცდელისაგან³.

ამემაღლ ათონური ბიბლიის ტექსტი იცემა ისე, როგორც ხელნაწერში წარმოდგენილი. დაკლებული ადგილების შევსებაზე ხელი ავიღეთ, რადგანაც შევსება არსებითად არც შეიძლება, იმიტომ რომ მცხეთური ხელნაწერი ბიბლიისა—მთლად თუ არა, უმეტესად მაინც—სხვა რედაქციისა და ალაგ-ალაგ მისი ტექსტი (მაგ., გამოსლვითა წიგნის უკანასკნელი თავები 36, 37, 29, 39) ისეა დალაგებული, როგორც ებრაულში და არა როგორც ბერძნულ ჰებრო-მეკონტაში (სამოცდაათისეულში)⁴. სხვა ხელნაწერებიც ძალიან ჭრელ სურათს იძლევა. მაგ., გამოსლვითა წიგნი გელათურ ხელნაწერში (ქუთაისის მუზ. № 33) ზოგან ათონის ტექსტს იძლევა, ზოგან მცხეთურს, ზოგან კი სულ სხვა რედაქციას გვიჩვენებს, ერთი სიტყვით, ნარევი შედგენილობისაა. ამიტომ საჭიროა თვითთელი ხელნაწერის ინდივიდუალური შესწავლა. ცხადია, ასეთ პირობებში უმჯობესია, რომ ძველი ალექსის წიგნების გამოცემა უძველესი ხელნაწერით დავიწყეთ, რომელიც ყველა დანარჩენ ძველი ალექსის წიგნების ხელნაწერზე მეტია ძოკულობით თუ მნიშვნელობით.

ათონის ხელნაწერში ტექსტი მიყოლებით სწერია, აქ კი ის თავებად და მუხლებად დაყავით. ზოგ შემთხვევაში მუხლების სათვალავი ორმაგია, რაც გვიჩვენებს, რომ მუხლების თანამდევრობაში განსხვავებაა ჩვენს ტექსტსა (რომე-

¹ Н. Я. Марр, Заметки по текстам св. Писания в древних переводах армян и грузин: Христианский Восток, II, 163—174 (§§ 1-24), 263-274 (§§ 25-37); III, 249-262 (§§ 38-46), IV, 229-245 (§§ 47-84).

² ს. ჩხენკელი, საყოთარ სახელთა ბრუნება ოშკური ხელნაწერის მეფეთა წიგნებში: სტალინის სახელობის თბ. სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები, XXV (1942), 153—208.

³ ამის შესახებ: გ. მთაწმიდლის „ცხოვრება იოვანესი და ეფთჳმისი“ (ძველი ქართული ენის ძეგლები, 3), თბ., 1946, თთ. 13—22 (გვ. 17—20).

⁴ განსხვავება იწყება 36-ე თავის მე-8 მუხლიდან. აქა-იქ ამ ხელნაწერში თავისუფალი ადგილებია დატოვებული შესავებად (მაგ., გამ. 37, 19—29).

ლიც ბერძნულ სამოცდაათისეულს მისდევს) და ებრაულს შორის (ფრჩხილებში ნაჩვენებია ებრაული სათვალავი)¹.

ტექსტი იბეჭდება ფორთხილების მიხედვით ისე, როგორც ხელნაწერში წარმოდგენილი, ოღონდ: ქარაგმები გახსნილია², შეუძლებელი ფორმები გასწორებულია და ხელნაწერის წაკითხვა შენიშვნებში ჩამოტანილი A ლიტერით³; გამოტოვებული ადგილები სამწერტილით არის აღნიშნული (...), ჩემ მიერ ჩამატებული სიტყვები და ასოები — კავებით []; ნაირ-ნაირი, მაგრამ შესაძლებელი ფორმები ხელ-უხლებელია: შუამდინარედ (დაბ. 28, 2; 28, 6) და შუამდინარედ (დაბ. 28, 5; 28, 7); იწრაფა (დაბ. 19, 29) და ისწრაფა (დაბ. 18, 6); ცხომდა (დაბ. 47, 28) და ცხონდა (დაბ. 50, 22), მოაძოვოს (გამ. 22, 5) და მოაძოოს (იქვე), მსტუარნი (დაბ. 42, 30; 42, 34) და მსტოვარნი (42, 31) და მისთ.; ხელ-უხლებლად დაცოცვეთ ზოგი თავისებურება, მაგ., სინტაქსურად უჩვეულო: განუფიცხა უფალმან გული ფარაოს (გამ. 10, 27; 11, 10; შდრ.: განუფიცხა უფალმან გული ფარაოს, გამ. 10, 20 ან: განუფიცხა უფალმან გული ფარაოსი, გამ. 14, 8).

დიდი სიჭრელეა და ზოგჯერ დიდი შეცდომებიც საკუთარ სახელებში, მაგრამ მათი გასწორება, საზოგადოდ, ჩემ მიზანს არ შეადგენდა. მაგალითები: სობალ (დაბ. 36, 20) და საბალ (დაბ. 36, 23), ბასემით (დაბ. 36, 10) და ბასიმით (დაბ. 36, 13), ბესეფონსა (გამ. 14, 2) და ბელსეფონსა (14, 9), აბიმელექ და აბიმელიქ (გამ. 21, 25; 21, 27), სინელნი (დაბ. 15, 19; მოსალოდნელი იყო: ქენელნი), გოზომ (დაბ. 36, 23; მოსალოდნელი იყო: გოლომ), ლუკამ (დაბ. 36, 27; მოსალოდნელი იყო: ზუკამ). ორ უკანასკნელ შემთხვევაში შეცდომა წამომდგარია მთავრული **ხ** და **ხ** ასოების არევისაგან. მსგავსი მოვლენა ბევრია ხელნაწერში, მაგრამ ისინი საერთოდ ხელ-უხლებელია. მათი სათანადოდ გასწორება სხვა ვერსიებთან შეჯერებისა და სხვა ხელნაწერების ტექსტის გათვალისწინების შემდეგ არის შესაძლებელი.

აქა-იქ ნათლად ჩანს ბერძნული ტექსტის გავლენა: გემოვ მახილევ მგბრისა მაგისკად იფქლისა (დაბ. 25, 30), რაც წარმომდგარია იქედან, რომ „παρὰ τὴν σιττικὴν νακελάδ (რაც „ცეცხლებრს“ ნიშნავს) παρὰ τὴν ἰουδαϊκὴν“ წაუკითხავთ; ასევე არევა ერთი ბერძნული სიტყვისა მეორესთან ამ ადგილის თარგმნისას: სამსახურებელსა მას და საქმესა მას ძელით ხუროებისასა (გამ. 31, 5); მოსალოდნელი იყო: ქვის საქმესა მას და საქმესა მას ძელით ხუროებისასა (მაშასადამე, ლათინურად-ს ნაცვლად ლათინურად წაუკითხავთ)⁴.

¹ ამ შემთხვევაში მშველელა H. B. Swete-ის გამოცემა: The Old Testament in Greek according to the Septuagint. I, Cambridge 1909.

² იშვიათად (ტექნიკური პირობების გამო—ადგილის მოგების მიზნით) საჭირო გახდა მათი ხმაურება, მაგ., რლ (დაბ. 46, 18), რ (დაბ. 46, 30).

³ ამ ხელნაწერის აღსანიშნავად ნ. მარის შემოღებულ ნიშანს (O-ს) ის ნაკლი ახლავს, რომ ნულთან ირევა.

⁴ არ არის გამორიცხული, რომ არევა თვით ბერძნულ ტექსტში იყო.

ზოგან აშკარად ჩანს, რომ ტექსტი შერყვნილია: ეძიებდეს კაცსა წინამძღუარსა (დაბ. 19, 11), მეწამლეთა ანუ ზურგებით (გამ. 22, 18) და სხვა.

ჩვენი გამოცემის ტექსტს დიდი მნიშვნელობა აქვს ძველი აღთქმის წიგნების თარგმნისა, რედაქციისა და ფილიაციის საკითხების გამოსარკვევად და სხვა საკითხების გასაშუქებლად. ეს ამ ორი წიგნიდანაც ნათლად ჩანს. მაგრამ ამ საკითხის განხილვა,—და ზოგი სხვისაც,—შეიძლება მერმისისთვის გადაიდოს, როცა მთელი ტექსტი ხელთ გვექნება დაბეჭდილი სახით.

ამ ნაკვეთის გამოშვებით განახლებულია ოცდაათი წლის წინათ შეწყვეტილი მუშაობა ოშკური ხელნაწერის კრიტიკული გამოცემისათვის¹. რაგინდ სასიხარულოც უნდა იყოს ეს ამბავი, არ შემოძლია მაინც დიდი გულის ტკივილით არ აღვნიშნო: ვაი რომ სამუდამოდ შესვენებულია ამ საქმის წამომწყები დიდი ნიკო (+ 1934 წ.) და ორი მისი თანამშრომელი: დიდი ივანე (+ 1940 წ.) და ნიკიერი იოსებო, რომელიც ადრე გამოეთხოვა წუთისოფელს (+ 1919).

ამ სტრიქონების დამწერს ვალად აძევს, განაგრძოს და ბოლომდე მიიყვანოს მათი სანუჯვარი საქმე.

ა. შანიძე

1.11.1947.

თბილისი.

¹ ამ ნაკვეთის კორექტურების კითხვაში მშველდონენ პროფ. ილია აბულაძე და დოც. ი. იმნაიშვილი, რომელთაც გულითად მადლობას მოვასხენებ.

ПРЕДИСЛОВИЕ

к первому выпуску

Среди особенно ценных древнегрузинских рукописей, находящихся в Грузии или за ее пределами, выделяется большая двухтомная рукопись (т. I—532 л., т. II—428 л.), содержащая ветхозаветные книги и переписанная в Опшкской лавре в 978 г. для патрикия Торника, который пожертвовал ее Иверскому монастырю на Афоне.

Эта замечательная рукопись, и ныне хранящаяся на Афоне, давно привлекает к себе внимание специалистов. Еще в 1849 году известный историк П. И. Иоселиани вывез ее с Афона и доставил в Тбилиси, где она целиком была списана в двух экземплярах, из которых один был заказан владетельным князем Мегрелии Д. Л. Дадиани (ныне хранится в Музее Грузии, S 422), а другой—Сионским собором в Тбилиси (ныне в Музее Грузии, A 471)¹. После этого рукопись вернули обратно по принадлежности на Афон.

В специальной литературе имеются довольно подробные сведения об этой рукописи: впервые ее описал А. А. Цагарели в 1883 году²; затем ее коснулся Н. Я. Марр, который в бытность свою на Афоне (летом 1898 г.) сделал выборки из книги Ездры, списал целиком две маленькие книги (Руфи и Ионы) и снял фотокопии книги Неемии³; А. С. Хаханашвили, пробывший на Афоне июнь и июль 1902 г., сделал доклад об этой рукописи на XII археологическом съезде в Харькове⁴; Ф. Д. Жордания ознакомил публику с сионской копией⁵ и, наконец, Р. П. Блэйк дал довольно подробное описание рукописи⁶.

¹ მთხილთა წმინდათა და სტატთა აღმოსავლეთისა ადგილთა ტიმოთესგან, ქართლის მთავარ-ეპისკოპოსისა (С предисловием и примечаниями П. Иоселиани). Тбилиси, 1852, стр. 35.

² Каталог грузинских рукописей и старопечатных книг Иверского монастыря, составлен в июне месяце 1883 года: Сведения о памятниках груз. письменности, т. I, вып. 1, стр. 69—75 (Дадиановский и сионский списки описаны там же, стр. 1—8).

³ Из поездки на Афон: ЖМНП 1889, март, стр. 13.

⁴ Афонский список грузинской библии и его значение для исправления печатного текста: Богословский вестник, 1903, ноябрь, стр. 418—426.

⁵ Описание рукописей, II (1902), стр. 35—41.

⁶ The Athos Codex of the Georgian Old Testament: Harvard Theological Review, Vol. XXII, № 1, January, 1929, pp. 33—56. Также: Catalogue des manuscrits géorgiens de la Bibliothèque de la Laure d'Iviron au mont Athos (Extrait de l'Orient Chrétien, t. VIII, 1931—32, pp. 13—16).

Что же касается текста, то он в печатном виде известен только частично: А. А. Цагарели издал Песнь песней (в 1886 г.)¹, а К. С. Кекелидзе—Эклезиаст (в 1920 г.)². При этом оба они пользовались не самой рукописью, а копиями: А. А. Цагарели—дадиановской, а К. С. Кекелидзе—обеими (дадиановской и сионской).

Издавать весь текст собиралась Академия Наук, которая в 1910 году уже располагала фотоснимками с рукописи, хранившимися в Азиатском Музее. Издание служило, в первую очередь, целям составления грузинско-русского словаря комиссией, во главе которой стоял Н. Я. Марр, а членами были И. А. Джавахишвили, И. А. Кипшидзе и пишущий эти строки. На заседании комиссии (осенью 1913 года), посвященном изданию афонской библии, как одного из основных источников для выборки слов, первые три книги Пятикнижия Моисея были распределены между членами комиссии след. образом: Бытие—И. А. Джавахишвили, Исход—А. Г. Шанидзе, Левит—И. А. Кипшидзе. Для ускорения издания более крупные книги (напр., Бытие, Исход) предполагалось издать отдельно. Кроме того, было принято решение восполнить недостающие места рукописи соответствующими текстами из Мцхетской рукописи (А 51)³. Я немедленно приступил к списыванию своей доли и, подготовив ее к печати, сдал в типографию Академии. В условиях войны набор и печатание затянулись, и к началу 1917 г. напечатано было только 64 столбца (книга печаталась в два столбца), а именно: Исх. 1, 1—14, 24; было набрано еще до 35-ой главы (включительно). После этого печатание приостановилось, так как разыгрались грандиозные события 1917 года, и я переехал на работу в Тбилиси.

Немалый интерес проявляли к нашей рукописи и за границей: проф. Гарвардского университета Р. Блэйк, 4 раза побывавший на Афоне и описавший там грузинские рукописи⁴, снял с нее фотокопии и использовал их для установления разночтений к грузинской версии четвертой книги Ездры, изданной им раньше по иерусалимской рукописи⁵. Тот же ученый в настоящее время готовит издание книг пророков (с привлечением и иерусалимского списка).

К этому надо добавить, что в своих „Заметках по текстам св. Писания“ Н. Я. Марр для решения вопросов взаимоотношений библейских текстов на грузинском, армянском, греческом и сирийском языках поль-

¹ Сведения, 1, вып. 1 (1886) Приложение, стр. 17—56.

² თარგმანება ეკლესიასტისა მიტროპოლიტის მიტროპოლიტისა (Commentarii in Ecclesiastem Metrophanis, metropolitae smyrnensis). Тбилиси, 1920, стр. 180—226 (Афонский текст издан параллельно с тремя другими грузинскими переводами).

³ Известия АН, 1913, № 18, стр. 1067.

⁴ R. P. Blake, Catalogue de manuscrits géorgiens etc. (см. выше).

⁵ R. P. Blake, The Georgian Version of Fourth Esdras from the Jerusalem Manuscript: Harvard Theological Review XIX, 1926, pp. 299—373; The Georgian Text of Fourth Esdras from the Athos Manuscript: ib., XXII, 1929, pp. 57—105.

зовался и данными афонского списка¹. Кроме того, С. Е. Чхенкели напечатал исследование о склонении собственных имен в древнегрузинском по книгам Царств². Вот все, что сделано до сих пор по изучению и критическому изданию рукописи, которую заказал знаменитый груз. полководец,—в то время уже постригшийся в монахи,—Торник-Иоанн, который вскоре после этого (весной 978 г.) принужден был снова взяться за меч, чтобы, став во главе грузинских войск, данных ему владетелем грузинской провинции Тао куропалатом Давидом, принять активное участие в разгроме Варды Склира, восставшего против центральной власти Византии и захватившего значительные территории в Малой Азии, и, таким образом, отвести неминуемую опасность от Константинополя.

Текст афонских ветхозаветных книг ныне издается так, как он представлен в рукописи. Идея восстановления недостающих мест рукописи текстом михетской библии оставлена, поскольку выяснилось, что михетская рукопись (А 51),—если не целиком, то в большей своей части,—дает текст иной редакции, чем афонская; к тому же местами этот текст в последовательности некоторых глав и стихов (напр., Исхода 36, 37, 38 39) следует не септуагинте, как наш список, а еврейскому тексту и однотипным ему версиям. Другие рукописи также дают очень пеструю картину; так, напр., Исход по гелатскому Пятикнижию (Кут. Музей, № 38) в редакционном отношении следует то афонской библии, то михетской, а местами стоит совсем особняком; словом, показывает разнородный текст. Поэтому каждую рукопись следует изучать отдельно, с индивидуальным подходом³. Ясно, что при таком положении вещей издание древнегрузинских ветхозаветных книг, испытавших не меньше ревизий и переделок, чем новозаветные, лучше начать с древнейшей рукописи, которая превосходит все другие и по объему, и по своему значению.

В нашей рукописи ветхозаветные книги писаны сплошным текстом, без деления на главы и стихи. В издании же введено обычное деление; в некоторых случаях счет стихов дается двойной, показывающий, что последовательность стихов по нашему тексту, в общем следующему за греческим текстом 70 толковников, не совпадает с последовательностью обычного издания еврейского текста (в скобках дается деление по еврейскому тексту)⁴.

¹ Заметки по текстам св. Писания в древних переводах армян и грузин: Христианский Восток, II, 163—174 (§§ 1-24), 263—274 (§§ 25—37); III, 249—262 (§§ 38—46); IV, 229—245 (§§ 47—84).

² С. Е. Чхенкели, Склонение собственных имен в „Книгах Царей“ по Опшской рукописи 978 г.: Труды Гбилисского госуд. университета им. Сталина, XXV (1942), 153—208.

³ Говоря это, мы имеем в виду и лекционари, заключающие в себе чтения из ветхозаветных книг.

⁴ В этом случае работу облегчало нам камбрижское издание греческого текста: Н. В. Swete, The Old Testament in Greek. V. I. Cambridge 1909.

Текст печатается по фотографиям так, как он дан в рукописи, только титла раскрыты, пропуски отмечены многоточиями (...), поблекшие от времени еле видные слова и буквы заключены в круглые скобки (), а недостающие и восполненные нами — в квадратные [].

Колебания в орфографии фонетического и морфологического характера (иногда и синтаксического) сохранены, поскольку они остаются в пределах допустимых форм. Исправлены описки и явные погрешности, но все рукописные чтения указаны в примечаниях литерой А¹.

Большой разноречивостью показывают собственные имена (личные и географические), но исправлять их, с целью проведения единообразия, не входило вообще в наши задачи даже тогда, когда ясно было, что ошибка происходит от смешения букв на грузинской почве, как, напр., в случаях с Гозом (вм. Голом, Быт. 36, 23) и Лукам (вм. Зукам, Быт. 36, 27)². К исправлениям в подобных случаях можно приступить только имея в руках разночтения всех грузинских списков и при учете форм других версий, к которым тяготеет грузинский перевод.

В настоящем выпуске местами явно выступает влияние греч. текста. Отметим несколько характерных случаев: Γεῦσόν με ἀπὸ τοῦ ἐψήματος τοῦ πυρρὸς (Быт. 25, 30) გეშონ მე აბოლვე მკბრის მკვსვან ოფქლოსა „дай отведасть эту (имеющуюся у тебя) пшеницу“. Очевидно, ошибка произошла от смешения слова *πυρρὸς* („огненного цвета“) с созвучным *πυρρὸς* „пшеница“³; καὶ τὰ λιθουργικά καὶ εἰς τὰ ἔργα τὰ τεκτονικά τῷ ξύλων (Исх. 31, 5) სკმსახურებელსა მს რა საქმეს ძეგლით ხეობებისა („служебное и дело плотничное по дереву“. Видимо, вм. *λιθουργικά* („относящиеся к каменному делу“) прочитано *λειτουργικά* („служебное“). В одном случае предлог отнесен к следующему за ним слову: κατὰ ὄρος ἰαλαψα „в гор. Катерон“, что представляет собой передачу греч. κατὰ Ἦρώων πόλιν (Быт. 46, 28—29).

Есть места, явно искаженные под пером переписчиков (Быт. 10, 11; Исх. 22, 18 и др.).

Текст нашего издания имеет громадное значение для решения вопросов о переводе, редактировании и филиации ветхозаветных книг, равно как и для других вопросов историко-литературного характера. Это ясно и из двух книг данного выпуска. Но эти и другие вопросы следует отложить до того момента, когда весь текст рукописи будет напечатан.

Выходом настоящего выпуска возобновлена прерванная 30 лет тому назад работа над критическим изданием афонского списка грузинских библейских книг Ветхого Завета.

¹ Введенное Н. Я. Марром обозначение этой рукописи литерой О (= Ошкская рукопись) неудобно в том отношении, что она часто принимается за нуль.

² Ошибка произошла от смешения уставных груз. букв Ъ (а) и Ь (в).

³ Возможно, что смешение имело место в греч. тексте.

Как ни отратно это обстоятельство, тем не менее не могу не отметить с великим прискорбием, что, увы, давно почил инициатор этого издания, великий ученый Н. Я. Марр († 1934), равно как не стало и двух его сотрудников в этом деле: другого великого ученого И. А. Джавахишвили († 1940) и талантливого И. А. Кипшидзе, преждевременно сошедшего в могилу († 1919).

На пишушем эти строки лежит обязанность продолжить и довести до конца дело, близкое их сердцу.

А. Шанидзе

1. XI. 1947

Тбилиси

ፆገጊናና

ሐዲገጊና

ገበየሐዲገጊና

ገ

[ქულენ სისხუნსი ზღუდჷლენსა]

[თავები 1—11 სრულებით აკლია]

12

[1] ... მას სახელ(სა ზედა უფლისასა).

9. და წარმოვიდა მიერ აბრაჰამ და მოვიდა და დაიბანაკა უდაბნოსა მას.

10. და იყო სიყმილი ქუეყანასა ზედა. და შევიდა აბრაჰამ ეგვტედ მწირობად მუნ, რამეთუ განძლიერდა სიყმილი ქუეყანასა ზედა.

11. და იყო, რაჟამს მიეახლა ეგვტედ¹, ჰრქუა აბრაჰამ ცოლსა თჳსსა სარას: უწყი, რამეთუ დედაკაცი პირ-შუენიერ(ი) ხარ;

12. და ოდეს გიხილონ შენ ეგვტელთა მათ, თქუნ, ვითარმედ: ცოლი მისი არს ესე, და მომკლან მე, ხოლო შენ კეთილად შევიწყნარონ.

13. თქუ, ვითარმედ: დაჲ მისი ვარ, რაჲთა კეთილი მეყოს მე შენგან და განერეს სული ჩემი.

14. და იყო, რაჟამს შევიდა აბრაჰამ ეგვტედ, იხილეს ეგვტელთა მათ დედაკაცი იგი, შუენიერ იყო ფრიად.

15. და იხილეს იგი მთავართა ფა-

რაოვსთა და (აქეს იგი) წინაშე ფარაოვსსა.

16. და აბრაჰამს კეთილსა უყოფდეს მის გამო. და შეიყვანეს სარა სახლსა ფარაოვსსა და იყო მისი ცხოვარი და ზროხად და ვირი და მონად და მწევალი² და ჯორი და აქლემი.

17. და ტანჯა ღმერთმან ფარაო ტანჯვითა დიდითა და ბოროტითა და ყოველი სახლი მისი სარაჲსთჳს, ცოლისა აბრაჰამისა.

18. მოუწოდა ფარაო აბრაჰამს და ჰრქუა მას: რა(ჲ) ესე მიყავ მე? რად არა მითხარ მე, ვითარმედ ცოლი შენი არს?

19. რაჲსათჳს სთქუ, ვითარმედ დაჲ შენი არს, და მოვიყვანე იგი თავისა ჩემისა ცოლად? და აწ ეგერა ცოლი შენი წინაშე შენსა არს; წარიყვანე და ვიდოდე.

20. და ამცნო ფარაო კაცთა თ(ჳ)სთა აბრაჰამისთჳს, რაჲთა [1] წარგზავნონ იგი და ცოლი მისი და ყოველივე, რაჲდენი-რაჲ იყო მისი, და ლოტ მის თაჲა.

13

1. და გამოვიდა აბრაჰამ ეგვტით, იგი და ცოლი მისი და ყოველი, რაჲცა იყო მისი, და ლოტცა მის თანა უდაბნოდ.

2. აბრაჰამ იყო მდიდარ ფრიად საცხოვრითა და ვეცხლითა და ოქროვითა.

3. და მოვიდა, ვინაჲცა წარსრულ იყო უდაბნოთ, ვიდრე ბეთელდმდე, ვიდრე ადგიდმდე, სადა-იგი იყო კარავი მისი პირველად შოვრის ბეთელსა და შოვრის ანგესა³.

4. ადგილსა მას საჟურთხეველისასა,

¹ ეგვტედ A. 2 მწევალი + და ვირი A. 3 ანგესა A. ძველი აღთქმა, ტ. I.

სადა-იგი ექმნა მას პირველად. და ჰხადა მუნ სიხელსა უფლისა ღმრთისასა.

5. და ლოტთანა-მოსრულ იყო აბრაჰამისა, იყო საცხოვარი და ზროხად და კარგები.

6. და ვერ იტევდა მათ ქუეყანად იგი დამკვდრებად ერთამად, რამეთუ იყო მონაგები მათი ფრიად. და ვერ შემძლებელ იყვნეს დამკვდრებად ზოგად.

7. და იყო ლაღვად შოგრის (მწყემსთა მათ საცხოვართა აბრაჰამისთა და შოგრის მწყემსთა მათ საცხოვართა ლოტისთა. ხოლო ქანანელი იგი დამკვდრებულ იყო მას შინა ქუეყანასა მას.

8. ჰრქუა აბრაჰამ ლოტს: ნუ იყოფინ ლაღვად შოგრის ჩემსა და შენსა და შოგრის მწყემსთა¹ შენთა და ჩემთა, რამეთუ კაცნი ძმანი ვართ ჩუენ.

9. ანუ არა აბა-ეგერა ყოველი ქუეყანად წინაშე შენსა? განმეშორე ჩემგან. ანუ შენ მარჯუენით და მე მარცხენით, ანუ მე მარჯუენით და შენ მარცხენით.

10. და აღიხილნა ლოტ თუალნი თჳსნი და იხილა ყოველი [2] სანახები იორდანისად, რამეთუ ყოველი იყო სარწყავ, ვიდრე დაქცევადმდე ღმრთისა მიერ სოდომისა და გომორისა, იყო ვითარცა სამოთხე ღმრთისად და ვითარცა ქუეყანად ეგუბტისად, ვიდრე მოსლვადმდე სეგორდ.

11. და გამოირჩია თჳსა ლოტ ყოვე-

ლი სანახები იორდანისად. და წარმოვიდა ლოტ აღმოსავალით და განეშორა კაცად-კაცი ძმისაგან თჳსისა.

12. და აბრაჰამ დაემკვდრა ქუეყანასა მას ქანანისსა და ლოტ დაემკვდრა ქალაქსა მას სანახეთასა² და დაეშენა სოდომს შინა.

13. ხოლო კაცნი იგი სოდომელნი უკეთურ³ და ცოდვილ იყვნეს წინაშე უფლისა ფრიად.

14. მაშინ ჰრქუა ღმერთმან აბრაჰამს შემდგომად განშორებისა მის ლოტისა მისგან: აღიხილენ თუალნი შენნი და იხილე მაგიერ აღვილით, სადა-ეგე ხარ შენ აწ, ბლუარად კერძო და ჩრდილოდ, აღმოსავლად და ზღუად.

15. ყოველსა ქუეყანასა რომელსა შენ ჰხედავ, შენ მიგცე იგი და ნათესავსა შენსა უკუნისადმდე.

16. და ვყო ნათესავი შენი ვითარცა [ქჳშად]⁴ ქუეყანისად. და უკეთეთ ვინმე უძლოს ქჳშად ქუეყანისად აღრაცხად, ნათესავიცა შენი აღრაცხოს⁵.

17. აღდეგ და მოვლე ქუეყანად, სიგრძელ და სივრცე მისი, რამეთუ შენ მიგცე იგი.

18. და აღიღო კარავი თჳსი აბრაჰამ და მოვიდა და დაეშენა იგი მუხასა მას თანა მამბრესა, რომელ-იგი არს კებრონს, და აღაშენა მუნ საკურთხეველი უფლისად.

14

1. და იყო მეფობასა მას ამარფალ მეფისა სენარისასა და არიოქ მეფისა სილლარისასა [1] და ქოდოლაგომორ მეფისა მის ელამისასა და თარგალ მეფისა მის წარმართთადასა.

2. და ყვეს ბრძოლად ბალაკის თანა, მეფისა სოდომელთადასა, და ბასაჲს თანა, მეფისა გომორელთადასა, და სინარ მეფისა ადამაჲსასა და სობომორ მეფისა სიბომჲისა და მეფისა ბალაკისა: ესე-იგი არს სეგორი.

1 მწყემსთა A. 2 სანახეთასა A. 3 უკეთურ A. 4 ქჳშად]—A. 5 ანუ A (აქტიური ფორმით).

3. ესე ყოველნი შეითქუნეს ღელესა მის მარილოანსა, ესე-იგი არს ზღუდა მარილთაჲ.

4. ათორმეტ წელ ჰმონებდეს ქოდოლაგომორს¹, ხოლო მეთათცამეტესა წელსა განდგეს.

5. და მეთათთხმეტესა² წელსა მოვიდა ქოდოლაგომორ და მეფენი იგი მის თანა და მოწყდნეს გმირნი იგი, რომელნი იყვნეს ასტაროთს³ შინა კარანისასა, და ნათესავნი ძლიერნი და სომეხნი იგი სავეს შინა ქალაქსა.

6. და ქორელნი იგი მათათა შინა სერიისათა, ვიდრე ზელეჟუნდმდე ფარას⁴ ნისა, რომელ არს უდაბნოსა ზედა.

7. და მოაქციეს და მოვიდეს წყაროსა მას საშეჯღისასა, ესე-იგი არს კადე⁵. და მოწყდნეს ყოველნი მთავარი ამალეკისანი და ამორვეელი იგი, რომელ დამკვდრებულ იყვნეს ასასან თამარს⁶.

8. განვიდა მეფე სოდომისაჲ და მეფე გომორისაჲ და მეფე ადამაჲსაჲ და მეფე სიბომისაჲ და მეფე ბალაქისაჲ, ესე-იგი არს სეგორი, და ეწყვნეს მათ ბრძოლად ჯეცსა მას მარილოანსა:

9. ქოდოლაგომორს, მეფესა⁶ ელაშისასა, და თარგალს, მეფესა⁶ [ჯ] წარმართთასა, და ამარგალს, მეფესა⁶ სალაპარისასა, და არიოქს⁷, მეფესა⁶ სილაპარისასა—ოთხნი ესე მეფენი ხუთთა მიმართ.

10. ხოლო ჯევი იგი მარილოანი მღვმენი იყვნეს მალთისანი. და ივლტოდა მეფე სოდომელთაჲ და მეფე გომორელთაჲ და შეცკვეს მას შინა. და სხუანი იგი მათდ კერძო (ივლტოდეს).

11. და წარიღეს ყოველი ცხენები

სოდომისაჲ და გომორისაჲ და ყოველი საზრდელი მათი და წარვიდეს.

12. და წარიყვანეს ლოტა, ძმის წული აბრაჰამისი, და ნაყოფი მისი და წარვიდეს, რამეთუ მკვდრ იყო იგი სოდომს შინა.

13. მო-ვინმე-ვიდა განრინებულთაგანი მიერ კერძო და უთხრა აბრაჰამს, რამეთუ იგი დამკვდრებულ იყო მუხასა მას თანა მამბრტსსა ოლმორს⁸ ძმისა⁹ ესქოლისსა და ძმისა აენანისსა¹⁰.

14. ესმა აბრაჰამს, რამეთუ წარიტყუენა¹¹ ლოტ, ძმის წული მისი. აღირაივნა თჳსნი სახლისა ნაშობნი მისნი სამას ათრვაშეტი და დევნა-უყო შემდგომად მათსა ვიდრე დანდმდე.

15. და დაესხა ღამე¹², იგი და მონანი, და მოსრნა იგინი. და წარიქცინა იგინი ვიდრე ქობალადმდე¹³, რომელ არს მარცხენით კერძო დამასკისა,

16. და მოაქცია ყოველი ცხენები სოდომისაჲ და ლოტ, ძმის წული თჳსი, მოიყვანა და ყოველი მონაგები მისი და დედანი და ერი.

17. გამოვიდა მეფე სოდომისაჲ შემთხვევად [ჟ] აბრაჰამისა, მო-რაჲ-ქცეულ იყო იგი მოწყუედიდან ქოდოლაგომორისა და მეფეთა¹⁴ მათ, რომელნი იყვნეს მის თანა ღელესა მას სავესა¹⁵, ესე იგი არს ველი მეფეთა¹⁶.

18. და მელქიზედეკ, მეფემან¹⁷ სალემისამან, გამოართუა აბრაჰამს პური და ღვინო. ხოლო იყო ესე მღდელი ღმრთისა მალღისაჲ.

19. და აკურთხა აბრაჰამი და თქუა: კურთხეულ არს აბრაჰამი ღმრთისა მიერ მალღისა, რომელმან დაჰბადნა ცანი და ქუეყანაჲ,

1 ქოდოლაგომორს A. 2 მეთათთხმეტესა A. 3 ასტარონს A. 4 კადე A. 5 ასასან თამარს [მთასა სან თამარს A. 6 მეფესა A. 7 არიოქ A. 8 ასეა A. 9 ძმისა A. 10 აენანისა A. 11 წარიტყუნა A. 12 ღამე A. 13 ქუაბადმდე A. 14 მეფეთა A. 15 სავესსა A. 16 მეფეთა A. 17 მეფემან A.

20. და კურთხეულ არს ღმერთი მადლი, რომელმან მოგცა მტერნი შენნი ჯელთა შენთა. და მისცა მას აბრაჰამ ათეული ყოვლისაგან.

21. ჰრქუა მეფემან სოდომელთამან აბრაჰამს: მომცენ მე კაცი, და ცხენები მიიღე შენდად¹.

22. ჰრქუა აბრაჰამ მეფესა² სოდომელთასა: განვიპყრე ჯელნი ღმრთისა მიმართ მადლისა, რომელმან დაჰბადნა ცანი და ქუეყანაჲ.

23. უკუეთუ საბლითგან³ ვიდრე ჯამლის ტეფადმდე—შესასხმელთამდე—მოვილა ყოვლისაგან, რომელ არს შენი, რაჲთა არა სთქუა, ვითარმედ: მე განვაშლიდრე აბრაჰამი,

24. გარნა რომელ-რაჲ ჰამეს ჰაბუთა ამათ, და ნაწილი კაცთა ამათ, რომელნი მოვიდეს ჩემ თანა: ესქოლ, აენან, მამზრე⁴, ამათ მიიღონ ნაწილი.

15

1. ამის სიტყვას შემდგომად იყოს სიტყუად უფლისაჲ აბრაჰამისა მიმართ და თქუა: ნუ გეშინინ, აბრაჰამ, მე შეგეწიო შენ და სასყიდელი შენი დიდ იყოს ფრიად.

2. ჰრქუა აბრაჰამ: უფალო, რაჲ მომცე მე? და მე ესერა დატევილ ვარ უშვილოდ, ხოლო ძმ მასეიისი, სახლის წულისა ჩემისაჲ, ესე დამსკელი ელიეზერ.

3. და თქუა აბრაჰამ: რამეთუ არა შეიქ თესლი, ამან სახლის წულმან ჩემმან დამიმკდროს მე.

4. და მე(ყსეჲსად ჯამად იყოს) მისა და ჰრქუა: არა დავიმკდროს შენ მაგან, არამედ რომელი გამოვიდეს შენგან, მან დავიმკდროს შენ.

5. და გამოიყვანა გარე და ჰრქუა მას: აღიზოლენ თუნი შენნი ზეცად და აღრაცხენ ვარსკელავნი, უკუეთუ უძლო აღრაცხად მათი. და ჰრქუა: ესრე იყოს ნათესავი შენი.

6. და ჰრქმენა აბრაჰამს ღმრთისაჲ და შეერაცხა მას სიმართლედ.

7. და ჰრქუა მას: მე ვარ ღმერთი, რომელმან გამოგიყვანე შენ სოფლისა მისგან ქალდეველთაჲსა, რაჲთა მიგცე შენ ქუეყანაჲ ესე სამკდრებელად.

8. და თქუა აბრაჰამ: უფალო, უფალო, რაჲთაჲ უწყოდი, რამეთუ დავიმკდროს იგი?

9. და ჰრქუა მას ღმერთმან: მომგუარე მე დიაკული სამ წლისაჲ და თხად სამ წლისაჲ და ვერძი სამ წლისაჲ დავტრიტი და ტრედი.

10. მოიღო ესე ყოველი აბრაჰამ და განახევრა იგი შოვრის და დაავო იგი წინაშე პირისპირ ურთიერთას. ხოლო მფრინველნი იგი არა განყვნა.

11. და გარდამოვიდოდა მფრინველი ჯორცსა მას ზედა განყოფილ(სა)⁵. ხოლო აბრაჰამ თანა-ჯდა.

12. [ჲ] და დასლვასა ოდენ მზისასა განკვრებდა დაეცა აბრაჰამის ზედა და აჰა-ესერა შიში დიდი ბნელისაჲ მოიწია მის ზედა.

13. და ჰრქუა აბრაჰამს: უწყებთ უწყოდე, რამეთუ მწირ იყოს ნათესავი შენი ქუეყანასა არა თჳსა და დიმიონენ იგინი და ბოროტსა უყოფდენ ოთხას წელ.

14. ხოლო ნათესავსა მას რომელსაჲ ჰმონებდენ, ესაჯო მე (და ამისა) შეგ-

1 ასეა A. 2 ნეფშა A. 3 საბლითგან] საბლის A. 4 მამზრე A. 5 რა A. 6 განუყოფელ(სა) A.

დგომად გამოვიდნენ აქა ქურჭრითა მრავლითა.

15. ხოლო შენ წარხუდე ნამათა შენთა თანა მშუდობით, განზრდილი სიბერითა კეთილითა.

16. ხოლო მეოთხე ნათესავი მოიქცეს აქა, რამეთუ არღა აღსრულებულ არიან ცოდვანი ამორეველთანი აქამოდე.

17. და ვითარცა იყო მშშ დასლვასა, იყო აღი და აჰა-ესერა საგუმილი მკუ-მოლვარშ და ლამპარნი ცეცხლისანი. და განვლეს შოფრის განყაფილთა მათ.

18. მას დღესა აღუთქუა ღმერთმან აღთქუმაჲ აბრაჰამს და ჰრქუა: ნათესავსა შენსა მიესცე ქუეყანაჲ ესე მდინარიოვან ეგვპტისაჲთ ვიდრე მდინარემდე დიდად ევფრატად:

19. სინელნი და კენეზელნი და კედონელნი,

20. ქეტელნი და ფერეზელნი და რაფაინელნი

21. და სარელნი და ქანანელნი და ეველნი და გერგესეველნი და იებოსელნი.

16

1. ხოლო სარა, ცოლი მისი, არა შობდა. და იყო მკევალი მისი ეგვპტელი, რომელსა სახელი ერქუა აგარ.

2. [5] ჰრქუა სარა აბრაჰამს ქუეყანასა მას ქანაანისასა: აჰა-ესერა დამაყენა³ მე ღმერთმან არა შობად. შევედ უჰუე მკეველისა ჩემისა, რადთა შვილიერ იქმნე მისგან. და ერჩდა აბრაჰამ კმასა სარაჲსსა.

3. და მოიყენა სარა, ცოლმან აბრაჰამისმან, აგარ მეეგვპტელი³, მკევალი თჳსი, შემდგომად (ათისა წლისა დამკედრებისა აბრაჰამისა ქუეყანასა მას ქანაანისასა, და მისცა აგი აბრაჰამს, კმარსა თჳსსა, მისა ცოლად.

4. და შევიდა მისა და მიუდგა იგი, და იხილა, რამეთუ მიდგომილ არს და შეურაცხ იქმნა დედოფალი იგი მის წინაშე.

5. ჰრქუა სარა აბრაჰამს: მეცნების მე შენგან. მე მივეც მკევალი ჩემი წიაღთა შენთა. ვითარცა იხილა, რამეთუ მიდგომილ არს, შეურაცხ ვიქმენ მის წინაშე. საჯენ უფალმან შენ შოფრის და ჩემ შოფრის.

6. ჰრქუა აბრაჰამ სარას: აჰა მკევალი შენი ჯელთა შენთა შინა არს. ივმიე, ვითარცა სათნო-არს შენდა. და ძჳრსა უყოფდა მას სარა. და ივლტოდა იგი პირისაგან მისისა.

7. პოვა იგი ანგელოზმან უფლისამან წყაროსა ზედა წყლისასა უდაბნოსა, წყაროსა მას გზასა ზედა სორისასა.

8. და ჰრქუა მას ანგელოზმან უფლისამან: აგარ, მკევალო სარაჲსო, ვინაჲ მოხუალ?... და მან ჰრქუა. მას: პირისაგან სარაჲსა, დედოფლისა ჩემისა, ვივლტი.

9. ჰრქუა მას ანგელოზმან უფლისამან: მიიქეც დედოფლისა შენისა და დამდაბლდი [x] ქუეყ⁴ ელსა მისსა.

10. ჰრქუა მას ანგელოზმან უფლისამან: განმრავლებით განვაძრავლო ნათესავი შენი, რომელი ვერ აღირაცხოს სიმრავლითა.

11. ჰრქუა მას ანგელოზმან უფლისამან: აჰა-ესერა მიდგომილ ხარ შენ და შევეძ და უწოდი სახელი მისი ისმაელ, რამეთუ შეისმინა უფალმან სიმდაბლისა შენისაჲ.

12. ესე იყოს კაც ველურ. ჯელნი მისნი ყოველთა ზედა და ჯელნი ყოველთანი მის ზედა და წინაშე ყოველთა ძმათა მისთა დაიმკდროს.

13. და ჰხადა აგარ სახელსა უფლისასა, რომელი-იგი ეჩუენა მას: შენ ხარ ღმერთი, რომელმან მომხედენ მე. რამეთუ თქუა, ვითარმედ წინაშე პირის-პირ ვიხილე, რომელი-იგი მეჩუენა მე.

14. ამისთჳს ეწოდა ჯურღმულსა ზას ჯურღმული, სადა-იგი ვიხილე წინაშე აჰა-ესერა შოვრის კადესა¹ და შოვრის ბარადსა².

15. და უშვა აგარ აბრაჰამს ძმ³ და უწოდა აბრაჰამ ძესა³ თჳსსა, რომელი-იგი უშვა მას აგარ, ისმეილ.

16. აბრაჰამ იყო ოთხმოცო და ექუსის წლის, რაჟამს უშვა აგარ ისმეილი.

17

1. იყო აბრაჰამ ოთხმოცო და ცხრა-მეტ წლის და ეჩუენა უფალი აბრაჰამს და ჰრქუა მას: მე ვარ ღმერთი შენი. სათნო-იყავ წინაშე ჩემსა და იყავ უბიწო.

2. და დაედვა აღთქუმაჲ ჩემი შოვრის ჩემსა და შოვრის შენსა და განგამრავლო შენ ფრიად.

3. და დაეარდა აბრაჰამ პირსა ზა თჳსსა და ეტყოდა მას უფალი და ჰრქუა:

4. და მე აჰა-ესერა [6] ეჰკოლ აღთქუქსა ჩემსა შენ თანა და იყო მამა მრავალთა [ნათესავთა]⁴.

5. და არღარა გეწოდოს შენ სახელი აბრაჰა⁵, არამედ იყოს სახელი შენი აბრაჰამ, და რამეთუ მამად მრავალთა ნათესავთა დაგადგინე შენ.

6. და აღგაორძინო შენ ფრიად და დაგადგინო შენ ნათესავად და მეფენი⁶ შენგან გამოვიდნ.

7. და დავამტკიცო აღთქუმაჲ ჩემი შოვრის ჩემსა და შოვრის შენსა და შოვრის ნათესავისა შენისა შემდგომად შენსა ნათესავისა მათისამდე აღთქუმად საუკუნოდ, რაჟთა ვიყო შენდა ღმერთი და ნათესავისა შენისა შემდგომად შენსა.

8. [და მიგცე შენ და ნათესავსა შენსა შემდგომად შენსა]⁸ ქუეყანაჲ ეგე, რო-

მელსა შენ ჰმწირობ, ყოველი ქუეყანაჲ [ქანანისაჲ]⁷ სამკდრებელად საუკუნოდ, და ვიყო მე მათა ღმერთი.

9. და ჰრქუა უფალმან აბრაჰამს: შენ აღთქუმაჲ ჩემი დაიმარხე, შენ და ნათესავმან შენმან შემდგომად შენსა ვიდრე ნათესავამდე⁹ მათა.

10. და ესე არს აღთქუმაჲ, რომელ დაიმარხოთ შოვრის ჩემსა და თქუენსა და შოვრის ნათესავისა შენისა შემდგომად შენსა ვიდრე ნათესავამდე⁹ მათა: წინა-დასცუთთ თქუენ ყოველსა წულსა ნათესავსა შოვრის თქუენსა.

11. და წინა-დაიცუთთ ჳორცი წინა-დაცუედილებისაჲ ... აღთქუმით შოვრის ჩემსა და შოვრის თქუენსა.

12. და ყრმისა რვისა დღისასა წინა-დასცუთთ ყოველსა წულსა ნათესავსა შოვრის თქუენსა, სახლისა ნაშობსა სახლისა შენისასა და ვეცხლით სყიდულმან, რომელი იყოს ნაშობი უცხო თ[ქ]ესლისაჲ, რომელ არა არს ნათესავისაგან შენისა,

13. წინა-დაცუეთით წინა-დაიცუთოს სახლის წულმან სახლისა შენისამან და ვეცხლით ფრდილმან. და იყოს აღთქუმაჲ ჩემი ჳორცსა თქუენსა⁹ აღთქუმად საუკუნოდ.

1 კადსა A. 2 გარდა A. 3 ძმსა A. 4 ნათესავთა—A. 5 მეფენი A. 6 და მიგცე... შენსა—A. 7 ქანანისაჲ—A. 8 ასეა A (უქარაგმოდ, პირველად უდონოდ, მეორედ დონით). 9 თქუენსა ჩემსა A.

14. და წულმან რომელმან არა დაიცვოს ჯორჯი წინა-დაცუთილებისა თვისისაჲ დღესა¹ მერვესა, მოისპოს სული მისი ნათესავისაგან თვისისა, რამეთუ აღთქუმაჲ ჩემი განაქარვა.

15. ჰრქუა უფალმან აბრაჰამს: სარას, ცოლსა შენსა, არღარა ეწოდოს სახელი მისი: სარა, არამედ სარრა იყოს სახელი მისი.

16. ხოლო ვაკურთხო იგი და მოგცე შენ მისგან შვილი და ვაკურთხო იგიცა. და იყოს ნათესავად დიდად და მეფენი ნათესავთანი შენგან² გამოვიდოდინ.

17. და დავარდა აბრაჰამ პირსა ზედა თვსსა და განიცინა გულსა თვსსა და იტყოდა: უკუეთუ ისისა წლისასა ესუს და უკუეთუ სარრა ოთხმოც და ათისა წლისამან შეას³?

18. ჰრქუა აბრაჰამ ღმერთსა: ისმავლ ესე ცხონდინ წინაშე⁴ შენსა, უფალო.

19. ჰრქუა ღმერთმან აბრაჰამს: ჰე, ესერა სარა გიშვეს შენ ძმ და უწოდის სახელი მისი ისაჲ. და დავმეტკიცო აღთქუმაჲ ჩემი მის თანა აღთქუმაჲ საუკუნოდ და ნათესავისა მისისა თანა შემდგომად მისა.

20. ხოლო ისმავლისთჳს აჰა-ესერა ვისმინე შენი, და [7] ვაკურთხო იგი და აღვადრძინო იგი და განვაბრავლო

იგი ფრიად, და ათორმეტნი ნათესავი შეეს და მიესცე იგი ნათესავად დიდად.

21. და აღთქუმაჲ ჩემი დავამტკიცო ისაკის თანა. რომელი გიშვეს⁵ შენ სარა ამასეჲ ქმსა წელიწადსა მეორესა.

22. და დასარულნა სიტყუანი ესე მისა მიმართ და (ამაღლდა ღმერთი აბრაჰამისგან).

23. და მოიყვანა აბრაჰამ ისმავლ, ძმ თვისი, და ყოველნი სახლისა ნაზობნი თვისნი და ყოველნი ვეცხლით სყიდულნი და ყოველი წული კაცთაჲ მათ სახლისა აბრაჰამისთაჲ და წინა-დასცუთა წინა-დაცუთილებაჲ იგი მათი ქამსა მას მის დღისასა, ვითარცა ეტყოდა მას ღმერთი.

24. აბრაჰამ იყო ოთხმოც და ცხრა წლის, ოდეს წინა-დაიცუთა ჯორჯი წინა-დაცუთილებისა მისისაჲ,

25. ხოლო ისმავლ, ძმ პისი, ათცამეტ წლის, რაჲემს წინა-დასცუთა ჯორჯი წინა-დაცუთილებისა მისისაჲ.

26. ქამსა მას მის დღისასა წინა-დაიცუთა აბრაჰამ და ისმავლ, ძმ მან მისმან.

27. და ყოველთა კაცთა სახლისა მისისათა და სახლისა ნაზობთა და ვეცხლით ფრდალთა უცხო თესლთაგან ნათესავთა წინა-დასცუთა.

18

1. ერუენა ღმერთი აბრაჰამს მუხასა მის თანა მამბრძსა, ჯდა რაჲ იგი კართა მათ ზედა კარვისა მისისათა შუვა სამხრის.

2. აღიხილნა თუალნი თვისნი და იხილა და აჰა სამ კაც [7] დგეს ზედა მისა. და იხილნა იგინი და აღდგა, მირბიოდა

შემთხვევად⁷ მათა კართაგან კარვისა მისისათა და თაყუანის-სცა მათ ქუეყანასა ზედა.

3. და ჰრქუა მათ: უფალო, უკუეთუ ვჰოე მადლი წინაშე თქვენსა, ნუ თანა-წარმვალთ მონასა თქვენსა.

4. მოიღონ წყალი და დაგზანენ ფერჯ-

1 დღესა A. 2 მეფენი ნათესავთანი შენგან მეფენი ნათესავისა შენისაგან A (შდრ. 17,6). 3 ახვა A (შდრ.: შეეს 17, 20). 4 ცხონდინ წეი ცხონდ A. 5 ძმ A. 6 გიშვეს A. 7 შემთხვევად A.

ნი თქუენნი, და დაიგრილეთ ხესა¹ ქუეშე².

5. და მოიღონ პური და ჭამეთ და ამისა შემდგომად წარვედით გზასა თქუენსა, ვინაჲთვან მოაქციეთ მონისა თქუენისა, და თქუეს: ეგრეთ ვყოთ, ვითარცა სთქუ.

6. და ისწრაფა აბრაჰამ შესლვად კარვად საოაჲსსა და ჰრქუა მას: აღრე ყიფ და შესუარე სამი საწყაული სამინდოჲ და ქმენ ყურბეული.

7. და ზროხათა მირბიოდა აბრაჰამ და მოიბა გზოჲ ჩჩლი და კეთილი და მისცა მონასა და იწრაფა შესაქმედ.

8. და მოიღო ერბოჲ და სძძ და გზოჲ იგი, რომელ შექმნა, და დაუგო მათ და ჭამეს. და იგი წინაშე მათსა დგა ხესა¹ მას ქუეშე².

9. ჰრქუა აბრაჰამს: სადა არს სარა, ცოლი შენი? მან მიუგო და ჰრქუა: აჰა-ეგერა სახლსა შინა.

10. ჰრქუა უფალმან აბრაჰამს: მოვაქციო და მოვიდე შენდა ჟამსავე³ ამას ჟამად და ესუას სარას ძმ...

11. აბრაჰამ და სარა მოხუცებულ იყვნეს და გარდასრულ დღეთა. მოაქლდა სარა დედათა წესსა.

12. განიცინა⁴ [8] სარა გულსა თჳსსა და თქუა: არღასადა რაჲ მომეცა მე აქამომდე და აჲ უფალი ჩემი მოხუცებულ არს.

13. ჰრქუა უფალმან აბრაჰამს: რაჲსა განიცინა სარა გულსა იუჲსსა⁵ და თქუა: ჰეშმარიტად ვშვე მენა, რამეთუ მე და-გებრდი?

14. ნუჟუჟე შეჟღებელ არსა ღმრთისა თანა სიტყუაჲ? (ამასვე ჟამსა მო)ვიდე შენდა, რომელცა⁶ გწადოდა, და ესუას სარას ძმ.

15. უფარ-ყო სარა და თქუა: არა ვიცინოდე, რამეთუ შეშინდა. და ჰრქუა: არა, არამედ იცინოდე.

16. აღდგეს კაცნი იგი მიერ და შთახედეს პირს⁷ ზედა სოდომისასა და გომორისასა. ხოლო აბრაჰამ თანა-უვილოდა მათ და წარჰგზავნიდა.

17. და თქუა უფალმან: და-ნუ -ემალო მენა აბრაჰამისგან, მონისა ჩემისა, რომელი მეგულებს მე ყოფად?

18. აბრაჰამ იყოს ნათესავად ღიდად და მრავლად და იკუროთხოვიან მისა მიმართ ყოველნი ნათესაენი ქუეყანისანი.

19. უწყოდე, რამეთუ ამცნოს შეილთა მისთა და სახლსა მისსა შემდგომად მისა და იმარხვიდენ გზათა უფლისათა ყოფად სიმართლესა და მშჯავრსა, რაჲთა მოაწიოს უფალმან აბრაჰამის ზედა ყოველივე, რადენსაცა ეტყოდა მას.

20. და თქუა უფალმან: ღალადებაჲ სოდომისაჲ და გომორისაჲ განმრავლებულ არს და ცოდენი მათნი დიდ არიან.

21. გარდავიდე და ეხილო, უკუეთუ ღალადებისაებრ მათისა, [x] რომელნი მოიწყვიან ჩემდა, ეგრეთ აღესრულე-ბიან, რაჲთა ეცნა.

22. და მიაქციეს მიერ⁸ და შვიიდეს სოდომად. ხოლო აბრაჰამ დგა-ლა წინაშე უფლისა.

23. და მიეახლა აბრაჰამ და ჰრქუა უფალსა: ნუ წარსწყმიდოა მართალი უღმრთოჲსა თანა და იყოს მართალი იგი ვითარცა უღმრთოჲ?

24. უკუეთუ იყვნენ მართალნი ქალაქსა მას შინა ერგასისნი, წარ-მე-სწყმიდნენა იგინი? არა დააცადოა ყოველი იგი აღგილი ერგასისთა მათთჳს მართალთა, უკუეთუ იყვნენ მას შინა?

1 ხსნა A. 2 ქუეშე A. 3 ჟამსაქსავე A. 4 მეორე „ნ“ მერმეა მიწერილი. 5 თჳსა A. რ'ლცა A. 7 ასეა A. 8 მიერ მისა A.

25. ნუსადა არა ჰყო ამის სიტყვსა-
ებრ, ვითარმცა მოჰკალი მართალი უღმრ-
თოვსა თანა და იყოს მართალი იგი
ვითარცა უღმრთოდ? ნუსადა, რომელი
შჯი ყოველსა ქუეყანასა, არა ჰყო სა-
შჯელი?

26. და თქუა ღმერთმან: უკუეთუ იპო-
ვნენ სოდომს შინა ერგასის მართალნი,
დაეცადო ყოველივე იგი აღგილი მათ-
თჳს.

27. მიუგო აბრაჰამ და ჰრქუა ღმერთ-
სა: აჲ ვიწყო სიტყუად უფლისა მი-
მართ, რამეთუ მე ვარ მიწად და ნა-
ცარი:

28. უკუეთუ აკლდენ ერგასისთა ხუთ
მართალნი, წარმე-სწყმიდო ხუთთა მათ-
თჳს ყოველივე ქალაქი? და თქუა ღმერთ-
მან: არა წარვწყმიდო, უკუეთუ ვპო-
ვნე მუნ ორმოც და ხუთ.

29. და შესძინა აბრაჰამ მერმე სი-
ტყუად: უკუეთუ იპოვნენ მუნ ორმოც?
და თქუა უფალმან: არა წარვწყმიდო
[9] ორმოცთა მათთჳს.

30. და თქუა აბრაჰამ: ნუჟჳთე გან-
ჰრისხნე, უფალო, უკუეთუ ვიტყოდი-ლა:
იპოვნენ თუ ოც და ათ? და თქუა: არა
წარვწყმიდო, ვპოვო თუ მუნ ოც და ათ.

31. და თქუა აბრაჰამ: რამეთუ ნაქუ-
ლა სიტყუად უფლისა მიმართ: იპო-
ვნენ თუ მუნ ოც? და თქუა: არა წარ-
ვწყმიდო ოცთა მათთჳს.

32. და თქუა აბრაჰამ: ნუჟჳთე რა-
მე, უფალო, უკუეთუ ვიტყოდი-ლა ერთ
გზის: იპოვნენ თუ მუნ ათ? და თქუა
უფალმან: არა წარვწყმიდო ათთა მათ-
თჳს.

33. და ამოდლა უფალი, ვითარცა
დასცხრა სიტყუად აბრაჰამისა მიმართ.
და აბრაჰამ წარვიდა სახიდ თჳსა.

19

1. მოვიდეს ორნი იგი ანგელოზნი
სოდომად მიმწუხრი და ლოტ ჯდა ბჳე-
თა ზედა ქალაქისათა. და ვითარ იხილ-
ნა იგინი ლოტ, აღდგა შემთხუევად მათ-
თა და თაყუანის-სცა ქუეყანასა ზედა.

2. და ჰრქუა: აჰა, უფალნო, მოაქ-
ციეთ სახილ მონისა თქუენისა და დადე-
გიოთ და დაიბანენით ფერჳნი თქუენნი
და აღიმსუთეთ და წარვედით გზასა
თქუენსა. ხოლო მათ თქუეს: არა, არა-
მედ უბანთა ზედა ვიცყნეთ.

3. და აიჴლა მათ და¹ მიაცქიეს
მისა და შევიდეს სახლსა მისსა. და
უმზადეს მათ სერი და უქმნეს მათ უცო-
მოა და ჰამეს (4). ვიდრე დაძინებდმდე.

4. ხოლო კაცი იგი ქალაქისა სოდო-
მელნი გარე მოადგეს [v] სახლსა მას

ჴაბუკითგან ვიდრე მოხუცებულადმდე და
ყოველი ერი ერთბამად².

5. გამოჰხადოდეს ლოტს და ეტყო-
დეს მას: სადა არიან³ კაცნი იგი, რო-
მელ შემოვიდეს შენდა ღამე⁴? გამოი-
ყვანენ იგინი ჩუენდა, რადთა თანა-ვე-
ყვნეთ მათ.

6. გამოვიდა მათა ლოტ წინაშე კარსა
და კარი შემოიწება ზურგიოთ.

7. და ჰრქუა მათ: ნუსადა ჰჳამით მა-
გას, ძმანო, და ნუ იქმით ბოროტსა.

8. არიან ორნი ასულნი ჩემნი, რო-
მელთა არა იციან მამაკაცი. გამოგვჴარ-
ნე იგინი თქუენ და ივმიენით იგინი,
ვითარცა სათნო-გონის თქუენ, გარნა
კაცთა მათ ნურას უყოფთ ბოროტსა,

1 მათ და და A. 2 ერთბამად A. 3 არიან A. 4 ღამე A.

ვინათგან შემოვიდეს ქუეშე¹ სართულ-სა სახლისა ჩემისასა.

9. მათ ჰრქუეს მას: გარე იქი! და ჰრქუეს: შემოხუდ მწირობით, ნუ სა-შჯელისაცა ყოფად. აწ შენ ბოროტი გაყოთ. და ჰმძღავრობდეს კაცსა მას ლოტს ფრიად. და მიიწინეს კართა შემუსრავად.

10. განყენეს კაცთა მათ ჯელნი მათნი და შეიტაცეს ლოტ შინა სახიდ და კარნი იგი სახლისანი დაიწმენეს.

11. ხოლო კაცნი, რომელ იყვნეს კართა ზედა, იგუემეს იგინი სიბრმითა მცირითგან ვიდრე დიდადმდე და განიბნინეს და ეძიებდეს კაცსა წინამძღუარსა.

12. ჰრქუეს კაცთა მათ ლოტს: არიან თუ აქა ვინმე შენნი ძენი, [10] ანუ სიძენი, ანუ ასულნი, გინა თუ სხუად ვინ არს შენი ამას ქალაქსა, განიყვანე ამიერ აღდგლით.

13. რამეთუ წარსწყმედთ ჩუენ ამას აღდგოსა, რამეთუ ამაღლდა ღიადგებაჲ მათი წინაშე უფლისა და მოგუაუღინა ჩუენ უფალმან შემუსრავად მავას.

14. განვიდა ლოტ თხრობად სიძეთა თჳსთა, რომელ(თა) მიეყვანეს ასულნი მისნი, და ჰრქუა მათ: აღდგლით ამიერ აღდგლით, რამეთუ წარსწყმედს უფალი ქალაქსა ამას. და ბასრობა - უჩნდა მათ ესე წინაშე მათსა.

15. და რაჟამს ცისკარი იყო, ასწრადებდეს ანგელოზნი იგი ლოტს და ეტყოდეს: აღდგე და განიყვანე ცოლი შენი და ასულნი შენნი, რომელნი არიან შენ თანა, და განვედ, რადთა არა წარსწყმედ² უშჯულოებასა³ თანა ამის ქალაქისასა.

16. და შეძრწუნდეს და უპყრეს ანგელოზთა მათ ჯელი ცოლისა მისისაჲ

და ჯელნი ორთა ასულთა მისთანი რიდებასა⁴ მას უფლისასა მათ ზედა.

17. და განიყვანა იგინი გარი⁵ და ჰრქუეს: განირინე თავი შენი და ნუ გარეუკუნ იხილავ, ნუცა სდგა ყოველსა ამას სანახებსა⁶. მთად კერძო ივლტოდეს ნუუკუე თანა-შეიპყრა.

18. ჰრქუა მათ ლოტ: გივედრები თქუენ, უფალნო ჩემნო,

19. რამეთუ პოვა წყალობაჲ მონამან თქუენმან წინაშე თქუენსა და განადიდეთ წყალობად თქუენი, რომელსა ჰყოფთ ჩემ ზედა [11] განრინებად სულისა ჩემისა: მე ვერ ძალ-მიც განრინებად მთად კერძო, ნუუკუე მეწიოს მე ბოროტი ესე და მოვკუდე.

20. აჰა-ესერა ქალაქი ესე ახლოს არს მიველტოლვად ჩემდა მუნ, არს მცირე და განვერ⁷, სადა მცირე არს, და განერეს⁸ სული ჩემი შენ ძლით.

21. და ჰრქუა მას უფალმან: აჰა-ეგერა თუალ-გახუენ სიტყუასა მავას, რადთა არა დაეპტეო ქალაქი ესე, რომლისათჳს სთქუ.

22. იწრაფე⁹ უკუე განრინებად მუნ, რამეთუ ვერ ჯელ-მეწიფების¹⁰ ყოფად საქმისა მის, ვიდრე შესვლავდმდე შენდა მუნ. ამისთჳს ეწოდა სახელი ქალაქისაჲ მის სეგორ.

23. მჳს მოეფინა ქალაქსა და ლოტ შევიდა სეგორდ.

24. და უფალმან აწჳმა სოდომს ზედა და გომორსა წუნწუბად და ცეცხლი უფლისა მიერ ზეცით.

25. და დააქცია ქალაქები იგი და ყოველი სანახები და ყოველნი დამკდრებულნი მის ქალაქისანი და ყოველივე მცენარე ქუეყანისაჲ.

1 ქუეშე A. 2 წარსწყმედ A. 3 უშჯულოებასა A. 4 რიდება A. 5 გარე A. 6 სანახებსა] სახლებსა A. 7 განვერ A. 8 განერეს A. 9 იწრაფე A. 10 ჯელ-ეწიფების A.

26. და მიიხილა ცოლმან ლოთისმან მართლუტუნ და იქმნა იგი ძეგლ მარლის.

27. აღიმსთო აბრაჰამ ადგილსა მას განთიად, სადა დგა წინაშე უფლისა,

28. და მიჰხედა პირსა ზედა სოდომასასა და გომორადსასა და პირსა ყოვლისა ქუეყანისა საჩაბებისასა და იხილა: და აჰა-ესერა აღვიდოდა ალი ცეცხლისაჲ ქუეყანით, ვითარცა არმური სანუმილისაჲ.

29. და იყო დაქცევასა მას უფლისა მიერ ქალაქებისა მის საჩაბებისასა [11] მოეცენა უფალსა აბრაჰამ და გამოიყვანა ლოტ შოგრის დაქცევისა მისგან, რაჟამს დააქცია უფალმან ქალაქები იგი, რომელსა შინა დამკვდრებულ იყო ლოტ.

30. აღვიდა ლოტ სეგორით და დაჯდა მთასა ზედა და ორნი ასულნი მისნი მის თანა, რამეთუ შეეშინა¹ სეგორს შინა დამკვდრებამ. და დაემკდრა ქუაბსა შინა იგი და ორნი ასულნი მის თანა.

31. ჰრქუა უხუცესმან უმრწემესსა მას: მაჲა ჩუენი მოხუცებულ არს და არავინ არს ქუეყანასა ზედა, ვინმცა შემოვიდა ჩუენდა, ვითარცა-იგი წესი არს ყოვლისა ქუეყანისაჲ.

32. მოვედ და ვასუთ მაჲსა ჩუენსა ღვინო და დაწვეთ მის თანა და აღვადგინოთ მაჲსიგან თესლი.

33. და ასუეს მას ღვინო ღამე². და შევიდა უხუცესი და დაწვა მაჲსის თვისისა თანა მას ღამესა. და არა³ ცნა დაწოლად მისი და აღდგომაჲ ლოთ.

34. და იყო ხვალისაგან ჰრქუა უხუცესმან უმრწემესსა მას: აჰა-ესერა მე დაწვევ გუშინ მაჲსა ჩუენისა თანა. ვასუთ მას ღვინო ამისცა ღამესა⁴ და შევედ და დაწვევ მის თანა და აღვადგინოთ მაჲსისა ჩუენისაგან თესლი.

35. ასუეს მას ღამესა მაჲსის მათსა ღვინო და შევიდა უმრწემესი იგი და დაწვა მაჲსის თვისისა თანა. და არა აგრძნა დაწოლად მისი და აღდგომაჲ.

36. და მიუდგეს ორნივე იგი ასულნი ლოთისგან, მაჲსის თვისისა.

37. და შვა უხუცესმან მან ძმ და უწოდა სახელი მისი მოაბ და თქუა: მაჲსისა ჩემისაგანი. ესე არს მაჲა მოაბელთაჲ ვიდრე დღენდელად დღედმდე⁵.

38. შვა უმრწემესმან მანცა ძმ და უწოდა სახელი მისი ამან: ძმ ნათესავისა ჩემისაჲ. ესე არს მაჲა⁶ ამაწელთაჲ ვიდრე დღენდელად დღედმდე.

20

1. და წარმოვიდა მიერ აბრაჰამ ქუეყანად ჩრდილოდ კერძო და დაეშმნა შოგრის კადესა⁷ და შოგრის სურსა და იყოფოდა გერარს⁸.

2. თქუა აბრაჰამ სარაჲსთჳს ცოლისა მისისა, ვითარმედ: დაჲ ჩემი არს. შეეშინა სიტყუად, ვითარმედ: ცოლი ჩემი არს, ნუჟუკე მოკლან იგი კაცთა მის

ქალაქისათა მისთჳს. მიავლინა აბიმელიქ მეფემან⁹ გერარელთამან და მიიყვანა სარაჲ.

3. მოვიდა ღმერთი აბიმელიქისა ძილსა შინი ღამე¹⁰ და ჰრქუა მას: აჰა-ეგერა შენ მოჰკლდე დედაკაცისა მაგის ძლით, რამეთუ ეგე შეყოფილ არს ქმარსა.

1 შეეშინა| შეინანა A. 2 ღამე A. 3 არაჲ A. 4 ღამესა A. 5 დღედმდე A. 6 მაჲა| ძმ A. 7 კადესა A. 8 გერარს A. 9 მეფემან A. 10 ღამე A.

4. ხოლო აბიშელიქ არა შეეხო მას და თქუა: უფალო, ნათესავი უმეცარი და მართალი წარსწყმდილა?

5. ანუ არა მან მრქუა მეა, ვითარმედ: ღაღ ჩემი არს და ამან მითხრა მე, ვითარმედ: ძმაღ ჩემი არს? გულითა წრფე-

ლითა და სიმაართლითა ჯელთადათა ვყავ ესე.

6. ჰრქუა მას ღმერთმან ჩუენებასა მას: მე უწყი, რამეთუ გულითა წმიდითა ჰყავ ესე და გერიდუ შენ, რაათა არა სკოდო¹ ჩემდა მოჰართ. ამისთჳსცა არა გიტევე შენ შეხებად მას.

[აკლია]

21

[აკლია]

11. [12] ფიცხელ იყო სიტყუად ესე ფრიად წინაშე აბრაჰამისა ძისა მისისათჳს.

12. ჰრქუა ღმერთმან აბრაჰამს: ნუ ფიცხელ გიქს წინაშე შენსა ყრმისა მაგისტჳს და მგეველისა. ყოველივე, რაჲცა გრქუას სარრა, ისმინე ჳმისა მისისაჲ, რამეთუ ისაკის მიერ გეწოდოს შენ ნათესავად.

13. ხოლო ძმ იგი მგეველისაჲ მაგისტჳს ნათესავად დიდად, რამეთუ შეილი შენი არს.

14. და აღდგა აბრაჰამ განთიად და მოიღო პური და თხიერიტა წყალი და მისცა იგი აგარს და მან აღიკიდა მჯართა თჳსთა და ყრმაჲ იგი და განავლინა იგი. და განვიდა იგი და შესცთა უდაბნოსა ჯურღმულსა მას თანა ფიცისასა.

15. მოაკლდა წყალიცა იგი თხიერისა მისგან და დაავდო, ყრმაჲ ნერგსა ერთსა ქუეშე².

16. და წარვიდა და დაჯდა წინაშე მისსა შორს, ვითარ ისრის სატყორცებელ, რამეთუ თქუა: არა ვიხილო სიკუდილი ძისა ჩემისაჲ. და დაჯდა წინაშე მისსა. ღალად-ყო ყრმაჲმან მან და ტირილა.

17. და შესმინა ღმერთმან ყრმისაჲ მის მიერ აღდილით, საღა-იგი იყო. და უწოდა ანგელოზი ღმრთისაჲ აგარს ზეცით და ჰრქუა მას: რაჲ არს, აგარ? ნუ სტირ, რამეთუ შესმინა ღმერთმან ჳმაჲ ყრმისაჲ მაგისტჳს შენისაჲ მიერ აღდილით, საღა-იგი არს.

18. აღდგე და მოიყვანე ყრმაჲ შენი და უპყარ მას ჳელითა შენითა, რამეთუ ნათესავად დიდად ვყო იგი.

19. და აღუხილნა ღმერთმან თუალნი მისნი და იხილა ჯურღმული წყლისა ცხოველისაჲ და მივიდა... და ასუა ყრმისა მას.

20. და იყო ღმერთი ყრმისა მის თანა. და აღორძნდა ყრმაჲ იგი და დაეშშნა [ჲ] უდაბნოსა და იყო იგი მესიარ.

21. და დაემკვდრა იგი უდაბნოსა მას ფარანისასა, და მოჰგუარა მას ღელამან მისმან ცოლი ქუეყანისა მისგან ეგზუტისა.

22. მას ეამსა ოდენ მიუგეს აბიშელიქ და ოქოზათ, ეხოჲს მოძღუარმან მისმან, და ფიქოლ³, ერის მთავარმან ერისა მისისაჲმან, აბრაჰამს და ჰრქუეს: ღმერთი შენ თანა არს ყოველსავე, რასაცა იქმ.

23. აწ მეფუტე მე, რაათა არა მვენო მე, არცა ნათესავსა ჩემსა, ნუტა სახლსა

1 სკოდო A. 2 ქუეშე A. 3 ფიქოლ A (შდრ. 21, 32).

ჩემსა, არამედ სიმართლისაებრ ჩემისა, რომელ ვეჲ შენ თანა, ყავ ჩემ თანა და ქუცყანასა მას, რომელსა დამკვდრებულ ხარ მას ზედა.

24. და ჰრქუა მას აბრაჰამ: მე გეფუცო.

25. და ამხილა აბრაჰამ აბიმელიქს ჯუღრმულთა მათთჳს წყლისათა, რომელი იგი მიუღის მწყემსთა აბიმელიქისთა.

26. ჰრქუა აბიმელიქ აბრაჰამს: არა უწყი, ვინ ყო საქმეშ გეგ, არცა შენ მითხარ, არცა მესმა, არამედ დღეს.

27. მოასხა აბრაჰამ ცხოვარი და ზროხად და მისცა აბიმელიქს. და აღითქუეს ურთიერთას აღთქუიდა.

28. და დაადგინნა აბრაჰამ ზედნი ტარიგნი თჳსაგან.

29. ჰრქუა აბიმელიქ აბრაჰამს: რაჲ არიან ზედნი ესე ტარიგნი ცხოვართანი, რომელნი დაადგინენ თჳსაგან?

30. და თქუა აბრაჰამ: რამეთუ ზედნი ესე ტარიგნი მიიბნე ჩემგან, რათა იყვნენ ჩემდა საწამებელად, რამეთუ მე ვთხარე ჯუღრმული ესე.

31. ამისთჳს დასდგა სახელი ადგილსა მას ჴუ[13]რმული ფიცისად, რამეთუ მუნ იფიცეს ურთიერთას.

32. და აღითქუეს აღთქუიდა ჴუღრმულსა მას ზედა ფიცისასა, და აღდგა აბიმელიქ და ოქოზათ ეზოჲს მოძღუარი და ფიქოლ, ერისთავი იგი ერისა მისისაჲ, და წარვიდეს ქუეყანად ფილისტიმელ.

33. და დასთესა აბრაჰამ ყანად ჴუღრმულსა მას თანა ფიცისასა და ჰხადა მუნ სახელსა უფლისა ღმრთისასა.

34. და დაემკდრა აბრაჰამ ქუეყანასა მას ფილისტიმისასა დღეთა¹ მრავალთა.

22

1. და იყო შემდგომად სიტყუსა ამის, ღმერთმან გამოკადა აბრაჰამი და ჰრქუა მას: აბრაჰამ, აბრაჰამ. ხოლო მან ჰრქუა მას: აქა ვარ, უფალო.

2. და ჰრქუა მას: მოიყვანე ძე შენი საყუარელი, რომელი შეიყუარე², ისაკი, და წარვედ ქუეყანასა მალასა და შეწირე იგი მუნ მსხუერპლად ერთსა ზედა მათაჲგანსა, რომელსა გრქუა შენ.

3. და აღდგა აბრაჰამ განთიად და დაასხნა კარაულსა თჳსსა და წარიყვანნა მის თანა ორნი მონანი და ისაკი, ძე თჳსი, და დაკოდა შეშად მსხუერპლისათჳს, აღდგა და წარვიდა, და მოვიდა მას ადგილსა, რომელსაჲა ჰრქუა მას ღმერთმან (4). მესამესა დღესა³.

4. და აღიბიღნა თჳლნი აბრაჰამ და იხილა ადგილი იგი შორით.

5. ჰრქუა აბრაჰამ მონათა თჳსთა: დასხედით მანდა კარაულსა თანა და მე და ყრმად ესე წარ[1]ვიდეთ ვიდრე იქიმდე და თაყუანის-გსცეთ და მოვაქციოთ თქუენდავე.

6. წარიღო შეშად იგი მსხუერპლისად და აღჰკიდა ისაკს, ძესა თჳსსა. მოილოცეცხლიცა და დანაკი და წარვიდეს ორნივე ზოგად.

7. ჰრქუა ისაკ აბრაჰამს, მამისა თჳსსა: თქუ, მამო, ხოლო მან თქუა: რაჲ არს, შეილო? და მან ჰრქუა: აჲ ცეცხლი და შეშად; სადა არს ცხოვარი მსხუერპლისად?

8. ჰრქუა აბრაჰამ: უფალმან იხილოს თავისა⁴ თჳსისა ცხოვარი მსხუერპლისად, შეილო. წარვიდეს ორნივე ზოგად

1 დღშთა A. 2 შევიყუარე A. 3 დღშა A. 4 თავისა თავისა A.

9. და მიიწინეს ადგილსა მას, რომელსა ჰრქუა მას ღმერთმან. და უწმინა მუნ აბრაჰამ საკურთხეველი უფალსა და დასხა შეშაჲ. და შეკრა ისაკი, ძო თჳსი, და დადგა იგი საკურთხეველსა მას ზედა შეშასა მას.

10. და განყო ტელი მოღებად მახვლისა და დაკლვად ძისა თჳსისა.

11. უწოდა მას ანგელოზი უფლისაჲ ზეცით და ჰრქუა: აბრაჰამ, აბრაჰამ. და მან ჰრქუა: აჰა, აჰა ვარ.

12. და ჰრქუა: ნუ მიჰყოფ ტელსა შენსა ყრმასა მავას ზედა, ნუცა უყოფ რას ნურარას. აჲ უწყი, რამეთუ გეშინის შენ ღმრთისა და არა ჰრიდებ ძესა შენსა საყუარელსა ჩემთვის.

13. და აღიხილა თჳლნი თჳსნი აბრაჰამ და იხილა: და აჰა-ესგრა ვერძი ერთი დამოეკიდა რქითა ნერგსა საბეგსა. და მირბიოდა აბრაჰამ და მოიბა ვერძი იგი და შეწირა იგი მსხუერპლად ისაკის წილ, ძი¹ თჳსისა.

14. და უწოდა აბრაჰამ სახელი ადგილსა მას უფალმან იხილა, რამეთუ ჰრქვან დღეს მთასა მას უფალი გამოჩნდა.

15. და უწოდა ანგელოზი უფლისაჲ ზეცით მეორედ აბრაჰამს (16). და ჰრქუა მას:

16. თავსა ჩემსა ვფუცავ, თქუა უფალმან, ვინათგან ჰყავ ესე სიტყუაჲ და

არა ჰრიდე ძესა შენსა საყუარელსა ჩემთვის,

17. კურთხევით გაკუროხო შენ და განმრავლებით განამრავლო ნათესავი შენი ვითარცა ვარსკულაენი ცისანი და ვითარცა ქვშაჲ ზღვს კილისაჲ; და დაიმკვდროს ნათესავმან შენმან ქალაქები მტერთა შენთაჲ;

18. და იკურთხეოდინ შენდა მომართ და ნათესავისა შენისა მიმართ ყოველნი ტომნი ქუეყანისანი, ამისთვის რამეთუ ისინი ეშინია ჩემისაჲ.

19. მოიქცა აბრაჰამ მონათა თჳსთა თანა. და აღდგეს და წარვიდეს ჯურღმულად ფიცისა ერთბამად და დაეშენა აბრაჰამ ჯურღმულსა ზედა ფიცისასა.

20. იყო შემდგომად სიტყუათა ამათ უთხრეს აბრაჰამს და ჰრქუეს: აჰა-ესგრა უშვა მეღჳა მანცა ძეგბ ნაქორს, ძმასა შენსა:

21. ოქს პირმშოდ და ბაექს, ძმაჲ მისი, და კამოელ, მამაჲ ასურთაჲ,

22. და ქაზათ და აზავ და ბალდაე და იელდაბ და ბათუელ.

23. და ბათუელს ესუა¹ რებეკა. რენი ესე ძენი, რომელნი უსხნა მეღჳა ნაქორს, ძმასა აბრაჰამისსა.

24. და ხარკმან მისმან, რომელსა ერქუა რემა, შვა მანცა ტაა და ტაბეკ და ტოჭოზ და მოქა.

23

1. იყო ცხოვრებაჲ სარაჲსი [x] ას ოც და შვდ წელ.

2. და მოკუდა სარა ქალაქსა შინა არბუკისა, რომელ არს ღელოვანსა მას, ესე-იგი არს ქებრონი ქუეყანასა ქანი-

ანისასა. მოვიდა აბრაჰამ ტყეზად სარაჲსა და გლოვად.

3. და აღდგა აბრაჰამ მკედრისა თჳსისაგან და ჰრქუა [ძეთა]² ქეტისთა.

4. მწირ და წარმაველ ვარ მე თქუენ თანი. მომეცით მე აღგილი საფლავად

1 ასუა A (მოსალოდნელი იყო: ბათუელ შვა. შდრ.: 24, 15; 24, 24 და 24, 47). 2 ძეთა]—A.

თქვენ შოვრის და დავჴლა მკუდარი ჩემი ჩემგან.

5. მიუგეს ძეთა ქეტისთა აბრაჴამს და ჰრქუეს:

6. რად, უფალო? ისმინე ჩუენი. მეფს ხარ ღმრთისა მიერ. რჩეულთა საფლავთა ჩუენთა დაჴვალ მკუდარი შენი. არაჲინ ჩუენგანმან დააყენოს საფლავი შენგან დაფლვად მკუდარი შენი მუნ.

7. აღდგა აბრაჴამ და თაყუანის-სცა ერსა მას მის ქუეყანისასა ძეთა ქეტისთა.

8. ეტყოდა მათ და ჰრქუა: უკუეთუ ვნებაეს გულითაჲ¹, რაჲთა დაჴვლა მკუდარი ჩემი პირისაგან ჩემისა, ისმინეთ ჩემი და ეტყოდეთ ჩემოჴს ეფრონს, ძესა საირისსა²,

9. და მომეცით მე ქუაბი იგი მრჩობლი, რომელ არს მისი, რომელ-იგი არს ერთ კერძო აგარაჴსა მას მისსა, ვეცხლის რაჲ ღირდეს, მომეცით მე თქუენ შოვრის მონაგებად საფლავისა.

10. ხოლო ეფრონ ჯდა შოვრის ძეთა ქეტისთა. მიუგო ეფრონ და ჰრქუა აბრაჴამს წინაშე ძეთა ქეტისთა და ყოველთა, რომელნი შევიდოდეს ქალაქად და თქუა:

11. ჩემდა მოიხილე, უფალო, და ისმინე ჩემი: აგარაჴსა მას და ქუაბსა, რომელ არს მას შინა, [15] შენ მიგცემ, წინაშე ყოველთა მოქალაქეთა მიგცემ შენ დაფლვად მკუდარი შენი.

12. და თაყუანის-სცა აბრაჴამ წინაშე ერისა მის ქუეყანისაჲსა.

13. და ჰრქუა ეფრონს ყურთა წინაშე ყოვლისა ერისა ქუეყანისათა: ჩემ კერძო ხარ³, ისმინო ჩემი, ვეცხლი იგი აგარაჴისაჲ მიიღე ჩემგან და დავჴლა მკუდარი ჩემი მუნ.

14. მიუგო ეფრონ აბრაჴამს და ჰრქუა:

15. არა, უფალო. რამეთუ მასმიეს, ვითარმედ ოთხას სასწორის არს. არამედ შენ შოვრის და ჩემ შოვრის რაჲ არს ესე? შენ დაჴვალ მკუდარი შენი.

16. და ისმინა აბრაჴამ ეფრონისი და მისცა აბრაჴამ ვეცხლი იგი, რომელ თქუა წინაშე ყურთა ძეთა ქეტისთა, ოთხასი სასწორი ვეცხლი გამოცდილი სავაჴროდთ.

17. ... და ყოველი ხს, რომელი იყო მას შინა, რომელი არს საზღვართა⁴ მისთა გარემო,

18. მოიგო აბრაჴამ წინაშე ძეთა ქეტისთა და ყოველთა შენავალთა ქალაქისათა.

19. აჴისა შემდგომად დაჴლა აბრაჴამ სარა, ცოლი თჴსი, ქუაბსა მას აგარაჴისასა მრჩობლსა, რომელ არს წინაშე მამბრსა. ესე არს ქებრონი ქუეყანასა ქანანისასა.

20. და დამტკიცნა⁵ აგარაჴი იგი და ქუაბი იგი, რომელ იყო აბრაჴამისა, მონაგებად საფლავისა ძეთაგან ქეტისთა.

24

1. აბრაჴამ იყო მოხუცებულ და გარდასრულ დღეთა და უფალმან აკურობა აბრაჴამი ყოვლითა.

2. და ჰრქუა აბრაჴამ მონასა თჴსსა უხუცესსა სახლისა [x] თჴსისასა, მთავარ-

სა მას ყოვლისასა, რომელ-რაჲ იყო მისი: დამდეგ ჯელი შენი წყვილთა ჩემთა

3. და მე გაფუცო შენ უფლისა ღმრთისა ცათაჲსა და ქუეყანისა, რაჲთა არა

1 გ'ლითად A. 2 ძსა არისა A. 3 ხარ არა A. 4 საზღვართა A. 5 დამტკიცნა A.

მოგუთარო ცოლი ძესა¹ ჩემსა ისაკს ასულთაგან ქანანელთაჲსა, რომელთა თანა დამკდრებულ ვარ მე,

4. არამელ ქუეყანით ჩემით, ვინაჲ-იგი გიყავ მე, მუნ წარბხუდ ქუეყანად ჩემდა ნათესავთა ჩემთა და მოგუთარო ცოლი ძესა ჩემსა ისაკს მიერ.

5. ჰრქუა მას მონამან მან: უკუეთუ არა ინებოს დედაკაცმან მან მოსლვად ჩემ თანა შემდგომად ქუეყანასა² ამას, მივა-ქცოია ძმ შენი ქუეყანასა მას, ვინაჲ გამოხუდელ შენ?

6. ჰრქუა მას აბრაჰამ: ეგრძალე თავსა შენსა, ნუ მიაქცევ ძესა ჩემსა მუნ.

7. უფალმან ღმერთმან, ... გამომიყვანა მე სახლისაგან მამისა ჩემისა და ქუეყანისა მისგან, რომელსა ვიშვე, რომელი მეტყოდა მე და მიფუტა მე და მრქუა: შენ ზიგტე ქუეყანად ესე და ნათესავსა შენსა, მანვე წარუღიხოს ანგელოზი წინაშე შენსა და მოგუთარო³ ცოლი ძესა ჩემსა მიერ.

8. უკუეთუ არა ინებოს დედაკაცმან მან მოსლვად შენ თანა ქუეყანასა ამას, შენ უბრალო იყო ფიცისა ამისგან, გარ-ნა ძესა ჩემსა ნუ მიაქცევ მუნ.

9. და დასდვა კელი მონამან მან წყვილთა აბრაჰამისთა, უფლისა თჳსისათა, [16] და ეფუტა მას სიტყუსა მისთჳს.

10. და წარბა მონამან მან ათი აქლემი აქლემთაგან უფლისა თჳსისათა და ყოველთაგან კეთილთა უფლისა თჳსისათა და აღდგა და განვიდა შუამდინარედ ქალაქად ნაქორისსა.

11. და დაიწვინა აქლემნი გარემე⁴ ქალაქსა მას ჯურღმულსა თანა წყლისასა მიმწუსრად, რაჟიმს გამოვლენედ ნეწყლენი,

12. და თქუა: უფალო ღმერთო უფლისა ჩემისა აბრაჰამისო, წარმიმართე

მე წინაშე ჩემსა დღეს და ყავ წყალო-ბაჲ უფლისა ჩემისა თანა აბრაჰამისა.

13. აჰა-ესერა ედგა მე წყაროსა ამას ზედა წყლისასა და ასულნი ამის ქალაქისა მკვდართანი მოვლენ ესეზად წყლისა.

14. და იყოს ქალწულსა, რომელსა ეპრქუა: მომიდრიკე სარწყული შენი, რაჲთა ვსუა, და მრქუას მე: სუ და აქლემთაცა შენთა ასუ, ვიდრემდე განძღენ, ესე განუშადე მონასა შენსა ისაკს. და ამით უწყოდი, რამეთუ ჰყავ წყალობაჲ უფლისა ჩემისა აბრაჰამის თანა.

15. და იყო ვიდრე აღსრულებადმდე მისა სიტყუსა ამის გონებასა მისსა, აჰა რებეკა მოვიდოდა, რომელი-იგი ესუა ბათუელს, ძესა მელქაჲსას, ცოლსა ნაქორისსა, ძმისა აბრაჰამისსა, და ედგა სარწყული მგარსა მისსა.

16. ხოლო ქალწული იგი შეუნიერ იყო პირითა ფრიად, ქალწული იყო და მამაკაცსა არა ეცნა. შთავიდა ჯურღმულსა მას და [17] აღავსო სარწყული იგი და აღმოცდა.

17. მირბოდა მონაჲ იგი აბრაჰამისი შემთხუევად მისა და ჰრქუა მას: მასუ მე წყალი სარწყულისაგან შენისა.

18. და მან ჰრქუა: სუ, უფალო. და იწრაფა და გარდამოიღო მკლავთა თჳსთა ზედა და ასუა მას.

19. და ჰრქუა: აქლემთა შენთაცა ასუ, ვიდრემდე ყოველთა სუან.

20. და იწრაფა და წარმოაცალიერა სარწყული წყლის სასუმელსა მას. და მირბოდა ჯურღმულსა მას ესეზად და აღავსო და ასუა აქლემთა მათ ყოველთა.

21. ხოლო კაცი იგი წეისწავებდა მას და დაიდუმა გამოცხადებაჲ წარდიუმართაჲ ღმერთმან გზა⁴ მისი, ანუ არა.

22. და იყო რაჟამს დასცხრეს ყოველნი აქლემნი სუმად, მოიღო კაცმან მან საყურები ოქროსად თითო სატირი სასწორისად და სალტენი ოქროსანი და შეასხნა ჯელთა მისთა: ათ-ათ ღრაჰკან სასწორისად.

23. ჰკითხა მას და ჰრქუა: ასული ვი-სი ხარ? მითხარ მე, უკუეთუ არს მამისა შენისა თანა ადგილი ჩუენდა ყოფად.

24. და ჰრქუა მას: ასული ბათოელი-სი ვარი მე, ძისა მეღქამსი, რომელი უშეი მან ნაქორს.

25. და ჰრქუა: ბჰ! და საქმელი დიად არს ჩუენსა და ადგილი საყოფლად შენდა.

26. შესთნდა კაცსა მას და თაყუანის-სცა უფალსა და თქუა:

27. კურთხეულ [17] არს უფალი ღმერ-თი უფლისა ჩემისა აბრაჰამისი, რომელმან არა დაუტევა სიმათლმ მი-სი და კეშმარიტებაჲ მისი უფლისა ჩემისაგან და მე გზასა მომიყვანა უფალმან სახილ ძმისა უფლისა ჩემისა.

28. და შერბოდა ყრმაჲ იგი სახილ დედისა თჳსისა და უთხრა მას მსგავსად სიტყჳსა ამის.

29. ხოლო რებეკასი ძმაჲ იყო, რომელსა სახელი ერქუა ლაბან. და გარ-დარბოდა ლაბან წყაროდ.

30. და იყო რაჟამს იხილა საყურები იგი და სალტეები ჯელთა დისა თჳსისა-თა და ვითარ-იგი ესმნეს სიტყუანი რე-ბეკასანი, რომელთა უთხრობდა, ვითარ-მელ: ესრჳთ და ესრჳთ იტყოდა კაცი იგი, და მოვიდა კაცისა მის ლაბან, ვიდრე დგა-ლა იგი წყაროსა მას ზედა.

31. და ჰრქუა მას: მოგუალე, შკო-ველ. კურთხეულ არს ღმერთი! რაჲსათჳს სდგა გარე? მე განუშაღო სახლი აქლემ-თა შენთა.

32. ...და მოართუა მას წყალი ფერჯ-თა საბანელად და მისთანთა მათ კაცთა.

33. და დაუგო მათ ჰური ქამად. და ჰრქუა კაცმან მან: არა ვჳამო ჰური ვიდრე სიტყუადმდე სიტყჳსა ჩემისა. და ჰრქუეს მას: იტყოდე.

34. და ჰრქუა: მონად ვარი მე აბრა-ჰამისი.

35. და უფალმან აკურთხა უფალი ჩე-მი ფრიად, და აღმაღლდა. და არს მისი ცხოვარი და ზროხაჲ, ვეცხლი და ოქ-როჲ [18], მონად და მწევალი, აქლემი და ვირი ფრიად.

36. და უშვა სარა, ცოლმან მისმან, უფალსა ჩემსა ძე¹ ერთ სიბერესა მისსა და მისცა მას ყოველივე, რაჲცა იყო მისი.

37. და მაფუცა მე უფალმან ჩემმან და მრქუა მე: არა მოჰგუარო ძესა² ჩემსა ასულთაგან ქანანელთაჲსა, რომელთა შოვრის დამკდრებულ ვარ ქუეყანასა მათსა,

38. არამედ მიხედე სახლსა მამისა ჩე-მისასა და ნათესავისა ჩემისასა და მო-ჰგუარო ცოლი ძესა ჩემსა მიერ.

39. და ვარქუ უფალსა ჩემსა: ნუუკუე არა ინებოს დედაკაცმან მან მოსლვად ჩემ თანა?

40. და თქუა: უფალმან ჩემმან, რომელსა სათნო-ვეყავ მე წინაშე მისსა, მან წარავლინოს ანგელოზი მისი წინაშე შენსა და წარგიარითოს გზაჲ შენი და მოჰგუარო ცოლი ძესა ჩემსა ნათესავისა-გან ჩემისა და სახლისაგან მამისა ჩემისა.

41. რაჟამს მიხედე შენ ნათესავისა ჩე-მისა და არა მოგცეს შენ, მაშინ უბრალო იყო შენ ფიცისაგან ჩემისა.

42. და მოვედ დღეს წყაროსა ამას ზედა და ვთქუ: უფალო ღმერთო უფ-

ლისა ჩემისა აბრაჰამისა! უკუეთუ წარ-
მიმართებ მე შენ გზასა ამას, რომელსა
მე მივალ.

43. აჲ აჲ მე ვეგდა წყაროსა ამას ზე-
და წყლისასა და ასულნი ამის ქალაქისა
კაცთანი [18] გამოვლენ ესეგად წყლი-
სა. და იყოს დედაკაცი ქალწული, რო-
მელსა ვჰრქუა მე: მასუ მე წყალი მცირე
დ სარწყულისაგან შენისა,

44. და მან მრქუას მე: შენცა სუ და
აქლემთაცა შენთა ასუ, ესე არს დედა-
კაცი, რომელი განუშადა უფალმან
მსახურსა თჳსსა ისაკს, და ამით ვცნა¹
წყალობაჲ უფლისა ჩემისა აბრაჰამის
თანა.

45. და იყო ვიდრე აღსრულებადმდე
სიტყუათა ამით გონებასა ჩემსა, მეყსე-
ულად რებეკა მოვიდოდა და აქუნდა
სარწყული მჭართა მისთა ზედა. და
შთაგდა წყაროსა ამას და აღმოიგხო.
ხოლო მე ვარქუე: მასუ მცირედ წყალი.

46. და იწრაფა და გარდამოიღო მის-
გან სარწყული იგი და მრქუა მე: შენ
სუ და აქლემთაცა შენთა ასუ. და ვსუ
და აქლემთაცა ჩემთა ასუა.

47. ვჰკითხე მას და ვარქუე: ვისი
ასული ხარ შენ? და მან თქუა: ასული
ბათუელისი ვარი მე, ძისა ნაჭორისი,
რომელი უშვა მას მელქა. და შევასხენ
მას საყურნი და სალტენი ჴელთა მისთა.

48. და შემთნდა და თაყუანის-ვეც
უფალსა და ვაკურთხე უფალი ღმერთი
უფლისა ჩემისა აბრაჰამისი, რომელმან
წარმიმართა გზასა მეშმარიტებისასა მი-
ყვანებად ასული ძმისა [19] უფლისა ჩე-
მისაჲ ძისა მისისა.

49. უკუეთუ ჰყოფთ თქუენ წყალო-
ბასა და სიმატოლესა უფლისა ჩემისა
თანა, მითხართ მე, რაჲთა მივეპციო მარ-
ჯუენით ანუ მარცხენით.

50. მიუგეს ბათულ და ლაბან და
ჰრქუეს: უფლისა მიერ გამოვიდა ბრძა-
ნებაჲ ესე. ვის ჴელ-ეწიფების შენდა სი-
ტყჳს გებად კეთილისა წილ?

51. აჲ ... მიიყვანე და წარვედ და
იყავნ ცოლად უფლისა შენისა, ვითარცა
იტყოდა უფალი ღმერთი.

52. და იყო, ვითარცა ესმენს სიტყუა-
ნი ესე მათნი მონასა მას აბრაჰამისსა,
თაყუანის-სცა უფალსა ჴუეყანასა ზედა.

53. და გამოიღო მონამან მან აბრაჰა-
მისმან ჴურჴერი ოქროსა და ვეცხლი-
საჲ და სამოსელი და მისცა რებეკას.
და ნიჭი სცა ძმასა მისსა და დედასა
მისსა.

54. და ჴამეს და სუეს და დაიძინეს
მან და მისთანთა მათ კაცთა. და აღ-
დგა განთიად მონაჲ იგი და ჰრქუა მათ:
წარმგზავნეთ მე, რაჲთა წარვიდე უფ-
ლისა ჩემისა.

55. ჰრქუეს მას ძმათა რებეკასთა და
დედამან: იყავნ-ლა ჩუენ თანა ქალწული
ესე ვითარ ათ დღე² ოდენ და ამისა
შემდგომად წარვედით.

56. და მან ჰრქუა მათ: ნუ მბრკო-
ლებთ მე, რამეთუ უფალმან წარმიმარ-
თა გზაჲ ჩემი. წარმგზავნეთ და წარვიდე
მე უფლისა ჩემისა.

57. და მათ [19] ჰრქუეს მას: მოუ-
წოდოთ ყრმასა მას და ვჰკითხოთ პირსა
მისსა.

58. და მოუწოდეს რებეკას და ჰრქუ-
ეს: წარხვდეა კაცისა ამის თანა? ხო-
ლო მან ჰრქუა: წარვიდე.

59. და წარგზავნეს რებეკა, დაჲ მათი,
და ზითევი მისი და მონაჲ იგი აბრაჰა-
მისი და მისთანანი იგი.

60. და აკურთხეს რებეკა, დაჲ მათი,
და ჰრქუეს: დაჲ ჩუენი ხარი შენ. იყავ

ათასეულად¹ და ბევრეულად და ღაიმ-
კვდრენ ნათესავმან შენმან ქალაქები იგი
მტერთაჲ.

61. და აღდგა რებეკა და შიმონკარნი
მისნი და აღსხდეს აქლემებსა და წარ-
ვიდეს კაცისა მის თანა. და წარიყვანა
მონამან მან რებეკა და წარვიდა.

62. ხოლო ისაჲ იქცეოდა ველსა, ჯურ-
ღმულსა მის თანა ხილვისასა, რამეთუ
იგი დამკვდრებულ იყო ქუეყანასა მას
ჩრდილოთჲ.

63. და განსრულ იყო ისაჲ განცხრო-
მად ველად მიმწუხრი. და აღიხილნა
თულნი და იხილნა აქლემნი მომა-
ვლნი.

64. და მიაღვნა რებეკა თულნი თჳს-
ნი და იხილა ისაჲ და გარდამოჴდა
აქლემისა მისგან.

65. და ჰრქუა მონასა მას: ვინ არს
კაცი ესე, რომელი მოვალს ველით მო-
გებებად ჩუენდა? ხოლო მონამან მან
ჰრქუა: ესე არს უფალი ჩემი. და მოიღო
სამოსელი თჳსი და შეიმოსა იგი.

66. მაშინ [ჟ] უთხრა მონამან მან
ისაჲს ყოველივე ესე სიტყუად, რადჲა
ყო.

67. შევიდა ისაჲ სახლსა დედისა² თჳ-
სისა³ და შეიყვანა რებეკა და იყო იგი
მისა ცოლად. და ნუგეშინის-იცა ისაჲ
სარაჲსთჳს, დედისა თჳსისა.

25

1. მერმე შესძინა აბრაჰამ და მოი-
ყვანა ცოლი, რომელსა სახელი ერქუა
ქეტორა.

2. და უშვა მან ზემბრამ და იექსან,
მადან და მადიამ და იესბოს და სუ-
ლოი.

3. და იექსან შვა საბათ და თემან და
დედან. ძენი დედანისნი: რაგულ და ნაბ-
დილ და ასურამ.

4. ძენი მადიამისნი: გეფარ და აფერ,
ენოქ⁴ და აბირა და თარგა. ესე ყოველ-
ნი იყვნეს ძენი ქეტორაჲსნი.

5. მისცა აბრაჰამ ყოველივე მონაგები
თჳსი ისაჲს, ძესა თჳსსა.

6. და ძეთა მათ ზარჴთასა სცა აბრა-
ჰამ საცემელი და განაფლინნა ივინი
ისაჲსგან, ძისა თჳსისა, ცხორებასავე
თჳსსა აღმოსავლად.

7. ესე არიან წელნი დღეთა აბრაჰა-
მისთანი, რავდენ ცხონდა: ას სამეოც და
ათხუთმეტ წელ.

8. და მოკულა აბრაჰამ სიბერითა კე-
თილითა მოზუკებული და სავსე დღითა
და შეეძინა ერსა თჳსსა.

9. და დაჴვლეს იგი ისაჲ და ისმეელ,
ძეთა თჳსთა, ქუებასა მას მრჩობლსა,
აგარაკსა მას ეფრონისსა, ძისა სარისსა⁵
ქეტელისასა, [20] რომელ არს წინაშე
მამბრესა.

10. აგარაკი იგი და ქუაბი, რომელ
მოიგო აბრაჰამ ძეთაგან ქეტისთა, მუნ
დაჴვლეს აბრაჰამ და სარა, ცოლი
მისი.

11. და იყო შემდგომად სიკუდილისა
აბრაჰამისა აკურთხა ღმერთმან ისაჲი,
ძმ⁶ მისი. და დაემკდრა⁶ ისაჲ ჯურღმუ-
ლისა მის თანა ხილვისაჲსა.

12. ესე შობანი არიან ისმაელისნი,
ძისა აბრაჰამისნი, რომელი უშვა აგარ,
მჴეეღმან სარაჲსმან აბრაჰამს.

13. და ესე სახელები არს ძეთა⁷ ის-
მაელისთაჲ მსგავსად სახელებისა ნა-

1 ათ ათასეულად A. 2 დედისაჲ მამისა A. 3 ასეა A. 4 ექონ A. 5 წარისსა A. 6 დაი-
გვდრა A. 7 ძმთა A.

თესავთა მათთაჲსა: პირშოად ისრაელისი ნაბიოთ და კედარ, ნაბალ და მასმან,

14. მასუმ და ილუმა, მასსი¹

15. და ქულდალ და თემან, და ისტურ, ნაფეს² და კერდამა.

16. ესე არიან ძენი ისრაელისნი და ესე არს სახელები მათი კარგებსა მათსა და საყოფელსა მათსა, ათორმეტნი მთავარნი ნათესავთა მათთანი.

17. და ესე წელნი ცხორებისა ისრაელისნი: ას ოც და ათ ჩდმეტ წელ. და მოკუდა და შეეძინა ნათესავსა თჳსსა.

18. და დაეშენა ევილათითგან ვიდრე სურდმდე, რომელ არს წინაშე პირსა ეგვპტისასა ვიდრე მისლვადმდე ასურასტანელთა წინაშე, პირისპირ ყოველთა ძმათა მისთა დაეშენა.

19. და ესე შობანი არიან [x] ისაქისნი, ძისა აბრაჰამისნი: აბრაჰამ შვა ისაქი.

20. და იყო ისაქი ორმეოცის წლის, ოდეს მოიყვანა რებეკა, ასული ბათუელიისი ასურისაჲ შუვამდინარით, დაჲსა ლაზანისი, თჳსა ცოლად.

21. ევედრებოდა ისაქ რებეკასთჳს, ცოლისა თჳსისა, რამეთუ ბერწ იყო, და შეისმინა მისი ღმერთმან და მუცლადილო რებეკა, ცოლმან მისმან.

22. და კრთოდეს ყრმანი იგი მუცელსა მისსა და თქუა: უკუეთუ ესრეთ ყოფიდა არს ჩემლი, რაჲსათჳს-მე ესე ჩემდა? და წარვიდა იგი კითხვად უფლისა მიერ.

23. ჰრქუა მას უფალმან: აჰა-ესერა ორი ნათესავი არს მუცელსა შენსა და ორნი ერნი მუცლისა შენისაგან გიმოვიდენ. და ერი ერსა წარგმატოს და უხუცესი ჰმონებდეს მრწემსსა³.

24. და აღივსნეს დღენი⁴ შობისა მისიანი და მარჩბიენი იყვნეს მუცელსა მისსა.

25. და გამოვიდა პირშოად იგი მწითური ყოვლად ვითარცა ტყავი ფაჩუნეირ, და დასდვა სახელი მისი ესავ.

26. და ამისა შემდგომად გამოვიდა ძმად მისი და ჯელი მისი მოხუეულ იყო ბრჭალსა ესავისსა და უწოდა სახელი მისი იაკობ. ისაქ იყო სამეოც წლის, რაჲმან შვნა იგინი რებეკა.

27. აღორძნდეს [21] ჰაბუქნი ესე. და იყო ესავ კაცი მეცნიერ ნადირობად, ხოლო იაკობ კაცი უმანკო და მყოფ სახლსა შინა.

28. უყუარდა ისაქ ესავი და ნადირი მისი იყო მისა საზრდელად, და რებეკას უყუარდა იაკობი.

29. შეაგზო იაკობ გბოლვილი. მოვიდა ესავ მაშურალი ველით.

30. ჰრქუა ესავ იაკობს: გემოჲ მახილვე მგბრისა მაგისგან იფქლისა, რამეთუ მოფძლურდი. ამისთვის ეწოდა სახელი მისი ელომ.

31. ჰრქუა იაკობ ესავს: მომეც დღეს⁵ პირმშოებად შენი.

32. ჰრქუა მას ესავ: აჰა-ესერა მე მიახლებულ ვარ აღსრულებად და ჩემდა რაჲს სარგებელ არს პირმშოებაჲ ესე?

33. ჰრქუა მას იაკობ: მეფუტე დღეს. და ეფუტე მას და მისცა პირმშოებად თჳსი იაკობს.

34. ხოლო იაკობ სცა ესავს პური და მგბარი ოსპნისაჲ. ჰმან და სუა და აღდგა და წარვიდა. და განაქარვა ესავ; პირმშოებად თჳსი.

1 მასს A. 2 ნაფეს A. 3 მრწემსა A. 4 დღენი A. 5 დღეს A.

19. და თხარეს მონათა ისაკისთა ჯურღმული ჳევსა მას გერარისასა და პოვეს მუნ ჯურღმული იგი წყლისა ცხოველისაჲ.

20. და ჰოლვიდეს მწყემსნი გერარელ-თანნი მწყემსთა ისაკისთა და ეტყოდეს, ვითარმედ: ჩუენი არს წყალი იგი. და უწოდა სახელი ჯურღმულსა მას ვნებაჲ, რამეთუ აენეს მას.

21. წარმოვიდა მიერ და თხარა ჯურღმული სხუად. ეშჯოდეს იგინი მისთეს-ცა და დასდგა მას სახელი მტერობა.

22. და წარვიდა მიერ და თხარა ჯურღმული სხუად და არა ჰოლვიდეს მისთეს. და დასდგა მას სახელი ფართო-ება და თქუა: რამეთუ აწ განგვფართა უფალმან და აღგუაოქმინა ჩუენ ქუე-ყანასა ზედა.

23. აღმოვიდა მიერ ჯურღმულსა მას ფიცისასა.

24. და ეჩუენა მას უფალი მას ლა-მესა¹ და ჰრქუა მას: მე ვარ ღმერთი მამისა შენისაჲ აბრაჰამისი. ნუ გეშინი შენ, რამეთუ მე შენ თანა ვარ. და გაკურთხო შენ და განვამრავლო ნათე-სავი შენი აბრაჰამისთეს, მამისა შენისა.

25. და აღაშშნა მუნ საკურთხეველი უფლისაჲ და ჰხადა სახელი უფლისაჲ და აღჰმართა მუნ კარავი თესი. თხარეს მონათა ისაკისთა ჯურღმული ჳევსა მას გერარონისასა.

26. და აბიშელექ მოვიდა [23] გერარო-ნით ისაკისა და ოქროზათ, ეზოჲს მო-ძლუარი მისი, და ფიქოლ, ერისთავი იგი ძლიერებისა მისისაჲ.

27. და ჰრქუა მათ ისაკ: რამესა მო-ხუდით ჩემდა, რამეთუ თქუენ მომიძუ-ლეთ მე?

28. ხოლო მათ ჰრქუეს: ხილვით ვი-ხილეთ, რამეთუ უფალი შენ თანა არს, და ვთქუთ: იყავნ ფიცი შოვრის ჩუენსა და შენსა და აღვთქუთ აღთქუმაჲ შენ თანა,

29. რადთა არა ჰყო ჩუენ თანა ბორ-ი-ტი, ვითარცა-იგი ჩუენ არა მოგოძაგეთ და ვითარცა-იგი გიყავთ შენ კეთილად და წარგზავნეთ მშჯდობით. და აწ კურთხეულ ხარ შენ უფლისა მიერ.

30. და უმზადა პური. ჭაჲეს და სუეს.

31. და აღდგეს განთიად და ეფუცა კაცი მოყუასა თესსა. და წ(არგზ)ავნნა იგინი ისაკ და წარვიდეს მისგან ცო-ცხლებით.

32. მათ ღლეთა ოდენ მოვიდეს მო-ნანი ისაკისნი და უთხრეს მას ჯურღმუ-ლისა მისთეს, რომელ თხარეს, და ჰრქუეს: არა ვპოვეთ წყალი.

33. და უწოდა მას ფიცის. ამისთეს უწოდა სახელი ქალაქსა მას ფიცის... ვიდრე დღენდელად დღემდე.

34. იყო ესავ ორმეოცის წლის და მოიყვანა ცოლი ილუან, ასული ბერისი ქეტელისაჲ, და ბასემათ², ასული ელო-ნისი ეველისაჲ.

35. და იყვნეს მჯდომ ისაკისა და რე-ბეკასა.

27

1. და იყო შემდგომად სიბერისა მის ისაკისა, დაუბრყულდეს თუალნი მისნი ზედეად. და მოუწწოდა ძესა თესსა უხუცესსა ესავს და ჰრქუა მას: შეილო. და მან ჰრქუა: აჰა აქა ვარ.

2. ჰრქუა მას ისაკ: აჰა-ესერა მე დაგებრდი და არა ვიცი დღმ აღსრუ-ლებისა ჩემისაჲ.

3. აწ აღიღე ჭურჭერი შენი, კაბარკი და მშჯლდი და განვედ ველად და მი-ნადირე³ ნადირი,

¹ ლამსა A. ² ბასმათ A. ³ მინადირჲ A.

4. და მიქმენ მე საკმელი, ვითარ-იგი მიყუარს მე, და მომართუ მე. ვჰამო და გაკურთხოს სულმან ჩემმან ვიდრე სიკუდილმდე ჩემდა.

5. ხოლო რებეკას ესმოდა, ეტყოდა რაჲ ისაკ ძესა თჳსსა ესაჲს. და განვიდა ესაჲ, ძმამ იაკობისი, ველად ნადირობად ნადირისა მამისა თჳსისა.

6. ხოლო რებეკა ჰრქუა იაკობს, ძესა¹ თჳსსა უმრწემსსა: აჰა ესერა მესმა მე, ვითარ ეტყოდა მამამ შენი ესაჲს, ძმასა შენსა, და ჰრქუა:

7. მინადირე² მე ნადირი და მიქმენ მე ჰამადი. და ვჰამო და გაკურთხო შენ წინაშე უფლისა ვიდრე სიკუდილდ ჩემდამდე.

8. აჲ შენ, შვილო, ისმინე ჩემი, ვითარცა მე გამცნებ შენ.

9. წარვედ ცხოვრად და მომართუნ მე ორნი თიქანნი ჩჩულნი და კეთილნი და უქმნე იგინი³ საკმლად მამასა შენსა, ვითარ-იგი მას უყუარს.

10. და შეართუ მამასა შენსა და ჰამოს და გაკურთხოს შენ მამამან შენმან ვიდრე სიკუდილდმდე.

11. [24] ჰრქუა იაკობ რებეკას, დედასა თჳსსა: ესაჲ, ძმად ჩემი, არს ფაჩუნირ და მე კაც წყლტუ.

12. ნულუქე გელი შემახოს მამამან ჩემმან და ვაქმენ წინაშე მისსა ვითარცა შეურაცხის-მყოფელი და მოვიდო თავისა ჩემისა წყევად და არა კურთხევად.

13. ჰრქუა მას დედამან მისმან: ჩემ ზედა წყევად იგი, შვილო! გარნა ისმინე ჳმისა ჩემისაჲ და წარვედ და მომართუ მე.

14. ხოლო იგი წარვიდა და მოიღო და მოართუ⁴ დედასა თჳსსა. და კმნა

დედამან მისმან ჰამადი, ვითარცა უყუარდა მამასა მისსა.

15. და მოიღო რებეკა სამოსელი ესავისი, ძისა თჳსისაჲ, კეთილი, რომელი იღვა მის თანა სახლსა შინა, და შეჰმო სა იაკობს, ძესა თჳსსა უმრწემსსა.

16. და ტყავნი იგი თიქანთანი მოჰხნა მკლავთა და შიშუელსა ქედსა მისსა.

17. და მისცა საკმელი იგი და პური იგი, რომელ ჰქმნა, გელთა იაკობისთა, ძისა თჳსისთა⁴.

18. და შეართუა იგი მამასა მისსა და ჰრქუა: მამო. და მან ჰრქუა: აჰა ვარ. ვინ ხარ, შვილო?

19. და ჰრქუა იაკობ მამასა თჳსსა: მე ვარ ესაჲ, პირ-შობ შენი. ვჰავ, ვითარ-იგი მერყოდე მე. აღდგე და დიჯედ და ჰამე ნადირისა ჩემისაჲ, რაჲთა მაკურთხოს მე სულმან შენმან.

20. და ჰრქუა ისაკ ძესა თჳსსა: რაჲ არს, რამეთუ [უ] აღრე ჰპოვე, შვილო? და ჰრქუა: რამეთუ მომცა მე უფალმან ღმერთმან შენმან წინაშე ჩემსა.

21. ჰრქუა ისაკ იაკობს: მომეახლე და გელი შეგახო, შვილო, უკუეთუ შენ ხარ შვილი ჩემი ესაჲ, ანუ არა.

22. და მიეახლა იაკობ ისაკს, მამასა თჳსსა და გელი შეახო მას. და თქუა: ჳმად ესე ჳმად იაკობისი, ხოლო გელნი ესე გელნი ესავისნი.

23. და ვერ იცნა იგი, რამეთუ იყვნეს გელნი მისნი ვითარცა გელნი ესავისნი ფაჩუნირ. და აკურთხა იგი.

24. და ჰრქუა: შენ ხარ ძე ჩემი ესაჲ? და მან თქუა: მე ვარ.

25. და თქუა: მომართუ მე ნადირებულისა შენისაჲ და ვჰამო, შვილო, რაჲთა გაკურთხოს შენ სულმან ჩემმან. და მო-

1 ძმსა A. 2 მინადირე A. 3 იგი A. 4 გელთა იაკობისთა, ძისა თჳსისაჲთა A.

ართუა მას და ჭამა. და მოართუა მას ღვინოდ და სუა.

26. და ჰრქუა ისაკ, მამამან მისმან: მომეახლე მე და ამბორს-გიყო, შეილო.

27. და მიეახლა და ამბორს-უყო მას. და ეცა სულნელებად სამოსლისა მისისაჲ და აკურთხა იგი და თქუა: აჰა-ესერა სულნელებად ძისა ჩემისაჲ, ვითარცა სულნელებად ველისა¹ საეცისაჲ, რომელი აკურთხა უფალმან.

28. და მოგეცინ ზენ უფალმან ცუარისაგან ცისა და სიპოხისაგან ქუეყანისა და სიმრავლჳ იფქლისაჲ და ღვინისაჲ;

29. და გმონებდენ ზენ თესლები და თაყუანის-გცემდენ მთავარნი; და იყავ უფალ ძმისა ზენისა და თაყუანის-გ[25]ცემდენ ძენი მამისა ზენისანი; მწყევარნი ზენნი წყეულ იყვნენ და მაკურთხეველნი ზენნი კურთხეულ იყვნენ!

30. და ვითარცა დასცხრა ისაკ კურთხევისა მისგან იაკობისა, ძისა თჳსისა, და გამოვიდა იაკობ პირისაგან ისაქისა, მამისა თჳსისა, და ესაჲ, ძმად მისი, მოვიდა ნადირობით.

31. და უქმნა მამასა თჳსსა საჰმელი და ჰრქუა: აღდეგინ მამად ჩემი და ჭამენ ნადირისაგან ძისა თჳსისა, რაჲთა მაკურთხოხ მე სულმან ზენმან.

32. და ჰრქუა მას ისაკ, მამამან მისმან: ვინ ხარ ზენ? ხოლო მან ჰრქუა: მე ვარ ესაჲ, ძჳ ზენი პირმშოჲ.

33. განუკრდა ისაკს განკრეგებითა დიდითა ფრიად და ჰრქუა: ვინ იყო იგი, რომელმან მინადირა მე ნადირი და შემომართუა მე... ყოვლისა მისგან ვიდრე მოსლვად ზენდამდე, და ვაკურთხე იგი და კურთხელ იყავნ?

34. და ვითარცა ესმენს ესაჲს სიტყუანი ესე ისაქისნი, მამისა თჳსისანი, დაღაღ-ყო ჳმითა დიდითა და მწარითა ფრიად და თქუა: მაკურთხე მეცა, მამაო.

35. ჰრქუა მას ისაკ: მოვიდა ძმად ზენი ზაკუეით და მიიღო კურთხევაჲ ზენი.

36. და ჰრქუა ესაჲ: სამართლად ეწოდა სახელი² მისი იაკობ, რამეთუ მიბრკუნა³ მე ესე მეორედ: პირველად პირმშოგებაჲ ჩემი მიიღო და აწ მიიღო კურთხევაჲ ჩემი. [წ] და ჰრქუა ესაჲ მამასა თჳსსა: არაჲ დამიშთინეა მე კურთხევაჲ, მამაო?

37. მიუგო ისაკ და ჰრქუა ესაჲ: ვინაჲთგან ვყავ მე იგი უფალ ზენ ზედა და ყოველნი ძმანი მისა მონა, იფქლითა და ღვინითა განვაშტიკე იგი, აწ რაჲ გიყო ზენ, ზეილო?

38. ჰრქუა ესაჲ მამასა თჳსსა: ერთი ხოლო ნუ არსა კურთხევაჲ ზენი, მამაო? მაკურთხე მეცა. და ვითარცა შეწუხნა ისაკ, დაღაღ-ყო ჳმითა დიდითა ესაჲ და ტიროდა.

39. მიუგო ისაკ, მამამან მისმან, და ჰრქუა მას: აჰა-ესერა სიპოხისაგან ქუეყანისა იყოს მკვდრობად ზენი და ცუარისაგან ცისა ზეგარდამო.

40. და მახვლითა ზენითა სცხონდე და ძმასა ზენსა ჰმონებდე. ხოლო იყოს ოდესმე, რაჲმს განიჴსნე და განავდო უღელი მისი ქედისაგან ზენისა.

41. და უთქუმიდა ესაჲ იაკობს, ძმასა თჳსსა, კურთხევისა მისთჳს, რომლითა აკურთხა მამამან მისმან, და თქუა ესაჲ გონებასა თჳსსა: მოიწინენ დღენი მამისა ჩემისა სიკუდილისანი, და მე მოვკლა იაკობ, ძმად ჩემი.

42. უთხრნეს რებეკას სიტყუანი ესე ძისა მისისა უზუცესისანი. და მოველინა და მოუწოდა ძესა თჳსსა უმრწემესსა და ჰრქუა მას: [26] აჰა-ესერა ძმად შენი გითქუამს¹ შენ მოკლვად.

43. აწ, შეილო, ისმინე ჳმისა ჩემისაჲ: აღდეგ და წარივლტოდე ლაბანისა, ძმისა ჩემისა, ქარანდ

44. და იყავ მის თანად დღე² რავდენმე,

45. ვიდრემდე გარე მიიქცეს გულის წყრომად და რისხვად ძმისა შენისაჲ

შენგან, და დაავიწყდეს, რად-იგი უყავ მას, და მოველინო და მოგიწოდო შენ მიერ. ნუუუუე უშვილო ვიქმნე თქუენ ორთაგანეჲ ერთსა შინა დღესა.

46. და ჰრქუა რებეკა ისაკს: მომე-წყინა ცხოვრებაჲ ჩემი ასულთაგან ქეტისთა. უკუეთუ მო-ლა-იყვანოს³ იაკობ ასულთაგან ამის ქუეყანისათაჲ, რაჲსა-ლა არს ცხოვრებაჲ ჩემი?

28

1. მოუწოდა ისაკ იაკობს და აკურობა იგი და ამცნო მას და ჰრქუა: არა მოიყვანო ცოლი ასულთაგან ქანანისათა.

2. აღდეგ და წარვედ შუამდინარედ, სახიდ ბათუელისა, მამისა მის დედისა შენისა, და მოიყვანე შენდად მიერ ცოლი, ასული ლაბანისი, დედის ძმისა შენისაჲ.

3. ხოლო ღმერთმან ჩემმან გაკურობენ შენ და აღგაორძინენ და განგამრავლენ შენ და იყავ კრებულად ნათესავთა;

4. და მოგეცინ შენ კურობევაჲ აბრაჰამისი, მამისა ჩემისაჲ, და შენ და ნათესავებან შენმან შემდგომად შენსა [v] დაიმკვდრენ⁴ ქუეყანად ესე მწირობისა შენისაჲ, რომელ მოსცა ღმერთმან აბრაჰამს.

5. და წარგზავნა ისაკ იაკობი. და აღდგა იაკობ და წარვიდა შუამდინარედ ლაბანისა, ძისა ბათუელისა ასუ-რისა, ძმისა რებეკასა, დედისა იაკობისა და ესავისა.

6. ვითარცა იხილა ესავ, რამეთუ აკურობა ისაკ იაკობი და წარვიდა

შუამდინარედ ასურეთისა მოყვანებად თავისა თჳსისა ცოლი და კურობევისა მას მისსა ამცნო და ჰრქუა: არა მოიყვანო ცოლი ასულთაგან ქანანელთა,

7. და ერჩადა მამა-დედათა თჳსთა და წარვიდა შუამდინარედ.

8. და იხილა ესავ, რამეთუ ბოროტ არიან ასულნი ქანანისნი წინაშე ისაკისა, მამისა თჳსისა.

9. წარვიდა ესავ ისმელისა, ძისა აბრაჰამისა, და მოიყვანა მიელელ, ასული ისმელისი, დამ ნაბეოთისი, ცოლთა მისთა თანად ცოლად.

10. და განვიდა იაკობ ჯურღმულისა მისგან ფიცისა და წარვიდა ქარანდ.

11. და მიემთხვა ადგილსა და დაიდინა მუნ, რამეთუ დაჰვიდოდა მჴმ. და მოდილო ლოდი ლოდთაგან მის ადგილისათა და დაიდვა სასთუნლად და დაწვა მას ადგილსა.

12. და ჩუენებასა იხილვიდა. და აჰა-ესერა კებენი [27] აღმართებულ იყვნეს ქუეყანით, რომლისა თავი მიწდო-

1 გითქუამ A. 2 დღე A. 3 მო-ლა-იყვანოს A. 4 და დაიმკვდრენ A.

მილ იყო ცად და ანგელოზნი ღმრთი-
სანი აღვიდოდეს და გარდამოვიდოდეს
მას,

13. ხოლო უფალი დამტკიცებულ იყო
მას ზედა. და თქვა: მე ვარ უფალი
ღმერთი აბრაჰამისი, მამისა შენისაჲ, და
ღმერთი ისაკისი. ნუ გეშინინ! ქუეყანაჲ
ეგე, რომელსა შინა-ეგე გძინავს, შენ მი-
გცე და ნათესავსა შენსა.

14. და იყოს ნათესავი შენი ვითარცა
ქვშაჲ ზღვსაჲ და განვრცნეს ზღუად-
მდე და ჩრდილოდ და ბლუარად და
აღმოსავალად. და იკურთხეოდინა შენ-
დამი ყოველნი ტომნი ქუეყანისანი და
ნათესავისა შენისა მიმართ.

15. და აჰა მე შენ თანა ვარ დაცვად
შენდა ყოველთა გზათა შენთა, ვიდრე-
ცა ხვდოდი. და მოგაქცეო შენ ამასვე
ქუეყანასა, რამეთუ არა დაგირეო შენ,
ვიდრემდე ვყო მე ყოველივე, რაოდენსა-
ცა გეტყოდეს შენ.

16. განიღძა იაკობ ძილისა მისგან
მისისა და თქუა, რამეთუ: არს ღმერთი
ამას აღვიდსა, და მე არა უწყოდე.

17. და შეეშინა და თქუა: ვითარ სა-
შინელ არს ადგილი ესე! და არა არს
სხუა ესე, გარნა სახლი ღმრთისაჲ და
ესე არიან ბჳენი ცისანი.

18. და აღდგა იაკობ განთიად და
აღიღო ლოდი იგი მუნ, რომელი ედგა
სასთუნლად, და აღმართა² ძეგლად და
დაასხა ზეთი თავსა მის ლოდისასა.

19. და უწოდა ადგილსა მას [რ] სახ-
ლი ღმრთისაჲ. და უღუმაუზ იყო სახე-
ლი ქალაქისაჲ³ მის პირველად.

20. და ილოცა ლოცვაჲ იაკობ და
თქუა: უკუეუ იყოს ღმერთი ჩემ თანი
და დამიცვეს მე გზასა ამას, რომელსა
მე მივალ, და მცეს მე პური საკმლად
და სამოსელი შემოსად

21. და მომაქციოს მე ცოცხლებით
სახლსა მამისა ჩემისასა და იყოს უფა-
ლი ღმრთად ჩემდა,

22. და ლოდი ესე, რომელ ადგდა
ძეგლად, იყოს⁴ სახლად ღმრთისა ჩემისა
და ყოვლისაგანი, რაოდენი-რაჲ მომცეს
მე, ათეული მიგცე შენ.

29

1. და წარემართა და წარვიდა იაკობ
ქუეყანად აღმოსავლად ლაბანისა ასუ-
რისა, ძისა ბათუელისა, ძმისა რებეკასა,
დედისა იაკობისა და ესავისა.

2. და მიჰვიდა, იხილა ჯურღმული
ველსა ზედა. და იყენეს მუნ სამწყსონი
ცხოვართანი და განისუენებდეს მუნ,
რამეთუ მის ჯურღმულისაგან ასჯან სა-
მწყსოსა, და ქება ედგა დიდი პირსა
ზედა მის ჯურღმულისასა.

3. და შეკრბის მუნ ყოველი სამწყსოჲ
და მწყემსნი და გარდაავარვიან ლოდი
იგი პირისაგან მის ჯურღმულისა და

ასჯან საცხოვართა⁵ და კუალად დასდვიან
ლოდი იგი პირსა მის ჯურღმულისასა
ადგილსავე თჳსსა.

4. პრქუა მათ იაკობ: ძმანო, ვინანი ხართ
თქვენ? ხოლო მათ პრქუეს: [28] ქარა-
ნით ვართ ჩვენ.

5. პრქუა მათ იაკობ: იცითა ლაბან,
ძმ ნაქორისი? და მათ პრქუეს: ვიცით.

6. მან პრქუა მათ: ცოცხლებით არსა?
და მათ პრქუეს: ცოცხლებით არს. და
ვიდრე იგი ამას იტყოდა, აჰა რაქელ
მოვიდოდა ცხოვართა თანა მამისა თჳ-
სისათა.

1 რ¹ A (მოსალოდნელი იყო: ვ¹დ). 2 ასეა A. 3 ქალქისაჲ A. 4 ძეგლად, იყოს¹ იყოს ძეგ-
ლად A (გადასუღია). 5 ასეა A

7. და თქუა იაკობ: ღღჲ დგას-ლა ფრიად და არღა არს შეკრებაჲ სამ-წყსოთაჲ; ასუთ ცხოვართა და წარვე-დით და აძოვებდით მათ.

8. ხოლო მათ ჰრქუეს: ვერ შემძლე-ბელ ვართ ვიდრე შეკრებადმდე ყოველ-თა მწყემსთა; და გარდაავორეონ ლოდი ესე პირისაგან ჯურღმულისა და მაშინ ვასუთო.

9. ვიდრე იგი ამას ეტყოდა-ლა მათ, აჰა-ესერა რაქელ მოვიდოდა ცხოვარ-თა თანა მამისა თჳსისათა, რამეთუ იგი აძოვებნ ცხოვართა მამისა თჳსისათა.

10. და იყო, ვითარცა იხილა იაკობ რაქელ, ასული ლაბანისი, დედის ძმისა თჳსისაჲ, მოუტდა იაკობ და გარდაავორ-ვა ლოდი იგი პირისა მისგან ჯურღმუ-ლისა და ასუა ცხოვართა მათ ლაბა-ნისიო, დედის ძმისა თჳსისათა.

11. და ამბორს-უყო იაკობ რაქელს და ლაღად-ყო კმითა დიდითა იაკობ და ტირიოდა.

12. და უთხრა რაქელს, რამეთუ ძჲ არს რებეკასი. და შერბიოდა რაქელ და უთხრა მამასა თჳსსა მს[ქ]გავსად სიტყუათა მათ.

13. და იყო, ვითარცა ესმა ლაბანს სახელი იაკობისი, დის წულისა თჳსისაჲ, გარბიოდა შემთხუვეად მისა და მოეჭა და ამბორს-უყო მას. და შეიყვანა იგი სახიდ თჳსა და უთხრნა იაკობ ლაბანს ყოველნივე სიტყუანი ესე.

14. და ჰრქუა მას ლაბან: ძუალთა ჩემთაგანი და ჯორცთა ჩემთაგანი ხარ შენ. და იყო მის თანა დღეთა და თუე-თა მრავალთა.

15. და ჰრქუა ლაბან იაკობს: რამეთუ ძმაჲ ჩემი ხარი შენ და არა მშონო მე-ტად¹. მითხარ, რაჲ არს სასყიდელი შენი?

16. ხოლო ლაბანს ესხნეს ორ ასულ. სახელი უხუცესისაჲ მის ლია და უმრწე-მისისაჲ რაქელ.

17. და თუალნი ლიასნი უძღურ იყე-ნეს, ხოლო რაქელ იყო კეთილ ხილვითა და შეუნიერ პირითა.

18. უყუარდა იაკობს რაქელ და ჰრქუა: გმონებდე შვდ წელ რაქელისთჳს, ასუ-ლისა შენისა უმრწემსისა.

19. ჰრქუა მას ლაბან: უმჯობეს არს ჩემდა მიცემად იგი შენდა, ვიდრე მი-ცემად იგი სხუასა კმარსა. იყოფოდე ჩემ თანა.

20. და მკონებდა იაკობ რაქელისთჳს შვდ წელ. და იყენეს წინაშე მისსა ვი-თარცა მცირედნი დღენი სიყუარულისა მისისაჲთჳს.

21. ჰრქუა იაკობ ლაბანს: მომეც მე ცოლი ჩემი, [29] რამეთუ აღესრულნეს დღენი² ჩემნი დროასანი, რაჲთა შევიდე მისა.

22. შეკრიბნა ლაბან ყოველნი კაცნი მის ადგილისანი და ყო ქორწილი.

23. და იყო მწყუბრი. და მოიყვანა ლაბან ლია, ასული თჳსი, და შეიყვანა იაკობისა. და შევიდა იაკობ.

24. და მისცა ლიას, ასულსა თჳსსა, ზელფა, მწვეალი თჳსი მისა მწველად³.

25. და იყო განთიადი, და აჰა-ესერა იყო იგი ლია! ჰრქუა იაკობ ლაბანს: რაჲსათჳს ჰყავ ესე? ანუ არა რაქელის-თჳს გმონებდე? და რაჲსათჳს შეურაცხ-მყავ მე?

26. და ჰრქუა ლაბან: არა არს ჩუენ-სა ადგილსა ეგრძთ—მიცემად უმრწემს-სი უწინარეს უხუცესისა.

27. აღასრულენ შვდნი-ლა წელნი სხუანი ამისნი და მიგცი შენ ესეცა სა-ქმისა მისთჳს, რომელსა იქმოდე ჩემ თანა მერმე შვდ წელ სხუა-ლა.

28. და ყო¹ იაკობ ეგრძთ და დაასრულნა შვდნი წელნი სხუანი. და მისცა მას ლაბან ასული თჳსი რაქელ ცოლად.

29. და მისცა რაქელს², ასულსა თჳსსა, ბალა, მკვეთლი თჳსი, მას მკვეთლად.

30. და შევიდა რაქელისა და შეიყუარა რაქელ უფროჲს ლიაჲსა და ჰმონებდა მას შვდ წელ-ლა სხუა.

31. და იხილა უფალმან, რამეთუ სძულს ლია, და განუღო საშოჲ მისი, ხოლო რაქელ იყო ბერწ.

32. [ს] მიუღდა ლია და უშვა იაკობს ძმ. და უწოდა სახელი მისი რუბენ და თქუა: რამეთუ უფალმან იხილა სიმადა-

ლმ ჩემი და მომცა მე შვილი. აწ შემიყუაროს მე ჰმარმან ჩემმან.

33. და მერმე მიუღდა და შვა ძმ მეორძ და თქუა, რამეთუ: უფალმან ისმინა, ვითარმედ ვსძულ მე, და მომცა მე ესეცა. და უწოდა სახელი მისი სუმერონ.

34. და მერმე მიუღდა და შვა ძმ და თქუა: ამიერიტგან ჩემდა მომართ იყოს ჰმარი ჩემი, რამეთუ უშვენ მას სამ ძე³. ამისთჳს უწოდა სახელი მისი ლევი.

35. და მიუღდა მერმე და შვა ძმ და თქუა: აწ მერმეცა აღ-ვე-უვარებ უფალსა. ამისთჳს უწოდა სახელი მისი იუდა. და დადგა შობასა.

30

1. ვითარცა იხილა რაქელ, რამეთუ არა უშვა ძმ იაკობს, ეშურებოდა რაქელ დასა თჳსსა და ჰრქუა იაკობს: მეც მე შვილი; უკუეთუ არა, მოვკლდე.

2. განუროსხნა იაკობ რაქელს და ჰრქუა: ნუუკუე ღმერთი ვარ მეი, რომელმან დიგაკლო შენ ნაყოფი მუცლითა?

3. ჰრქუა მას რაქელ: აჰა-ეგერა ბალა, მკვეთლი ჩემი. შევედ მისა და შვეს მუტლთა ჩემთა ზედა და შევიღიერ ვიქმნე მეცა მისგან.

4. და მისცა მას ბალა, მკვეთლი თჳსი, ცოლად და შევიდა მისა იაკობ.

5. და მიუღდა [30] ბალა, მკვეთლი რაქელისი, და უშვა ძმ იაკობს.

6. და თქუა რაქელ: მისაჲჲ მე უფალმან და ისმინა ჴმისა ჩემისაჲ და მომცა მე ძმ. ამისთჳს უწოდა სახელი მისი დან.

7. და მიუღდა მერმე ბალა, მკვეთლი რაქელისი, და უშვა ძმ სეროგ⁴ იაკობს.

8. და თქუა რაქელ: შემეწია მე ღმერთი და მივეწწორო დასა ჩემსა და შეუ-

ძლე. და უწოდა სახელი მისი ნეფთაღემ.

9. და ვითარცა იხილა ლია, რამეთუ დადგა შობისაგან, მოიყვანა ზელფა, მკვეთლი თჳსი, და მისცა იგი იაკობს ცოლად.

10. მიუღდა ზელფა, მკვეთლი ლიასი, და უშვა იაკობს ძმ.

11. ... და უწოდა სახელი მისი გად.

12. და მერმე მიუღდა ზელფა მკვეთლი და უშვა იაკობს ძმ მეორძ.

13. და თქუა ლია: ნეტარ ვარ მე, რამეთუ მნატრიდენ მე ღმედანი. და უწოდა სახელი მისი ასერ.

14. განვიდა რუბენ ღმერთა მკისა იფქლისათა და პოვნა მან მანდრაგურნი ველსა ზედა და მიაართუა იგი ლიას, ღედასა თჳსსა. და ჰრქუა რაქელ ლიას, დასა თჳსსა: მომეც მე მანდრაგური ძიისა შენისაჲ.

15. ჰრქუა მას ლია: ვერ კმა არსა შენდა, რამეთუ შიმილე ჰმარი ჩემი? ნუუკუე მანდრაგურიცა ძიისა ჩემისა⁵ მი-

1 და იყო A. 2 რაქელს A. 3 ძმ A. 4 ასეა A (შდრ. 30, 12), 5 ასეა A.

მილოა? ჰრქუა მის რაქელ: აჰა-ეგერა შევედინ [x] შენდა ამას ლამესა მანდრა-გურთა წილ ძისა შენისათა.

16. შემოვიდა იაკობ ველით მიმწუხ-რი. და განვ-და ლია მიგებებად მისა და ჰრქუა: ჩემდა შემოხვდი დღეს, რამე-თუ მომიყიდე¹ შენ მანდრაგურთა წილ ძისა ჩემისათა². და შევიდა მისა მას ლამესა.

17. და ისმინა ღმერთმან ლიასი. და მიუდგა და უშვა იაკობს ძმ მეხუთმ.

18. და თქუა ლია: მომცა მე უფ ლ-მან სასყიდელი ჩემი ამისთვის, რამეთუ მივეც მვეფალი ჩემი ქმარსა ჩემსა. და უწოდა სახელი მისი იზაქარ, რომელ არს სასყიდელი.

19. და მიუდგა ლია და უშვა იაკობს ძმ მეექვსმ.

20. და თქუა ლია: მომანიჭა მე ღმერთ-მან ნიჭი კეთილი. ამიერ ქამითგან სათ-ნო-მიყოს მე ქმარმან ჩემმან, რამეთუ უშვენ მას ძენი ექუსნი. და უწოდა სა-ხელი მისი ზაბულონ.

21. და ამისსა შემდგომად შვა ასული და უწოდა სახელი მისი დინა.

22. და მოიჭსენა ღმერთმან რაქელ და შეისმინა მისი და განუღო საშოჲ მისი.

23. და მიუდგა და უშვა იაკობს ძმ და თქუა რაქელ: მომისპო მე ღმერთმან ყუდრებაჲ ჩემი.

24. და უწოდა სახელი მისი იოსებ და თქუა: შემძინა მე ღმერთმან შვილი სხუაჲ.

25. და იყო, ვითარცა შვა რაქელ იოსები, ჰრქუა იაკობ ლაბანს: წარმა-ვლინ მე, და წარვიდე ქუეყანად ჩემდა.

26. [31] მომცენ მე ცოლნი ჩემნი,

რომელთათჳს გმონებდ შენ, რაბთა წარ-ციდე, რამეთუ შენ უწყი მონებაჲ ჩემი, რომელ გმონე შენ.

27. ჰრქუა მას ლაბან: უკუეთუ ეპოვე მადლი წინაშე შენსა, ... რამეთუ მაკურ-თხა მე უფალმან შემოსლვისა შენსა,

28. განაჩინე სასყიდელი შენი ჩემ თანა და მიგცე შენ.

29. ჰრქუა მას იაკობ: შენ უწყი, რად-დენ გმონე შენ და რადდენ იყო საცხო-ვარი შენი ჩემ თანა.

30. რამეთუ მცირედ იყენეს, რადდენ იყენეს ჩემ წინაშე, და აღაორძინა სი-მრავლედ და გაკურთხა შენ უფალმან ფერკსა ჩემსა. აჲ უკუე ვიშენო თავისა ჩემისა სახლი.

31. ჰრქუა მას ლაბან: რაჲ მიგცე შენ? ჰრქუა მას იაკობ: ნურას მომცემ მე. უკუეთუ ჰყო სიტყუაჲ ჩემი, კუა-ლად ვმწყსიდელ-ლა ცხოვართა შენთა და ვსცვიდე.

32. წარმოავლინე ყოველი ცხოვარი შენი დღეს³ და გამოარჩიე მიერ ყო-ველი ცხოვარი თეთრი ტარიგთაგან და ყოველი სპეტაკი და თეთრი თხათაგან. ესე იყოს ჩემდა სასყიდელ.

33. შეისმინოს ჩემი სიმართლემან ჩემმან ამას დღესა შინა ხვალე, რამე-თუ არს სასყიდელი ჩემი წინაშე შენსა: ყოველი, რომელი იყოს თეთრ კრავთა შოვრის და სპეტაკ და კრელ თხათა⁴ შოვრის...

34. ჰრქუა მას ლაბან: იყავნ სიტყუსა-ებრ შენისა!

35. და განა⁴ჩია მას დღესა⁵ შინა ვა(ე)ბი კრელები და სპეტაკი [x] და ყოველი თხაჲ ნეზჲ კრელი და სპეტაკი, და ყოველივე სპეტაკი, რომელი იყო მათ შოვრის, და ყოველი თეთრი, რომელი

1 მიმოყიდე A (შდრ.: მიოყიდა, დაბ. 39, 1). 2 ჩემისათა შენისათა A. 3 დღეს A. 4 თხა კ თხათა A. 5 დღესა A.

იყო კრავთა შოვრის, და მისცა მას გელითა ძეთა მისთაჲთა სამწყსოჲ თჳს-თჳსა.

36. და განაშორა გზასა სამისა დღი-სისა შოვრის მათსა და შოვრის იაკო-ბისსა, და იაკობ მწყსიდა ცხოვართა ლაბანისთა ნეშტთა.

37. ხოლო იაკობ მოიღო კუერთები ბრაწისაჲ და ნიგუზისაჲ და ძელქვისაჲ ნედლი და გამოხუეწა იგი იაკობ, ნა-ქურცენი მისი ნედლი მოსძარცუა, და აჩნდა კუერთთა მათ თერთი იგი, რომელი გამოხუეწა ჰრელი.

38. და დაუსვა კუერთები იგი ისარ-ნებსა მას წყლის სასუმელთასა, რაჲთა, რაჲმს მოვიდეს ცხოვარი სუმაღ წინაშე კუერთებსა მას, მოვიდენ სუმაღ და მი-ჰხედონ ცხოვართა მათ კუერთებსა მას.

39. და შობდეს ცხოვარნი იგი სპე-ტაკსა და ჰრელსა და ნაცრის ფერად სხურებულსა¹.

40. ხოლო ტარიგები იგი დაარჩია იაკობ და დაადგინა წინაშე ცხოვართა მათ ვერძი მოსპეტაკე და ყოვლად ჰრე-ლი ტარიგთა შოვრის და განაშორა სა-მწყსოჲ მისი თჳსაგან და არა შეჰრია იგი ცხოვართა ლაბანისთა.

41. და იყო მას ჟამსა შინა, რაჲმს დამაკლებიედ ცხოვარნი და მუცლად-ილებედ, დაასხის იაკობ წინაშე ცხო-ვართა [ჲ2] წყლის სასუმელსა მას, რაჲთა მუცლად-ილონ მათ კუერთებისა მის სახედ.

42. და რაჲმს² შობედ, არა დაასვის. და იყო უნიშნოჲ იგი ლაბანისა, ხოლო ნიშნინი იგი იაკობისა.

43. და განმდიდრდა კაცი იგი დიდად ფრიად და იყო მისი სიცხოვარი ფრიად და ზროხაჲ და მონაჲ და მვევალი, აქ-ლემი და ვირი.

31

1. და ესმა იაკობს სიტყუაჲ ძეთა ლაბანისთაჲ, ვითარ-იგი იტყოდეს: მი-გვლო იაკობ ყოველივე მამისა ჩუენისაჲ და მამისა ჩუენისაჲთა მთიგო ყოველი ესე დიდებდა.

2. და იხილა იაკობ პირი ლაბანისი და არა იყო მისა მიმართ, ვითარ-იგი გუშინდელსა და ძელუანდელსა დღესა.

3. ჰრქუა უფალმან იაკობს: მიაქციე ქუეყანად მამისა შენისა და ნათესავისა შენისა და ვიყო მე შენ თანა.

4. და მთავლინა იაკობ და მოუწოდა ლას და რაქელს ველად³, სადა-იგი იყო სამწყსოჲ.

5. და ჰრქუა მათ: გხედავ მე პირსა მამისა თქუენისასა, რამეთუ არა არს

ჩემდა მომართ, ვითარ-იგი გუშინ და ძელუან. ხოლო ღმერთი მამისა ჩემისაჲ იყო ჩემ თანა.

6. და თქუენ თუთ უწყით, რამეთუ ყოვლითა ძალითა ჩემითა ვჰმონე მამისა თქუენსა.

7. ხოლო მამამან თქუენმან დამაკლო მე და ცვალა სასყიდელი ჩემი ათისა ტარიგისაჲ და არა უტევა მას ღმერთ-მან ბოროტის ყოვად ჩემდა.

8. და უკუეთუ თქუას: ჰრელი იგი იყავნ სასყიდლად შენდა, შობდენ ყო-ველივე იგი ცხოვარნი ჰრელსა. [ჲ] უკუე-თუ ესრე თქუას: იყავნ სპეტაკი სასყიდ-ლად შენდა, შობდენ ყოველნი იგი ცხო-ვარნი სპეტაკსა.

¹ სხურებულსა A. 2. რქმ A. 3 პირველად შევდომით სხვა სიტყვა დაუწყია, მაგრამ შემ-დეგ წაუშლია და გადაუსწორებია.

9. და მოულო ღმერთიან ყოველივე ცხოვარი მამისა თქუენისაჲ და მო-
მცა მე.

10. და იყო, რაჟამს მაქნდებოდეს ცხოვარი და მუცლად-იღებდეს, ვიხილე თუალითა ჩემითა ძილსა შინა: და აჰა ვაცები და ვერძები აღვიდოდა ცხოვარ-
თა და თხათა სპეტაკი და ჭრელი და ნაცრის ფერად სხურებული.

11. და მრჭუა მე ანგელოზიან უფლი-
სამან ძილსა შინა: იაკობ, იაკობ. და მე ვთქუე, ვითარმედ: რაჲ არს?

12. და თქუა: აღიხილენ თუალნი შენი და იხილენ ვაცები და ვერძები, აღმავალი ცხოვართა და თხათა ჭრელ-
თა და ნაცრის ფერად სხურებულთა, რამეთუ მე ვიხილე, რასა-იგი ლაბან გიყოფს შენ.

13. მე ვარ ღმერთი შენი, რომელი გჩუენ შენ აღვილსა მას ღმრთისასა, სადა-იგი სცხე ძეგლსა ჩემსა და აღმი-
თქუ მე აღთქუმაჲ. აჲ აღდეგ და განვედ ამიერ ქუეყანი და მივედ ქუეყანად შო-
ბისა შენისა და ვიყო მე შენ თანა.

14. მიუგეს ლია და რაქელ და ჰრჭუეს მას: ნუჟუჟე ამიერიითგან არს ნაწილი და სამკვდრებელი სახლსა შინა მამისა ჩუენისასა?

15. ანუ არა ვითარცა უცხონი შერა-
ცხილ ვართ მის წინაშე, რამეთუ გან-
მყიდნა ჩუენ და შეჰჰაშა შეჰპით ვიცხლი ჩუენი?

16. ყოველივე სიმდიდრე და ღიდე-
ბაჲ, რომელი მოულო ღმერთიან მამი-
საგან ჩუენისა, ჩუენდა [ჰჰ] იყოს და შეილთა ჩუენთა. აჲ რაჲ გრჭუა შენ უფალმან შენმან, ეგრეცა ყვბ.

17. აღდგა იაკობ და წარიყვანნა ცოლ-
ნი თჳსნი და ყრმანი და აღსხნა იგინი ²
აქლემებსა.

18. და წარიღო ყოველი მონაგები თჳსი და ყოველი ჭურჭერი მისი, რომელ მოიგო შუემდინარეს და ყოველივე, რაჲცა იყო მისი, და წარემართა მისლ-
ვად ისაკისა, მამისა თჳსისა, ქუეყანად ქანაანისა.

19. ხოლო ლაბან მივიდოდა რისუვად ცხოვართა თჳსთა. მოიპარნა რაქელ ძერპნი მამისა თჳსისანი.

20. ემალოდა იაკობ ლაბანს ასურსა და არა უთხრა მას, ვითარმედ წარი-
ვლტის.

21. და წარივლტოდა იგი და ყოყ-
ლივე მისი, და წიაღმოვდა მდინარესა და მიიმართა მთასა მას გალაადსა.

22. უთხრეს ლაბანს ასურსა ღღესა ⁴
მესამესა, ვითარმედ წარივლტოდა ია-
კობ.

23. და წარიყვანნა მის თანა ყოველნი ძმანი მისნი და ღღენა - უყო იაკობს გზასა შვდისა ღღისასა და ეწია მას მთასა გალაადისასა.

24. მოვიდა ღმერთი ლაბანისა ღამე ⁵
ჩუენებით და ჰრჭუა მას: ეგრძაღე, ნუ-
ჟკუჟე ეტყოდი იაკობს ფიცხელსა.

25. და ეწია ლაბან იაკობს. ხოლო იაკობს აღედგა კარავი მთასა ზედა, და ლაბან დაადგინნა ძმანი თჳსნი მთასა გალაადისასა.

26. ჰრჭუა ლაბან იაკობს: რაჲ ჰყავ
ესე? რაჲსა იღუმალ წარმოივლტოდე?
დამპარე-ცა მე და წარმოიყვანენ ასულ-
ნი ჩემნი [წ] ვითარცა ტყუენი მახჴ-
ლითა.

27. და თუ-მცა მითხარ მე, წარმო-
მცა-გზაჲ შენ სიხარულითა და სა-
ხიობითა, ბობლნითა და ქნართა.

28. არა ვღირდია ამბორის-ყოვად ყრმთა ჩემთა და ასულთა ჩემთა? ხო-
ლო აჲ უგუნურად ჰყავ.

1 რ⁶ A. 2 იგი A. 3 ან: მან? 4 ღღესა A. 5 ღამე A.

29. და აწ შემძლებელ არს ჯელი ჩემი ბოროტის ყოფად შენდა. ხოლო ღმერთ-მან მამისა შენისამან მრქუა მე გუშინ: ეგრძელე თავსა შენსა, ნუჟუჟე ეტყოდი იაკობს ბოროტსა.

30. და აწ უჟუჟეთუ წარმოსრულ ხარ და გულის თქუმით გულმან გითქუა წარსლვად სახიდ-მამისა შენისა, რაისათჳს წარმოიპარენ ღმერთნი ჩემნი?

31. მიუგო იაკობ და ჰრქუა ლაბანს: რამეთუ შემეშინა და ვთქუ: ნუჟუჟე მიმიხუნე ასულნი შენნი და ყოველივე ჩემი. იცან, რაჲ-იგი არს შენი ჩემ თანა და მიიღე. და არარაჲ იცნა მის თანა არცა ერთი რაჲ.

32. მიუგო იაკობ და ჰრქუა: რომლისა თანა იცნენ ღმერთნი შენნი, არა ცხონდეს წინაშე ძმათა ჩუენთა. არა უწყოდა იაკობ, რამეთუ რაქელ, ცოლ-მან მისმან, წარმოიპარნა ივინი.

33. შევიდა ლაბან და აღიხილა ყოველივე ღიჲსი და არაჲ ჰოვა. გამოვიდა სახლისაგან ღიჲსა და აღიხილა სახლი იაკობისი და არაჲ ჰოვა, და სახლნი ორთავე მგველთანი და არაჲ ჰოვა. და შევიდა სახლსა რაქელისსა.

34. ხოლო რაქელ [34] მოიხუნა კერპნი იგი და ქუეშე¹ შესხნა ჰალდგანდთა აქლემთასა და დაჯდა მათ ზედა.

35. და ჰრქუა მამასა თჳსსა: ნუ მძიმე-გიჩნ, უფალო, ვერ ძალ-მიც აღდგომად, რამეთუ ჩუეულებასა დედათასა ვარ. აღიხილა ლაბან ყოველი სახლები და არა ჰოვნა კერპნი.

36. განრიხნა იაკობ და ჰლაღვიდა ლაბანს. მიუგო იაკობ და ჰრქუა ლაბანს: რაჲ არს ბრალი ჩემი და შეცოდებაჲ, რამეთუ მდევნი მე,

37. და აღიხილე ყოველი ჭურჭერი სახლისა ჩემისაჲ? რაჲ ჰპოე ყოვლისაგან

ჭურჭრისა სახლისა შენისაჲ? დადევ აჲა წინაშე ყოველთა ძმათა შენთა და ძმათა ჩემთა და გუშაზილედ ჩუენ ორთავე.

38. ესე ოცი წელი არს, ვინაჲთგან ვარ მე შენ თანა. ცხოვარნი შენნი და თხანი შენნი არა უშვილო იქმნეს, ვერძნი ცხოვართა შენთანი არა² შეგვკამენ;

39. ნამეტყვი არასადა³ მოგართუ შენ; მე ვზღვედ თავით ჩემით ნაპარევსა დღისა და ღამისასა;

40. შევიწუებოდე სიცხითა დღისაჲთა და ნეფხვითა ღამისაჲთა და განყენებულ იყო ძილი თულათა ჩემთაგან.

41. ესე ოცი წელი არს, ვინაჲთგან ვარ მე სახლსა შენსა, გმონე შენ ორთა ასულთა შენთათჳს ათოთხეტ წელ და ექუს წელ ცხოვართა შენთა ზედა და შეურაცხ-გყავ ყოველი სასყიდელი ჩემი ათთა მათ ტარიგათჳს.

42. არა თუ-მცა ღმერთი მამისა [37] ჩემისა აბრაჰამისი იყო ჩემ თანა და ში-ში ისაკისი, აწ ცალფერნიმცა გამოიშველინე. სიმდაბლე ჩემი და შრომაჲ ჩემი იხილა ღმერთმან და გამხილა შენ გუშინ.

43. მიუგო ლაბან იაკობს და ჰრქუა: ასულნი ესე ასულნი ჩემნი არიან და ძენი ესე ძენი ჩემნი და საცხოვარი ესე საცხოვარნი ჩემი. და ყოველსა ამას რომელსა შენ ჰხედავ, ჩემი არს, და ასულთა ჩემთათჳს რაჲ ვყო დღეს⁴?

44. აწ მოვედ და აღვითქუათ აღ-თქუმაჲ მე და შენ და იყოს საწამებელ შოვრის შენსა და ჩემსა. და თქუა: აჲა-ესერა არაჲ-არს ჩემ თანა, აჲა-ესერა უფალი არს მოწამე⁵ შოვრის ჩემსა და შენსა.

45. მოიღო იაკობ ლოდი და აღდგა ძეგლად.

1 ქუეშე A. 2 არაჲ A. 3 არაჲსადა A.

4 დღეს A. 5 მოწამე A.

46. და ჰრქუა იაკობ ძმათა თჳსთა: შეკრიბეთ ლოდები. და შეკრიბეს ლოდები და აღადგინეს ბორცჳ და ჳამეს და სუეს ბორცუსა მას თანა. (48a) და ჰრქუა ლაბან: ბორცჳ ესე მოწამე¹ არს შოვრის ჩემსა და შენსა დღეს².

47. და უწოდა მას ლაბან ბორცჳ წამებისაჲ, ხოლო იაკობ—ბორცჳ მოწამე.

48. (51). და ჰრქუა ლაბან იაკობს: აჰა-ესერა ბორცჳ ესე და ძეგლი, რომელ აჰმართე³ შოვრის შენსა და ჩემსა. (52a) წამებს ბორცჳ ესე და ძეგლი ესეცა წამებს. (48 b). ამისთჳს ეწოდა სახელი მისი ბორცჳ წამებისაჲ.

49. და ხილვაჲ იგი, რომელ იხილა, იხილენ ღმერთმან შოვრის ჩემსა და შენსა, რამეთუ განვეწორებით მოყუასი მოყუასსა.

50. უკუეთუ დაამ[35]დაბლნე ასულნი ჩემნი, უკუეთუ ისხნე ცოლნი სხუანი

ასულთა ჩემთა ზედა, იხილე, არავინ არს ჩუენ თანა.

52. (52 b). უკუეთუ მე არა წიადმოვცდე შენდა, ნუცა შენ წიადმოხულ ჩემდა ბორცუსა ამას ჩემსა და ძეგლსა ამას ბოროტებით.

53. ღმერთმან ბრატამისმან და ღმერთმან ნაქორისმან საჯენ შოვრის ჩუენსა.

54. და ფუცა იაკობ შიშსა მამისა თჳსისა ისაქისა. (54). და შეწირა მსხუერ-პლი იაკობ მთასა მას თანა და ჰხადა ყოველთა ძმათა მისთა. და ჳამეს და სუეს და დაიძინეს.

(32)

55. (1). და აღდგა ლაბან განთიად და ამბორს-უყო ძეთა მისთა და აკურთხნა იგინი და მიიქცა და წარვიდა ადგილად თჳსა.

32

1. (2). და იაკობ წარვიდა გზასა თჳსსა მშჳდობით. და აღიხილნა იაკობ თულ-ნი თჳსნი და იხილა ბანაკი ღმრთისაჲ დაბანაკებული და შეემთხვნეს მას ანგე-ლოზნი ღმრთისანი დაბანაკებულნი.

2. (3). ხოლო იაკობ თქუა, რაჲამს იხილ-ნა იგინი: ბანაკი ღმრთისაჲ არს ესე. და უწოდა ადგილსა მას სახელი ბანაკებ.

3. (4). წარავლინნა იაკობ მოციქულნი წინაშე მისსა ესავისა, ძმისა მისისა, ...

4. (5). და ამცნო მით და ჰრქუა: ესრე არქუთ უფალსა ჩემსა ესავს: ესრე იტყჳს მონად შენი იაკობ: ლაბანის თანა ვმწი-რობდ და ვყოენე აქამოდღე

5. (6). და მოვიგე ზროხად და ვირები, ცხოვარი და მონები და მვევლები და

მოვავლინე თხოზად [x] უფლისა ჩემი-სა ესავისა და რადათა პოოს მონამან შენმან მაღლი წინაშე შენსა.

6. (7). და მოიქცეს და მოვიდეს მოცი-ქულნი იაკობისა და ჰრქუეს: მივედით ესავისა, ძმისა შენისა, და აჰა იგიცა მოვალს შემთხუევად შენდა და ოთხასი კაცი მის თანა.

7. (8). ხოლო იაკობს შეეშინა ფრიად და ზრუნვიდა და განყო ერი იგი მის თანად და ცხოვარი და ზროხად ორად ბანაკად.

8. (9). და თქუა იაკობ: უკუეთუ მო-ვიდეს ესავ ბანაკსა მას ერთსა და მო-სრას იგი, მეორე იგი განერეს.

1 მოწამე A. 2 დღეს A. 3 აჰმართე A.

9. (10). და თქუა იაკობ: ღმერთო მამისა ჩემისა აბრაჰამისო და ღმერთო მამისა ჩემისა ისაკისო, უფალო, ზომელმან მარტუ მე: წარვედ ქუეყანად შენდა საშობასა და კეთილი გეყოს შენ.

10. (11). კმა არს ჩემდა ყოვლისაგან სიმართლისა და ყოვლისაგან ჭეშმარიტებისა, რომელ უყავ მოწასა შენსა, რამეთუ ამით ჭეფრთხითა წიაღმოვყვდ იორდანესა მამს. აჲ ესერა ექმენ ორად ბანაკად.

11. (12). განმარინე მე, უფალო, ჯელთაგან ძმისა ჩემისა ესავისთა, რამეთუ მეშინის მე მისგან და ნუუკუე მომკლას მე და დედა შეილთა ზედა.

12. (13). და შენ სიტუ: კეთილად კეთილი გეყოს და ვყო ნათესავი შენი ვითარცა ქჷშად ზღუსად, რომელი ვერ აღირაცხების სიმრავლისაგან.

13. (14). და დაიძინა მუნ მას ღამესა. და მოიღო, რომელ-იგი მოაქუნდა ძლუენი, და მიუძღუნა ესავს, [36] ძმასა თჳსსა:

14. (15). თხად ორასი, ვაცი ოცი, ...

15. (16). აქლემი ჭდალი და კიკუეები მათი ოც და ათი, ზროხად ორმოცი¹ და კუროდ ათი ...

16. (17). და მისცა ჯელთა მონათა თჳსთა სამწყსოდ თჳს-თჳსა და ჰრქუა მათ: წარვედით წინაშე ჩემსა და განაშორეთ სამწყსოდ სამწყსოსა.

17. (18). და აცნო პირველსა მას და ჰრქუა: უკუეთუ შეგემთხვოს შენ ესავ, ძმა ჩემი, და გკითხოს შენ და გრქუას: ვისნი ხართ ანუ ვიდრე ხუალთ და ვისი არს, რომელი-ისე ვალს წინაშე თქუენსა,

18. (19). არქუთ: მონისა შენისა იაკობისი; ძლუენი მიუძღუნა უფალსა ესავს და აჰა იგი შემდგომად ჩუენსა მოვალს.

19. (20). და ესრე ამცნო პირველსა მას და მეორესა და მესამესა და ყოველთავე, რომელნი ვიდოდეს წინაშე მისისა, და

ჰრქუა: ამის სიტყუსაებრ ეტყოდეთ ესავს, რაჲჲს გპოენს თქუენ მან,

20. (21). და არქუთ: აჰა მონად შენი იაკობ მოვალს შემდგომად ჩუენსა. რამეთუ თქუა: მოვამშდო პირი მისი ძლუენითა ამით, წინაჲსწარ ჩემსა წარძღუანულითა, და ამისა² შემდგომად ვიხილო პირი მისი; ვინ იცის, შემემთხვოს მე.

21. (22). და წარუძღოდა ძლუენი იგი წინაშე მისისა. ხოლო მან დაიძინა მას ღამესა სავანესა მას.

22. (23). და აღდგა ღამე და მოიყვანა ორნივე ცოლნი მისნი და ორნი მკველნი მისნი და ათერთმეტნი ყრმანი მისნი და წიაღმოვდა კეესა...

23. (24). ... და წიაღმოკრიბა ყოველივე, [15] რაჲცა იყო მისი.

24. (25). და დადგა იგი მარტოდ მუნ. და ერკინებოდა მას კაცი ვიდრე განთიადმდე.

25. (26). ვითარ იხილა, რამეთუ ვერ უძღავს მისა მიმართ, შეახო ვრცელსა ბარკლისა მისისასა და დაუთჳშა ვრცელი ბარკლისა იაკობისი ბრძოლასა მას მის თანა.

26. (27). და ჰრქუა: განმიტევე. რამეთუ აღმოჰქდა ცისკარი. ხოლო იაკობ ჰრქუა: არა განგიტეო შენ, ვიდრემდე მაკურთხო მე.

27. (28). და მან ჰრქუა მას: რაჲ არს სახელი შენი? ხოლო მან ჰრქუა: იაკობ.

28. (29). ჰრქუა მას: არღარა გერქუას ამიერითგან სახელი იაკობ, არამედ ისრაჲლ იყოს სახელი შენი, რამეთუ განსძლიერდი ღმრთისა თანა და კაცთა თანაცა ძლიერ.

29. (30). ჰკითხა იაკობ და ჰრქუა: მითხარ მე, რაჲ არს სახელი შენი? და ჰრქუა: რაჲსა იკითხავ სახელსა ჩემსა? და იგი არს საკურველ. და აკურთხა იგი მუნ.

30. (31). და უწოდა სახელი ადგილსა მას ხალვად ღმრთისაჲ, რამეთუ ვიხილე

1 პირველად დაწერილია „ორმოცი“, ე შემდეგ მიუწერიათ („ორმოცი“). 2 დამისა A.

ღმერთი პირისპირ და ცხონდა სული ჩემი.

31. (32). და აღმოუჭდა მის მზლ. და ვითარცა წარვიდა ხილვაჲ იგი ღმრთისაჲ, იგი კელობდა ბარკლითა მით.

32. (33). ამისთჳს არა ჰამიან¹ ძეთა

ისრაჲლისათა ძარღჳ იგი, რომელ დაუბუშა, რომელი არს ერცელსა ბარკლისაჲ, ვიდრე ღღენდელად ღღემდე, რამეთუ² შეახო ერცელსა ბარკლისა იაკობისა, რომელ დაუბუშა.

33

1. აღიხილნა თუალნი თჳსნი იაკობ და იხილა ძმად თჳსი ესავ მომავალი და ოთხასი კაცი მის თანა. და განუყვნა ყრმანი იაკობ ლიას და რაქელს [37] და ორთა მათ მგევალთა.

2. და დაადგინა ორნი იგი მგევილნი და ძენი მათნი პირველად, და ლია და ყრმანი მისნი შემდგომად, და რაქელ და იოსებ უკუანადგენელ.

3. და იაკობ წარუძღლუა წინაშე მათსა და თაყუანის-სცა მას ქუეყანასა ზედა შუდ გზის ვიდრე მიახლებადმდე ძმისა თჳსისა.

4. და მირბიოდა ესავ შემთხუველ მისა და მოეხუა მას და ამბორს-უყო მას და დასდგა პირი მისი ქედსა იაკობისსა; და ტიროდეს ორნივე.

5. და მიჰხედა და იხილნა ორნი ცოლნი მისნი და ყრმანი და ჰრქუა: რად გეყვიან ესენი შენ? და მან ჰრქუა: ყრმანი ესე, რომელ³ შემიწყალა ღმერთმან მონად შენი.

6. და მიეახლნეს მგევალნი იგი და ყრმანი მათნი და თაყუანის-სცეს.

7. და მიეახლა ლია და შეილნი მისნი და თაყუანის-სცეს. და ამისა⁴ შემდგო-

მად მოვიდა რაქელ და იოსებ და თაყუანის-სცეს.

8. და ჰრქუა ესავ: შენი არსა ესე ყოველი ბანაკები, რომელ შემემთხუა? ხოლო იაკობ ჰრქუა: რადთა პოოს მადლი მონამან შენმან, უფალო, შენ წინაშე.

9. ჰრქუა მას ესავ: არს ჩემი ფრიად, გეყავნ შენი შენვე!

10. ჰრქუა მას იაკობ: უკუეთუ ვბოე მადლს, წინაშე შენსა, მიიღე ძღუენი ესე კელთავან ჩემთა, ამისთჳს [რამეთუ]⁵ ვიხილე პირი შენი, ვითარცა ვინ იხილის პირი ღმრთისაჲ. [ჯერ-მიჩინე]

11. და მიიღე კურთხეული ესე, რომელ მოგართუ შენ⁶, [რ] რამეთუ შემიწყალა მე ღმერთმან და არს ჩემი ფრიად. და აიძულა მას და მიიღო.

12. ჰრქუა ესავ: აღვდგეთ და წარვიდეთ მართლ.

13. ჰრქუა მას იაკობ: უფალმან ჩემმან იცის, რამეთუ ყრმანი ჩემნი ჩჩლნი არიან და ზოხად და ცხოვარი შობენ ოდენ. უკუეთუ წარვიქცინე იგინი ღღე⁷ ერთ, გინა თუ ორ ღღე⁷, მოწყდეს ყოველი საცხოვარი.

14. წარვედინ უფალი ჩემი წინაშე მონისა თჳსისა და მე შეუძლო მოცალედ გზასა ზედა სლვაჲ წინაშე ჩემსა და

1 ჰამონ A. 2 რომელ A (რლ). 3 ასეა A (მოსალოდნელი იყო: რომელთა, ე. ი. რომლებითაც). 4 დამისა A. 5 რამეთუ]—A. 6 კავებში ჩასმული სიტყვების ნაცვლად ჩელნაწერში იკითხება: „ჰრქუა ესავ: აღვდგეთ. და წარვიდეთ მართლ. ჰრქუა მას იაკობ: უფალმან... აქ თავდება 37 ფურცლის წინა გვერდი; უკანასტარზე კი იწყება: „რ შემიწყალა მე ღმრთე“ და შემდგომი. ეს არის მე-12 მუხლი და მე-13-ის დასაწყისი და აქ (მე-11 მუხლის თავში) შეცდომითაა მოყვანილი. 7 დღე A.

შემდგომად ყრმათა მისლვადმდე ჩემდა უფლისა ჩემისა სვირდ.

15. ჰრქუა მას ესაჲ: დაუტოო ერისა ამისგანი შენ თანა, რომელ არს ჩემ თანა. ხოლო იაკობ ჰრქუა: რაჲსათჳს ესე? კმა არს, რამეთუ ეპოე მადლი წინაშე შენსა, უფალო.

16. და მიიქცა ესაჲ მას ღღესა შინა სვირდ.

17. და იაკობ წარმოვიდა კარვებად და იქმნა სახლი და საცხოვარსა თჳსსა უქმნა საყოფელი. ამისთჳს უწოდა აღგილსა მას სახელი კარვებ.

18. და მოვიდა იაკობ საღმედ, ქალაქად სიკიმელთა, რომელ არს ქუეყანასა ქანაანისასა, ოდეს-იგი მოვიდოდა შუჲ-მდინარით ასურეთისაჲთ, და დიბანაკა წინაშე პირისპირ ქალაქსა მას.

19. და მოიგო მუნ ნაწელი იგი ველი-საჲ; სადა-იგი აღდგა კარავი თჳსი, ემორისგან, მამისა სჳქემისა, ასის ტარი-გის

20. და აჰმართა მუნ საკუთხეველი და ჰხადა სახელსა ღმრთისა ისრაელი-სასა¹.

34

1. [38] გამოვიდა დინა, ასული იგი ლიაჲსი, რომელ უშვა იაკობს, განცდად ასულთა მის სოფლისათა.

2. და იხილა სჳქემ, ძემან ემორისმან, ქორელმან, მთავარმან მის ქუეყანისაჲმან, მიიყვანა იგი და დაწვა მის თანა და დაამდაბლა² იგი.

3. და შეეყო სული მისი დინას, ასულ-სა იაკობისსა, და შეიყუარა ქალწული იგი და ეტყოდა გონებისაებრ ქალწულ-ბისა თჳსისა.

4. მიუგო სჳქემ ემორს, მამასა თჳსსა, და ჰრქუა: მომგუარე ყრმაჲ ესე ცო-ლად.

5. ესმა იაკობს, რამეთუ შეაგინა სჳქემ, ძემან ემორისმან, დინა, ასული მისი. ხოლო ძენი იაკობისნი იყვნეს საცხოვარსა მისსა თანა ველსა გარე, და დაიდუმნა იაკობ ვიდრე მოსლვადმდე მათა.

6. გამოვიდა ემორ, მამად სჳქემისი, იაკობისა სიტყუად მისა.

7. ხოლო ძენი იაკობისნი მოვიდეს ველით. ვითარცა ესმა ესე, შეწუხნეს

კაცი იგი ფრიად, რამეთუ სარცხვნელ იქმნა ისრაელსა შოგრის, ვითარმედ დაწვა ასულისა თანა იაკობისა, და არა ჯერ-უჩნდა.

8. ეტყოდა მათ ემორ და ჰრქუა: სჳქემ, ძემან ჩემმან, აღიორჩია სულითა თჳსითა ასული თქუენი. მოეცით იგი მას ცოლად.

9. გუემზახენით ჩუენ: ასულნი თქუენ-ნი მოგუცენით ჩუენ და ასულნი ჩუენნი მიათხოვენით ძეთა თქუენთა.

10. და დაემკვდრენით ჩუენ შოგრის და აჰა-ესერა ქუეყანად ფართო არს თქუენ წინაშე. დაეშენენით, ივაჰრობ-დით მას შინა და მოიქცეხდით მას ზედა.

11. ჰრქუა სჳქემ მამასა მისსა და ძმა-თჳ მისთა: ვჰპოებმცა მადლსა წინაშე თქუენსა და რაჲ-იგი სთქუათ, მიგცე თქუენ.

12. განამრავლეთ საცხოვარი ფრიად და მიგცე, რაჲ-იგი მრქუათ მე, და მო-მეცით მე ყრმაჲ ესე ცოლად.

1 ასეა A (დაწერილია სრულად, უქარავმოდ). 2 დაამდაბლა] დამდალა A.

13. მიუტგეს ძეთა¹ იაკობისთა სჳქემს და ემორს, მამასა მისსა, და ჰრქუეს ზა-
კუეთო, რამეთუ შეაგინა დაჲ იგი მათი,

14. და ეტყოდეს მათ სჳმეონ² და ლევი, ძმანი დინაჲსნი: ვერ ჯელ-გუეწიფების სიტყუაჲ იგე ყოფად, მიცემად დაჲ ჩუენი კაცსა წინა-დაუტუეთელსა, რამეთუ საყუედრელ არს იგი ჩუენდა.

15. ამით მსგავს ვიყვენეთ თქუენდა და დავემკდრნეთ თქუენ შოვრის: უკუეთუ იქმნნეთ თქუენ, ვითარცა-ესე ჩუენ ვართ, რაჲთა წინა-დაიცუთოს ყოველმან წულმან თქვენმან,

16. მაშინ მიგცნეთ ასულნი ჩუენნი თქუენ და ასულთა თქუენთაგანნი მო-
ვიყვანნეთ ჩუენ. და დავემკდრნეთ თქუენ შოვრის და ვიყვენეთ ვითარცა ნათესავი ერთი.

17. უკუეთუ არა ისმინოთ ჩუენი, რაჲ-
თა წინა-დაიცუთოთ, წარვიყვანნეთ ასულ-
ნი ჩუენნი და წარვიდეთ.

18. და სთნდეს სიტყუანი ესე წინაშე ემორისა და წინაშე სჳქემისა, ძისა ემო-
რისა.

19. და არღარა ყოენა ჰაბუკმან მან ყოფად საქმისა ამის, რამეთუ მოსურვე იყო ასულისათჳს იაკობისა, რამეთუ იგი იყო უდიდებულეს სახლსა შინა მამისა მისისასა.

20. [39] მოვიდეს ემორ და სჳქემ ბჳეთა თანა ქალაქისა მათისათა და ეტყოდეს კაცთა მათ ქალაქისათა და ჰრქუეს:

21. კაცნი ესე მშუდობისანი არიან ჩუენ თანა, დაემკდრნედ ქუეყანასა ზედა და იეჳკრობდენ მას ზედა. და ესერა ქუეყანაჲ ფართო არს წინაშე მათისა. ასულნი მათნი მოვიყვანნეთ ჩუენდა ცო-
ლად და ჩუენნი მივცნეთ მათ.

22. გარნა ამით გუემსგავსნენ ჩუენ

კაცნი ესე დამკდრებად ჩუენ თანა, რაჲთა ვიყვენეთ ვითარცა ერთი ერი წინა-დაცუეთითა მით ჩუენითა, ვი-
თარცა-იგი წინა-დაცუეთილ არიან;

23. და საცხოვარი მათი და მონაგე-
ბი მათი და ყოველი ოთხფერტი მათი არა ჩუენი იყოს, გარნა ამით ხოლო ვემსგავსნეთ მათ და დაემკდრნენ ჩუენ თანა.

24. და ისმინეს ემორისი და სჳქემი-
სი, ძისა მისისაჲ, ყოველთავე გამოსავალ-
თა ბჳეთა ზედა მის ქალაქისა მათისათა და წინა-დაიცუეთედეს წინა-დაცუეთი-
ლებასა მათსა ყოველი წული.

25. და იყო მესამესა დღესა, ვითარ
იყენეს ოდენ საღმობასა შინა, მოილეს ძეთა იაკობისთა სჳმეონ და ლევი, ძმა-
თა დინაჲსთა, კაცად-კაცადმან მახული თჳსი და შევიდეს ქალაქად და მოსრეს ყოველი მამაკაცი.

26. და ემორ და სჳქემ მოწყდნეს პირითა მახლისაჲთა და გამოიყენეს დინა, [v] დაჲ მათი, სახლისაგან სჳქე-
მისა და გამოვიდეს.

27. ხოლო ძენი იაკობისნი შევიდეს წყულლებასა მას ზედა და აღიჰრეს ყო-
ველივე იგი ქალაქი, ამისთჳს რამეთუ შეაგინეს დინა, დაჲ მათი.

28. ცხოვარი და ზროხაჲ მათი, ვირე-
ბი და ყოველი, რავდენი იყო ქალაქსა მას შინა და რავდენი-რაჲ იყო ველსა ზედა, წარმოილეს;

29. ყოველივე დიდა-წული მათი და ყოველივე ჭურჭერი მათი და ცოლნი მათნი წარმოტყუენნეს, რავდენი იყო ქალაქსა შინა, და რავდენი იყო სახლებ-
სა⁴ შინა, იავარ-ყვეს.

30. ჰრქუა იაკობ სჳმეონს და ლევის: საძულელ მქმენით მე, რაჲთა ვიყო მე

1 ძმთა A. 2 სჳმონ A (შდრ. 34, 25). 3 დაემკდრით A. 4 სახლებსა⁴ სანახებსა A.

ვითარცა ბოროტი ყოველთა მკვდრთა ამის ქალაქისათა¹, ქანანელთა შოვრის და ფერზელთა, და მე მცირე ვარ რიცხვთ და შეკრბენ ჩემ ზედა და მო-

მსრან მე და აღვიგოცო მე და სახლი ჩემი.

31. ხოლო მათ ჰრქუეს: არამედ ვითარცა მეძავი ივმიონა დაამ ჩუენი?

35

1. ჰრქუა ღმერთმან იაკობს: აღდეგ და აღვედ შენ ბეთელდ² და დაემკვდრე მუნ და უშენე მუნ საკურთხეველი ღმერთსა, რომელი გერქუნა შენ, ოდეს-იგი ივლტოდე პირისაგან ესავისა, ძმისა შენისა.

2. ჰრქუა იაკობ სახლსა თუხსა და ყოველთავე მისთანთა: აღიხუენით კერპნი ეგე უცხოთესლთანი, რომელ არიან თქუენ შოვრის, და განიწმიდენით და შეცვალეთ სამოსელი [40] თქუენი.

3. აღდეგით და აღვიდეთ ბეთელდ და უქმნეთ³ მუნ საკურთხეველი ღმერთსა, რომელმან შეისმინა ჩემი ყოველსა შინა ჭირსა ჩემსა, რომელი იყო ჩემ თანა და მიჰსნა მე გზასა ზედა, რომელსა ვიდოდე.

4. და მოსცნეს იაკობს კერპნი იგი უცხოთესლთანი, რომელნი იყვნეს ჯელთა შინა მათთა, და საყურები იგი ყურთა მათთა. და დამალნა იგინი იაკობ ქუეშე⁴ ბელეკონსა მას, რომელი იყო სიკიმას, და წარწყმიდნა იგინი ვიდრე დღენდელად დღედმდე.

5. და მოვიდა იაკობ სიკიმათ და იყო შიში ღმრთისაჲ ქალაქსა მას მათსა ზედა გარემოვს და არა დევნა-უყვეს უქუნა ძეთა ისრაელისთა.

6. მოვიდა იაკობ ლუზად, რომელ არს ქუეყანასა მას ქანანისასა, ესე არს ბეთელი, იგი და ყოველი ერი მის თანა.

7. და აღაშშნა მუნ საკურთხეველი და უწოდა სახელი მისი ბეთელი, რამეთუ მუნ ერქუნა ღმერთი, რაჲმს ივლტოდა იგი პირისაგან ძმისა თუხისა.

8. მოკუდა დებორა, მზარდული რე-ბეკასი, და დაეფლა ქუეშე⁴ მუხასა მას. და უწოდა სახელი მუხასა მას მუხა გლოვისაჲ.

9. ერქუნა ღმერთი იაკობს მერმეცა ლუზას⁵, რაჲმს მოვიდოდა შეუდამინარით ასურეთისად. აკურთხა იგი ღმერთ-მან

10. და ჰრქუა მას: სახელი შენი იაკობ არღარა გერქუას, არამედ ისრაელ იყოს სახელი შენი.

11. ჰრქუა მას ღმერთმან: მე ვარ ღმერთი [v] შენი, აღორძნდი და განმრავლდი. ნათესავნი და შესაკრებელნი თესლთანი იყვნენ შენგან და მეფენი წყვილთაგან შენთა გამოვიდნენ.

12. და ქუეყანად, რომელ მივეც აბრაჰამს და ისაკს, შენ მივცე იგი, შენდა იყოს იგი და ნათესავისა შენისა შემდგომად შენსა.

13. და აღმალდა ღმერთი მიერ აღგილით, სადა-იგი ეტყოდა მას.

14. და აღჰმართა იაკობ ძეგლი აღგილსა მას, სადა-იგი იტყოდა მის თანა ღმერთი, ძეგლი ქვისაჲ, და შეწირა მას ზედა შესაწირავი და დაასხა მას ზედა ზეთი.

1 ასეა A (მოსალოდნელი იყო: ქუეყანისათა). 2 ბეთელდ A (მაგრამ ქარაგმა თითქო მერმინდელი ზელითა დასმული). 3 უქმნეთ A; 4 ქუეშე A. 5 ლუზას A (შდრ. 35, 6).

15. და უწოდა იაკობ სახელი ადგილისაჲ მის, სადა ეტყოდა მას ღმერთი, ბეთელ.

16. (21). და აღდგა კარავი მისი მუნ მიერ კერძო გოდოლსა მას გადერისასა. (16). იყო, რაჟამს მიეახლა იგი ქაბრათად მისლვად ქუეყანად ევფრათად, შვა რაქელ და შობასა მისსა ძნიად შობდა.

17. და იყო ფიცხლად შობასა მისსა, ჰრტუა მას ყრმისა აღმქუმელმან მან: ნუ გეშინი, რამეთუ ესეცა ძმ გესუა შენ.

18. და იყო აღმოსლვასა სულისა მისისასა, რამეთუ მოკუდებოდა, [უწოდა]¹ სახელი მისი ძმ სალმობისა ჩემისაჲ. ხოლო მამამან უწოდა მას ბენიაშენ.

19. და მოკუდა რაქელ და დაეფლა გზასა ზედა ევფრათას, ესე-იგი არს ბეთლემი.

20. და აჰპართა იაკობ ძეგლი საფლავსა ზედა რაქელისსა, ესე არს ძეგლი საფლ[47]ავისა რაქელისი ვიდრე დღენდელად დღემდღე².

21. (22). და იყო, რაჟამს დაემკდრა ისრაელ მას ქუეყანასა, მივიდა რუბენ და დაწვა ბალაჲ თანა, ხარჭისა მამისა

თჳსისა. ესმა ისრაელს ესე და ბოროტ-უჩნდა წინაშე მისსა.

22. იყვნეს ძენი იაკობისნი ათორ-მეტ.

23. ძენი ლიბასნი: პირმშოდ იაკობისი რუბენ, სუემონ, ლევი, იუდა, იზაქარ, ზაბილონ.

24. ძენი რაქელისნი: იოსებ და ბენიაშენ.

25. ძენი ბალაჲსნი, მკველსა რაქელისნი: დან და ნეფთალემ. ძენი ზელფაჲსნი, მკველსა ლიბასნი: გად და ასერ.

26. ესე ძენი³ იაკობისნი, რომელ ესხნეს მას შუგამდინარეს⁴ ასურეთისა⁵.

27. მოვიდა იაკობ ისაქისა, მამისა თჳსისა, ქალაქად მამბრედ ველისა, ესე-იგი არს ქებრონი, ქუეყანასა ქანაანისასა, სადა-იგი დაემკდრნეს აბრაჰამ და ისაქ.

28. იყვნეს დღენი ისაქისნი, რაოდენ ცხოვნდა, ას ოთხმოც⁶.

29. და მოაკლდა ისაქ და მოკუდა და შეეძინა მამათა თჳსთა მოხუცებული და სავსე დღითა. და დაჰფლეს ძეთა მისთა ესავ და იაკობ.

36

1. ესე შობანი არიან ესავისნი, ესე-იგი არს ედომ.

2. და მოიყვანა ცოლნი მისნი ასულთაგან ქანაანისთა: ადან, ასული ელომისი⁷ ქეტელისაჲ, და ელიბემათ, ასული ენანისი ეველოსაჲ,

3. და ბასემათ, ასული ისმაელისი, დაჲ [v] ნაბეთითისი.

4. უშვა მას ადა ელიფას და ბასემათ უშვა მას რაჟუელ,

5. და ელიბემათ უშვა მას იეულ და იეგლომ და კორე. ესე ძენი ესავისნი,

რომელ ესხნეს მას ქუეყანასა ქანაანისასა.

6. წარიყვანა ესავ ცოლნი თჳსნი და ძენი და ასულნი თჳსნი და ყოველი კაცი სახლისა თჳსისაჲ და ყოველი მონაგები თჳსი და ყოველი საცხოვარი და ყოველი, რაჲცა მოეგო ქუეყანასა ქანაანისასა, და ყოველი, რაჲცა მოეპოვა. და წარივიდა ქუეყანით ქანაანით პირისაგან იაკობისა, ძმისა თჳსისაჲთ⁸.

7. რამეთუ იყო მონაგები მათი ფრიად და ვერ ეძლო ქუეყანასა მწირობისა

1 უწოდა—A. 2 დღემდღე A. 3 ძენი A. 4 შუგამდინარეს A. 5 ასე A. 6 ას ოთხმოც და A. 7 სელომისი A. 8 ასე A.

მათისასა ტვრთვად მათა სიმრავლისაგან მონაგებთა¹ მათთაჲსა.

8. და დაეშწნა ესევ მათას მას სეირსა, ესე-იგი არს ედომი.

9. ესე შობანი არიან ესავისნი, მამისა ედომისნი, მათასა სეირსა.

10. და ესე არს სახელები ძეთა ესავისთაჲ: ელიფას, ძე ადაასი, ცოლისა ესავისი, და რაგუელ, ძისა ბასემათისი, ცოლისა ესავისი.

11. იყვნეს ძენი ელიფასისნი: თემან, ოჰმან¹, სოფარ, გოთომ, კენეზ.

12. ხოლო თამნი, ხარკმან ელიფასისმან, ძისა ესავისმან, უშვა ელიფასს ამალეკი. ესე ძენი ადაასნი, ცოლისა ესავისნი.

13. ესე არიან ძენი რაგუელისნი²: ნაგეთ, ზარეთ³, [42] ოჰმეთ, მოზე⁴. ესე იყვნეს ძენი ბასიმათისნი, ცოლისა ესავისნი.

14. ესე იყვნეს ძენი ელიბემასნი, ასულისა ენანისნი, ძისა სებეგორისნი, ცოლისა ესავისნი. და უშვა ესავს იეულ და იგლონ და კორე⁵.

15. ესე იყვნეს მთავარი, ძენი ესავისნი: ელიფას, პირმშოჲ ესავისი. ძენი ელიფასისნი, პირმშოჲსა ესავისნი: მთავარი... გოთომ, მთავარი კენეზ,

16. ... მთავარი ამალეკი. ესე არიან მთავარი ელიფასისნი ქუეყანასა იდუმიასასა, ესე ძენი ადაასნი.

17. და ესე ძენი რაგუელისნი², ძისა ესავისნი: მთავარი ნაქეთ, მთავარი ზარეთ³, მთავარი ოჰმეთ, მთავარი ოზე. ესე მთავარი რაგუელისნი² ქუეყანასა ედომისასა. ესე ძენი ბასიმათისნი, ცოლისა ესავისნი.

18. და ესე ძენი ელიბემასნი⁶, ცოლისა ესავისნი: მთავარი იეულ, მთავარი

ეგლონ, მთავარი კორე. ესე მთავარი ელიბემასნი.

19. და ესე ძენი ესავისნი და ესე მთავარი მათნი, ესე არიან ედომისნი.

20. ხოლო ესე ძენი სეირისნი ქორიზისანი, რომელი დამკვდრებულ იყო ქუეყანასა მას ლოტანისასა: სობალ, სებეგონ, ანა,

21. დესონ, ასარ და რისონ. ესე მთავარი სერის ქორელისანი [v] ქუეყანასა ედომისსა.

22. ხოლო იყვნეს ძენი ლოტანისნი: ქორრი და ემან, ხოლო დაჲ ლოტანისი თამნა.

23. და ესე ძენი საბალისნი: გოზომ და მანაქათ, გებელ, სოფ და ონან.

24. და ესე ძენი სებეგორისნი: ეე და ენან. ესე იგი არს ენან, რომელმან პოვა იამენი უდაბნოსა, ოდეს-იგი ამოცებდა⁷ მეფულეთა სებეგორისთა, მამისა თუსისათა.

25. და ესე არიან ძენი ენანისნი: დესონ და ელიბემა, ასული ენანისი.

26. ხოლო ესე ძენი დესონისნი: ამადა, აბამა, იეთრამ და ქარრამ.

27. ესე ძენი ასარისნი: ბალაამ და ლუკამ და იოვიკამ და უსამ.

28. და ესე ძენი რუსანისნი: ოს და არრან.

29. ესე მთავარი ქორისნი: მთავარი ლოტან, მთავარი ზობალ, მთავარი სებეგორ, მთავარი ენან,

30. მთავარი ასარ, მთავარი დესონ⁸, მთავარი⁹ რისონ⁹. ესე მთავარი ქორისნი სამთავროსა მათსა ზედა ქუეყანასა მას ედომისასა.

31. და ესე მეფენი, რომელნი მეფობდეს ქუეყანასა ედომისასა ვიდრე მეფისა ყოფადმდე ისრაელსა¹⁰ ზედა:

1 ან: ოლმან ? 2 რაგუელნი A. 3 ზარეთ A. 4 მოზე A. 5 კორე A. 6 ელიბემასნი A.

7 აძოვებდა| აძფულვებდა A. 8 დესონ A. 9 მთავარი სონ A. 10 იშლსა A (მოსალოდნელი იყო: ილშმს, ე. ი. იერუსალმს).

32. და მეფობდა ედომს ბალაჲკ, ძმ ბეორისი, და სახელი ქალაქისა მისისაჲ დენაბა.

33. მოკულა ბალაჲკ და მეფობდა მის წილ იობაბ, ძმ ზარჴსი, ბოსორელი.

34. მოკულა იობაბ და მის წილ მეფობდა ასონ ქუეყანისაჲ თემანელთაჲსა.

35. [43] მოკულა ასონ და მეფობდა მის წილ ადად, ძე ბარადისი, რომელმან მოსრა მდილაჲ ველსა მას მოაბისაჲსა, და სახელი ქალაქისაჲ მის გეთემ.

36. მოკულა ადად და მეფობდა მის წილ სამალაჲ, რომელი იყო მასეკაჲთ.

37. მოკულა სამალაჲ და მეფობდა მის წილ საულ, რომელი იყო როფოთით, რომელ არს მდინარესა ზედა.

38. მოკულა საულ და მეფობდა მის წილ ბალენონ, ძმ აქობორისი.

39. [მოკულა ბალენონ] და მეფობდა მის წილ ადად, ძმ არადისი, და სახელი ქალაქისა მისისაჲ ფოგორ. და სახელი ცოლისა მისისაჲ მატაბიელ, ასული მადრადისი, ძისა მეზოჴფისი.

40. და ესე სახელები არს მთავართა მთესავისთაჲ და ტომთა მათთაჲ ადგილადგილსა მათსა და სოფლებსა მათსა და ნათესავსა ჴოვრის მათსა: მთავარი თემნა, მთავარი გოლა, მთავარი იეთომ,

41. მთავარი ელიზემა, მთავარი ელას, მთავარი ფინან,

42. მთავარი კინეზ, მთავარი თემან, მთავარი მზარ,

43. მთავარი მიგედილ, მთავარი ჴეფაჲმ. ესე მთავარნი ედომისნი დაჴმეზულთა შინა...

37

1. [ხოლო დაეჴმნა იაკობ] და ქუეყანასა მას, სადაცა მკდრ იყო მამაჲ მისი ქუეყანასა ქანანისასა.

2. და ესე ჴოზანი არიან იაკობისნი: იყო იოსებ აჴდემეტ წლის და [x] მწყსი და ძმათა თჳსთა თანა ცხოვართა. ყრმაჲ იყო ძეთა თანა ბალაჲსთა და ძეთა თანა ჴელფაჲსთა, ხარჴთა მამისა თჳსისათა. და დასდევს ბრალი ბოროტი იოსებს ისრაჴლისა მიმართ, მამისა თჳსისა.

3. ხოლო იაკობს უყუარდა იოსებ უფროჲს ყოველთა ძეთა თჳსთა, რამეთუ ჴილი სიბერისაჲ იყო იგი. და უჴმნა მას სამოსელი, კრელი მრავალფერი.

4. ვითარცა იხილეს ძმათა მისთა, რამეთუ უყუარს მამისა უფროჲს ყოველთა ძმათა მისთა, მოძულეს იგი ძმათა თჳსთა და ვერ ეძღო მათ მჴედობისა სიტყუად მისთჳს რაჲდურთით.

5. ჩუენებაჲ იხილა იოსებ და ჴთხრა ძმათა თჳსთა

6. და ჰრჴუა: ისმინეთ ჩუენებაჲ ესე, რომელ მეჩუენა:

7. მეგონა მე, ვითარმედ თჴუენ ჰკრევდით მჴელეულთა ჴოვრის ველსა და აღდგა მჴელეული ჩემი და აღმართა. და მოჴქცეს მჴელეულნი თჴუენნი და თაყუანის-სცეს მჴელეულთა ჩემთა.

8. ჰრჴუეს მას ძმათა მისთა: აჴ მეფობით ჴმეფობდეა ჩუენ ჴედა, ანუ უფლებით უფლებდეა ჩუენ ჴედა? და შესძინეს მერმე სიძულელი მისა ჩუენებათა მათთჳს მისთა.

9. მერმე იხილა ჩუენებაჲ სხუაჲ და ჴთხრა იგი მამასა თჳსსა და ძმათა და ჰრჴუა: აჴა მეჩუენა მე ჩუენებაჲ [44] სხუაჲ, ვითარმედ მზლ და მთოვარლ

დაათერთმეტნი ვარსკულაენი თაყუანის-
მცემდეს მე.

10. შეჰრისხნა მამამან მისმან და
ჰრქუა: რად არს ესე ჩუენებაჲ, რომელ
გეჩუენა შენ? აჲ უკუე მოსლევით მოვი-
დეთა მე და დედაჲ შენი და ძმანი შენ-
ნი თაყუანის-ცემილ შენდა ქუეყანასა
ზედა?

11. და ეშურებოდეს ძმანი მისნი.
ხოლო მამასა მისსა დაემარხა სიტყუაჲ
ესე.

12. და წარვიდეს ძმანი მისნი მწყსად
ცხოვართა მამისა მათისათა სჯქემლ.

13. ჰრქუა ისრაჲლ იოსებს: ანუ არა
ძმანი შენნი მწყსიანა სჯქემს? მოვედ და
წარგავლინო შენ. ხოლო მან ჰრქუა
მას: აჰა აჰა ვარ.

14. ჰრქუა ისრაჲლ: წარვედ და იგი-
თხენ ძმანი შენნი, ვითარ-ძი ცოცხლებით
არიან, და ცხოვარნი და მითხარ მე.
და წარავლინა იგი დელეთაგან ქებრო-
ნისათა და შევიდა სჯქემლ.

15. და ჰოვა იგი კაცმან შეტომილი
ველსა. ჰკითხა კაცმან მან: ვის ეძიებ?

16. ხოლო მან ჰრქუა მას: ძმათა ჩემ-
თა ვეძიებ; მითხარ მე: სადა აძობენ?

17. ჰრქუა მას კაცმან მან: წარვიდეს
ამიერ, რამეთუ მესმა მათი, იტყოდეს
რად, ვითარმედ წარვიდეთ დოთაიმლ.
და წარვიდა იოსებ კულასა ძმათა
მისთასა და ჰოვნა იგინი დოთაიმს.

18. მათ წინაჲსწარ იხილეს. იგი მი-
მავალი შორით [v] და ვიდრე მიახლე-
ბადმდე მათა განიზრახვიდეს ბოროტსა
მოკლვად მისა.

19. ჰრქუა კაცად-კაცადმან ძმასა
თჳსსა: აჰა ჩუენების მხილველი იგი მო-
ვალს.

1. მანიადიტელნი A.

20. აჲ მოვედით და მოვკლათ იგი
და შთავადლოთ ერთსა ჯურღმულსა და
ვთქუათ, ვითარმედ მკეცმან ბოროტმან
შეჰმა იგი. და ვიხილოთ, რად-ძი იყოს
ჩუენებაჲ იგი მისი.

21. ხოლო ესმა ესე რუბენს და განა-
რინა იგი ჯელთაგან ძმათა თჳსთაჲსა და
ჰრქუა მათ: არა მოვკლათ იგი მო-
კლევით.

22. და ჰრქუა მათ: ნუ დასთხევთ
სისხლსა. შთავადეთ ეგე ჯურღმულსა
ამას უდაბნოჲსასა, ხოლო ჯელსა ნუ
მიჰყოფთ მის ზედა, რადამაჲცა განარი-
ნა იგი და მისცა მამასა თჳსსა.

23. და იყო, რაჲჲმს მოვიდა იოსებ
ძმათა თჳსთა თანა, განსძარცუეს იოსებს
სამოსელი იგი ჰრელი, რომელი ემოსა,

24. და მიიყვანეს და შთავადეს იგი
ჯურღმულსა მას, ხოლო ჯურღმული
იგი ცალიერ იყო და წყალი არა დგა.

25. და დასხდეს იგინი ჰამად ჰურისა.
და აღიხილნეს თუალნი მათნი და იხი-
ლეს და აჰა-ესერა მოგზაურნი ისმაი-
ტელნი ვაჰარნი მჴვიდოდეს გალაადით.
და აქლემნი მათნი საესე იყვნეს საკუ-
მეველთა და შთახსითა და მკურის კევი-
თა და შთავიდოდეს ეგჳტედ.

26. ჰრქუა იულა ძმათა [45] თჳსთა:
რად სარგებელ არს, უკუეთუ მოვკლათ
ძმაჲ ჩუენი და დავშალოთ სისხლი
მისი?

27. მოვედით და მიგჰყიდოთ იგი ის-
მაიტელთა ამათ, ხოლო ჯელნი ჩუენნი
ნუ მიიყოფიედ მას ზედა, რამეთუ ძმაჲ
ჩუენი... არს. ისმინეს მისი ძმათა მისთა.

28. და წარვიდეს კაცნი იგი ვაჰარ-
ნი მადიანიტელნი¹, და აღმოიყვანეს
იოსებ ჯურღმულისა მისგან და მიჰყი-
დეს იოსებ ისმაიტელთა მათ ოც დრაჰ-
კნის და შთაიყვანეს იგი ეგჳტედ.

29. მოიქცა რუბენ და არა პოვა იოსებ ჯუღრღმულსა მას შინა და დაიპო სამოსელი თვისი

30. და მიიქცა ძმათა თვსთა და ჰრქუა: ყრმა იგი არა არს აქა და მე ვიღრე-მე ვიდე?

31. ხოლო მათ მოიღეს სამოსელი იგი იოსებისი და დაკლეს თიკანი თხათად და შებლალეს სამოსელი იგი სისხლითა

32. და მიუძღუნეს სამოსელი იგი კრელი და შეართუეს მამასა მისსა და ჰრქუეს: ესე ვპოვეთ. იცან, უკუეთუ სამოსელი ძისა შენისა არს, ანუ არა.

33. და იცნა იგი და თქუა: სამოსელი ძისა ჩემისა არს ესე. მვეცმან ბოროტ-

მან¹ შეჰმა იგი, მვეცმან ბოროტმან მიმტაცა იოსებ.

34. და დაიპო იაკობ სამოსელი და შეიმოსა ძაძად წელთა მისთა და ევლოვდა ძესა თვსსა დღეთა² მრავალთა.

35. შეკრბეს ყოველნი ძენი მისნი [v] და ასულნი მისნი და მოვიდეს ნუგე-შინის-ცემად მისა. და მას არა უნდა ნუგეშინის-ცემის და თქუა, ვითარმედ: მთავიდე მე ძისა ჩემისა თანა გლოვით ჯოჯოხეთა. და სტიროდა მას მწარედ.

36. ხოლო ისმიტელთა მათ ვაჟართა მიჰყიდეს იოსებ ეგვტეს პეტეფრეს³, საჭურისსა მატაკარანსა.

38

1. და იყო მას ჟამსა ოდენ წარმოვიდა იუდა ძმათაგან თვსთა და მივიღოდა იგი კაცისა ვისსამე ოდოლამელისა, რომელსა სახელი ერქუა იირას.

2. და იხილა მუნ იუდა ასული კაცი-სა ქანანელისა, რომელსა სახელი ერქუა სავა, მოიყვანა იგი და შეირთო.

3. და მიუდგა და შვა ძმ და უწოდა სახელი მრ.

4. და მიუდგა მერმე და შვა ძმ და უწოდა სახელი მისი აენან.

5. შესძინა მერმე და შვა ძმ და უწოდა სახელი მისი სელომ. ესე იყო ქაზბის, რაჟამს შვნა ესენი.

6. და მოჰგუარა იუდა ცოლი მრს, პირმშოსა ძესა თვსსა, რომელსა სახელი ერქუა თამარ.

7. და იყო მრ, პირმშოდ იგი იუდა-სი, უკეთურ წინაშე უფლისა და მოკლა იგი უფალმან.

8. ჰრქუა იუდა აენანს: შევედ ცოლისა ძმისა შენისა და ესიძე⁴ მას და აღუდგინე თესლი ძმასა შენსა.

9. გულისხმა-ყო აენან, ვითარმედ არა მისა იყოს თესლი იგი. და იყო, ვითარცა შევიდა [46] იგი ცოლისა მის ძმისა თვსისა, დასთბია ქუეყანასა ზედა, რათა არა მისცეს თესლი ძმასა თვსსა.

10. ბოროტ-უნდა წინაშე ღმრთისა საქმშ ესე, რამეთუ ყო ესრეთ, და მოაკუდინა იგიცა უფალმან.

11. ჰრქუა იუდა თამარს, სძალსა თვსსა: დაჯედ ქურივად სახლსა შინა მამისა შენისასა, ვიდრემდე განმწესნეს სელომ, ძმ ჩემი, რამეთუ თქუა: ნუ-უკუე მოკუდეს ესეცა, ვითარცა ძმანი მისნი. ხოლო თამარ წარვიდა და დაჯდა სახლსა შინა მამისა თვსისასა.

12. აღესრულნეს დღენი და მოკუდა სავა, ცოლი იგი იუდასი, და ნუგეშინის-იცა გლოვისაგან იუდა და მივიდა მრისუველთა ცხოვართა თვსთა თანა და იირას, მწყემსი იგი მისი ოდოლამე-ლა, თამნად.

1 „ბოროტმან“ განმეორებულია ზელნაწერში. 2 დღეთა A. 3 პეტეფრეს A. 4 ესიძე A.

13. და უთხრეს თამარს, სძალსა მისსა, და ჰრქუეს: აჰა-ესერა მამამთილი შენი აღვალს თანად რისუვად ცხოვართა თჳსთა.

14. და განიძარცუა სამოსელი იგი საქუერიოჲ და შეიმოსა სამოსელი და შეიმკო და დაჯდა იგი ბჳეთა ზედა ენანისათა, რომელ არს თანა - წარსაგალსა თანადასასა, რამეთუ იხილა, ვითარმედ განმწჳსნა სელომ, ძმ¹ მისი, და მან არა მისცა მას იგი ცოლად.

15. და იხილა იგი იუდა და აგონა, ვითარმედ მეძავი ვინმე არს, რამეთუ დაებურა პირი და ვერ იცნა იგი.

16. და მოიქცა იგი მისა გზისაგან და ჰრქუა მას: მიტევე და შემოვიდე [x] შენ თანა. რამეთუ ვერ იცნა, ვითარმედ ძის ცოლი მისი არს. ხოლო მან ჰრქუა მას: რაჲ მომცე მე, უკუეთუ შემოხვდე ჩემდა?

17. და იუდა ჰრქუა მას: მე მიგიძღუანო შენ თიკანი თხათაჲ სამწყსოთ. ხოლო მან ჰრქუა მას: მომცე მე წინდი ვიდრე მოძღუწებადმდე შენდა.

18. ხოლო იუდა ჰრქუა მას: [რაჲ]¹ წინდი მიგცე შენ? და მან ჰრქუა: ბეჳედი შენი და მძივი და კუერთხი ეგე, რომელ გაჰუს ჴელსა შენსა. და მან მისცა მას და შევიდა მისა და მიუღბა მისგან.

19. და იგი აღდგა და განიძარცუა სამოსელი იგი მისგან და შეიმოსა სამოსელი იგი ჴურიობისაჲ.

20. ხოლო იუდა მიუძღუანა მას თიკანი თხათაჲ ჴელითა მწყემსისა თჳსისაჲთა, რაჲთა მოიღოს წინდი იგი ღედაკაცისა მისგან. ხოლო მან არა პოვა იგი.

21. ჴითხა კაცთა მის ადგილისათა: სადა არს მეძავი იგი, რომელი იყო ენუნს გზასა ზედა? და თქუეს: არავინ არს მეძავი აჴა.

22. და მიიქცა მწყემსი იგი იუდასა და ჰრქუა: არა ვპოვე; და კაცთა მის ადგილისათა თქუეს, ვითარმედ: არავინ არს აჴა მეძავი.

23. თქუა იუდა: აჴუნდინ იგი მას! არანედ ნუუკუე მოვიციცხნეთ². მე მიუძღუანე თიკანი და შენ არა პპოვე იგი.

24. და იყო სამისა თჳსა შემდგომად უთხრეს იუდას და ჰრქუეს, ვითარმედ: ისიძვა თამარ [47], სძალმან შენმან, და მიდგომილ არს სიძვით. თქუა იუდა: გამოიყვანეთ და დაწუთ იგი ცეცხლითა.

25. და ვითარცა მიჰყვანდა იგი, მიუვლინა მამამთილსა თჳსსა და ჰრქუა: კაცისა მისგან, რომლისაჲ არს ესე წინდი, მიდგომილ ვარ; და იცან ბეჳედი ესე და მძივი და კუერთხი.

26. ხოლო იუდა იცნა იგი და თქუა: მართალ არს თამარ ვიდრე-და მე, რამეთუ არა მივეცე იგი სელომს, ძესა ჩემსა. და არლა შესძინა მერმე ცნობად მისა.

27. და იყო, რაჴმას შობდა იგი, იყვნეს მარჩბივნი მუცელსა მისსა.

28. ...ერთმან მან გამოყო ჴელი. მოიღო ამჴუმელმან მან და გამოაბა მეწამული ჴელსა მისსა და თქუა: ესე პირველად გცმოვიდეს.

29. და ვითარ შეყო ჴელი მისი, მეყსეულად გამოვიდა ძმაჲ მისი და ამჴუმელმან მან თქუა: რაჲსა განეღო შენ თჳს ღონე³? და რომელი-იგი პირველად გამოვიდა, უწოდა სახელი მისი ფარხზ.

30. და შემდგომსა მას... ზარა.

1 რაჲ]—A. 2 მოვიციცხნით A. 3 ასეა A.

39

1. ხოლო იოსებ შთაიყვანეს ეგვტედ¹ და მიიყიდა იგი პეტეფრე, საჭურისმან ფარაოჲსმან, შზარაულთ მთავარმან, კაცმან მეეგვტელმან, ჯელთავან ისმაიტელთა.სა, რომელთაცა შთაიყვანეს იგი მუნ.

2. და იყო უფალი იოსების თანა. და იყო კაცი მაგებელ, და იყო სახლსა შინა კაცისა მის ეგვტელისა წინაშე.

3. [v] ხოლო იცოდა უფალმან მისმან, რამეთუ უფალი იყო მის თანა, და რადენსა-რას იქმს, წარუშარებებს მას.

4. და პოვა იოსებ მადლი წინაშე მისსა და სათნო-ეყო იგი მას. და დაადგინა იგი სახლსა ზედა თჳსსა და ყოველივე, რადცა იყო მისი, მისცა ჯელთა იოსებისთა.

5. და იყო შემდგომად დადგინებისა მისისა სახლსა ზედა მისსა და ყოველსავე ზედა, რადცა იყო მისი, აკურთხა უფალმან სახლი ეგვტელისაჲ მის იოსებისთჳს და იყო კურთხევაჲ უფლისაჲ ყოველთა ზედა მონაგებთა მისთა სახლსა შინა და აგარაკსა.

6. და მისცა ყოველივე, რადცა იყო მისი, ჯელთა იოსებისთა და არარაჲ იცოდა, რასა იქმოდა იოსებ, გარნა პური, რომელი ჭამის მან. და იყო იოსებ შუენიერ ქმნულობითა და კეთილ პირითა ფრიად.

7. იყო ამის სიტყვასა შემდგომად თჳლავნა ცოლმან ეგვტელისა უფლისა თჳსისამან იოსებს და ჰრქუა მას: დაწვე ჩემ თანა.

8. ხოლო მან არა ენება და ჰრქუა ცოლსა მას უფლისა თჳსისა: უკუეთუ უფალმან ჩემმან არარაჲ უწყის ჩემთჳს

სახლსა შინა მისსა და ყოველივე, რაჲ არს, მომცა ჯელთა ჩემთა

9. და არარაჲთ ვინ მმაცს სახლსა ამას შინა და არცა გარეშე², რაჲ არს ჯელსა ჩემსა, თჳნიერ ხოლო შენსა, რამეთუ ცოლი მისი ხარ, და აწ ვითარ ექმნე საქმე ესე ბოროტი და ცუდოდ [48] წინაშე ღმრთისა ჩემისა?!

10. და რაჲამს ეტყუნ იგი დღითი-დღედ და არა ერჩიდა იოსებ დაწოლად მის თანა და ყოფად მას,

11. და იყო ეგევითარი რაჲმე დღე და შევიდა იოსებ სახლსა საქმედ საქმესა თჳსსა. და არავინ იყო სახლსა მას შინა.

12. და შემა-წყო სამოსელსა იოსებისსა და ეტყოდა: დაწვე ჩემ თანა. ხოლო იოსებ მიუტევა სამოსელი თჳსი ჯელთა მისთა და ივლტოდა და განვიდა გარე³.

13. და იყო, ვითარცა იხილა, რამეთუ დაუტევა სამოსელი მისი ჯელთა მისთა და ივლტოდა, განვიდა გარე

14. და მოუწოდა, რომელნი იყვნეს სახლსა შინა, და ეტყოდა მათ და ჰრქუა: იხილეთ აწ, რამეთუ შემომგუარა მე მონაჲ ებრაელი კიცხვად ჩემდა: შემოვიდა ჩემდა დაწოლად ჩემ თანა. მე გმაცვავ ჯმითა დიდითა.

15. ხოლო მას ვითარცა ესმა, რამეთუ აღვიმალღე ჯმაჲ ჩემი და ლაღად-ცვავ, დაუტევა სამოსელი მისი ჩემ თანა, ივლტოდა და განვიდა გარე³.

16. და დაიყენა სამოსელი მისი მის თანა, ვიდრემდე მოვიდა უფალი მისი სახიდ თჳსა.

17. და უთხრა მას მსგავსად სიტყვსა ამის და ჰრქუა: შემოვიდა ჩემდა მონაჲ ესე ებრაელი, რომელი შემოიყვანე კიცხვიად¹ ჩემდა, და მრქუა მე: დაჴწვე შენ თანა,

18. და მე, ვითარცა მესმა, აღვიმადლე ჴმაჲ ჩემი, ღალად-ჴყავ, დაუტევა [ჲ] სამოსელი მისი ჩემ თანა და ივლტოდა და განვიდა გარე.

19. და იყო, ვითარცა ესმენს უფალსა მას მისსა სიტყუანი ესე ცოლისაგან თჳსისა, რაჲ-იგი უთხრა მას, და თქუა: ესე მიყო მეა მონამან ჩემმან? განრისხნა გულის წყრობით.

20. და მოიყვინა უფალმან მისმან იოსებ და შესუა იგი საპყრობილესა,

იდგილსა მას, სადაცა-იგი პყრობილნი მეფისანი იყვნეს საპყრობილესა შინა.

21. და იყო უფალი იოსების თანა და მოსცემდა მას წყალობისა და პოვა მადლი წინაშე მესაპყრობილეთ მოძღუ-რისა მის.

22. და მისცა მესაპყრობილეთ მოძღუარმან მან საპყრობილჲ ჴელთა იოსებისთა და ყოველნი იგი პყრობილნი, რაჲდენნი იყვნეს საპყრობილესა შინა.

23. არარაჲ იცოდა თავით თჳსით საპყრობილის მთავარმან მან არცა ერთ რაჲ, რამეთუ ყოველი ჴელთა იოსებისთა იყო, ამისთჳს რამეთუ უფალი იყო მის თანა. და რაჲდენსა-რას იქმოდა, უფალი წარუმართებდა ჴელთა შინა მისთა.

40

1. და იყო შემდგომად სიტყუათა ამით შესცოდა მთავარმან² ღჳნის მნემან მეფესა³ ეგჳტელთასა და მეპურეთ მოძღუარმან.

2. და განურისხნა მეფჲ ფარაო ორთავე მათ საჴურისთა, ღჳნის მნესა მას და მეპურეთ მოძღუარსა,

3. [49] და მისცნა იგინი საპყრობილესა მზარაულთ მოძღურისა მის, ადგილსა, სადა-იგი იოსებ პყრობილ იყო.

4. და შეჴვედრნა იგინი⁴ მესაპყრობილეთ მთავარმან იოსებს და დადგა იგი წინაშე მათსა და იყვნეს იგინი საპყრობილესა მას შინა მრავალ დღე⁵.

5. და იხილეს ჩუენებჲა ორთავე მათ, კაცად-კაცადმან ღამესა ერთსა, ხილვაჲ იგი ჩუენებისა მათისაჲ, ღჳნის მნემან და მეპურეთ მოძღუარმან ფარაო მეფისამან იხილეს საპყრობილესა მას შინა.

6. შევიდა მათა იოსებ განთიად და იხილნა იგინი, და იყვნეს იგინი შეწუხებულ.

7. ჰკითხვიდა საჴურისთა მათ ფარაოჲსთა, რომელნი იყვნეს საპყრობილესა შინა უფლისა თჳსისასა, და ჰრქუა: რაჲსათჳს პირნი თქუენი შეწუხებულ არიან დღეს⁶?

8. ხოლო მათ ჰრქუეს მას: ჩუენებჲა ვიხილეთ და გამომეტყუელ არავინ არს მისა. ჰრქუა მათ იოსებ: ანუ არა ღმრთისა მიერ არსა გამოთქმეჲა იგი მათი? მითხართ იგი მე.

9. და უთხრა ღჳნის მნემან მან ჩუენებჲა იგი თჳსი იოსებს და ჰრქუა: ძილსა შინა ჩემსა გხედვედ და იყო ვენაჴი წინაშე ჩემსა,

10. და ვენაჴსა მას საშინი ძირნი, და იგი აღმოსცენდა და აღმოოჩნდა მო-

¹ სიციხეჲად A. (=საკიცხეჲად?); შდრ. 5 დლჲ A. 6 დლს A.

39,14. 2 მთავარ A. 3 მეფჲსა A. 4 იგი A.

რჩი და მწიფე¹ [v] იყენეს ტევანნი იგი ყურძნისანი.

11. და სასუმელი ფარაოისი კელსა ჩემსა და მოვიღე ყურძენი იგი კელსა ჩემსა და გამოეწურე სასუმელსა შინა ფარაოისსა.

12. ჰრქუა მას იოსებ: ესე არს გამოთარგმანებაჲ მაგისი: სამნი იგი ძირნი სამნი ღლენი არიან.

13. სამნი-ლა ღლენი წარჲდენ და მოეკნენოს ფარაოს სამთავროჲ იგი შენი და კუალად დაგადგინოს შენ ღვინის მნებობასა შენსა და მისცე სასუმელი კელსა ფარაოისსა პირველისაებრ მთავრობისა შენისა, ვითარცა იყავ პირის მწოდე².

14. არამედ მომიკსენე მე თავით შენით, რაჲმს კეთილი გეყოს შენ, და ყავ ჩემთვის წყალობაჲ და მოიკსენე ჩემთვის წინაჲ ფარაოისსა და განმიყვანოს მე საპყრობილისა ამისგან.

15. რამეთუ პარვით წარმომიპარეს მე ქუეყანით ებრაელთაჲ და აქაცა არარა³ ვქმენ ბოროტი და შემომადღეს მე სახლსა ამას ჯუღრდუმულისა.

16. ვითარცა იხილა მეპურეთ მოძღუარმან მან, რამეთუ მართლ გამოუთარგმნა, ჰრქუა იოსებს: მეცა ვიხილე ჩუენებაჲ: მეგონა მე, ვითარმედ სამნი

ლანკლანი სამინდოთა მქონდეს თავსა ზედა ჩემსა.

17. ხოლო ლანკლასა მას ზედაკერძოსა იყო ყოვლისაგან სანოვავისა, რომელსა ჰამნ მეფე ფარაო, კმნული მეპურეთ - მოძღუროისაჲ, [50] და მფრინველნი ცისანი შეშჰამდეს მას ლანკლის მისგან, რომელი იყო თავსა ჩემსა.

18. მიუგო იოსებ და ჰრქუა: ესე არს შეტყუებაჲ მაგისი: სამნი ესე ლანკლანი სამნი ღლენი⁴ არიან.

19. სამნი-ლა ღლენი წარჲდენ და მოეკუეთოს ფარაო თავი შენი შენგან და დამოგვიდოს შენ ძელსა. და შექამენ მფრინველთა ცისათა ჯორცნი შენნი.

20. და იყო ღღჲ შობისა ფარაოისი ღღესა⁵ მესამესა და იყო სუმაჲ დიდი ყოველთა მონათა მისთაჲ. და მოეკსენა პატივი ღვინის მნისაჲ მის და პატივი მეპურეთ მოძღუროისაჲ მის შოვრის მონათა მისთა.

21. და კუალად დაადგინა ღვინის მნე იგი მთავრობასავე თჳსსა და მისცა სასუმელი კელსა ფარაოისსა.

22. ხოლო მეპურეთ მოძღუარი იგი დამოჰკიდა ძელსა, ვითარცა-იგი გამოუთარგმანა მას იოსებ.

23. ხოლო ღვინის მნესა მას არა მოეკსენა იოსებ, არამედ დაავიწყდა.

41

1. და იყო შემდგომად ორისა წლისა მათ ღღეთაჲსა⁶ ფარაო იხილა ჩუენებაჲ: ეგონა, ვითარმედ დგა იგი მდინარესა ზედა.

2. და აჰა-ესერა ვითარმეცა⁷ მდინარი-სიგან გამოვიდოდეს შუდნი ზროხანი,

შუენიერნი პირითა და მსუქანენი ჯორცითა, და ძოვდეს მდინარისა მის კიდესა.

3. და სხუანი შუდნი ზროხანი [v] აღმოვიდოდეს შემდგომად მათსა მიერე მდინარით, საძაგელნი ხილვითა და

1 მწიფე A. 2 მწდ A. 3 ანუ A. 4 ღღენი A. 5 ღღესა A. 6 ღღეთაჲსა A. 7 ეწა A. (ჩემულებრივ ასეთი შემოკლება „ვითარცა“-ს „ვითარცა“).

გულისხმობს, მაგრამ აქ მოსალოდნელია

მკლენი ჯორცითა, და ძოვდეს ზროხა-თავე მათ თანა მდინარის კიდეჲს მას.

4. და შეჰამნეს შვდთა მათ ზროხათა, საძაგელთა ხილვითა და მკლენთა ჯორციითა, შვდნი იგი ზროხანი, კეთილნი ხილვითა და რჩეულნი ჯორციითა. განილჳა ფარაო

5. და მეორედ ჩუენებასა იხილვიდა: და აჰა-ესერა შვდნი თავნი ჭუვილისანი აღმოვიდოდეს ძირსა ზედა ერთსა, რჩეულნი და კეთილნი.

6. და აჰა კჳალად მერმე შვდნი თავნი აღმოსცენდეს მათ თანა, წულილნი და ხორშაკეულნი.

7. და შეჰამნეს შვდთა მათ თავთა წულილთა და ხორშაკეულთა შვდნი იგი თავნი რჩეულნი, საესენი და კეთილნი. განილჳა ფარაო და აჰა-ესერა იყო იგი ჩუენებაჲ.

8. და ვითარ განთენა, შეძრწუნებულ იყო სული მისი მის თანა. მიავლინა და მოუწოდა ყოველთავე მათ გამომეტყუელთა ეგვპტისათა და ყოველთა ბრძენთა მისთა და უთხრა მათ ფარაო ჩუენებაჲ იგი. და არავინ იყო მათგანსა, რომელ-მანმცა უთხრა ფარაოს ჩუენებაჲ იგი.

9. და ეტყოდა ღვნის მნ¹ იგი ფარაოს და ჰრქუა: ცოდვაჲ ჩემი მოვიც² სენო დღეს¹.

10. ფარაო ჰრისხვიდა მონათა თჳსთა და შემსხნა ჩუენ საპყრობილესა, სახლსა მას მზარაულთ მოძღურისასა, მე და მე-პურეთ მოძღუარი.

11. და ვიხილეთ ჩუენებაჲ ღამესა ერთსა მე და მან, კაცად-კაცადმან ჩუენ-მან მსგავსად თჳსისაებრ ჩუენებისა ვი-ხილეთ.

12. და იყო მუნ ჩუენ თანა ჰაბუკი ერთი ებრაელი, მონად მზარაულთ მო-ძღურისაჲ, და უთხართ მას ჩუენებაჲ იგი და მან განგჳმარტა ჩუენ.

13. და ვითარცა- იგი მან განგჳმარტა, ეგრეცა იყო და შეგუემთხჳა ჩუენ: მე კჳალად მოვიდ ჩემსავე ამას პატიესა, ხო-ლო იგი დამოვიკიდა ძელსა და მოკუდა.

14. მიუვლინა ფარაო და მოუწოდა იოსებს და გამოიყვანა იგი საპყრობი-ლისა მისგან. დაუკუეცეს მას თმად და შეუცვალეს სამოსელი და მოვიდა წინაჲ ფარაოჲსა.

15. ჰრქუა ფარაო იოსებს: ჩუენებაჲ ვიხილეთ და არავინ არს, ვინმცა განმი-მარტა იგი. ხოლო მე მასმიეს შენთჳს: ვითარ თქჳან ჩუენებაჲ, განჰმარტი იგი.

16. მიუგო იოსებ და ჰრქუა ფარაოს: თჳნიერ ღმრთისა ვერ მიეგოს სიტყუაჲ მაცხოვარებასა ფარაოჲსა.

17. ეტყოდა ფარაო იოსებს და ჰრქუა: ძილსა შინა ჩემსა მეგონა, ვითარმედ ვდგე კიდეჲს მდინარისასა,

18. და ვითარმცა² მიერ მდინარით გამოვიდოდეს [v] შვდნი ზროხანი რჩე-ულნი ჯორციითა და შუენიერნი ხილვითა, და ძოვდეს კიდეჲს ზედა.

19. და მერმე კჳლად შვდნი სხუანი ზროხანი აღმოვიდოდეს შენდგოჲად მათსა მიერეჲ. მდინარით, ხენეშნი და საძაგელნი ხილვითა და მკლენი ჯორ-ციითა, რომელ არასადა მეხილნეს³ ეგე-ვითარნი საძაგელნი ყოველსა ეგვპტესა⁴.

20. და შეჰამნეს შვდთა მათ ზროხათა, მკლენთა და საძაგელთა, შვდნი იგი ზროხანი, კეთილნი და რჩეულნი.

21. შევიდეს მუცელთა მათთა და არაჲჲ გამოჩნდა, ვითარ შევიდეს მუ-ცელთა მათთა. და პირნი მათნი ეგრევე საძაგელ იჳენეს, ვითარცა-იგი პირველ. განვილჳეთ და კჳალად დავიძინეთ.

22. და ვიხილევდ მერმე ჩუენებასა: და ვითარმცა² შვდნი თავნი ჭუვილისანი,

1 დღეს A. 2 ვა A (6. 36შ. 41. 2-თან). 3 ასეა A. 4 ეგვპტსა A.

აღმოვიდოდეს ადგილსა ერთსა, საესენი და კეთილნი.

23. და მერმე კჳალად. შვდნი თავნი წულილნი და ხორშაკეულნი აღმოსცენ-დებოდეს მათ თანავე.

24. და შთანთქნეს შვდთა მათ თავთა, წულილთა და ხორშაკეულთა, შვდნი იგი თავნი, საესენი და კეთილნი. უთხარ ესე გამომეტყუელთა ამით და არავინ არს, რომელმანმცა მითხრა მე.

25. ჰრქუა იოსებ ფარაოს: ჩუენებაჲ ფარაოსი ერთ არს: რავდენი [52] ეგუ-ლების ღმერთსა ყოფად, უჩუენა ფარა-ოს.

26. შვდნი იგი ზროხანი კეთილნი შვდნი წელნი არიან და შვდნი თავნი ჭუელისანი შვდნი წელნი არიან. ჩუენ-ბაჲ ფარაოსი ორივე იგი ერთ არს.

27. და შვდნი იგი ზროხანი, რომელ-ნი აღმოვიდოდეს შემდგომად მათსა მკლენი, შვდნი წელნი არიან; და შვდ-ნი თავნი ჭუელისანი წულილნი და ხორშაკეულნი—იყოს შვდნი წელი. სი-ყმილი.

28. ხოლო სიტყუაჲ იგი, რომელ ვარქუ ფარაოს, რავდენი ეგულების ღმერთსა, უჩუენა ფარაოს.

29. აჰა შვდნი წელნი მოვლენ ნაყო-ფიერებისანი დიდნი ყოველსა ქუეყანა-სა ეგვპტისასა.

30. და მოიწინენ შვდნი წელნი სიყმი-ლისანი შემდგომად მისა, დაავიწყოს ნაყოფიერებაჲ იგი მაძღრობისაჲ ქუე-ყანასა ეგვპტისასა და აღვოცოს სიყმილ-მან ქუეყანაჲ.

31. და არღარა საცნაურ იყოს ნაყო-ფიერებაჲ ქუეყანასა ზედა სიყმილისა-გან, რომელი იყოს შემდგომად მისა, რამეთუ სასტიკ იყოს ფრიად.

32. ხოლო მეორედ დაქცევისა მისთჳს ჩუენებისა ფარაოსისა ორ გზის, რაჲ-თა ქეშმარიტ იყოს სიტყუაჲ იგი ღმერთისა მიერი და ისწრაფოს ღმერთ-მან ყოფად ესე.

33. აჲ უკუე იხილე კაცი ბრძენი და მეცნიერი და დაადგინე იგი ყოველსა ზედა [ქუეყანასა]¹ ეგვპტისასა.

34. [v] და ყავნ ესრეთ ფარაო და დაადგინენინ ადგილთა მთავარნი ქუე-ყანასა ზედა და ხუთეული აღიღედ ყო-ვისაგან ქუეყანისა ეგვპტისაჲ[სა]² შვდ-თა ამით წელთა ნაყოფიერებისათა

35. და შეკრიბედ ყოველივე საზრდე-ლი შვდთა მათ წელთაჲ მომავალთა კეთილთაჲ და შეკრიბედ იფქლი ჳელსა ქუეჴე³ ფარაოსსა. საზრდელი ქალაქ-თა შინა დამარხულ იყავნ.

36. და იყავნ საზრდელი დამარხულ ქუეყანისათჳს შვდთა მათ წელთა სიყმი-ლისათა, რომელნი ყოფად არიან ქუე-ყანასა ზედა ეგვპტისასა, და არა მოი-სრას ქუეყანაჲ სიყმილითა.

37. ხოლო სათნო-უჩნდეს სიტყუანი ესე წინაჴე ფარაოსსა და წინაჴე ყო-ველთა მონათა მისთა.

38. და ჰრქუა ფარაო ყოველთა მო-ნათა თჳსთა: ვინაჲ ევოთ ჩუენ კაცი სხუაჲ ესევეთარი, რომლისა თანა არს სული ღმერთისაჲ?

39. ჰრქუა ფარაო იოსებს: რამეთუ გიჩუენა შენ ღმერთმან ესე ყოველი, არავინ არს კაცი უბრძნეს შენსა და უგუ-ლისხმის-მყოფელს შენსა.

40. შენ იყავ სახლსა ზედა ჩემსა და პირსა შენსა ერჩდეს ერი ჩემი, გარნა საყდრითა ხოლო გმატდ მე შენ.

41. და აჰა-ესერა დამიდგინებოი მე შენ დღესით⁴ დღითგან ყოველსა ქუე-ყანასა ეგვპტისასა.

1 ქუეყანასა]—A. 2 ეგვპტისაჲ A. 3 ქუშუშ A. 4 დღესით A.

42. [53] და წარიგდა ფარაო ბეჭედი კელისაგან თუისსა და შეაცუა კელსა იოსებისსა და შეჰმოსა სამოსელი ბი-სონი და გარდაცუეს მანიაკი ოქროჲ-
[საჲ] ¹ ყელსა მისსა.

43. და აღსუა იგი ეტლსა შემდგომ-სა მისსა და ვმოზდა წინაშე მისსა ქა-დაგი და დაადგინა იგი ყოველსა ქუე-ყანასა ეგვპტისასა.

44. ჰრქუა ფარაო იოსებს: მე ფარაო გეტყუ: თუნიერ შენსა არაიენ აღყოს კელი ქუეყანასა ეგვპტისასა.

45. და უწოდა ფარაო სახელი იოსებს ფონთოფარნექ და მისცა მას ასენექ, ასული პეტეფრესი, მღელისა ² მის მზის ქალაქისაჲ, მისა ცოლად.

46. იოსებ იყო ოც და ათის წლის, რაჟამს წარდგა წინაშე ფარაოჲსსა, მე-ფისა ეგვპტელთაჲსა. განვიდა იოსებ პირისაგან ფარაოჲსისა და მოვლო ყო-ველი ეგვპტე ³.

47. და ყო ქუეყანამან შვდთა მათ წელთა ნაყოფიერებისათა ნაყოფი.

48. და შეკრიბა შვდთა მათ წელთა ნაყოფიერებისათა საზრდელი, რომელ-იგი იყო ნაყოფი ყოველსა ქუეყანასა ეგვპტისასა, და დადგა საზრდელი ქა-ლაქთა შინა, საზრდელი ველთაჲ ქა-ლისა მის გარემოჲსთაჲ და დადგა მას შინა.

49. და შეკრიბა იოსებ იფქლი ვი-თარცა ქვშაჲ ზღუჲჲ [რ] დიდად ფრიად, ვიდრემდე ვერღარა ეძლო აღრაცხად, რამეთუ არა იყო რიცხჲ.

[54] ... ფარაოჲსსა, ვითარ-მედ მსტოვარნი ხარო.

17. და შესხნა იგინი საპყრობილესა სამ დღე ⁶.

50. ხოლო იოსებს ესხნეს ორ ძე ⁴, ვიდრე მოწყენადმდე შვდთა მათ წელთა სიყმილისათა, რომელნი უშენი ასენექ, ასულმან პეტეფრესმან, მღელისა მზის ქალაქისამან.

51. და უწოდა იოსებ პირმშოსა მისსა მანასე ⁵ და თქუა: დამავიწყა მე ღმერთმან ყოველი საღმრთაჲ ჩემი და ყოველივე მამისა ჩემისაჲ.

52. და მეორეს⁶ მას უწოდა ეფრემ და თქუა: რამეთუ აღმამრძინა მე ღმერთ-მან სიმდაბლესა შინა ჩემსა.

53. წარცდეს შვდნი იგი წელნი ნა-ყოფიერებისანი, რომელნი იყვნეს ქუე-ყანასა მას ეგვპტისასა,

54. და იწყეს შვდთა მათ წელთა სი-ყმილისათა მოსლვად. და იყო სიყმილი ყოველსა ქუეყანასა, ხოლო ქუეყანასა ეგვპტისასა არა იყო პური.

55. და შეემშია ყოველსა ქუეყანასა ეგვპტისასა და ღალად-ყო ყოველმან ერმან პურისათჲს წინაშე ფარაოჲსსა. ჰრქუა ფარაო მეეგვპტელთა: მივედით იოსებისა და, რაჲ გრქუას მან, იგიცა ყავთ.

56. და სიყმილი იყო პირსა ზედა ყოვლისა ქუეყანისასა. განახუნა იოსებ ყოველნი საუფუკნი იფქლისანი და ჰყიდ-და ყოველთა ეგვპტელთა.

57. და ყოველი სოფლები მოვიდოდა ეგვპტელ...

[აკლია]

42

[54] ... ფარაოჲსსა, ვითარ-მედ მსტოვარნი ხარო.

17. და შესხნა იგინი საპყრობილესა სამ დღე ⁶.

18. და ჰრქუა მათ მესამესა დღესა ⁷: ესე ყავთ და სცხონდით, რამეთუ მე ღმერთისა მეშინის.

19. უკუეთუ ხარო თქუენ მშვდლო-ბისანი, ძმად ერთი თქუენი დაგიყნო

1 ოქროჲ A. 2 მღელისაჲ A. 3 ეგვპტე A. 4 ძე A. 5 მანასე A. 6 დღე A. 7 დღესა A.

საპრობოლესა შინა, ხოლო თქუენ წარ-
ვედით და წარიღეთ სყიდული ეგე იფქლი
თქუენი

20. და ძმაჲ იგი თქუენი მოიყვანეთ
აქა ჩემდა, და მაშინ-ღა თუ სარწმუნო
იყუნენ სიტყუანი თქუენნი; უკუეთუ არა,
მოსწყდეთ. და მათ ყვეს ეგრძე.

21. ჰრქუა კაცად-კაცადმან ძმასა
თჳსა: ჰე¹, ცოდვასა შინა ვართ ძმისა
ჩუენისათჳს, რამეთუ უგულუბელს-
ყავთ² ჰირი სულისა მისისაჲ, ოდეს
გუევედრებოდა ჩუენ და არა ვისმინეთ
მისი. ამისთჳსა მოიწია ყოველი ესე
ჰირი ჩუენ ზედა.

22. მიუგო რუბენ და ჰრქუა მათ:
არა გეტყოდნა თქუენ და გარქუ: ნუ
აფენებთ ძმასა მაგას ჩუენსა? და არა
ისმინეთ ჩემი და აწ ესერა იძიების
სისხლი მისი.

23. ხოლო მათ არა იცოდეს, ვითარ-
მედ ესმის ყოველი იგი ოსებს, რამეთუ
თარგმანი ღვა მათ შოვრის.

24. და მიიქცა გარე³ ოსებ მათგან
და ტიროდა. მერმე მოუჭდა და ჰრქუა
მათ ეგრევე⁴. და შეიპყრა სჳმეონ და
შეკრა მათ წინაშე.

25. [v] და უბრძანა ოსებ აღესებად
ჭურჭერნი მათნი იფქლითა და მიცემად
კაცად-კაცადსა ვეცხლი ძაძასა თჳსსა
და მიცემად საგზალი გზასა ზედა და
უყყეს მათ ეგრძე.

26. და აჰკიდეს იფქლი ვირთა მათთა
და წარვიდეს მიერ⁵.

27. განჰქსნა ერთმან ტვრთსა, რაჲ-
თამცა სცა საზრდელი ვირთა სადგურსა
ზედა, და იხილა შეკრული იგი ვეცხლი
თჳსი, რამეთუ იღვა ზედა კერძო ძაძასა
მისსა.

28. ჰრქუა ძმათა თჳსთა: კუალად მო-
მეტა მე ვეცხლი ჩემი და აჰა იგი ვა-

შკარანსა ჩემსა არს. განჰკრთა გული
მათი და შეშფოთნეს ურთიერთას და
იტყოდეს: რაჲ ესე მიყო ჩუენ უფალ-
მან?

29. და მოვიდეს იაკობისა, მამისა
მათისა, ქუეყანად ქანაანისა და უთხრეს
მას ყოველი, რომელი შეემთხვა მათ და
იტყოდეს:

30. მეტყოდა ჩუენ კაცი იგი, უფალი
მის ქუეყანისაჲ, ფიცხლად და შემსხნა
ჩუენ საპრობოლესა, ვითარცა მსტუარ-
ნი ქუეყანისანი.

31. ხოლო ჩუენ ვარქუთ მას: მშჳდო-
ბისანი. ვართ და არა მსტოვარნი.

32. ათორმეტ ვიყვენით ჩუენ ძენი
ერთისა მამისანი და ერთი იგი არა
შოვრის ჩუენსა არს, ხოლო ერთი იგი
მამისა ჩუენისა თანა არს ქუეყანასა ქა-
ნაანისასა.

33. მრქუა ჩუენ კაცმან მან, უფალმან
მის ქუეყანისამან: ამით ვცნა, უკუეთუ
[55] მშჳდობისანი ხართ: ძმაჲ თქუენი
ერთი ჩემ თანა დაუტევით და სყიდუ-
ლი, რომელ მიგიღებდეს, მიართუთ ვან-
სა თქუნსა და წარვიდით

34. და ძმაჲ იგი თქუენი უმრწემსი
მოიყვანეთ ჩემდა და. ვცნა, რამეთუ არა
მსტუარნი ხართ, არამედ მშჳდობისანი,
და ძმაჲ ესე თქუენი მიგცე თქუენ და
ქუეყანასა ამას იქცეოდეთ და ვაპრობ-
დით.

35. იყო, ვითარცა წარმოაცალიერბ-
დეს ძაძათა მათთა, იპოვა კაცად-კა-
ცადისა ვეცხლი შეკრული ძაძათა მათთა.
ვითარცა იხილეს შეკრულები იგი ვეცხ-
ლი მათ და მამამან მათმან, შეშინდეს.

36. და თქუა იაკობ, მამამან მათმან:
მე უშვილო მქმენით, ოსებ არა არს...
და ბენიამენ-ღა მიმილოთ. ჩემ ზედა
იქმნა ესე ყოველი!

37. მიუგო¹ რუბენ მამასა თჳსსა და ჰრქუა: ორნი ესე ძენი ჩემნი მოწყდენ, უკუეთუ არა მოვიყვანო ეგე შენდა. მომეც ეგე ჯელთა ჩემთა და მე აღმოგ-გუარო ეგე შენ.

38. ჰრქუა მას იაკობ: არა შთავიდეს ძე ჩემი თქუენ თანა, რამეთუ ძმაჲ მავისი მოკლდა და ეგე მარტოჲ დაშო-მილ არს... და შთავლინოთ² სიბერე ჩემი მწუხარებით ჯოჯოხეთა.

43

1. ხოლო სიყმილი განძლიერდებოდა ქუეყანასა ზედა.

2. და იყო, რაჟამს შეასრულეს იფქ-ლი იგი [x] ჰამად, რომელი მოიღეს ეგვპტით, ჰრქუა მათ მამამან მათმან: კჳლად წარვედით და მიყიდეთ ჩუენ მცირედ საზრდელი.

3. ჰრქუა მას იულა: წამებით მიწამებ-და ჩუენ კაცი იგი და თქუა: ვერ იხი-ლოთ პირი ჩემი, უკუეთუ არა ძმაჲ იგი თქუენი უმრწემსი იყოს თქუენ თანა.

4. უკუეთუ მოავლინებ ძმასა ჩუენსა ჩუენ თანა, შთავიდეთ და გიყიდოთ შენ საზრდელი.

5. უკუეთუ არა მოავლინებ ძმასა ჩუენსა ჩუენ თანა, არა შთავიდეთ, რამე-თუ კაცი იგი გუმტყოდა და გურქუა ჩუენ: არა იხილოთ პირი ჩემი, უკუეთუ არა ძმაჲ თქუენი უმრწემსი იყოს თქუენ თანა.

6. ჰრქუა მათ ისრაელ: რაჲ ესე ბო-როტი მიყავთ მე? რაჲსათჳს უთხართ კაცსა მას, ვითარმედ: გვვის ჩუენ ძმაჲ?

7. ხოლო მათ ჰრქუეს: კითხვით მკი-თხვიდა ჩუენ კაცი იგი ნათესავსა ჩუენსა და თქუა: უკუეთუ მამაჲ თქუენი ცოცხალ არს, ანუ გივის ძმაჲ? და ჩუენ უთხართ კითხვისა მისისაებრ, ჩუენ რაჲ უწყოდეთ, თუ მრქუას ჩუენ: მოიყვანეთ ძმაჲ თქუენი?!

8. ჰრქუა მას იულა: მოავლინე ყრმაჲ ეგე ჩემ თანა და აღვდგეთ და წარვი-

დეთ, რაჲთა ვცხონდეთ და არა მო-ვსწყდეთ ჩუენცა და შენცა და ვანიცა ჩუენი.

9. [56] მე თავს-ვიდგა ეგე და ჯელთაგან ჩემთა იძიე ეგე. უკუეთუ არა მოვიყვანო ეგე და დავადგინო შენ წინაშე, შეცო-დებულ ვიყო შენდა ყოველთა დღეთა!³

10. უკუეთუმცა არა დაგუეყვნა, აწმცა მოქცეულ ვართ სამ გზის.

11. ჰრქუა მათ ისრაელ, მამამან მათ-მან: ვინაჲთგან ეგრეთ არს, ესე ყავთ: მიიღეთ ნაყოფისაგან ამის ქუეყანისა ჭურჭერთა თქუენთა და შთაართუთ კაცსა მას ძლუენი: რეტიანი და თაფლი, საკუმე-ველი და შტახსი, ბელეკონი და ნიგოზი.

12. და ვეცხლი ორი წალი მიიღეთ ჯელთა თქუენთა და ვეცხლი იგი, რომელ მოიქცა ჭურჭერთა თქუენთა თანა, მიიღეთ თქუენ თანა, ნუუკუე უმცირება⁴ რაჲმე არს.

13. და ძმაჲ თქუენი წარიყვანეთ, აღდევით და წარვედით მის კაცისა.

14. და ღმერთმან ჩემმან მოგეცინ თქუენ მაღლი წინაშე მის კაცისა და მოავლინენ ძმაჲ იგი თქუენი ერთი და ბენიამენ, რამეთუ მე ერთვე უშილო ვიქმენ.

15. მიიღეს კაცთა მათ ძლუენი იგი და ვეცხლი, ორი წილი მიიღეს მათ თანა და ბენიამენ, და აღდგეს და შთა-ვიდეს ეგვპტედ და წარდგეს წინაშე იოსებისა.

1. მიოგო A. 2. შთავლინოთ A. 3. დღეთა A. 4. უმცირებაჲ მეცნიერება A.

16. ვითარცა იხილნა ივინი იოსებ და ბენიამენ, ძმაჲ [v] იგი თჳსი ერთისა დედისაჲ, ჰრქუა ეზოას მოძოუარსა მას თჳსსა: შეიყვანენ კაცნი ესე სახილ და დაკალთ საკლევლები და მზა-ყავთ, რამეთუ ჰამონ ჰური ჩემ თანა კაცთა მავათ სამხრის.

17. და ყო ეგრეთ კაცმან მან, ვითარცა უბრძანა მას იოსებ, და შეიყვანნა კაცნი იგი ვანად იოსებისა.

18. და მათ ვითარცა იხილეს, რამეთუ შეიყვანნა სახლსა. მოსებისა, თქუეს: ვეცხლისა მისთჳს, რომელი იპოვა ჰურ-ჰერთა ჩუენთა პირველად, მისთჳს შევ-ჰყავთ ჩუენ შეწყამებად ცილისა, დადებად ბრალისა და მიყვანებად მონად და კარა-ულთა ჩუენთა.

19. მოვიდეს კაცისა მის, რომელი იგი იყო სახლსა ზედა იოსებისა ბჳეთა ზედა სახლისათა,

20. და ჰრქუეს მას: გვედრებთ, უფალო, მოვედით პირველად სყიდად საზრ-დელისა;

21. და იყო, ვითარცა მივედით სა-დგურსა¹ და აღვალეთ ძაძათა ჩუენთა, კაცად-კაცადისა ვეცხლი იპოვა ძაძათა ჩუენთა. ვეცხლი ჩუენი სასწოროთა მო-გვლებიეს აწ გელთა ჩუენთა.

22. და ვეცხლი სხუად მოგვლებიეს სყიდად საზრდელისა და არა ვიცით, ვინ შთადეა ვეცხლი იგი ძაძათა ჩუენთა.

23. ხოლო მან ჰრქუა მათ: შენდობა იყვენ თქუენდა, ნუ გეშინინ, ღმერთ-მან თქუენმან და ღმერთმან მამათა [57] თქუენთამან მოგცა საფასჲ ჰურ-ჰერთა თქუენთა. ხოლო მე ვეცხლი თქუენი გამოცდილი მომიღებიეს. და გამო-ჰგუარა მათ სჳმეონ.

24. და შოართუა წყალი დაბანად ფერჳთა მათთა და მისცა საჰმელი ვირ-თა მათთა.

25. ხოლო მათ მომზადეს ძღუენი მოსლვაჲ² იოსებისა სამხრად, რამეთუ ესმა, ვითარმედ ისაღილებს მუნ.

26. შევიდა იოსებ სახილ თჳსა და შეართუეს მას ძღუენი, რომელი აჰუნდა გელთა მათთა, და თაყუანის-სცეს მას თავით ჰეყვანასა ზედა.

27. ჰითხა იოსებ და ჰრქუა მათ: ცო-ცხლებით არსა მამად იგი თქუენი მოხუ-ცებული, ცოცხალ არსა?

28. ხოლო მათ ჰრქუეს: ცოცხლებით არს მონად იგი შენი, მამად ჩუენი, ცო-ცხალ არს. თქუა იოსებ: ჰურთხელ არს კაცი იგი ღმრთისა მიერ! და ივინი მოდრკეს და თაყუანის-სცეს მას.

29. აღიხილნა თუალნი თჳსნი იოსებ და იხილა ბენიამენ, ნაშობი დედისა მისისაჲ, და თქუა: ესე არსა ძმა იგი თქუენი მრწემი, რომლისაჲ სთჳთ ჩემ-და მოყვანებაჲ და ჰრქუეს: ესე არს.

30. შეძრწუნდა³ იოსებ, რამეთუ შეი-წუებოდეს ნაწლევნი მისნი ძმასა მისსა ზედა და ეგულვა ტირილდ. შევიდა საუჯედ და ტირილდ მუნ.

31. და დაიბანა პირი თჳსი [v] და დაითმინა ტირილი და უბრძანა დაგებაჲ პურისაჲ.

32. და დაუგეს მას მარტოსა და მათ თჳსა და მეგვჳტელთა⁴ მათ, რომელნი პურსა ერთნეს, თჳსაგან, რამეთუ ვერ გელ-ეწიფების მეგვჳტელთა⁴ მათ პუ-რისა ჰამად ებრაელთა თანა, რამეთუ საძაგელეა არს მეგვჳტელთა მათ.

33. და დასხდეს წინაშე მისსა უხუ-ცესი უხუცესად და უმრწემსი უმრწე-მსად. განუკრდებოდა კაცთა მათ ძმი-სა მიმართ თჳსისა.

34. მიიღებდეს ბოძსა კაცად-კაციდი მისგან თავისა თჳსისა, ხოლო დიდად განდიდნა ბოძი ბენიამენისი უფროას მათსა. და სუეს ღვნოა და დაითრენეს მის თანა.

1 სადგორსა A. 2 ასეა A. 3 შეძრწუნდა A. 4 მეორე ე შემდეგში ამოუშლიათ და „მეგვჳ-ტელთა“ იკითხება.

44

1. და უბრძანა იოსებ ეზოჲს მოძლუარსა თჳსსა და ჰრქუა: აღავსენით ძაძანი მგაით კაცთანი საზრდელითა, რადეცნ ძალ-ედვას წარღებიდ, და შთა-უდევით ვეცხლი კაცად-კაცადისაჲ პირსა ზედა ძაძისა თჳსისასაჲ.

2. და ბარძიმი იგი ვეცხლისაჲ შთა-უდგო ძაძასა მას უმრწემსისასა და სასყიდელიცა იფქლისა მისისაჲ. ხოლო მათ ყვეს სიტყჳსა მისებრ. იოსებისა, ვითარცა-იგი უბრძანა მათ.

3. და ვითარ განთენა ღამჲ იგი, წარგზავნეს კაცი იგი და კარაულნი მათნი.

4. და ვითარ განვლეს ქალაქი და არღო განწმწორებულ იყვნეს შორად, ჰრქუა იოსებ ეზოჲს მოძლუარსა თჳსსა: აღდგე, დევნა-უყავ კაცთა მათ, ეწიე და არქუე: რადსათჳს მომავეთ მე ბოროტი კეთილისა წილ? რადსათჳს მიმპარეთ ბარძიმი ჩემი ვეცხლისაჲ?

5. ანუ არა ესე არსა, რომლითა სუამნ უფალი ჩემი და იგი ზმნით იზმნინ მავით? ბოროტი აღასრულეთ, ¹ რომელ-ესე ჰყავთ.

6. ხოლო იგი ეწია და ჰრქუა სიტყჳსა მისებრ.

7. მათ მიუტევს და ჰრქუეს: რად იტყჳ უფალი ჩუენი სიტყჳსა მავას? ნუ იყოფინ სიტყჳსა მავისებრ მონათა შენთა!

8. უკუეთუ ვეცხლი იგი, რომელ ეპოვეთ მონათა შენთა ჰურჰერთა ჩუენთა, მოვოდეთ შენდა ქუეყანით ქანაანისაჲთ, ვითარმცა ვიპარეთ სახლისაგან უფლისა შენისა ოქროჲ ანუ ვეცხლი?

9. რომლისა თანაცა იპოოს მონათა შენთაგანისა ბარძიმი იგი, მოკუედინ და ჩუენმცა ვართ უფლისა შენისა მონა!

10. ...

ხოლო თქუენ უბრალო იყვნეთ.

11. იწრათეს ² და გარდაჰყადეს კაცად-კაცადმან ტურთი თჳსი და განჰჳსნა თითოეულმან ძაძაჲ თჳსი.

12. იწყო და აღიხილვიდა უხუცესით-გან ვიდრე უმრწემსისა და პოვა ბარძიმი იგი ტურთსა შინა ბენიამენისსა.

13. ხოლო ნათ დაიპეს სამოსელი მათი და აჰკიდეს კაცად-კაცადმან ტურთი თჳსი [x] კარაულსა და მიიქცეს ქალაქად.

14. და შევიდა იუდა და ძმანი მისნი იოსებისა, ვიდრე სახლსა-ლა შინა თჳსსა იყო იოსებ, და დაცვეს წინაშე მისსა ქუეყანასა ზედა.

15. ჰრქუა მათ იოსებ: რაჲ საქმე ჰქმენით ესე? არა იცითა, რამეთუ ზმნით იზმნინ კაცი ჩემ ვითარი? ³

16. ჰრქუა მას იუდა: რაჲ-მე-სიტყუად მიგივოთ უფალსა ჩუენსა. ანუ რასა ვიტყოდით ანუ რასა ემართლობდეთ, რამეთუ ღმერთმან პოვნა მონანი თჳსნი ცოდვასა შინა. აჰა-ესერა ვართ ჩუენ მონანი უფლისა ჩუენისანი, ჩუენცა და რომლისა თანა იპოვა ბარძიმი იგი.

17. ჰრქუა მათ იოსებ: ნუ იყოფინ ჩემდა სიტყჳსაებრ მავის! რომლისა თანა იპოვა ბარძიმი იგი, იგიცა იყოს მონა ჩემდა, ხოლო თქუენ აღვედიფ ცოცხლებით მამისა თქუენისა.

18. მი-რე-ეახლა მას იუდა და ჰრქუა: გვედრებთ, უფალო, იტყოდის მონაჲ შენი წინაშე შენსა და ნუ განჰპრისხნებთ მონისა შენისათჳს, რამეთუ შენ ხარ შემდგომ ფარაოჲსსა.

19. უფალო, შენ ჰკითხე მონათა შენთა და სთქუე: უკუეთუ გივის მამაჲ ანუ ძმაჲ?

1 აღასრულ A. 2 იწრათეს A. 3 ჩემ ეწი A.

20. და გარკუთ უფალსა ჩუენსა, ვითარმედ: გვვის ჩუენ მამად მოხუცებულნი და ძმ სიბერისა მისისაჲ, ძმად ჩუენი. ხოლო ძმად მისი მოკულდა და იგი დაშთა¹ დედასა მისსა მარტოდ და მამამან შეიყუარა იგი.

21. ხოლო შენ არქუ მონათა შენთა: მოიყვანეთ იგი ჩემდა და მე ვილუაწო იგი.

22. [59] და ჩუენ გარკუთ უფალსა ჩუენსა: ვერ გელ-ეწოდების ყრმისა, მაგას დატევებაჲ მამისაჲ: უკუეთუ დაუტეოს მამად, მოკულდეს იგი.

23. ხოლო შენ არქუ მონათა შენთა: უკუეთუ არა მოვიდეს ძმად იგი თქუენი უმრწემსი, არღარა შესძინოთ ხილვად პირი ჩემი.

24. იყო, ვითარცა აღვედით მონისა შენისა, მამისა ჩუენისა, უთხარო მას სიტყუად უფლისა ჩუენისაჲ.

25. და მრქუა ჩუენ მონამან შენმან, მამამან ჩუენმან: წარვედით და მიყიდეთ ჩუენ მცირედ საზრდელი.

26. ხოლო ჩუენ ვარქუთ: ვერ გელ-გუწოდების შთასლად, არამედ [ძმა]ჲ² თუ ჩუენი უმრწემსი შთამოავლინო ჩუენ თანა, შთავიდეთ, რამეთუ ვერ გელ-გუწოდების ხილვად პირი კაცისაჲ მის, უკუეთუ ძმად ჩუენი უმრწემსი არა იყოს ჩუენ თანა.

27. მრქუა ჩუენ მამამან ჩუენმან, მონამან შენმან: თქუენ უწყით, რამეთუ ორნი შენა იგინი ცოლმან ჩემმან;

28. და ერთი იგი წარწყმდა, გან-რად-ვიდა ჩემგან, და სთქუთ, ვითარმედ: მკეცმან შეჭამა იგი, და არღარა ვიხილე იგი.

29. აჲ ესე-ლა თუ წარიყვანოთ პირი-საგან ჩემისა და შეხუდეს მაგას სნეულებაჲ გზასა ზედა და შთაავლინოთ სიბერე ჩემი მწუხარებით ჯოჯოხეთა?

30. და აჲ უკუეთუ აღვიდეთ მონისა [ჲ] შენისა, მამისა ჩუენისა, და ყრმად ეგე არა იყოს ჩუენ თანა, რამეთუ სულნი მისნი გამოაბან სულსა მაგისსა,

31. და იყო, რაჲმას იხილოს, ვითარმედ ყრმად იგი არა არს ჩუენ თანა, მოკულდეს და შთავავლინოთ მონათა შენთა სიბერე მონისა შენისა მამისა ჩუენისაჲ, მწუხარებით ჯოჯოხეთა.

32. რამეთუ მონასა შენსა თავს-მიდებდეს ყრმად ეგე: მამისაგან და ვარქუ: უკუეთუ არა მოვიყვანო და დავადგინო ეგე შენ წინაშე, შეცოდებულ ვიყო მამისა ყოველთა დღეთა³!

33. აჲ ვლდე მე მონად შენდა ყრმისა ამის წილ კირთად უფლისა ჩემისა, ხოლო ყრმად ეგე აღვიდეს ძმათა თანა მამისა.

34. არა თუ იყო ძმად ჩუენი უმრწემსი ჩუენ თანა, ვერცა მე აღვიდე მამისა და რადთა არა ვიხილო ძერი, რომელი პოოს მამამან ჩემმან.

45

1. და ვერღარა ეძლო იოსებს დათმენად ყოველთა წინაშე-მდგომელთა მისთა და თქუა: განავლინეთ ყოველი კაცი ჩემგან! და არაგინ ღდა წინაშე იოსების-

სა არცა ერთი, რაჲმას გამოეცხადებოდა იოსებ ძმათა თესთა.

2. აღიმალლა ჳმად ტირილით და ესმა ყოველთა ეგვტელთა და მიესმა სახლსა ფარაოჲსა.

1 ასეა A. 2 აჲ ეტრატის ორი ფურცელი (59 და 60) ამომწვარია მცირედ და რამდენიმე ასო აღარ მოიპოვება სათანადო ადგილას: [ძმა] (44 26); მამა[ჲ ჩემი (45,3); ნე[შტი] (45, 7); და[ჲ] წარმოიყვანეთ (45,19). 3 დღშთა A.

3. ჰრქუა იოსებ ძმათა თჳსთა: მე ვარ იოსებ. ცოცხალ-ლა არს მამაჲ ჩემი¹ და ვერ მიუგეს სიტყუაჲ [60] ძმათა მისთა, რამეთუ ეშინოდა, და შეძრწუნდეს ფრიად.

4. ჰრქუა იოსებ ძმათა თჳსთა: მომეახლენით მე. და იგინი მიეახლნეს. და ჰრქუა მათ: მე ვარ იოსებ, რომელი მომყიდეთ ეგვრტელ.

5. ხოლო აწ ნუ სძრწოთ, ნუცა ფიცხელ გიჩს თქუენ, რიმეთუ მომყიდეთ მე აქა, რამეთუ ცხოვრებისა თქუენისათჳს მომავლინა მე ღმერთმან წინაშე თქუენსა.

6. რამეთუ ესე მეორე-ლა წელი არს სიციმილი ქუეყანასა ზედა და მერმე ხუთნი წელნი სხუანი-ლა ყოფად არიან, რომელთა არა იყოს კნეა, არცა ლეწვა.

7. და მომავლინა მე ღმერთმან თქუენსა წინა, რაჲთა დაშთეს ნე[შტი]² თქუენი. ქუეყანასა ზედა გამოზრდად ქუეყანასა ნეშტად დიდად.

8. ხოლო აწ არა თქუენ მომავლინეთ აქა, არამედ ღმერთმან, და მყო მე ვითარცა მამად ფარაოჲსი და უფალ ყოველსა სახლსა მისსა და მთავარ ყოველსა ქუეყანასა ეგვრტისასა.

9. აწ იწრაფეთ მამისა ჩემისა და არქუთ მას: ამას იტყჳს იოსებ, ძე შენი: მყო მე ღმერთმან უფალ ყოველსა ქუეყანასა ეგვრტისასა. შთამოვედ ჩემდა და ნუ ჰყოვნი

10. და დაემკვდრე ქუეყანასა გესემისასა, რომელ არს არაბიასაჲ, და იყავ მახლობელად ჩემდა, შენ და ძენი შენი და ძენი ძეთა შენთანი, ცხოვარი და ზროხად შენი და რაოდენი-რაჲ არს შენი,

11. და მე გამოგზარდო შენ მუნ, ხოლო ხუთ წელ-ლა სიციმილი ყოფად

არს, [წ] რაჲთა არა მოსწყდეთ შენ და ძენი შენი და ყოველი მონაგები შენი.

12. აჰა-ესერა თუალნი თქუენნი ჰხედვიდენ და თუალნი ბენიამენისნი, ძმისა ჩემისანი, რამეთუ პირი ჩემი გეტყჳს თქუენ.

13. უთხართ მამასა ჩემსა ყოველი დიდებად ჩემი ეგვრტეს³ შინა და რავდენი-ესე იხილეთ. და აღრე ყავთ და მოიყვანეთ მამად ჩემი აქა.

14. და მოეხუა ქედსა ბენიამენისსა, ძმისა თჳსისასა, და ტიროდა მას ზედა და ბენიამენ ტიროდა ქედსა ზედა იოსებისსა.

15. ამბორს-უყოფდა ყოველთა ძმათა თჳსთა და ტიროდა მათ თანა. ამისა შემდგომად ეტყოდეს ძმანი მისნი.

16. და მიიწია სიტყუაჲ ესე ყურთა ფარაოჲსთა და უთხრეს, ვითარმედ: მოსრულ არიან ძმანი იოსებისნი. განიხარა ფარაო და ყოველთა მსახურთა მისთა.

17. ჰრქუა ფარაო იოსებს: არქუ ძმათა შენთა, რაჲთა ესე ყონ: აღაცენით ძაძანი თქუენნი იგვლითა და წარვედით ქუეყანად ქანაანისა

18. და წარმოიყვანეთ მამად თქუენი და ყოველი მონაგები თქუენი და მოვედით ჩემდა. და მიგცე თქუენ კეთილი ეგვრტისაჲ და შჰამდეთ თქუენ ტჳნსა ქუეყანისასა.

19. ხოლო შენ ამცენ ძმათა შენთა ესრწოთ, რაჲთა მიიღონ ურმები ქუეყანით ეგვრტით ყრმათა თქუენთათჳს და ცოლთა, და წარმოიყვანეთ¹ მამად თქუენი [61] და მოვედით.

20. და ნუ ჰრიდებენ თუალი თქუენი ქურპერსა თქუენსა, რამეთუ ყოველივე კეთილი ეგვრტისაჲ თქუენდა იყოს.

1 6. შენიშნა 44, 26-თან. 2 აქ „შტი“ ნიშნა 44, 26-თან). 3 ეგვრტის A.

მერმინდელი ხელით არის მიწერილი (ნ. შე-

21. და ყვეს ეგრეთ ძეთა ისრაჲლისათა. და მისცა მათ იოსებ ურმები ბრძანებისაგან მეფისა ფარაოჲსა და აუგო მათ საზრდელი გზასა ზედა.

22. და ყოველთა მათ მისცა მრჩობლი სამოსელი, ხოლო ბენიამენს მისცა ორასი დრაჰკანი და ხუთი წყვილი თითოფერი სამოსელი.

23. და მამას მიუძღუნა ეგრევე სახელ და ათი ვირი, რომელსა ეკიდა ყოვლისაგან კეთილისა ეგვპტისა¹, და ათი ჯორი, რომელსა აქუნდა პური საგზლად მამისა თჳსისა.

24. და წარგზავნა ძმანი თჳსნი და ჰრქუა მათ: ნუ გულს-იწყებთ გზასა ზედა.

25. და აღმოვიდეს ეგვპტით ქუეყანად ქანაანისა იაკობისა, მამისა მათისა,

26. და უთხრეს², ვითარმედ: ცოცხალ არს ძმ შენი იოსებ და იგი უფლებს ყოველსა ქუეყანასა ეგვპტისასა. განკურდა გონებასა თჳსსა და არა ჰრწმენი მათი.

27. უთხრობდეს ყოველთა სიტყუათა იოსებისათ, რომელთა-იგი ეტყოდა მათ. და ვითარ იხილა ურმები იგი, რომელ მოუძღუნა იოსებ, რაჲთა წარიყვანოს იგი, განცხოველდა სული იაკობისი, მამისა მათისაჲ,

28. და თქუა ისრაჲლ: დიდ არს ესე ჩემდა, უკუეთუ ძმ ჩემი იოსებ ცოცხალ არს. [x] მივიდე და ვიხილო ვიდრე სიკუდილმდე³ ჩემდა.

46

1. წარიგდა ისრაჲლ, იგი და ყოველივე მისი, და მოვიდა ჯუღრღმულსა მას თანა ფიცისასა და შეწირა მსხუერალი ღმრთისა მამისა თჳსისა ისაკისსა⁴.

2. ჰრქუა ღმერთმან ისრაჲლს ჩუენებასა ღამისასა: იაკობ, იაკობ. ხოლო მან ჰრქუა: აჲ, უფალო.

3. [ხოლო მან ჰრქუა:]⁵ მე ვარ ღმერთი მამათა შენთაჲ. ნუ გეშინი შეთასლვად⁶ ეგვპტედ, რამეთუ ნათესავად დიდად გყო შენ მუნ.

4. მე შთამოვიდე შენ თანა ეგვპტედ⁷ და აღმოგიყვანო შენ მიერ სრულიად. და იოსებ დაგასხნეს ჳღნი თუალთა შენთა.

5. აღდგა იაკობ ჯუღრღმულისა მისგან ფიცისა და წარიყვანეს ძეთა იაკობისთა ისრაჲლ, მამად მათი. აღსხეს ჳურჳერი მათი და ცოლები მათი ურმებსა, რომელ მიეძღუნა იოსებს.

6. და წარიღეს ნაყოფი მათი და ყოველი მონაგები მათი, რაოდენი-რაჲ მოეგო ქანაანისა ქუეყანასა, და შთავიდეს ეგვპტედ იაკობ და ნათესავნი მისნი მის თანა,

7. ძენი მისნი და ძენი ძეთა მისთანი და ასულნი ასულთა მისთანი და ყოველი ნათესავი მისი შთაიყვანა ეგვპტედ.

8. ესე სახელები არს ძეთა⁸ ისრაჲლისათაჲ, რომელნი შევიდეს ეგვპტეს⁹ იაკობის თანა, მამისა მათისა. იაკობ და ძენი მისნი: პირმშოჲ იაკობისი რუბენ.

9. ძენი რუბენისნი: ენუჲ და ფალუს, ასრომ და ჳარმი.

10. ძენი [62] სუმეონისნი: ეემოთ და იამენ, აოდ და აჳინ, საარ.

11. ძენი¹⁰ ლევისნი: გეთსონ, ჳათა და მერარი.

12. ძენი იუდაჲსნი: შრ და ავნან... ქუეყანასა ქანაანისასა. იყვენს ძენი ფარეზისნი: ასრომ და იამუელ.

1 ასეა A. 2 უთხროს A. 3 სიკუდილმდე A. 4 ისაკისა A. 5 ხოლო მან ჰრქუა—A. 6 შთაღდა A. 7 ეგვპტედ A. 8 ძმთა A. 9 ეგვპტეს A. 10 ძმნი A.

13. ძენი იზაქარისნი: თოლა, ფულა, ისობ და ზამბრაჲ.

14. ძენი ზაბილონისნი: ზედენ, ალონ და აიელ.

15. ესე ძენი ლიასნი, რომელნი უშვნა იაკობს უშვამდინარეს ასურეთისასა, და დინა, ასული მისი.

16. ძენი გადისნი: საფონ, ანგის და საენის, თასუბამ და აედის და აიელიეს.

17. ძენი ასერიისნი: იემნა და იესუ, იეულ და ბარია და სარა, დამ მათი. ძენი ბარიადანი: ქობორ და მელქიელ.

18. ესე ძენი ზელფადისნი, რაჲლ მისცა ლაბან ლიას, ასულსა თჳსსა, რომელმან უშვნა ესენი იაკობს, სული ათექუსმეტ.

19. ძენი რაქელისნი, ცოლისა იაკობისნი: იოსებ და ბენიამენ.

20. იყვნეს ძენი იოსებისნი ეგვპტეს¹, რომელნი უშვნა მას ასენექ, ასულმან პეტეფრესმან, მდელისა მზის ქალაქისამან, მანასე² და ეფრემ. იყვნეს ძენი მინასესნი, რომელნი უშვნა მას ხარკმან ასურმან, მაქირ. და მაქირ შვა გალაადი³. ძენი ეფრემისნი: სუტალამ და ტალამ. ძენი სუტალამისნი: ელემ.

21. ძენი ბენიამენისნი: [რ] ბალა, ქობორ და ისბელ. იყვნეს ძენი ბალადისნი⁴: გერა, ნოემან, ლაქის, როს, მამფინ. და გერა შვა არადი.

22. ესე ძენი რაქელისნი, რომელნი უშვნა იაკობს, ყოველი სული ათრვამეტ⁵.

23. ძენი დანისნი: ასომ.

24. ძენი ლეფთალემისნი⁶: ასიელ, გოგინი, ისაარ და სელიმ.

25. ესე ძენი ბალადისნი: რომელ მისცა ლაბან რაქელს, ასულსა თჳსსა, და უშვნა იაკობს, ყოველი სული შვიდ.

26. ყოველნი, რომელნი შევიდეს ია-

კობის თანა ეგვპტეს, რომელნი გამოსრულ იყვნეს წყვილთაგან მისთა, გარეშე⁷ ცოლთა ძეთა⁸ იაკობისთა, ყოველი სული სამეოც და ექუს.

27. ძენი იოსებისნი, რომელნი ესხნეს ეგვპტეს¹, სული ცხრა. ყოველი სული, რომელნი შევიდეს ეგვპტეს¹ იაკობის თანა, სამეოც და ათხუთმეტ.

28. ხოლო იულა წარავლინა წინადასწარ მისა იოსებისა, რამათა მოეგვევოდის მას კათერონ ქალაქსა, ქუეყანასა რამესესსა⁹.

29. აღაგნა იოსებ ეტლნი თჳსნი და აღვიდა შემთხუევად იაკობისა, მამისა თჳსისა, კათერონ ქალაქსა. და იხილა იგი და ტირიდა ტირილითა დიდიითა.

30. ჰრქუა ისრაელ იოსებს: მოვკუდე აწ ამიერიითგან, ვინაჲთგან ვიხილე, იოსებ, პირი შენი, რაჲ შენ ცოცხალ-ლა ხარ.

31. ჰრქუა იოსებ ძმათა თჳსთა: [68] აღვიდე და ჴთხრა ფარაოს და ვჰრქუა მას: ძმანი ჩემნი და სახლი მამისა ჩემისაჲ, რომელნი იყვნეს ქუეყანასა ქანაანისასა, მოსრულ არიან ჩემდა.

32. ხოლო კაცნი იგი არიან მწყემს, რამეთუ საცხოვრის მზრდელ არიან. საცხოვარი მათი და ჴროხაჲ და ყოველი, რაჲცა არს მათი, მოსრულ არს.

33. უკუთუ გიწოდის თქუენ ფარაო და გრქუას: რაჲ არს საქმე თქუენი,

34. თქუთ, ვითარმედ: კაცნი საცხოვრის მზრდელნი ვართ მონანი შენნი სიყრმიითგან ვიდრე მოაქადმდე, ჩუენ და მამანი ჩუენნი, და რაჲთა დავეშენეთ ქუეყანასა მას გესემისასა, რამეთუ საცაგელ არს მეეგვპტელთა ყოველი მწყემსი ცხოვართაჲ.

1 ეგვპტეს A. 2 მანასე A. 3 რომელნი უშვნა მას ხარკმან ასურ მან, მაქირ. და მაქირ შვა გალაადი ორი უშვნა მას ხარკმან, ასულ მან მაქირისმან, მაქირ და გალაადი A. 4 ბალადი ბორისნი A (ორი სახელია შეერთებული. ამის მიხედვით ცოტა ზემოთ ამავე მუხლში ეს ორი სახელი ხელნაწერში შეერთებულად იგულისხმება: ბალადი ბორი). 5 ათორმეტ A. 6 ასეა A. 7 გარეშე A. 8 ძმთა A. 9 რამესესსა A.

1. მოვიდა იოსებ, უთხრა ფარაოს და ჰრქუა: მამა ჩემი და ძმანი ჩემნი, საცხოვარი მათი და ზროხად და ყოველივე მათი მოსრულ არიან ქუეყანით ქანაანისაჲთ და არიან იგინი ქუეყანასა გესემისასა.

2. და ძმათაგანი მისთაჲ წარმოაყვანა ხუთი კაცი და დაადგინა წინაშე ფარაოსსა.

3. ჰრქუა ფარაო ძმათა იოსებისთა: რაჲ არს საქმს თქუენი? ხოლო მათ ჰრქუეს: მწყემსნი ვართ ცხოვართანი მონანი შენი...

4. და მწირობად მოსრულ ვართ ქუეყანასა, რამეთუ არა არს საძოვარი საცხოვართა [მონათა]¹ შენთაჲსა, რამეთუ განძლიერდა სიყმილი [v] ქუეყანასა ქანაანისა. აჲ დავეშენეთ მონანი შენი ქუეყანასა გესემისასა.

5. ჰრქუა ფარაო იოსებს: (6 b). დაემკდრნედ ქუეყანასა გესემისასა. უკუეთუ იცი, ვითარმედ არიან მათ შოვრის კაცი ძლიერი, და დაადგინენ მთავრად ჩემთა ცხოვართა. მოვიდეს ეგვბტელ იოსებისა იაკობ და ძენი მისნი. ესმა ფარაოს, მეფესა² ეგვბტისასა. (5). და ჰრქუა ფარაო იოსებს: მამა შენი და ძმანი შენი მოსრულ არიან შენდა.

6. ეგერა ქუეყანაჲ ეგვბტისაჲ შენ წინაშე არს; უმჯობესსა ქუეყანასა დაამყარე მამა და ძმანი შენი.

7. შეიყვანა იოსებ მამა თვის და დედაჲ³ და დაადგინა⁴ წინაშე ფარაოსსა. აკურთხა იაკობ⁵ ფარაო.

8. და ჰრქუა: რავდენ არიან წელნი დღეთა ცხოვრებისა შენისათანი?

9. ჰრქუა იაკობ ფარაოს. წელნი დღეთა⁶ ცხოვრებისა ჩემისათანი, რომელთა ვმწირობდ, ას ოც და ათ წელ. მცირე⁷ და ბოროტ იყვნეს წელნი დღეთა⁸ ცხოვრებისა ჩემისათანი. ვერ მიიწინეს დღეთა⁹ მათ წელთა ცხოვრებისა მამათა ჩემთაჲსა, რავდენთა დღეთა მწირობდეს.

10. აკურთხა იაკობ ფარაო⁸ და გამოვიდა მისგან.

11. და დააშენა იოსებ მამა თვისი [და ძმანი თვისნი]⁹ და მისცა მათ სამკვდრებელი ქუეყანასა [64] ეგვბტისასა, უმჯობესსა ქუეყანასა მას რამესსა¹⁰, ვითარცა უბრძანა ფარაო.

12. და იფქლსა უწყვიდა საწყაულით მამასა და ძმათა თვსთა და ყოველსა სახლსა მამისა თვისისასა, იფქლსა თავადთაჲდა.

13. და იფქლი არა იყო ყოველსა ქუეყანასა, რამეთუ განძლიერდა სიყმილი ფრიად და მოაკლდა ქუეყანაჲ ეგვბტისაჲ და ქუეყანაჲ ქანაანისაჲ სიყმილითა.

14. და შეკრიბა იოსებ ყოველი ვეცხლი, რავდენი იპოვა ქუეყანასა ეგვბტისასა და ქუეყანასა ქანაანისასა, იფქლითა მით, რომელსა იყიდდეს, უწყვიდა მათ და შეიღო იოსებ ყოველი სახლსა ფარაოსსა.

15. მოაკლდა ვეცხლი ქუეყანასა ეგვბტისასა და ქუეყანასა¹¹ ქანაანისასა. მოვიდეს ყოველნი ეგვბტელნი იოსებისა და ეტყოდეს: მეც ჩუენ პური და რაჲსა მოგწყდებით წინაშე შენსა, რამეთუ მოგუაქლდა ჩუენ ვეცხლი?

16. ჰრქუა მათ იოსებ: მომეცით მე საცხოვარი თქუენი და გცე თქუენ პური საცხოვრისა წილ თქუენისა.

1 მონათა—A. 2 მეფესა A. 3 და დედაჲ ეს სიტყვები სხვა ზღლით არის დაწერილი. 4 დაადგინა A. 5 იაკობი იოსები A (სახლის მეცხლის გარდა, აქ საყურადღებოა სუბიექტ-ობიექტის შეცვლა). 6 დღესა A. 7 მცირე A. 8 იაკობ ფარაო ფარაო იაკობი (მაშასადამე, A-ში აქაც შეცვლილია სუბიექტ-ობიექტი). 9 და ძმანი თვისნი—A. 10. რამესსა A. 11 ქანა A.

17. მოჰუარეს საცხოვარი მათი და სკა მით პური იოსებ საცხოვრისა წილ მათისა: ცხენებისა წილ და ვირებისა, ზროხებისა და ცხოვრისა. და გამოზარდნა ივინი მას წელიწადსა შინა პურითა ყოვლისა წილ საცხოვრისა მათისა.

18. [v] წარკდეს წელიწადნი იგი და მოვიდეს მისა და ჰრქუეს მას: ნუშკუე მოგისრნეთ უფლისა ჩუენისაგან, რამეთუ მოგუაქდა ჩუენ ვეცხლი მონაგები და საცხოვარი შენდამი უფლისა ჩუენისა და არარად დამშთა ჩუენ წინაშე უფლისა ჩუენისა, გარნა თუ ესე გუამი და ქუეყანაჲ ჩუენი.

19. რაჲთა არა მოეწყდეთ წინაშე შენსა და ქუეყანაჲ მოოჯრდეს, მიმყიდნ ჩუენ და ქუეყანაჲ ჩუენი პურისა წილ და ვიყვნეთ ჩუენ და ქუეყანაჲ ჩუენი მონა ფარაოჲსა. მეც ჩუენ თესლი, რაჲთა ესთესოთ, ცეხონდეთ და არა მოეწყდეთ და ქუეყანაჲ მოოჯრდეს.

20. და მოუყოდა იოსებ ყოველი ქუეყანაჲ ეგვპტისაჲ ფარაოჲს, რამეთუ მისცეს ქუეყანაჲ ეგვპტელთა ფარაოჲს, რამეთუ დაიპყრა იგი სიყმილმან და იყო ქუეყანაჲ იგი ფარაოჲსა.

21. და ერი იგი დაამონა კირთად ფარაოჲს კიდითგან საზღვრით ეგვპტისაჲთ ვიდრე კიდედმდე მისა,

22. თენიერ ხოლო ქუეყანისა მის მღდელთაჲსა¹—იგი ხოლო არა მოუყიდა იოსებ, რამეთუ უსასყიდლოდ სცემდა იოსებ მღდელთა ფარაოჲსთა და ჰამდეს საცემელსა მას, რომელსა სცემდა მით ფარაო; ამისგან არა განყიდეს ქუეყანაჲ.

23. ჰრქუა იოსებ ყოველთა ეგვპტელთა: აჰა—ესერა მოგიგენ თქუენ და ქუეყანაჲ თქუენი ღდესითგან ფარაოჲსად.

¹ მღელთაჲსა A. 2 ასეა A. 3 ქუეყანასა ეგვპტისასა]—A. 4 ღდსნი A. 5 ას ორმოც და | ჩუდმეტ A. 6 ძსსა A. 7 ეგვპტსსა A.

მიიღეთ თქუენ თესლი [65] და დასთესეთ ქუეყანაჲ.

24. და ნაყოფი მისი, რომელი იყოს, მოეცით მეხუთმ ნაწილი მისი ფარაოჲს. ხოლო ოთხი ნაწილი იყავნ თავისა თქუენისა, თესლად ქუეყანისა და საზრდელად თქუენდა და ყოვლისა სახლისა თქუენისა.

25. და მით ჰრქუეს: მაცხოვრენ ჩუენ, ეპოვეთ მადლი წინაშე შენსა, უფალო ჩუენო, და ვიყვნეთ მონა ფარაოჲსა.

26. და დადგა იოსებ ესე ბრძანებაჲ ქუეყანასა ეგვპტისასა ვიდრე ღდსნდელად ღდემდე: მეხუთმ ნაწილი ფარაოჲს, თენიერად² ხოლო ქუეყანისა მის მღდელთაჲსა, —არა იყო ფარაოჲსა.

27. ხოლო დაემკდრა ისრაჲლ ქუეყანასა გესემისასა ეგვპტეს და დაეშენეს მას ზედა, ალორძნდეს და განმრავლდეს ფრიაღ.

28. ცხომდა იაკობ [ქუეყანასა ეგვპტისასა]³ ათჩუდმეტ წელ და იყვნეს ღდენი⁴ ცხოვრებისა მისისანი და წელი იაკობისნი ას ორმოც და ჩუდმეტ⁵ წელ.

29. და მოიწინეს ღდენი⁶ სიკუდილითა იაკობისნი. მოუწოდა იოსებს, ძესა⁶ თესსა, და ჰრქუა მას: უკუეთუ ეპოვე მადლი წინაშე შენსა, დასდევ გელი შენი წყვილთა ჩემთა და ჰყო ჩემ თანა მოწყალებად და ჰეშმარტებად, რაჲთა არა დამფლა მე ეგვპტეს⁷.

30. არამედ დამფალ მე მამათა ჩემთა თანა, განმიღე მე ეგვპტით და დამფალ მე საფლავსა მათსა. ხოლო იოსებ ჰრქუა: [v] მე ეგრე ვყო.

31. ჰრქუა მას იაკობ: მეფუცე მე. და ეფუცა. და თაყუანის-სცა ისრაჲლ წუერსა ზედა კუერთხისა მისისასა.

48

1. და იყო შემდგომად სიტყვსა ამის, უთხრეს იოსებს, ვითარმედ: მამაჲ შენი უძლურ არს, და წარმოიყვანა ორნი ძენი მისნი ეფრემ და მანასე¹ და მოვიდა იაკობისა.

2. უთხრეს იაკობს და ჰრქუეს: აჰა იოსებ, ძე შენი, მოვიდა შენდა. და განძლიერდა ისრაჲლ და დაჯდა ცხედარსა ზედა.

3. ჰრქუა იაკობ იოსებს: ღმერთი ჩემი მეჩუენა მე ლუზას, ქუეყანასა ქანაანისასა, და მაკურთხა მე

4. და მრქუა: აღვაორძინო შენ და განგამრავლო შენ და გყო შენ ნათესავად და კრებულად. და მიგცე შენ ქუეყანად ესე და ნათესავსა შენსა შემდგომად შენსა სამკვდრებელად საუკუნოდ.

5. აჲ უკუე ორნი ეგე ძენი შენი, რომელნი გესხნეს ეგვტეს, ჩემნი არიან, ეფრემ და მანასე¹, ვითარცა რუბენ და სუმეონ იყვნეს ჩემდა.

6. ხოლო შვილის შვილნი, რომელნი გესხნენ შენ შემდგომად მაგათსა², იყვნენ სახელითა ძმათა მათთაჲთა, იწოდნენ მათსა მას ნაწილსა.

7. მე რაჲჲს მოვიდოდე შუვამდინარით ასურეთისაჲთ, მოკუდა რაქელ, დედაჲ შენი, ქუეყანასა ქანაანისასა, ვითარ მოვიწიე მე ცხენთ სარბიელსა მას ქუეყანასა³ ქაბრაათასასა მისლვად ევფრათად, და დაჰვფად იგი გზასა ზედა ცხენთ სარბიელთასა, ესე-იგი არს ბეთლემი.

8. ვითარცა იხილნა ისრაჲლ ძენი იოსებისნი, თქუა: ვინ არიან ესენი?

9. ჰრქუა იოსებ მამასა თჳსსა: ძენი ჩემნი არიან, რომელნი მომცნა მე ღმერთმან აჲა. და ჰრქუა იაკობ: მომგუარენ მე იგინი აჲა და ვაკურთხნე იგინი.

10. ხოლო თუალნი იაკობისნი დამძიმებულ იყვნეს სიბერითა და ვერ ეძლო ხედვად. მოიყვანნა იგინი ახლოს მისა. და ამბორს-ჟყო მათ და შეიტკბნა იგინი.

11. და ჰრქუა ისრაჲლ იოსებს: აჰა-ესერა პირისა შენისაჲჲნ არა გუებულ ვიქმენ და მიჩუენა ღმერთმან თესლიცა შენი.

12. გამოიყვანნა იგინი იოსებ მუგლთაჲჲნ იაკობისთა და თაყუანის-სცეს მას ქუეყანასა ზედა.

13. მოიყვანნა იოსებ ძენი თჳსნი: ეფრემ მარჯუენით მარცხენედ კერძო ისრაჲლისა, ხოლო მანასე¹ მარცხენით მარჯუენედ კერძო ისრაჲლისა და მიაახლნა იგინი მას.

14. განყო ისრაჲლ გელი მარჯუენ მისი და დასდვა თავსა ზედა ეფრემისსა, რამეთუ იყო იგი უმრწემესი² და მარცხენე მისი თავსა ზედა მანასესა და იცვალნა გელნი მისნი.

15. აკურთხნა იგინი და თქუა: ღმერთმან, რომელსა [ი] სათნო-ეყვნეს მამანი ჩემნი წინაჲჲ მისსა, აბრაჰამ და ისააკ, ღმერთმან, რომელმან გამომზარდა მე სიყრმიტჳჲ ჩემით ვიდრე დღემდელად დღემდელად.

16. ანგელოზმან, რომელმან მიჰსნა მე ყოვლისაჲჲნ ბოროტისა, აკურთხენინ ყრმანი ესე! და ეწოდოს სახელი ჩემი ამათ ზედა და სახელი მამათა ჩემთაჲ

1 მანასე A. 2 მაგათსა] შენსა A. 3 უმრწემესი A.

აბრაჰამისი და ისაიისი და გამრავლდენ სიმრავლედ დიდად ქუეყანასა ზედა!

17. ვითარცა იხილა იოსებ¹, რამეთუ დასდვა მამიან მისმან მარჯუენ მისი თავსა ზედა ეფრემისსა, მძიმე-უნდა² მას და უპყრა იოსებ ჯელი მამისა თჳსსა აღებად თავისაგან ეფრემისა და დადებად თავსა ზედა მანასსსა.

18. ჰრქუა იოსებ მამისა თჳსსა: არა ეგრე, მამო, რამეთუ ესე არს პირმშო; დასდევ მარჯუენ³ შენი თავსა ზედა ამისსა.

19. და არა ინება, არამედ ჰრქუა: ვიცო, შვილო, ვიცი. ესეცა იყოს ერად და ესეცა ამალდეს. არამედ ძმა მამისი უმრწემსი უფროსს მაგისსა იყოს

და ნათესავი მაგისი იყოს მრავლად თესლებად.

20. და აკურთხნა იგინი მას დღესა⁴ შინა და თქუა: თქუენ შოვრის იკურთხედის ისრაჲლ და თქუან⁵: გაყვენ ლმერთ-მან ვითარცა ეფრემ და მანას⁶! და დაადგინა ეფრემ [67] წინა მანასსსა.

21. ჰრქუა იაკობ იოსებს: მე ესერა მოგვუდები და იყოს ლმერთი თქუენ თანა და მიგაქცინეს თქუენ ქუეყანად მამათა თქუენთა!

22. მე მიგცემ შენ სიკიმასა გარეშე⁶ ძმათა შენთასა, რომელი დაგიპყარ ჯელთაგან ამორეველთასა მახვლითა ჩემითა და მშუღლითა.

49

1. მოუწოდა იაკობ ძეთა თჳსთა და ჰრქუა: შემომიკერბით და გითხრა თქუენ ... უკუანამსკენელთა დღეთა⁷.

2. მოკერბით და ისმინეთ ძეთა⁸ იაკობისთა ისრაჲლ მამისა თქუენისა.

3. რ უბენ, პირმშო ჩემი, დასაბამი შევითა ჩემთაჲ, ფიცხლად ხვლოდე, ფიცხლად და თავველად.

4. აღსდლდი, ვითარცა წყალო ნუ შეგბებები, რამეთუ აჰყდ საწოლსა მამისა შენისასა და შეაგინე სარეცელი, რომელსა აჰყდ.

5. სკამეონ და ლევი ძმათა აღასრულეს⁹ სიცრუეს კლდითა მათითა.

6. ზრახვასა მათსა ნუ შევალნ სული ჩემი და შეკრებასა მათსა ნუ აჰყვებიან ღძლი ჩემი, რამეთუ გულის წყრობითა მათითა მოწყუნდნეს კაცი და გულის თქუმითა დაჰყუენეს ძარლუნი კუროსა.

7. წყეულ იყავნ გულის თქუმად მათი, რამეთუ თავველებით მცბიერებაჲ მათი,

რამეთუ ფიცხელ, [v] განვყვენ იგინი ისრაჲლსა შოვრის და განვსთესნე იგინი იაკობსა შოვრის.

8. იუდა, შენ გაქებენ ძმანი შენნი, ჯელნი შენნი ზურგსა მტერთა შენთასა; თაყუანის-გცემდენ ძენი მამისა შენისანი.

9. ლეკუ ლომისა იუდა, მცენარისა-გან აღმოჰყდ¹⁰, შვილო ჩემო. მიწოლით მიიძინო ვითარცა ლომმან და ვითარცა ლეკუმან ლომისამან. ეინ-მე ალაღგინოს იგი?

10. არა მოაკლდეს მთავარი იუდას-გან და წინამძღუარი წყვილთაგან მისთა, ვიდრემდე მოვიდეს რომლისაჲ-იგი განმზადებულ არს, და იგი არს მოლოდებოა წარმართთაჲ.

11. გამოაბას ვენაჟსა კიც მისი და რქასა ვენაჟისასა კიც ვირისა მისისაჲ. განრცხას ღვნითა სამოსელი თჳსი და სისხლითა ყურძნისაჲთა სამკაული თჳსი.

1 მძიმე-უნდა A. 2 დღესა A. 3 თქნ A. 4 მანას A. 5 მანასსა A. 6 გარეშე A. 7 დღესა A. 8 ძმათა A. 9 აღასრულეს A. 10 აღმოყდ A.

12. მზიარულ იყვნენ თუალნი მისნი უფროსს ღვინისა და სპეტაკ კბილნი მისნი უფროსს სძისა.

13. (14). **ჰ** ზაქარს კეთილის გულმან უთქუა, განისუენებდეს შოგრის ნაწილსა მისსა

14. (15). და იხილოს განსუენებამ მისი, რამეთუ კეთილ და ქუეყანად პოხილ. მისცნა მჟარნი თჳსნი შრომად და იქმნა კაც ქუეყანის მოქმედ*.

15. (13). **ზ** აბილონ ზღვს კიდესა დაეშწნოს¹ და იგი ავლინებდეს ნავ[68]თა და მიიწიოს ვიდრე სიღონდმდე.

16. დან შვიდეს ერსა თჳსსა ვითარცა ნათესავი ერთი ისრაელსა შოგროსი;

17. და იყოს დან გუელ გზასა ზედა, მზიარად მჯდომარე² ალაგთა და უკენდეს ტერფთა ცხენთასა და დაეცეს მკედარი მართლუკუნ

18. და მაცხოვარებასა უფლისასა მოელოდის.

19. გად განცლით განცადოს იგი და მანცა განცადოს იგი შემდგომად კუალსა მისსა.

20. ასეჲ პოხილ პური მისი და მან მოსცეს საზრდელი მთავართა

21. ნეფთალემ ხმ³ მცენარ⁴ და მოსცემდეს ნაყოფსა სიკეთითა.

22. იოსებ, შვილი ჩემი, აღორძინებული, საშურელი ძმ ჩემი უმრწემსი, ჩემდა მოიქეც;

23. რომლისათჳს ზრახვა-ყვეს და გაგინებდეს და ემტერნეს უფალნი იგი მშულდთანი.

24. და შეიმუსრა ძალითურთ მშულდები მათი და დაჰჳსნდეს ძარლუნი ჯელთა მკლავთა მათთანი ჯელთა ძლიერითა იაკობის მიერ, რომელმან განგაძლიერა შენ ისრაელ (25). ღმრთისა მიერ მამისა შენისა.

25. და შეგეწოდის შენ ღმერთი ჩემი და გაკურთხოს შენ კურთხევითა ზეცისაჲთა ზეგარდამო და კურთხევითა ქუეყანისაჲთა, რომლისათჳს იქმნების⁵ ყოველი, კურთხევისათჳს [v] ძუძუთაჲსა და საშოვსა.

26. კურთხევითა მამისა შენისაჲთა განსძლიერდი უფროს კურთხევისა მათთა ზედა მჟართაჲსა და კურთხევად ბორცუთა საუკუნეთა იყვნენ თჳცსა ზედა იოსებისა და თხემსა ზედა, რომელი წინამძღუარ იყო ძმთა.

27. ბენიამენ მგელ მტაცებელ, გინითად ჭამდეს-და და მწუხრი განუყოფდეს საზრდელსა.

28. ყოველნი ესე ძენი იაკობისნი ტომნი ათორმეტნი. ამას ეტყოდა მათ მამად მათი და აკურთხნა იგინი, კაცად-კაცადი კურთხევისაებრ თჳსისა აკურთხნა იგინი.

29. და ჰრქუა მათ: მე შეეცდინები ერსა ჩემსა. დამფლთ მე მამათა ჩემთა თანა ქლებსა მას მრჩობლსა, რომელ-იგი არს აგარაკსა მას ეფრონის ქეტელისასა,

30. ...რომელ არს წინაშე მამბრძსა, ქუეყანასა ქანანისასა, რომელ-იგი მოიგო აბრაჰამ ქუაბი ეფრონისგან ქეტელი-სა⁴ საფლავად სასყიდლით.

31. მუნ დაჰფლეს აბრაჰამ და ცოლი მისი სარა და მუნ დაჰფლეს ისაკ და ცოლი მისი რებეკა და მუნ დაჰფლეს ლია

32. მოგებულსა მას აგარაკსა და რომელ-იგი არს მას შინა ქუაბი [69] ძეთაგან ქეტისთა.

33. და დასცხრა იაკობ ბრძანებად ძეთა თჳსთა და აღიხუნა ფერჳნი თჳსნი ცხედრად და მოაკლდა და შეეცდინა მამათა თჳსთა.

1 დაშწნოს A. 2 მჯდომარე A. 3 იქმნა A. 4 ქეტელისა A.

* ხელნაწერში (ფ. 67v b) ჯერ მოთავსებულია **ი** ზაქარის კურთხევა (აქ: 88, 13, 14) და შემდეგ **ზ** აბილონისა (8. 15). ეს როგორ აქაც დავიკავით, რადგანაც ის ემთხვევა სხვა აღწერებს: დაბ. 46, 13—14; გაშ. 1,3.

1. და დავარდა იოსებ პირსა ზედა მამისა თვისისასა და ტიროდა და ამბორს-უყოფდა მას.

2. და უბრძანა იოსებ მონათა თვსთა მკუდრის მმოსეღთა შემოსად მამად თვისი და შემოსეს მკუდრის მმოსეღთა მათ ისრაჲლ.

3. და აღასრულეს მისი ორმოცი დღე, რამეთუ ესრეთ აღირაცხებიან დღენი დაფლვისანი, და ეგლოვდა მას ყოველი ეგვბტე¹ სამეოც და ათ დღე².

4. და ვითარცა წარვდეს დღენი³ იგი გლოვისანი, ეტყოდა იოსებ მთავართა მათ ფარაოასთა და ჰრქუა: უკუეთუ ვბოვე მადლი წინაჲმ თქუენსა, ეტყო-დეთ ყურთა ფარაოასთა და არქუთ:

5. მამამან ჩემან მადუცა მე და მრქუა: საფლავსა მას, რომელ-იგი ვქმენ თავისა ჩემისა ქუეყანასა მას ქანანისა-სა, მუნ დამფალ მე. აჲ უკუე აღვიდე და დავფალა მამად ჩემი და კუალად მოვიდე.

6. ჰრქუა ფარაო იოსებს: აღვედ და დაჰფალ მამად შენი, ვითარცა-იგი გა-ფუცა შენ.

7. და აღვიდა იოსებ [x] დაფლვად მამისა თვისისა და მის თანა აღვიდეს ყოველნი მონანი ფარაოასნი და მოხუ-ცებულნი სახლისა მისისანი და ყოველნი მოხუცებულნი ქუეყანისა ეგვბტისანი,

8. და ყოველი სახლი იოსებისი და ყოველნივე ძმანი მისნი და ყოველნივე სახლისა მამულისა მისისა ნათესავნი: ცხოვარი და ზროხად დაუტევეს ქუეყა-ნისა გესემისასა.

9. და მის თანა აღვიდა ეტლები და მგედრები. და იყო ბანაკი იგი დიდ ფრიად.

10. და მოვიდეს იგინი კალოებსა მას ზედა ატადისასა, რომელ არს წილ იორდანესა⁴, და ეტყებდეს მას ტყეზი-თა დიდითა და ძლიერითა ფრიად. და ყო იოსებ გლოვად მამისა თვისისად შვლ დღე⁵.

11. და იხილეს მკვდრთა ქუეყანისა ქანანისათა გლოვად კალოთა მათ ატა-დისათა და თქუეს: ესე გლოვად დიდი არს ეგვბტელთად. ამისთჳს ეწოდა ად-გილსა მას გლოვად ეგვბტისად, რომელ არს იორდანესა თანა.

12. და უყვეს მას ესრეთ ძეთა⁶ ისრა-ჲლისათა, ვითარცა-იგი ამცნო მათ.

13. და აღმოიღეს იგი ძეთა მისთა ქუეყანად ქანანისა და დაჰვლეს იგი ქუაბსა მას მრჩობლსა, რომელ-იგი მოი-გო აბრაჰამ მოგებით საფ[70]ლავად ძეთაგან ეფრონის ქეტელისათა, წინაჲმ მაბრჲლსა.

14. მოიქცა იოსებ ეგვბტედ, იგი და ძმანი მისნი, და რომელნი მის თანა აღმოსრულ იყვნეს დაფლვად მამისა მი-სისა, შემდგომად დაფლვისა მამისა მი-სისა.

15. ვითარცა იხილეს ძმათა იოსე-ბისთა, რამეთუ აღესრულა მამად მათი, თქუეს: ნუჟუღე ძჳრი ივსენოს იოსებ ჩუენთჳს და მოგუთაგოს მოსაგებელი ჩუე-ნი ყოვლისა მისთჳს ბოროტისა, რომე-ლი შევაჩუენეთ.

16. მოვიდეს იოსებისა და ჰრქუეს: მამამან შენმან გაფუცა შენ ვიდრე აღ-სრულებამდე მისა და გრქუა შენ:

17. ესრე არქუთ იოსებს: მიუტევუნ სიცრუენი და ცოდვანი მათნი, რამეთუ ბოროტი შევაჩუენეს შენ, და აჲ თავს-ილევ შეტოდებაჲ მსახურთად ღმრთისა

1 ეგვბტე A. 2 დღე A. 3 დღენი A. 4 იორდანესა A. 5 დღე A. 6 ძეთა A.

მამისა შენისათაჲ. და ტიროდა იოსებ სიტყუასა მას მათსა მისა მიმართ.

18. მოუგდეს მას და ჰრქუეს: ჩუენ შენნი მონანი ვართ.

19. ჰრქუა მათ იოსებ: ნუ გეშინინ თქუენ, რამეთუ ღმრთისაჲ ვარი ზე.

20. თქუენ ჰზრახეთ ჩემთჳს ბოროტი, ხოლო ღმერთმან ზრახა ჩემთჳს კეთილი, რადთა იყოს, ვითარცა-ესე ღღეს¹, რადთა გამოიზარდოს ერი მრავალი.

21. და ჰრქუა მათ: ნუ გეშინინ, მე გამოგზარდნე თქუენ და სახლნი თქუენნი. და [v] ნუგეშინის-სცა მათ და ეტყოდა გულისებრ მათისა.

22. და დაემკვდრა იოსებ ეგვპტეს², იგი და ძმანი მისნი და ყოველივე ყოვლითურთ სახლი მამისა მისისაჲ. ცხონდა იოსებ ას და ათ წელ.

23. და იხილნა იოსებ ყრმანი ეფრემისნი მესამელ ნათესავადმდე³; და ძენი მაქირისნი, ძისა მანასსნი, იშვნეს წიალთა იოსებისთა.

24. ეტყოდა იოსებ ძმათა თჳსთა და ჰრქუა: მე მოვკუდები, მოხედვით მოხედვა-ყოს თქუენ ზედა უფალმან და განგიყვანნეს თქუენ ამიერ ქუეყანით მას ქუეყანასა, რომლისათჳს ეფუცა მამათა ჩუენთა აბრაჰამს, ისაკს და იაკობს.

25. და აფუცა იოსებ ძეთა⁴ ისრაელისათა და ჰრქუა: მოხედვასა მას, ოდეს მოგხედოს თქუენ ღმერთმან, თანა-ალიხუენით ძუალნი ჩემნი თქუენ თანა.

26. და აღესრულა იოსებ ას და ათისა წლისაჲ და დაჰფლეს იგი და დადევს საფლავსა ეგვპტეს² შინა.

1 დღჳს A. 2 ეგვპტჳს A. 3 ნათესავადმდე A. 4 ძმთა A.

1. [71] ესე სახელები არს ძეთა ისრა-
ელისათაჲ, რომელნი შესრულ იყვნეს
ევგუბტედ იაკობის თანა, მამისა მათისა,
კაცად კაცადი ყოვლითურთ სახლით მა-
თით შევიდეს:

2. რუბენ, სუემონ, ლევი, იუდა,

3. იზაქარ, ზაბილონ და ბენიამენ,

4. დან და ნეფთალემ, გად და ასერ.

5. ხოლო იოსებ იყოვე მუნ. იყო
ყოველი სული იაკობისი¹ სამეოც და
ათხუთმეტი.

6. აღესრულა იოსებ და ყოველნი ძმა-
ნი მისნი და ყოველივე იგი ნათესავი.

7. ხოლო ძენი ისრაელისანი აღორძნ-
დეს და განმრავლდეს და ამრლუე²
იქმნნეს და განძლიერდებოდეს დიდად
ფრიად, რამეთუ განმრავლებდა მათ
ქუეყანად იგი.

8. აღდგა სხუად მეფე³ ეგუბტეს⁴ შინა⁵
რომელმან იცოდავე არა იოსები,

9. და ჰრქუა ნათესავსა თჳსსა: აჰა-
ესერა ნათესავი ესე ძეთა ისრაელისათაჲ
დიდი სიმრაველ არს უფროდს ჩუენსა.

10. მოვედით და დავიმორჩილნეთ
იგინი, ნუჟუჟე განმრავლდენ და, ოდეს
თუ საღამე შეგუემთხოვს ჩუენ ბრძოლად,
შეერთნენ იგინი მტერთა ჩუენთა და
გუბრძოლიან ჩუენ და ეგრეთ განვიდენ
ქუეყანი.

11. და დადგინნა მათ ზედა ზედა-
მდგომელნი საქმისანი, რაათა ძჳრსა

შეაფთხევედენ მათ საქმითა და უშენნენ
[v] ქალაქნი ძლიერნი ფარაოს: პითონი
და ჰრამესე⁴, ორი, რომელ არს მზის
ქალაქი.

12. და რავდენ იგინი დაამდაბლებდეს,
ეგოდენ ისენი უფროდს განძლიერდე-
ბოდეს დიდად ფრიად, და საძაგელ იყვნეს
ევგუბტელნი ძეთაგან⁵ ისრაელისათა.

13. ...ძლით,

14. და აჰირებდეს საღმობით ცხო-
რებასა მას მათსა საქმითა მით ფიცქლი-
თა, თიგითა და ალიზითა და ყოვლი-
თავე საქმითა ველისაჲთა, ყოველსავე
საქმესა, რომლითა დაიმორჩილებდეს
მათ სასრქიად.

15. ჰრქუა მეფემან⁶ ეგუბტისამან ყრმის
ამქუმელთა მათ ებრაელთასა, რომელთა
სახელი ერქუა ერთსა სეფორა და ერთ-
სა ფოა,

16. და ჰრქუა: ოდეს შეხვდეთ შეი-
ნებად ებრაელთა მათ და შობასა იყვნენ,
უჟუეთუ წული იყოს, მოჰკლით იგი, და
უჟუეთუ ქალი იყოს, განაჩინეთ იგი.

17. და შეეშინა ყრმის ამქუმელთა მათ
ღმრთისა და არა ყვეს, ვითარ-იგი
უბრძანა მათ მეფემან⁶ მან ეგუბტელთა-
მან ყრმის ამქუმელთა მათ...

18. ...და ჰრქუა მათ: რაჲსათჳს ჰყავთ
ესე საქმე და აცხოვნებთ წულსა?

19. ჰრქუეს ყრმის ამქუმელთა მათ
ფარაოს: არა ვითარცა დედანი ეგუბ-
ტელთანი არიან დედანი ებრაელთანი,

* დაწერილია 70-ე ფურცლის უკანასკარზე, დაბადების წიგნის ბოლოს.

1 იაკობი A. 2 ამრლუე. 3 ეგუბტეს. 4 ჰრამესე A. 5 ძმთაგან. 6 მეფემან A.

რამეთუ შეიან ვიდრე შესლვადმდე [72] ყრმის აღმქუმელთა და მაშინლა შემოწოდინ ჩუენ.

20. და კეთილსა უყოფდა ღმერთი ყრმის აღმქუმელთა მათ და განმრავლდა ერი იგი და განძლიერდებოდეს ფრიად,

21. რამეთუ ეშინოდა ყრმის აღმქუმელთა მათ ღმრთისა. იშმენს თავისა თვისსა სახლებ.

22. და უბრძანა ფარაო ყოველსა ერსა თჳსსა და ჰრქუა: ყოველი წული რომელი შეენ ებრაელთა, მდინარესა² შთასთხედით და ყოველსა ქალსა აცხოვნებდით.

2

1. იყო ვინმე ტომისაგან ლევისა, რომელმან მოიყვანა ცოლი ასულთაგან ლევისთა და ესუა იგი ცოლად.

2. მუცლად-ილო მან და შვა წული. ვითარცა იხილეს იგი მკურცხედ, მალეიდეს მას სამ თუე.

3. და ვითარ ვერლარა ეძლო დამალვად, მოილო დე სამან მისმან კიდობანაკი და მოფისა იგი ნათეთთა და შთააწვინა ყრმად იგი მას და დადგა იგი მდინარის კიდესა³ მას.

4. და ჰხედვიდა დამ მისი შორით, რადთა იხილოს, რად-ძი შეეძთხვოს მას.

5. შთაედოდა ასული ფარაოჲსი ბანად მდინარესა² მას და შიმონვარნი მისნი უვიდოდეს იმიერ და ამიერ მდინარის კიდესა მას. და იხილა კიდობანი იგი მწყურნებსა მას, მიაჟლინა შიმონვარი და მოილო იგი,

6. აღალო და იხილა ყრმად იგი, ტიროდა რად [v] კიდობანსა მას შინა, და განარინა იგი ასულმან ფარაოჲსმან და თქუა: ყრმათაგან ებრაელთა არს ესე.

7. ჰრქუა ასულსა ფარაოჲსსა დამანს ყრმისამან: გნებავს, თუ მოგიხადო დეკაცსა მზარდულსა ებრაელთაგანსა და გიწოებდეს ყრმასა მგას?

8. ხოლო ასულმან ფარაოჲსმან ჰრქუა მას: წარვედ და მოუწოდე. და წარვიდა ქალი იგი და უწოდა დედასა მის ყრმისასა.

9. და ჰრქუა მას ასულმან ფარაოჲსმან: დამიმარხე ყრმად ესე და აწოებდ მაგას და მე მიგცე სასყიდელი შენი. მიიქუა დედაკაცმან მან ყრმად იგი...

10. და შეჰჭურა ასულსა ფარაოჲსსა, და იყო იგი მისა შვილად და დასდგა სახელი მისი მოსე და თქუა: წყლისაგან გამოვიღმ მგე.

11. იყო დღეთა მათ მრავალთა, განმწჳსნა მოსე და განვიდა ძმათა მისთა იეთა⁴ ისრაჲლისათა ხილვად ჭირისათჳს მათისა და იხილა კაცი ეგვპტელი, სცემდა რად კაცსა ვისმე ებრაელსა ძმათა მისთაგანსა ძეთა⁴ ისრაჲლისათა.

12. მიიხილა აქა და იქი და არავინ იხილა და მოკლა მეეგვპტელი იგი და დაჰფლა იგი ქჳსასა.

13. განვიდა იგი მეორესა დღესა და იხილნა ორნი კაცი ებრაელნი, რომელნი იბრძოდეს; [73] და ჰრქუა, რომელი-იგი ავნებდა მოუუასსა თჳსსა: კაცო, ძმანი ხარო, რადსათჳს ავნებო ურთიერთას?

14. ხოლო მან ჰრქუა: ვინ დაგადგინა შენ მთავრად და მსაჯულად ჩუენ ზედა? ანუ მოკლავა ჩენი გნებავს შენ, ვითარცა

* 1 ყრმის აღმქუმელთა A (ან: ყრმისა აღმქუმელთა?). 2 მდინარესა A. 3 კიდეშა A. 4 ძმთა A.

მოჰკალ გუშინ მეგვგუტელი იგი? ხოლო მოსეს შეეშინა და თქუა: უკუეთუ ესრეთ განცხადნა სიტყუად ესე?

15. ესმა ფარაოს სიტყუად ესე და ეძიებდა მოკლელად მოსეს. და წარიგულა მოსე¹ პირისაგან ფარაოსისა და მწირობდა ქუეყანასა მადიამისასა და დაჲდა იგი ჯურღმულსა მას ზედა.

16. ხოლო მღღელსა მადიამისასა ესხნეს ზედ ასულ და მწყსიდეს ცხოვართა მამისა თჳსისა იოთორისთა. და ვითარცა მოვიდეს ესებად წყალსა, ვიდრემდე აღივსნეს² წყლის სასუმელები³ იგი, რადთა ასუან ცხოვართა მამისა თჳსისათა,

17. მოვიდეს მწყემსნი და წარასხნეს იგინი. აღდგა მოსე¹ და განარინა იგინი და აღმოუესო წყალი და ასუა ცხოვართა მათთა.

18. და შევიდეს იგინი იოთორისა, მამისა მათისა. ხოლო მან ჰრქუა მათ: რადსათჳს ისწრაფეთ შემოსლვად [უ]დღეს⁴?

19. ჰრქუეს მათ: კაცმან ვინმე მეგვგუტელმან განმარინა ჩუენ მწყემსთაგან და აღმომიესო ჩუენ წყალი და ასუა ცხოვართა ჩუენთა.

20. ხოლო მან ჰრქუა ასულთა თჳსთა: სადა არს? და რაჲსა დაუტევეთ კაცი იგი? მოუწოდეთ მას, რადთა ჰამოს პური.

21. და დამეკდრა მოსე¹ კაცისა მის თანა და მისცა სეფორა, ასული თჳსი, ცოლად მოსეს.

22. და მიუდგა დედაკაცი იგი და ჴვა ძმ და სახელი უწოდა მას მოსე¹ გერსამ და თქუა: რამეთუ მწირ ვარი მე ქუეყანასა უცხოთა. და სახელი მეორისაჲ მის უწოდა ელიაზარ და თქუა: ღმერთი მამისა ჩემისაჲ შემეწია მე და მივსნა მე კელთაგან ფარაოსთა.

23. შემდგომად დღეთა მრავალთა მოკულდა მეფე იგი ეგვპტისაჲ და სულთითქუმიდეს ძენი⁴ ისრაჲლისანი საქმეთა მათგან ფიცხელთა და ღალად-ყვეს და მიიწია ღალადებად მათი ღმერთისა.

24. და ჴეისმინა ღმერთმან სულთთქუმანი⁵ იგი მათნი და მოივსენა ღმერთმან აღთქუმაჲ იგი თჳსი აბრაჰამისა მიმართ, ისაკისა და იაკობისა,

25. და მოჰხედა ღმერთმან ძეთა ისრაჲლისათა და გამოეცხადა მათ.

3

1. და მოსე¹ მწყსიდა ცხოვართა იოთორ სიმამრისა თჳსისათა, მღღელისა⁶ [74] მადიამელისათა, და მოჰყვანდეს ცხოვარნი იგი უდაბნოდ და მოვიდა მათსა მას ღმერთისასა ქორებს.

2. ეჩუენა მას ანგელოზი ცეცხლითა აღისაჲთა მაყულოანით გამო, და იხილა, ვითარმედ მაყულოანსა აღატყდების ცეცხლი და მაყუალი იგი არა შეიწუების.

3. თქუა მოსე¹: წარივდე და ვიხილო ხილვად ესე დიდი, რამეთუ მაყუალი არა დაიწუების.

4. ვითარცა იხილა ღმერთმან, რამეთუ მოვალს ხილვად, უწოდა მას უფლმან მაყულოანით გამო და ჰრქუა: მოსე¹, მოსე¹! ხოლო მან ჰრქუა: რაჲ არს?

5. ხოლო უფალმან ჰრქუა: ნუ მოეახლები აქა, წარივადენ გამლნი ფერკთაგან

1 მოსე A. 2 ასეა A (გაუმართავია სინტაქსურად). 3 დღეს A. 4 ძმნი A. 5 სულთქუმანი A. 6 აქ კიდევ იკითხება „მადელისა“. როგორც ჩანს, დაუწერა შემდგომი სიტყვა („მადელისათა“), მაგრამ დაპირუნიება უკვე დაწერილს („მღღელისა“).

შენთა, რამეთუ ადგილი ეგე, რომელსა შენ სდგა, ქუეყანაჲ წმიდა არს¹.

6. და ჰრქუა: მე ვარ ღმერთი მამისა შენისაჲ, ღმერთი აბრაჰამისი, ღმერთი ისაკისი და ღმერთი იაკობისი. გარე მიიქცია ჰირი მისი მოსე², რამეთუ ეშინოდა მიხედვად წინაშე ღმრთისა.

7. ჰრქუა უფალმან მოსეს: ხილვით ვიხილე ძკრი იგი ერისა ჩემისაჲ, რომელ არს ეგვტეს შინა, და ღალადებაჲ მათი მესნა საქმის მაწუწეველთაგან, რამეთუ ვიცი ჰირი იგი მათი.

8. და გარდამოგვდელ განრიგებად მათა ჴელთაგან ეგვტელთაჲსა, გამოყვანებად მიერ ქუეყანით და შეცვანებად მათა ქუეყანასა ფრიად კეთილსა, ქუეყანასა მას გამომადინებელსა სძისა და თაფლსაჲსა, ადგილსა მას ქანანელთასა [უ] და ქეტელთასა, ამორეველთასა და ეველთასა, ფერეხელთასა და გერგესეველთასა³ და იებოსელთასა.

9. და აწ ღალადებაჲ ძეთა ისრაჲლისათაჲ მოიწია ჩემდა და მე ვიხილე ჰირი იგი მათი, რომელსა ეგვტელნი იგი აჭირებენ მათ.

10. და აწ მოვედ და მიგავლინო შენ ფარაოჲსა, მფეისა მის მეეგვტელთაჲსა,

და გამოიყვანო ერი ჩემი, ძენი ისრაჲლისანი, ქუეყანით ეგვტით.

11. და ჰრქუა მოსე⁴ ღმერთსა: ვინ ვარ მე, და მივიდე მე ფარაოჲსა⁵, მეფისა მეეგვტელთაჲსა და გამოიყვანენ ძენი⁶ ისრაჲლისანი ქუეყანით ეგვტით?

12. ეტყუა ღმერთი მოსეს⁷ და ჰრქუა, ვითარმედ: მე ვიყო შენ თანა და ესე იყავნ სასწაულად შენდა, რამეთუ მე მიგავლინო შენ, რადთა გამოიყვანო შენ ერი ჩემი ქუეყანით ეგვტით, და ჰმსახურებდენ ღმერთსა ადგილსა ამას.

13. ჰრქუა მოსე⁸ ღმერთსა: აჰა მე მივიდე ძეთა ისრაჲლისათა და ვჰრქუა მათ: ღმერთმან მამათა თქუენთამან მომავლინა მე თქუენდა, და მკითხვიდენ, თუ რაჲ არს სახელი მისი, რაჲ ვჰრქუა მათ?

14. და ჰრქუა ღმერთმან მოსეს⁹: მე ვარ, რომელი ვარ. და თქუა: ესრე⁷ არქუ ძეთა⁸ ისრაჲლისათა: რომელ არს მომავლინა მე თქუენდა.

15. და ჰრქუა ღმერთმან მერმე კუალად მოსეს⁶: ესრე⁷ არქუ ძეთა ისრაჲლისათა: უფალმან ღმერთმან მამათა თქუენთამან, ღმერთმან...

[აჲლია]

4

[75]... ჴელი შენი. და გამოიღო და იყო ჴელი მისი სპეტაკ ვითარცა თოვლი.

7. და მერმე კუალად ჰრქუა: შეყავ ჴელი შენი წიაღთა შენთა. და შეყო ჴელი მისი წიაღადღე მისა და გამოყო ჴელი თჳსი წიაღთაგან და კუალად მოეგო ფერსავე ჴორცთა მისთასა.

8. უკუეთუ არა ჰრწმენეს შენი, არცა ისმინონ ჴმისა შენისაჲ სასწაულისა მის

ჰირველისაჲ, ჰრწმენეს შენი და ჴმისა მის სასწაულისა მეორისაჲ ისმინონ შენი.

9. და იყოს, უკუეთუ არა ჰრწმენეს შენი ორთაჲ მათ სასწაულთაჲ და არცა ისმინონ ჴმისა შენისაჲ, მოიღო წყლისა მისგან მდინარისა და დასთხოი იგი ჴმელსა ჴედა და იყოს წყალი იგი, რომელ მოიღო მდინარისა მისგან, სისხლ ქუეყანასა ჴედა.

1 წმიდა არს! წრს A. 2 მოსე A. 3 გერგესეველსა A. 4 ფარაოჲსა A. 5 ძენი A. 6 მოსეს A. 7 ესრე A. 8 ძეთა A.

10. ჰრქუა მოსე უფალსა: გივედრები შენ, უფალო, ვერ შემძლებელ ვარ გუ-შინდითგან და ძულუნდითგან, არცა ვინაჲთგან იწყე სიტყუად მსახურისა შენისა, რამეთუ ჳმა-წულილ და ენა-მძიმე ვარ მე.

11. ჰრქუა ღმერთმან მოსეს: ვინ მოს-ცა პირი კაცთა, ანუ ვინ შექმნა მსმენე-ლი და ყრუჲ, ... ანუ არა მე უფალმან ღმერთმან?

12. ხოლო აჲ ვიდოდე შენ და მე აღვადო პირი შენი და გასწაო შენ, რასა იტყოდი.

13. და ჰრქუა მოსე: გივედრები შენ, უფალო, გამო-ვინ -იძიე შემძლებელი სხუაჲ, რომელი მიავლინო.

14. განრისხნა [v] უფალი გულის წყრომით მოსეს ზედა და თქუა: ანუ არა ეგერა აჰრონ, ძმაჲ შენი ლევიტე-ლი? ვიცე, რამეთუ სიტყუთ გეტყოდის იგი შენ. და აჰა-ეგერა იგი გამოგეგბე-ვოდის შემთხუევად შენდა და ვიხი-ლოს შენ და განიხაროს გულსა თჳსსა.

15. და უთხრნე მას სიტყუანი ესე და მისცნე სიტყუანი ჩემნი პირსა მისსა და მე აღვადო [პირი შენი და] ¹ პირი მისი და გასწავო თქუნ, რაჲ ჰყოთ.

16. და მან გატყუას შენ ერისა მი-მართ და იგი იყოს პირ შენდა და შენ ეყო მას ღმერთისა მიერ.

17. და კუერთხი ეგე, რომელ გარდაი-ქცა გუელად, მიიღე ჳელითა შენითა, რომლითა ჰყოფდე მით სასწაულეზსა.

18. წარმოვიდა მიერ მოსე ² და მიი-ქცა იოთორისა, სიმაგრისა თჳსისა, და ჰრქუა მას: წარვიდე და მივიქცე მე ძმათა ჩემთა, რომელნი არიან ეგვბტეს, და ვიხილნე ივინი, ცოცხალ-და თუ ³ არიან. ჰრქუა იოთორ მოსეს: გუალე, ვიდოდე ცოცხლებით! შემდგომად დღე-

თა ⁴ მრავალთა მოკულთა მეფე იგი ეგვბ-ტელთაჲ.

19. ჰრქუა უფალმან მოსეს მაღაჲს შინა: გუალე და ვიდოდე ეგვბტედ, რა-მეთუ მოწყდეს ყოველნი, რომელნი ეძი-ებდეს სულსა შენსა.

20. წარმოიყვანა მოსე ² ცოლი თჳსი და ყრმანი და ასხნა ივინი კარაულეზსა და მოიქცა ეგვბტედ...

21. ჰრქუა უფალმან [76] მოსეს: მი-რაჲ -ხვდოდი შენ და მიიქცე ეგვბტედ, იხილე, ნიშები იგი ყოველი, რომელი მიგეტ ჳელსა შენსა, ქმენ წინაშე ფარა-ოჲსსა. ხოლო მე განვაფიცხო გული ⁵ ფარაოჲსი და არა გამოუტევოს ერი ჩემი.

22. შენ არქუ ფარაოს: ამას იტყვს უფალი: ძე ჩემი პირმოჲ ისრაელი.

23. გარქუ შენ: გამოუტევე ერი ჩემი, რაჲთა მსახურებდენ მე. უკუეთუ არა ინებო გამოვლინებად, იხილე, მე მო-ვკლა ძე შენი პირმოჲ.

24. იყო გზასა ზედა სავანესა მას შეემთხვა მას ანგელოზი უფლისაჲ და ეგულვა მოკლავა მისი.

25. და მოიღო სეფორა ქასრი და წინა-დასცუთა წინა-დაცუეთილებად ძისა თჳსისაჲ და შეუერდა ფერჳთა მისთა და თქუა: დადგა სისხლი წინა-დაცუეთი-ლებისა ძისა ჩემისაჲ.

26. და წარვიდა მისგან ანგელოზი იგი, რამეთუ თქუა: დადგა სისხლი წინა-დაცუეთისაჲ ყრმისა ჩემისაჲ.

27. ჰრქუა უფალმან აჰრონს: განვედ შენ და მიეგებვოდე შენ მოსეს უდაბნოდ. განვიდა და შეემთხვა მას მთასა მას ზედა ღმრთისასა და ამბორს-უყვეს ურთიერთას.

28. და უთხრნა მოსე აჰრონს ყოველ-ნი ესე სიტყუანი ღმრთისანი, რომელ-

1 პირი შენი და]—A. 2 მოსე A. 3 ცოცხალ დათუ A. 4 დღითა A. 5 გოლი A.

თათჳს მოავლინა, და ყოველი ესე სამარ-
თალნი, რომელი ამცნო მას.

29. მოვიდეს მოსე და აჰრონ და შე-
კრიბნეს მოხუცებულნი ძეთა ისრაჲლი-
სათანი.

30. და ეტყოდა [ჲ] აჰრონ ყოველთავე
მათ სიტყუათა, რომელთა ეტყოდა

ღმერთი მოსეს, და ქმნა სასწაულნი
წინაშე ერისა მის.

31. ჰრწმენა ერსა მას და განიხარეს,
რამეთუ მოჰხედა უფალმან ერსა თჳსსა,
ძეთა ისრაჲლისათა, და რამეთუ იხილა
ჰირი იგი მათი. მოდრკეს ერი იგი და
თაყუანის-სცეს უფალსა.

5

1. და ამისა შემდგომად შევიდეს მო-
სე¹ და აჰრონ და ჰრქუეს ფარაოს:
ამას იტყჳს უფალი ღმერთი ისრაჲლი-
საჲ: გაჰოავლინე ერი ჩემი, რათა მმსა-
ხურებდენ მე უღაბნოსა ზედა. •

2. და ჰრქუა ფარაო: ვინ არს, რომლი-
საჲ ვისმინო მისი, ვითარჲდ განუტევენ
ძენი² ისრაჲლისანი? არა ვიცი უფალი
და არცა განუტეო ისრაჲლი.

3. და ჰრქუეს მას: ღმერთი ებრაელ-
თაჲ მიწესს ჩუენ, განვიდეთ გზასა სა-
მისა დღისასა უღაბნოდ, რათა მსხუერჰ-
ლი შევწიროთ უფლისა ღმრთისა ჩუე-
ნისა, ნუჲჲჲ შემემთხვოს ჩუენ სიკუ-
დილი ანუ მიხვლი.

4. ჰრქუა მათ მეფემან ეგჳპტელთაჲნი:
რადსათჳს თქუენ, მოსე და აჰრონ, გარ-
დაჲქცევთ ერსა საქმისაჲნი მათისა? წარ-
ვიდეთ კაცად-კაციად თქუენი საქმესა
თჳსსა.

5. და თქუა ფარაო: აჰა-ესერა აჲ
გამრავლებულ არს ერი ესე ქუეყანისაჲ.
არლარა შეუნდო მათ საქმისა მისგან.

6. და უბრძანა ფარაო მას დღესა³
შინა საქმის მაწუეველთა⁴ მათ [77] ერი-
სათა [და]⁵ მწიგნობართა და ჰრქუა:

7. ნუღარა შესძინებთ ცემაღ ბჳესა⁶
ალიზისა საქმარად, ვითარცა გუშინ და
ძულუნ, იგინი წარვიდედ და შეკრ ბედ
თავისა თჳსისა ბჳს.

8. და ბრძანებული იგი ალიზი, რო-
მელსა იქმან დღითი-ღღედ, იგივე დას-
დევით მათ, ნუშცა რას დააკლებენ;
რამეთუ სცალს და მისთჳს ლაღადებენ
და იტყჳნ: განვიდეთ და შევწიროთ
უფლისა ღმრთისა ჩუენისა მსხუერჰლი.

9. დაუმძიმდინ საქმე კაცთა მათ და
ზრუნვიდენ, და ნუ ზრუნვენ სიტყუასა
კულსა.

10. ასწრაფებდეს მათ საქმის მაწუე-
ველნი იგი ერისანი და მწიგნობარნი
იგი და ეტყოდეს: ამას იტყჳს ფარაო:
არლარა გცემ თქუენ ბჳესა⁶.

11. თქუენ წარვედით და შეკრიბეთ
ბჳს, სადაცა ჰჳოოთ, და არარაჲ დაა-
კლოთ თქუენ დაწესებულისა მის არცაღა
ერთ.

12. და განიბნია ერი იგი ყოველსა
ქუეყანასა ეგჳპტისსა შეკრებად წუელი-
სა ბჳედ.

13. ხოლო საქმის მაწუეველნი იგი
ასწრაფებდეს მათ და ეტყოდეს: აღა-
სრულეთ საქმს თქუენი დაწესებული
დღითი-ღღედ, ვითარცა-იგი რაჲამს ბჳჲ
გეცემოდა თქუენ.

14. და იტანჯებოდეს მწიგნობარნი
იგი ნათესავისა მისგან ძეთა ისრაჲლი-
სათა, რომელნი-იგი დაეფგინნეს მათ
ზედა ზედამდგომელთა მათ ფარაოსთა:
რადსათჳს არა აღასრულეთ [ჲ] დაწესე-

1 მოსშ A. 2 ძმნი A. 3 დღესა A. 4 მაწუეველთა A. 5 და—A. 6 ბჳესა A.

ბული იგი ალიზისა საქმე თქუენი გუშინ-
დელისა და ძულუნდელისა დღისაჲ
დღესცა¹ ეგრევე?

15. შევიდეს მწიგნობარნი იგი ძეთა
ისრაელისათანი წინაშე ფარაოჲსა და
ეტყოდეს: რაჲსათჳს ესრეთ უყოფ მო-
ნათა შენთა?

16. ბჳესა არა გუცემ მონათა შენთა
და ალიზსა მასვე გუეტყჳ საქმედ? და
აჰა-ეგერა მონანი შენნი ტანჯულ არიან;
აენებ ეგრე ერსა შენსა.

17. ჰრქუა მათ ფარაო: გცალს და
მოცალე ხართ და მისთჳს იტყუთ: გან-
ვიდეთ და ვჰმსახუროთ ღმერთსა ჩუენსა.

18. და აწ წარვიდით და იჰმოდეთ.
ხოლო ბჳშ არა გეცეს თქუენ და დაწე-
სებული იგი აღიზი მოსცეთ თქუენ.

19. ვითარცა იხილნეს თავნი თჳსნი
მწიგნობართა შათ ძეთა ისრაელისათა,

რამეთუ ბოროტსა შინა არიან, ვითარ-
იგი ეტყოდეს, ვითარმედ: არა დააკლოთ
თქუენ გაწესებულსა² მას მდღევრსა³,

20. შეემთხვნეს⁴ მოსეს და აჰრონს, მი-
რად -ვიდოდეს მათა, ვითარ-იგი გამო-
ოდენ -ვიდოდეს ფარაოჲსგან,

21. და ჰრქუეს მათ: იხილენ ღმერთმან
და საჯენ თქუენი, რამეთუ საძაგელ ჰქმე-
ნით სულნელებჲა ჩუენი წინაშე ფარა-
ოჲსსა და წინაშე მსახურთა მისთა მიცე-
მად მახული კელთა მათთა და მოკლვად
ჩუენდა.

22. მიჰქცია მოსე უფლისა და ჰრქუა:
უფალო, რაჲსათჳს განაბოროტე ერი
ესე და რაჲსა მომავლინე მე?

23. [78] და ვინაჲთგან შევედ მე ფა-
რაოჲსა სიტყუად სახელითა შენითა, ბო-
როტსა უყოფს ერსა შენსა და არა იჴსენ
ერი შენი.

6

1. ჰრქუა უფალმან მოსეს: აწ იხილე,
რაჲ-იგი უყო მე ფარაოს, რამეთუ გე-
ლითა მტკიცითა გამოავლინნეს იგინი
და მკლავითა მალღითა გამოასხნეს იგი-
ნი ქუეყანით მისით.

2. ეტყოდა ღმერთი მოსეს და ჰრქუა:
მე ვარ უფალი,

3. რომელი ვეჩუენე აბრაჰამს, ისაკს
და იაკობს, რომელთაჲ ღმერთი მე ვარ,
და სახელი ჩემი უფალ არა ვაუწყე⁵
მათ.

4. და დავამტკიცე აღთქუმაჲ ჩემი
მათ თანა მიცემად მათა ქუეყანაჲ იგი
ქანანელთაჲ, ქუეყანასა მას, რომელსა
მწირობდეს, რომელსა იყოფოდეს მას
ზედა.

5. და მესმნეს სულთ-თქუმანი⁶ ძეთა
ისრაელისათანი, რომლითა ეგვბტელნი
იგი ღამიონებდეს მათ, და მოვიჴსენე
აღთქუმად იგი თქუენი.

6. წარვიდ, ეტყოდე ძეთა ისრაელისა-
თა და არქუ: მე ვარ უფალი და გამო-
ვიყვანე თქუენ მძლავრებისაგან ეგვპ-
ტელთაჲსა და გიჴსნე თქუენ კირთებისა-
გან მათისა და განგარინე თქუენ მკლავითა
მალღითა და საშჯელითა ღი-
ლითა.

7. და მოგიყვანე თქუენ ერად ჩემდა
და მე ვიყო თქუენდა ღმერთი და სცნათ,
რამეთუ მე ვარ უფალი ღმერთი თქუე-
ნი, რომელმან გამოგიყვანე თქუენ
ქუეყანით ეგვპტით მძლავრებისაგან ეგვპ-
ტელთაჲსა

1 დღესცა A. 2 ასეა A. 3 მდღევრსა A. 4 შეემთხვნეს A. 5 ვაუწყეა A. სულ თქუმანი A.

8. [v] და შეგიყვანნე თქუენ ქუეყანასა მას, რომელსა განვიერთხ ჳელი ჩემი მიცემად იგი აბრაჰამს, ისაკს და იაკობს, მიგცე იგი თქუენ ნაწილად მე უფალმან.

9. ეტყოდა მოსე ესრეთ ძეთა ისრაელისათა და არა ისმინეს მოსესი სულმოკლებისაგან და საქმეთა მათგან ფიცხელთა.

10. ჰრქუა უფალმან მოსეს:

11. შევედ და ეტყოდე ფარაოს, მეფესა¹ ეგვიპტისასა, რადათა გამოავლინნეს ძენი ისრაელისანი ქუეყანით ეგვიპტით.

12. იტყოდა მოსე წინაშე ღმრთისა და თქუა: აჰა-ესერა ძეთა ისრაელისათა არა ისმინეს ჩემი და ვითარ ისმინოს ჩემი ფარაო, რამეთუ მე უტყუ ვარ?!

13. ეტყოდა უფალი მოსეს და აჰრონს და ჰრქუა და უბრძანა მათ ფარაოვსა მიმართ მეფისა ეგვიპტელთაჲსა, რადათა გამოუტყენეს ძენი ისრაელისანი ქუეყანით ეგვიპტით.

14. და ესე არიან მთავარნი სახლთა მამულთა მათიანი: ძენი რუბენისნი, ჰირმშოისა ისრაელისანი: ენუქ და ფალუს, ასრონ და ჰარმი. ესე არიან ნათესავნი რუბენისნი.

15. ძენი სუმერონისნი: იემოელ და იაშინ და იუღ, იაქიმ და სარ და საულ, რომელი ესუა ზღვს-კიდელისა მისგან. ესე არიან ტომნი ძეთა სუმერონისანი.

16. და ესე სახელები არს ძეთა ლევითაჲ ნათესავებისაგებრ მათისა: გეთსონ, კათ, მერარი. და წელი ცხორებისა ლევისნი ას ოც და ჩჳდმეტ².

17. და ესე არიან [79] ძენი გეთსონისნი: თობელი და სელემი, სახლის მამულია მათისანი.

18. ძენი კათისნი: ამბრამ და ისარ, ქებრო და ოზიელ. და წელი ცხორებისა კათისნი ას ოც და ათ წელ.

19. ძენი მერარისნი: მოლი და ომოსი. ესე სახლისა მამულისა ლევისნი ნათესავად-ნათესავადი მათი.

20. და მოიყვანა ამრამ იოჳბეგტ, ასული მამის ძმისა თჳსისაჲ, თავისა თჳსისა ცოლად და უშენა მას აჰრონ და მოსე³ და მარიამ, დაჲ მათი. ხოლო წელი ცხორებისა ამრამისნი ას ოც და თექჳს-მეტ წელ.

21. ძენი ისაარისნი: კორე და აფეკ და ზიქრი.

22. ძენი იოზიელისნი: მისალ, ელიასფან და სეგრი.

23. და მოიყვანა აჰრონ ელისაბეთ, ასული ამინადარისი, დაჲ ნაასონისი, თჳსა ცოლად და უშენა მას ნაბად და აბიუღ, ელიაზარ და იოთარამ.

24. ძენი კორესნი: ასირ, ელნანა და⁴ აბიათარ, ესე შობანი კორესნი.

25. და ელიაზარ, ძემან აჰრონისმან, მოიყვანა ასულთაგან ფოტიელისთაჲ თჳსა ცოლად და უშენა მას ფინეზ. ესე მთავარნი ტომთა ლევისთანი მსგავსად შობისა მათისა.

26. ესე არიან მოსე და აჰრონ, რომელთა-იგი ჰრქუა ღმერთმან გამოყვანებაჲ [v] ძეთა ისრაელისათაჲ ეგვიპტით ძალითურთ მათით.

27. ესენი არიან, რომელნი ეტყოდეს ფარაოს, მეფესა¹ ეგვიპტისასა. და გამოიყვანნეს ძენი ისრაელისანი ეგვიპტით, ესე არიან აჰრონ და მოსე

28. დღესა მას, რომელსა ეტყოდა უფალი მოსეს ქუეყანასა ეგვიპტისასა

29. და ჰრქუა: მე ვარ უფალი; ეტყოდე ფარაოს, მეფესა¹ ეგვიპტისასა, რომელნი გრქუა შენ.

30. და თქუა მოსე წინაშე უფლისა: აჰა-ესერა მე ვმარწყული ვარ. ვითარ ისმინოს ჩემი ფარაო?

1 მეფესა A. 2 ას ოც დაჩჳდმეტ A. 3 მოსე A. 4 ელნანა და ელნა: ნადა A.

1. ეტყოდა უფალი მოსეს და ჰრქუა: აჰა-ეგერა მიგცე შენ ღმრთად ფარაოს, და აჰრონ, ძმაჲ შენი, იყოს შენდა წინა-წარმეტყუელად¹.

2. შენ ეტყოდე მას ყოველსავე, რა-ედენსაცა გამცნებ შენ, და აჰრონ, ძმაჲ შენი, ეტყოდეს ფარაოს, რაჲთა გამოავლინეს ძენი ისრაელისანი ჰუყვანით ეგვპტით.

3. ხოლო მე განვაფიცხო გული ფარაოჲსი და განვაშრავლენ სასწაულნი და ნიშნი ჩემნი ჰუყვანასა ეგვპტისასა.

4. და არა ისმინოს თქუენი ფარაო, და მიეყო გელი ჩემი ეგვპტესა ზედა და განვიყვანო ძალითა ჩემითა ერი ჩემი, ძენი ისრაელისანი, ჰუყვანით ეგვპტით შურის-გებითა დიღითა.

5. და ცნან ყოველთა ეგვპტელთა, რამეთუ მე ვარ უფალი, რომელმან მიეცაჲ გელი ჩემი ეგვპტესა ზედა და გამოვიყვანენ ძენი ისრაელისანი შოფრის მათსა.

6. და ყვეს მოსე და აჰრონ ეგრე, ვითარცა ამცნო მათ უფალმან, [80] ეგრეცა ყვეს.

7. მოსე იყო ოთხმოც წლის, ხოლო აჰრონ ოთხმოც და სამ წლის იყო, რაჲმს-იგი ეტყოდეს ფარაოს.

8. ეტყოდა უფალი მოსეს და აჰრონს და ჰრქუა:

9. უკუეთუ გეტყოდის თქუენ ფარაო და გრქუას: ყავთ სასწაული ანუ ნიშნი, და ჰრქუა აჰრონს ძმასა შენსა: მიიღე კუერთხი ეგე და მიაგდე ჰუყვანასა წინა-შე ფარაოჲსსა და წინა-შე მსახურთა მისთა და იქმნას იგი ვეშაჰ.

10. შევიდეს მოსე² და აჰრონ წინა-შე ფარაოჲსსა და ყვეს ეგრეთ, ვითარცა

უბრძანა მათ უფალმან. მიაგდო აჰრონ კუერთხი იგი წინა-შე ფარაოჲსსა და მსახურთა მისთა და იქმნა იგი ვეშაჰ.

11. მოუწოდა ფარაო ბრძენთა მათ ეგვპტისათა და გრძნეულთა. და ყვეს გრძნეულთა მათ ეგვპტისათა გრძნებითა მათითა ეგრევე:

12. და მიაგდო კაცად-კაცადმან კუერთხი თჳსი და იქმნეს ვეშაჰებ. და შთანთქნა³ კუერთხმან აჰრონისმან კუერთხები⁴ იგი მათი.

13. და განიმტკიცა გული თჳსი ფარაო და არა ისმინა მათი, ვითარცა ეტყოდა მათ უფალი.

14. ჰრქუა უფალმან მოსეს: დამძიმებულ არს გული ფარაოჲსი არა გამოვლინებად ერისა ჩემისა.

15. მივედ ფარაოჲსა ხელე. აჰა-ეგერა გამოვალს მდინარესა⁴ მას წყალთასა და შეეშებდენ მას მდინარის კიდეჲსა მას. და კუერთხი ეგე, რომელ [v] გარდაიქცა გუელად, მიიღე გელითა შენითა

16. და არქუ მას: უფალმან ღმერთმან ებრაელთამან მომავლინა მე შენდა და თქუა: გამოავლინე ერი ჩემი, რაჲთა მსახურებდენ მე უდაბნოსა ზედა. და აჰა-ეგერა არა ისმინე აჰამომდე.

17. ამას იტყჳს უფალი: ამით სცნა, რამეთუ მე ვარ უფალი: აჰა-ესერა მე ესცე კუერთხითა ამით, რომელ არს გელსა ჩემსა, წყალსა ამას მდინარისასა და გარდაიქცეს სისხლად,

18. და თევზნი იგი მდინარისანი მოწყდენ⁵ და დაყროლდენ⁶ მდინარენი იგი და ვერ ეფლოს⁷ მეეგვპტელთა მათ სუმაღ.

¹ წყულდ A. 2 მოსე A. 3 ასეა A (გაუმართავია სინტაქსურად). 4 მდინარესა A. 5 მოწყდეს A. 7 დაყროლდეს A. 7 ეფლოს A.

19. ჰრქუა უფალმან მოსეს: არქუ შენ აპრონს, ძმასა შენსა: მოიღე კუერთხი ეგე შენი და და განირთხ წყალთა ზედა ეგვპტისათა და მდინარეთა ზედა მათთა და გამოსადინელთა წყალთა მათთასა, და იყვენ სისხლ, და იყოს სისხლი ყოველსა ქუეყანასა ეგვპტისასა ხეთა და ქვათა.

20. და ყვეს მოსე და აპრონ ეგრე, ვითარცა უბრძანა მით უფალმან. და განიყრა აპრონ კუერთხი იგი მისი და სცა წყალსა მას მდინარისასა წინაშე ფარაოჲსა და წინაშე მსახურთა მისთა, და გარდაიცეს ყოველნი წყალნი მდინარისანი სისხლად.

21. და თევზნი მდინარისანი მოწყდეს და დაჟროლდა მდინარე იგი და ვერ ეძლო ეგვპტელთა მათ წყალი იგი

მდინარისაჲ მის სუმაღ, და იყო სისხლი ყოველსა ქუეყანასა ეგვპტისასა.

22. [87] ყვეს ეგრეთვე გრძნელთა მათ ეგვპტისათა გრძნებითა მათითა. და განიფიცხა გული თჳსი ფარაო და არა გამოავლინა ერი იგი, ვითარცა ჰრქუა მას უფალმან.

23. მიიქუა ფარაო და შევიდა სახიდ თჳსა და არა დააყენა გონებაჲ თჳსი არცა ამას ზედა.

24. თხარეს ყოველთა ეგვპტელთა გარემო მდინარესა მას, რაჲთამცა სუეს წყალი, და ვერ ეძლო სუმაღ წყალი მდინარისა მისგან.

25. აღესრულნეს შჳდნი დღენი შემდგომად გუემისა მის მდინარისა უფლისა მიერ.

8

1 (26). ჰრქუა უფალმან მოსეს: შევედ ფარაოჲსა და არქუ მას: ამას იტყვს უფალი: გამოავლინე ერი ჩემი, რაჲთა მსახურებდენ მე.

2 (27). უკუეთუ არა ინებო გამოვლინებაჲ, აჰა-ფეგრა ვგუენე ყოველნი საზღვარნი შენნი მყუროთ[ა]¹.

3 (28). გამოსცეს მდინარემან მყუარი, აღმოვდეს და შევიდეს სახლთა თქუენთა და საუნჯეთა სასუნებელთა თქუენთასა და ცხედართა შენთა და სახლთა მსახურთა შენთასა და ერისა შენისასა და საპურესა შენსა და თორნესა შენსა,

4 (29). შენ ზედა და ერსა შენსა ზედა აღმოვდეს მყუარი.

(8)

5 (1). ჰრქუა უფალმან მოსეს: არქუ აპრონს, ძმასა შენსა: განირთხ გელითა შენითა კუერთხი ეგე მდინარესა

მაგას ზედა და გვენებსა და მწყურნებსა დი აღმოიყვანე მყუარი.

6 (2). და განირთხა აპრონ გელი წყალთა მათ ზედა ეგვპტისათა და აღმ[ო]იყვანა მყუარი. აღმოვდა მყუარი და დაფარა ქუეყანაჲ ეგვპტისაჲ.

7 (3). [ყ]ვეს¹ გრძნელთა მათ ეგვპტისათა გრძნებითა მათითა და აღმოიყვანეს მყუარი. აღმოვდა მყუარი და დაფარა ქუეყანაჲ იგი ეგვპტისაჲ.

8 (4). მოუწოდა ფარაო მოსეს და აპრონს და ჰრქუა მათ: ილოცეთ ჩემოჲს უფლისა მიმართ და აღიღეთ ჩემგან მყუარი ესე და ერისა ჩემისაგან, და განუჴო ერი ეგე და ჰმსახურებდით უფალსა.

9 (5). ჰრქუა მოსე ფარაოს: განაჩინე ჩემდამო, ოდეს ვილოცო შენოჲს და

¹ ფ. 81-ს ჩამოტრიალი აქვს გარეთა აშია. ჩამონაჭერს გაჰყოლია თითო-ორილს ასოს ნაწილები (წინა მხარეს მეორე სვეტის მარჯვნივ, უკანა მხარეს პირველი სვეტის მარცხნივ). თუ სულ დაკარგულია ასოები, ოინი აქ კავებშია ჩასმული: მყუროთ[ა] 8, 2; აღმ[ო]იყვანეს 8, 6; [ყ]ვეს 8, 7; [კ]არნა 8, 9 უკანასკელი სიტყვის დაკარგული ასო (გ) მთავრული ყოფილა და მისი ფეხის ნაწილი გადარჩენილა.

მსახურთა შენთათჳს და ერისა შენისათჳს, რაჲთა განქარდეს მყოარი შენგან და ერისა შენისაგან და სახლთა თქუენთაგან, [გ]არანა¹ მდინარეთა ხოლო დაშეთს.

10 (6). ხოლო მან თქუა: ხეაღე. ჰრქუა მას მოსე: ვითარცა სიტუ, რაჲთა უწყყოდი, რამეთუ არაგინ არს უფლისა გარემე².

11 (7). და მოისპოს მყოარი შენგან და სახლთაგან თქუენთა და ეხოთა თქუენთა და მსახურთაგან შენთა და ერისა შენისა, გარნა მდინარეთა ხოლო დაშეთს.

12 (8). გამოვიდეს მოსე და აჰრონ ფარაოჲსაგან. და ლაღად-ყო მოსე უფლისა მიმართ განრიცხვისა მისთვის დროჲსა მყოარისა, ვითარცა-იგი თქუა ფარაო.

13 (9). და ყო ეგრე უფალმან, ვითარცა თქუა მოსე. და მოწყდა მყოარი იგი სახლეზისაგან და ეხოთა და ველთაგან.

14 (10). და შეკრბა იგი ზუნად-ზუნად და დაყოლოდა ქუეყანაჲ.

15 (11). ვითარცა იხილა ფარაო, რამეთუ ეცა მას ლხინება³, განიფიცხა გულის მისი და არა [82] ისმინა მათი, ვითარცა ეტყოდა უფალი.

16 (12). ჰრქუა უფალმან მოსეს: არქუ აჰრონს, ძმასა შენსა: განირთხ გელითა შენითა კუერთხი ეგე და ეც მიწასა ქუეყანისასა. და იყოს მუშლი კაცთა ზედა და ოთხფერტა და ყოველსა ქუეყანასა ეგვპტისასა.

17 (13). განირთხა აჰრონ გელითა კუერთხი იგი და სცა მიწასა ქუეყანისასა და იყო მუშლი ყოველსა ქუეყანასა ეგვპტისასა.

18 (14). ყვეს ეგრევე გრძნელთაცა მათ ეგვპტისათა, რაჲთამცა გამოიყენეს მუშლი და ვერ შეუძღეს. და იყო მუშლი კაცთა ზედა და ოთხფერტა.

19 (15). ჰრქუეს გრძნელთა მათ ფარაოჲსთა: თითი ღმრთისაჲ არს ესე. განიფიცხა გული თუხი ფარაო და არა ისმინა მათი, ვითარცა-იგი ეტყოდა მათ უფალი.

20 (16). ჰრქუა უფალმან მოსეს: აღმოსთუე განთიად და დადეგ წინაშე ფარაოჲსა, რამეთუ იგი გამოვალს მდინარესა მაგას, და არქუ მას: ამას იტყუს უფალი: გამოავლინე ერი ჩემი, რაჲთა მმსახურებდენ⁴ მე უდაბნოსა.

21 (17). უკუეთუ არა ინებო გამოვლინებად ერი ჩემი, რაჲთა მსახურებდენ⁵ მე უდაბნოსა ზედა, აჰა-ევერა მე მოვავლინო⁶ შენ ზედა და მსახურთა შენთა ზედა და ერსა შენსა ზედა ძალღის მწერი, და აღივსნენ სახლნი ეგვპტისანი ძალღის მწერითა და ქუეყანაჲ, რომელსა არიან მას ზედა.

22 (18). და ვიდრიდო მე მას დღესა შინა ქუეყანასა მას გესენისასა, რომელსა ზედა არს ერი ჩემი: მას ზედა არა იყოს ძალღის მწერი, რაჲთა უწყყოდი, [17] რამეთუ მე ვარ უფალი ღმერთი ყოვლისა ქუეყანისაჲ.

23 (19). და ვსციე განჩინებაჲ შოვრის ერსა ჩემსა⁷ და შოვრის ერისა შენისა⁸. ხეალისა დღესა იყოს სასწაული ქუეყანასა ზედა.

24 (20). და ყო უფალმან ეგრე და მოაწია სიმრავლე ძალღის მწერისაჲ სახლსა ფარაოჲსსა და სახლსა მსახურთა მისთასა და ყოველსა ქუეყანასა ეგვპტისასა და მოსრა ქუეყანაჲ ძალღის მწერმან.

25 (21). მოუწოდა ფარაო მოსეს და აჰრონს და ჰრქუა: წარვედით და ჰმსახურეთ ღმერთსა თქუენსა ქუეყანასა მაგასვე ზედა.

26 (22). ჰრქუა მას მოსე: ვერ შესაძლებელ არს ეგრეთ ყოფად, საძაგელი

1 ნახე შენიშვნა 8, 2-თან. 2 გარემეშ A. 3 ასეა A. 4 ასეა A. 5 ასეა A.

ევგზტისად არა შევწიროთ უფლისა ღმრთისა ჩუენისა. უკუთუ შევწიროთ უფლისა ღმრთისა ჩუენისა საძაველი ეკპტისაჲ წინაშე მისსა, ქეთა განვიტუნეთ.

27 (23). არამედ გზასა სამისა დღისა სავალსა განვიდეთ უდაბნოდ და შევწიროთ უფლისა ღმრთისა ჩუენისა, ვითარცა-იგი მრქუა ჩუენ.

28 (24). და თქუა ფარაო: მე განგიტევენ თქუენ და ჰმსახურეთ უფალსა ღმერთსა თქუენსა უდაბნოს. არამედ არა შორად განსწურთეთ უდაბნოდ განსლვად. ილოკეთ ჩემთჳს უფლისა მიმართ.

29 (25). ჰრქუა მოსე: აჰა-ესერა მე განვაღ შენგან და მსახურთა შენთაგან და

ვილოცო ღმრთისა მიმართ და განვიდეს ძაღლის მწერი შენგან და მსახურთაგან შენთა და ერისაგან შენისა. ნულარა შესძინებნ [83] ფარაო ცთუნებად თავისა თჳსისა, ვითარმცა არა განუტევე ერი ესე მსხუერპლისა შეწირვად ღმრთისა.

30 (26). გამოვიდა მოსე ფარაოგან, ილოცა ღმრთისა მიმართ.

31 (27). და ყო ეგრე უფალმან, ვითარცა თქუა მოსე. და მოისპო ძაღლის მწერი ფარაოგან და მსახურთაგან მისთა და ერისაგან მისისა და არა დაშთა არცა ერთ.

32 (28). და დაიმძიმა გული ფარაო ამასცა ჟამსა შინა და არა ინება გამოვლინებად ერისად მის.

9

1. ჰრქუა უფალმან მოსეს: შევედ ფარაოგან და არქუ მას: ამას იტყჳს უფალი ღმერთი ებრაელებთა: გამოავლინე ერი ჩემი, რაჲთა მსახურებდენ მე.

2. უკუთუ არა ინებო გამოვლინებად ერისა ჩემისაჲ, არამედ მერმე კუალად იპყრობდენ, —

3. აჰა-ესერა გელი უფლისაჲ იყოს საცხოვართა მათთა ზედა, რომელ არს ველთა გარე, ცხენთა ზედა და კარაულთა, ზროხათა და ცხოვართა სიკუდილი დიდი ფრიად.

4. და ვიდიდო მე მას ჟამსა შინა შოვრის საცხოვართა მათ ეევგტელთაგან და შოვრის საცხოვართა ძეთა¹ ისრაელისათა: არა მოკუდეს საცხოვართაგანი ძეთა ისრაელისათაჲ არცა ერთ.

5. და მოსცა ღმერთმან განჩინებაჲ ესე და თქუა: ზვალე ყოს უფალმან სიტყუად ესე ქუეყანასა ზედა.

6. ...და მოწყდა ყოველი საცხოვარი ეევგტისაჲ, ხოლო საცხოვართაგან ძეთა¹ ისრაელისათა არა მოკუდა არცა ერთ.

7. [17] იხილა ფარაო, რამეთუ არა მოკუდა საცხოვართაგან ძეთა ისრაელისათა არცა ერთ. დამძიმდა გული ფარაოგან და არა განუტევე ერი იგი.

8. ეტყოდა უფალი მოსეს და აჰრონს და ჰრქუა: მოიღეთ თქუენ გელითა თქუენითა სავსე ნაცარი საჭუმელისაგან და აღაფქუთიენ მოსე ცად წინაშე ფარაოგან და წინაშე მსახურთა მისთა.

9. და იყავნ მტუერი ყოველსა ქუეყანასა ეევგტისასა, და იყოს კაცთა ზედა და ყოველთა ზედა ოთხფერტთა ფაქლი გამომტუეფელარჲ აღმოსხმით კაცთა ზედა და ოთხფერტთა და ყოველსა ქუეყანასა ეევგტისასა.

10. მოიღო მოსე მტუერი იგი საჭუმელისაჲ წინაშე ფარაოგან და აღაფ-

ქურბი ცად. და იყო ფაქლი მტკუფელ-
ვარშ გამოსხმით კაცთა ზედა და ოთხ-
ფერტა.

11. და ვერ ეძლო გრძნეულთა მათ
დადგომად წინაშე მოსესა გუემისა მის-
გან, რამეთუ იყო ფაქლი იგი გრძნეულ-
თაცა ზედა და ყოველსა ქუეყანასა
ეგვპტისასა.

12. განიდევნა გული თვისი ფარაო და
არა ისმინა მათი, ვითარ-იგი ეტყოდა
უფალი.

13. ჰრქუა უფალმან მოსეს: აღიმსთუე
განთიად და დადეგ წინაშე ფარაოჲსა
და არქუ მას: ამას იტყვს უფალი ღმერ-
თი ებრაელთაჲ: გამოავლინე ერი ჩემი,
რადთა მსახურებდენ მე უდაბნოსა ზედა.

14. უკუეთუ არა, აწვე ამას ჟამსა
შინა გამოვავლინე¹ ყოველნი შემთხუე-
ვანი ჩემნი გულსა შენსა და მსახურთა
და ერისა შენისასა და სცნა, ვითარმედ
სხუად არაიენ არს [84] ჩემსა გარეშე²
ყოველსა ქუეყანასა;

15. რამეთუ აწ მივავლინო გელი ჩემი
და მოგსრა ზენ და ერი შენი და მოი-
სხო შენ ქუეყანით.

16. რამეთუ და-ვე ამისთჳს-გმარხე
შენ, რადთა ვაჩუნო შენ ზედა ძალი
ჩემი და რადთა განითქუას სახელი ჩემი
ყოველსა ქუეყანასა ზედა;

17. რამეთუ შენ იყენბ და ერსა ჩემსა
არა გამოვლინებად მათა.

18. აჰა-ეგერა ვაწვმო ჟამსა ოდენ
ამას ზეალე³ სეტყუად დიდადი ფრიად,
რომელ ეგვეითარი არა ყოფილ იყოს
ეგვპტეს, ვინათგან დაეხადა, ვიდრე
აქამომდე.

19. აწ იწრაფე შეკრებად საცხოვარი
შენი და რაოდენი-რად არს ველსა ზედა
შენი: ყოველივე კაცი და საცხოვარი,
რაოდენი იბოოს ველსა ზედა და არა

შევიდეს სახლსა, დაეცეს მას ზედა სე-
ტყუად და მოკუდეს.

20. რომელთა-იგი შეეშინა სიტყუსაგან
უფლისა მსახურთაგანთა ფარაოჲსთა,
შეიკრიბეს საცხოვარი მათი სახლებსა.

21. ხოლო რომელი-იგი არა ერჩდა
გონებითა თჳსითა სიტყუასა უფლისასა,
დაუტევეს ველსა გარე.

22. ჰრქუა უფალმან მოსეს: განირთხ
გელი შენი ცად და იყოს სეტყუად ყო-
ველსა ქუეყანასა ეგვპტ-სასა, კაცთა
ზედა და ცხოვართა და ყოველსა ზედა⁴
მწუანვილსა ველისასა.

23. განირთხა მოსე გელი თჳსი ზეცად
და უფალმან მოსცა ეუხილი და სეტყუად
და აღატყდებოდა ცეცხლი და აწვმა
უფალმან სეტყუად ყოველსა ქუეყანასა
ეგვპტისასა კაცითგან მიპირუტყუამდე⁵.

24. [v] იყო სეტყუად და ცეცხლი
შემწუველი სეტყუასა მას თანა. ხოლო
სეტყუად იგი დიდ იყო ფრიად, რომელ
ეგვეითარი არა ყოფილ იყო ყოველსა
ქუეყანასა ეგვპტისაჲ, ვინათგან იყო
მას ზედა ნათესავი.

25. და მოსრა სეტყუამან ყოველსა
ქუეყანასა ეგვპტისასა კაცითგან მიპირ-
უტყუამდე და ყოველივე მწუანვილი,
რომელი იყო ველსა ზედა, მოსრა სე-
ტყუამან და ყოველი ხმ ველისაჲ მო-
სრა.

26. ხოლო ქუეყანასა გესემისასა, რო-
მელსა ზედა იყენს ძენი ისრაჲლისანი,
არა იყო სეტყუად.

27. მოუწოდა ფარაო მოსეს და
აჰრონს და ჰრქუა მათ: ვცოდე აწ
უფლისა მიმართ. მართალ არს უფალი
და მე და ერი ჩემი უღმრთო.

28. ილოცეთ ჩემთჳს უფლისა მიმართ
და დასცხრენ გმანი ესე ღმრთისანი

1 გამოავლინე A. 2 გარეშე A. 3 ზეალე A. 4 ყლ ზა A. 5 მიპირუტყუამდე A.

ამიერიდან, ცეცხლი ესე და სეტყუაჲ, და განგიტევენ თქუნ.

29. ჰრქუა მას მოსე: ვითარცა განვიდე ქალაქით, განვიპყრნე კელნი ჩემნი უფლისა მიმართ და ჴმანი ესე დასცხრენ, და სეტყუაჲ და წჳმად არლარა იყოს, ... რამეთუ უფლისაჲ არს ქუეყანად ესე.

30. ხოლო შენ და მსახურნი შენი გიცნი, რამეთუ არღა გეშინის ღმრთისა.

31. სელი¹ და ქრთილი იგუემა, რამეთუ ქრთილი წარმოდგომილ იყო და სელი თესლოდა.

32. ხოლო იფქლი და ასლი არა იგუემა, რამეთუ მცხუდ იყო.

33. გამოვიდა მოსე გარე ქალაქით ფარაოჲსგან და განიპყრა კელნი უფლისა მიმართ. ქუხილი იგი დასცხრა და სეტყუაჲ და წჳმად არლარა დასწუეთა ქუეყანასა ჴედა.

34. [85] ვითარცა იხილა ფარაო, რამეთუ დასცხრეს ქუხილნი იგი, სეტყუაჲ და წჳმად, შე-ღავე-სძინა ცოდვად და დაიმძიმა გული თჳსი და მსახურთა მისთა.

35. განფიცხნა გული ფარაოჲსი და არა განუტევა ერი იგი, ძენი ისრაელიანი, ვითარ-იგი ეტყოდა უფალი მოსეს.

10

1. ეტყოდა უფალი მოსეს და ჰრქუა: მივედ შენ ფარაოჲსა, ხოლო მე განვაფიცხო გული ფარაოჲსი და მსახურთა მისთად, რაჲთა შემდგომ¹თი-შემდგომად მოვიდენ სასწაულნი ესე მათ ჴედა.

2. რაჲთა მიუთხრობდენ ყურთა შვილთა თქუნთასა და შვილს შვილთა თქუნთასა, რაჲდენ¹ მოვიციხენ ჩეგვპტელნი ეგე, და სასწაულნი ჩემნი, რომელ ვქმნენ მათ შორის, და სცნათ, რამეთუ მე ვარ.

3. შევიდენ მოსე და აჰრონ ფარაოჲსა და ჰრქუეს მას: ამას იტყჳს უფალი ღმერთი ებრაელთაჲ: არა გნებაჲს, რაჲთამცა შეიკდიმე ჩემგან? გამოუტევე ერი ჩემი, რაჲთა მსახურებდენ მე.

4. უკუეთუ არა ინებო გამოვლინებად ერისა ჩემისა, აჰა ესერა მე მოვავლინო ხელე ამასეც ჟამსა ოდენ მაკალი დიდძალი ფრიად ყოველთა საზღვართა შენთა.

5. და დაფაროს პირი ქუეყანისაჲ და ვერ უძლო ხილვად ქუეყანისა და შე-

ჰამოს ყოველი ნეშტი ქუეყანისაჲ, რომელი დაგიშთა თქუნ სეტყჳსაგან, და შეჰ.მოს ყოველი ხმ¹ მცენარ¹ თქუნენი ქუეყანასა ჴედა.

6. და აღივსენ სახლნი შენი და სახლნი მსახურთა [v] შენთანი და ყოველი სახლები, რაჲდენ-რაჲ² არს ქუეყანასა ეგვპტისასა, რომელი არასადა ეხილვოს მამათა შენთა, არცა უწინარესთა მამათა მათთა, ეინაჲთვან იყენეს ქუეყანასა ჴედა ვიდრე დღემდელად დღემდემ³. მოიქცა მოსე და გამოვიდა ფარაოჲსგან.

7. ჰრქუეს მსახურთა ფარაოჲსთა ფარაოჲს: ვიდრემდე იყოს ესე ჩუნ ჴედა ტანჯვაჲ? განუტევენ კაცი ესე, რაჲთა ჰმსახურონ უფალსა ღმერთსა მათსა. ანუ არა უწყი, რამეთუ წარწყმდა ეგვპტ⁴?

8. მოაქციეს მოსე და აჰრონ ფარაოჲსა. ჰრქუა მათ ფარაო: განვედით და ჰმსახურეთ უფალსა ღმერთსა თქუნსა. ვინ და ვინ არიან, რომელნი განვლენ?

1 რაჲდენ დენ A. 2 რაჲდენი რაჲ A. 3 დღემდემდ A. 4 ეგვპტ¹ A.

9. ჰრქუა მას მოსე: ჰაბუკით ჩენით-ურთ და მოხუცებულით განვიდეთ, ძეგბითურთ და ასულბით, ცხოვრით და ზროხით, რამეთუ დღესაწაული¹ არს უფლისა ღმრთისა ჩუენსაჲ.

10. ჰრქუა მათ ფარაო: იყავნ ეგრშთ! უფალი ოქუენ თანა! რამეთუ განგიტევენ თქუენ, ნუჟუენ ჰურჰერიცა თქუენი? იხილეთ, რამეთუ ბოროტი წინა-ვიც თქუენ.

11. ნუ ეგრე, არამედ განვიდედ მამანი და ჰმსახურედ ღმერთსა, რამეთუ ეძიებთენ თქუენ მაგას. და გამოსხნეს იგინი პირისაგან ფარაოჲსისა.

12. ჰრქუა უფალმან მოსეს: განირთხ ჯელი შენი ჰუეყანასა ზედა ეგვპტისასა და აღმოჯდეს მკალი ჰუეყანასა ზედა და შეჰამოს მწუანვილი ჰუეყანისაჲ [36] და ყოველი ნაყოფი ხეთაჲ, რომელი დაუშთა სეტყუასა.

13. და აღიპყრა მოსე კუერთხი იგი ცად და უფალმან მოჰყადა ჰარი სამხრით ჰუეყანასა ზედა დღე ყოველ² მას დღესა³ შინა და ღამე ყოველ⁴. და ვითარ განთენა, ჰარმან ჰუეალმომან აღმოიღო მკალი

14. და მიჰფინა ყოველსა ჰუეყანასა ეგვპტისასა. და დაადგრა ყოველთა ზედა საზღვართა ეგვპტისათა დიდძალი ფრიად, რომელი უწინარშს მისსა არა იყო მკალი და მისა შემდგომად არავე იყო ეგრშთ.

15. და დაფარა პირი ჰუეყანისაჲ და მოჰამა ყოველი მწუანვილი ჰუეყანისაჲ და ნაყოფი ხეთაჲ⁵, რომელდა-იგი დაუშთოილი იყო სეტყვსაგან. არარაჲ დაშთა ნეღლი არცა ერთ ხეთა შინა და ყოველსა მწუანვილსა ჰუეყანისასა ყოველსა ეგვპტსა⁶.

16. ასწრაფებდა ფარაო მოწოდებად მოსესა და აპრონისა და ჰრქუა მათ: ვცოდენ წინაშე უფლისა ღმრთისა თქუენისა და თქუენდა მიმართ.

17. აჲ ესე ხოლო ცოდვაჲ თავსიდეგით და ილოცეთ ჩემოჲს უფლისა მიმართ ღმრთისა თქუენისა და აღილეთ ჩემგან სიკუდილი ესე.

18. გამოვიდა მოსე ფარაოჲსგან და ილოცა ღმრთისა მიმართ.

19. და მოსცა უფალმან ჰარი ზღუთ სასტიკი, აღიღო მკალი იგი და შთაყარა ზღუასა მას მეწამულსა და არა დაშთა მკალი ყოველსა ჰუეყანასა ეგვპტისასა.

20. და [17] განუფიცა უფალმან გული ფარაოს და არა გამოუტეგნა ძენი ისრაჲლისანი.

21. ჰრქუა უფალმან მოსეს: განირთხ ჯელი შენი ცად და იყავნ ბნელი ჰუეყანასა მას ეგვპტისასა, ჯელით საძიებელი ბნელი.

22. განირთხა მოსე ჯელი ცად და იყო ბნელი წყუდიადი, ნსლი და არმუერი ყოველსა ჰუეყანასა ეგვპტისასა სამ დღე⁷.

23. ... და არაიენ აღდგა საწოლით თჳსით სამ დღე⁷, ხოლო ყოველთა ზედა ძეთა ისრაჲლისათა იყო ნათელი ყოველსა შინა, ვიდრეცა ვიდოდეს.

24. მოუწოდა ფარაო მოსეს და აპრონს და ჰრქუა: განედეით და ჰმსახურეთ უფალსა ღმერთსა თქუენსა, გარნა ცხოვარი და ზროხაჲ დაუტევეთ და ჰურჰერიცა თქუენი გან-ვე-ილეთ თქუენ თანა.

25. ჰრქუა მოსე: არამედ შენცა გუეც რაჲ ჩუენ მსხუერპლად და შესაწირავად

¹ დღესაწაული A. ² დღშ ყოველ A. ³ დღშა A. ⁴ ღამშ ყოველ A. ⁵ ხშთაჲ A. ⁶ ეგვპტსა A. ⁷ დღშ A.

და შეეწიროთ უფლისა ღმრთისა ჩუენისა;

26. და საცხოვარიცა ჩუენი განვიდეს ჩუენ თანა და არა დაუტეოთ მისგანი ქლაკიცა ერთი, რამეთუ მათგანი მოვილოთ სამსახურებლად უფლისა ღმრთისა ჩუენისა, რამეთუ ჩუენ არა ვიცით, რაჲ შეეწიროთ უფლისა ღმრთისა ჩუენისა ვიდრე მისლვადმდე ჩუენდა მუნ.

27. განუფიცა უფალმან გული ფარაოასი და არა ინება გამოვლინებაჲ მათი.

28. და ჰრქუა ფარაო მოსეს: განგულე ჩემგან და ეკრძაღე თავსა შენსა და ნულარა შესძინებ ხილვად პირისა ჩემისა: [87] რომელსა დღესა გეჩუენო მე, მოჰკლდე.

29. თქუა მოსე: არღა გეჩუენო პირსა შენსა.

11

1. ჰრქუა უფალმან მოსეს: ერთი-ღა ტანჯვად მოგჰყადო ფარაოს ზედა და ეგვტესა ყოველსა და ამისა¹ შემდგომად განგიტევნეს თქუენ ამიერ. და რაჲჲს განგიტევნეს, ყოვლითურთ განგასხნეს თქუენ განსხმით.

2. ეტყოდე იდუმალ ყურთა ერისათა და ითხოვნ კაცად-კაცადმან მაზლობელისაგან თვისსა და დედაკაცმან მოძმისაგან თვისსა ჰურჭერი ოქროსად და ვეცხლისად და სამოსელი.

3. და მოსცა უფალმან მადლი ერსა თვისსა წინაშე ეგვტელთა და ავმიეს მათ. და კაცი იგი მოსე განდიდნა ფრთად წინაშე ეგვტელთა მათ და წინაშე ფარაოასსა და წინაშე მსახურთა მისთა.

4. ჰრქუა მოსე: ამას იტყვს უფალი: უფალამეს² ოდენ მე შევიდე შოვრის ეგვტესა³.

5. და მოწყდეს ყოველი პირმშოჲ ქუეყანასა ეგვტისასა პირმშოჲთგან ფარაოასით, რომელი ზის საყდართა ზედა, ვიდრე პირმშოდმდე მცველისა, რომელი ზის ფქველთა თანა, და ვიდრე პირმშოდმდე ყოვლისა პირტყვსა.

6. და იყოს ღალადებაჲ ყოველსა ქუეყანასა ეგვტისასა, რომელ იგვეითარი... არღა შევიდინოს ყოვად.

7. და ყოველთა შოვრის ძეთა ისრაჲლისათა არა განძრას ძალმან ენად თვისი კაცითგან მიპირუტყუამდე, [8] რაჲთა უწყოდი, რადენ ადიდოს უფალმან შოვრის ეგვტელთა და შოვრის ძეთა ისრაჲლისათა.

8. და მოვიდოდიან ჩემდა ყოველნი ესე მონანი შენნი, თაყუანის-მცემდენ მე და მეტყოდიან: განვედ შენ და ყოველი ერი შენი, რომელსა-ეგვე შენ იტყუ, და ამისა შემდგომად განხვდეს. გამოვიდა მოსე პირისაგან ფარაოასა გულის წყრომით.

9. ჰრქუა უფალმან მოსეს: არა ისმინოს თქუენი ფარაო, რაჲთა განგვმარავლენ სასწაულნი ჩემნი და ნიშნი ქუეყანასა ეგვტისასა.

10. მოსე და აჰრონ ქმნეს ესე ყოველი ქუეყანასა ეგვტისასა წინაშე ფარაოასსა. და განუფიცა უფალმან გოლი ფარაოასი. და არა ისმინა ძეთა ისრაჲლისათაჲ [განტეგებად იგინი]⁶ ქუეყანით ეგვტით.

1 ამისა A. 2 უფალამეს A. 3 ეგვტესა A. 4 ასე A (მოსალოდნელი იყო: უძღვ). 5 ასე A. (მოსალოდნელი იყო: განვიდე). 6 განტეგებად იგინი]—A.

ძველი აღთქმა, ტ. I.

12

1. და ეტყოდა უფალი მოსეს და აჰრონს ქუეყანასა ეგვპტისასა და ჰრქუა მათ:

2. ესე თუე არს თქუენდა დასაბამად თუეთა, პირველი არს ესე თქუენდა თუეთა შინა წელიწდისათა.

3. ეტყოდე შენ ყოველსა კრებულსა ძეთა ისრაელისათა და არქუ: ათსა ამის თჳსასა მოიბნ კაცად-კაცადმან ცხოვარი სახლად - სახლად ტომებისა მათისამან, თითოეულმან ცხოვარი სახლად - სახლად.

4. უკუეთუ მცირედ იყვნენ სახლსა შინა და ვერ უძღებდენ ცხოვარსა შექმად, თანა-შეირთენ მოძმე მოყუასი თჳსი რიცხსაებრ თავადისა, კაცად-კაცადმან აღირაცხენ, რადენნი იყვნენ ცხოვარსა მას.

5. [88] ცხოვარი სრული ვერძი წელიწადი¹ იყოს თქუენდა. კრავთავან და თიკანთავან მოიბათ.

6. და იყოს თქუენდა დამარხულ ვიდრე მეათხუთმეტედ დღედმდე თუესა აჰას და დაკალნ იგი ყოველმან სიმრავლემან კრებულისა ძეთა ისრაელისათა-მან მიმწუხრი.

7. და მოიღოს სისხლისა მისისაგანი და სცხოს ორთავე წყირთლთა და ზღურბლსა კარისასა სახლსა შინა, რომელსა-იგი ჰამდენ მუნ.

8. და ჰამონ ჯორცი იგი მწუარი ცეცხლითა და უცომოვ ველის ყრდელი-სა თანა ჰამედ.

9. არა შეამოთ მისგანი უგბოლველი, არცა მგბარი წყლითა, არამედ მწუარი ცეცხლითა თავი² ფერჯითურთ და ნაწლეით.

10. არა დაუტეოთ მისგანი განთიად-მდე და ძელი არა შეჰჳსროთ, და მისგანი რომელი დაშთეს განთიადმდე, ცეცხლითა დაწვოთ.

11. და ესრე ჰამდით მას: წელიწადი თქუენნი მორტყმულ იყვნენ და ჰამლი თქუენნი ფერჯთა თქუენთა... და ჰამეთ იგი სწრაფით, რამეთუ ზატიკი არს უფლისაჲ.

12. და განვლო მე ქუეყანაჲ ეგვპტისაჲ მას ღამესა და მოვწყუდო ყოველი პირმოჲ ქუეყანასა ეგვპტისასა კაცი-გან მიპირტყუამდე და ყოველთა ზედა ღმერთთა ეგვპტისათა ვყო შურის-გებაჲ მე უფალმან.

13. და სისხლი იგი იყოს თქუენდა საწამებელად: [სახლთა და]³ რომელსა იყენეთ თქუენ, მუნ ვიხილო მე სისხლი იგი [x] და დაგიფარნე თქუენ და არა იყოს თქუენდა გუმიჲ იგი შესამჯსრველი, რაჲმს დაესცე მე ქუეყანასა ეგვპტისასა.

14. და იყოს თქუენდა დღე ესე საჲსენებელად და დღესასწაულობდით⁴ მას...

15. შუდ დღე⁵ უცომოსა ჰამდით, ხოლო პირველით დღითგანვე განაჰარვეთ ცომი სახლთა თქუენთა. ყოველმან რომელმან ჰამოს ცომი, მოისპოს სული იგი ისრაელისაგან პირველით დღითგან, ვიდრე მეშუდედ დღედმდე.

16. და პირველსა მას დღესა ეწოდოს [წმიდა და დღე იგი მეშუდეს]⁶ წმიდა წოდებულ იყოს თქუენდა. ყოველი საჲსენ სამსახურებელი არა ჰჳმნეთ მას დღესა⁷ შინა, გარნა რომელი იჳმნებოს ყოველისათჳს სულისა, ესე ხოლო ჰჳმნეთ თქუენ.

1 წელიწადი A. 2 თავით A. 3 სახლთა და]—A. 4 დღესასწაულობდით A. 5 დღე A. 6 წმიდა და დღე იგი მეშუდეს]—A. 7 დღესა A.

17. და დაიმარხეთ მცენებაჲ ესე, რამეთუ ამას დღესა განვიყვანო ძალი თქუენი ქუეყანით ეგვპტით და ჰყოფდით დღესა მას ნათესავთა შოვრის თქუენთა შჯულად საუკუნოდ.

18. დასაბამსა მებათთხმეტისა¹ დღესა² თჳსა მის პირველისასა შწუხრითგან ჰამეთ უცომოდ ვიდრე დღედმდე ოც და მეერაედ მის თჳსა ვიდრე მწუხრადმდე.

19. შვდ დღე³ ცომი არა იპოვოს სახლთა თქუენთა. ყოველმან რომელმან ჰამოს ცომოვანი, აღიკოცოს სული იგი კრებულისაგან ისრაჲლისა ქუეყანის მოქმედთაგან ვიდრე ქუეყანის მთავართამდე.

20. ყოველივე ცომოანი არა შჳამოთ, ყოველსავე სამკვდრებელსა თქუენსა [89] შჳამდეთ უცომოსა.

21. მოუწოდა მოსე ყოველთა მათ მოხუცებულთა ძეთა⁴ ისრაჲლისათა და ჰრქუა მათ: წარვედით და მოიბთ თქუენ თავისა თქუენისა ცხოვარი ნათესავადნათესავადმან თქუენმან და დაკალთ ზატიკად.

22. და მოიღეთ კონად უსუპი და დააწეთ სისხლსა მას და სცხეთ წინაშე კარსა და ზღურბლსა და ორკერძოვე წყირთლთა სისხლისა მისგან, რომელი იგი არს კარისაჲ⁵, ხოლო თქუენ არა გამოხედეთ კაცად-კაციდი კართა სახლისა თჳსისათა განთიადმდე⁶.

23. და გარდამოვიდეს უფალი მოწყუედად ეგვპტელთა მათ და იხილოს სისხლი იგი ზღურბლთა მათ და წყირთლთა და თანა-წარჰედეს უფალი კარსა მას და არა უტეოს მომსრველი იგი ზესლვად სახლსა მას თქუენსა მოსრავად.

24. დაიმარხეთ სიტყუად ესე შჯულად საუკუნოდ და შვილთა თქუენთა უკუნისადმდე.

25. უკუეთუ შეხვდეთ ქუეყანასა მას, რომელი მოგცა თქუენ უფალმან ღმერთმან, ვითარცა-იგი გეტყოდა თქუენ დამარხვად თქუენდა მსახურებაჲ ესე,

26. იყოს, რაჲმას გრქუან თქუენ შვილთა თქუენთა: რაჲ არს მსახურებაჲ ესე?

27. და ჰრქუათ მათ: მსახურებლი არს ესე უფლისაჲ, რომელმან დაიფარნა სახლნი ძეთა ისრაჲლისათანი ეგვპტეს შინა, რაჲმას მოსწყუედდა ეგვპტისა⁷, ხოლო სახლნი ჩუენნი იქსნან.

28. [v] მოდრკა ერი იგი და თაყუანისსცეს უფალსა და წარვიდეს და ყვეს ძეთა⁸ ისრაჲლისათა, ვითარცა ამცნო მათ მოსე და აპრონ, ეგრეცა ყვეს.

29. და იყო შუვალამეს ოდენ, და უფალმან მოწყუდა ყოველი პირშობ ქუეყანასა ეგვპტისასა პირშობთაგან ფარაოჲსით, [რომელი ჯდა საყდართა ზედა]⁹ ვიდრე პირშობდმდე ტყჳსა, რომელი ჯდა ჯურღმულსა შიდა⁹ და ვიდრე პირშობდმდე¹⁰ ყოველისა პირუტყჳსა.

30. აღდგა ფარაო ღამე¹¹ და ყოველნი მსახურნი მისნი და ყოველნი ეგვპტელნი და იყო ღალადებაჲ დიდი ყოველსა ეგვპტესა, რამეთუ არა იყო სახლი, რომელსამცა შინა⁹ არა იყო მკუდარი.

31. მოუწოდა ფარაო მოსეს და აპრონს და ჰრქუა მათ ღამე¹¹: აღდეგით და განვედით ერისაგან ჩემისა თქუენ და ძენი ისრაჲლისანი და ჰმსახურეთ უფალსა ღმერთსა თქუენსა, ვითარცა-მეი იტყჳთ.

1 მებათთხმეტისა¹ A. 2 დღესა A. 3 დღე A. 4 ძეთა A. 5 კარისაჲ კრავისაჲ A. 6 განთიადმდე A. 7 ეგვპტისა A. 8 რომელი ჯდა საყდართა ზედა]—A. 9 ასეა [სრულად არის დაწერილი]. 10 პირშობდმდე] პირუტყუადმდე A (შეცდომა ორგვე სიტყვის ერთნაირი დასაწყისისაგან არის წარმომდგარი). 11 ღამე A.

32. ცხოვარი და ზროხაჲ თქუენი განახსო და ვილოდეთ, ვითარცა-ეგე სოქეთ¹, არამედ მაკურთხეთ მეცა.

33. აიძულებდეს მეეგვრტელნი იგი ძეთა ისრაჲლისათა მწრაფლ განსლად ქუეყანით ეგვრტით, რამეთუ თქუეს, ვითარმედ: ჩუენ ყოველნი მოგწყდეთ.*

34. აღიღო ერჳან მან ცმელი იგი ვიდრე შესუარვადმდე თბისა მათისა, შეყოფილი სამოსლითა² მათითა და აღიკიდეს ზურგსა მათსა.

35. ხოლო ძეთა ისრაჲლისათა ეგრე ყვეს, ვითარცა უბრძანა მათ მოსე. ითხოვეს ჭურჭერი ოქროსაჲ და გეც-
[90]ხლისაჲ და სამოსელი.

36. და უფალმან მოსცა მადლი ერსა თჳსსა წინაშე ეგვრტელთა მათ და ათხოვეს მათ. და გამოკუეენნეს ეგვრტელნი იგი.

37. წარმოვიდეს ძენი ისრაჲლისანი რამესით³ სოქოთად ექუს[ას]⁴ ათსი მამაკაცი⁵ მკერხლი⁶ გარეშე⁷ ჭურჭლი-სა მათისა.

38. და მწირი გამოჰყვა მათ მრავალი, ცხოვარი და ზროხაჲ და კარაული ფრიად.

39. და შეიცვალეს ცმელოვანი იგი, რომელ გამოიღეს ეგვრტით, ყურბეულად⁸ უცომოდ, რამეთუ ვერ შესუარეს⁹, და გამოასხნეს იგინი ეგვრტელთა მათ, რამეთუ ვერ უძლებდეს დათმენად, ვერცა-ლა საზრდელი იქმნეს საგზლად¹⁰.

40. ხოლო მწირობაჲ ძეთა ისრაჲლისათაჲ, რავდენ მწირობდეს იგინი და მამანი მათნი ქუეყანასა ეგვრტისასა და ქუეყანასა ქანაანისასა, ოთხ ას ოც და ათ წელ.

41. და იყო შემდგომად ოთხ ას ოც და ათისა წლისა, გამოვიდა ყოველი ერი უფლისად ქუეყანით ეგვრტით.

42. პირველი საწუმილაჲ არს ესე გამოყვანებაჲ მათი ქუეყანით ეგვრტით. იგი ღამე¹¹ არს და ესე პირველი საცავი არს უფლისაჲ და ყოველთა შოგ-რის ძეთა ისრაჲლისათა იყოს ესე და ნათესაჲსა მათსა.

43. ეტყოდა უფალი მოსეს და აჰრონს და ჰრქუა: ესე შჯული იყავნ ზატკისაჲ: ყოველმან უცხო თესლმან არა ჰამოს მისგანი.

44. და ყოველმან მონამან ვისმანეჲ და ვეცხლით სყიდულმან წინა[ს]¹²-და-იკეთოს და ეგრე ჰამოს მისგანი.

45. მწირმან და სასყიდლით დადგი-ნებულმან არა ჰამოს მისგანი.

46. ერთსა სახლსა შინა შჳამდეთ, არა დაუტეოთ ჯორცისა მისგანი განთიად-მდე და არა განიღო¹² ჯორცისა მის-განი გარე, ძული არა შეჰმუსრო¹² მისგანი.

47. ყოველმან კრებულმან ძეთა ისრაჲლისათაჲმან ყოს ესე.

48. უკუეთუ ვინმე მწირი მოგიწდეს თქუენ ყოფად ზატკისა ამის უფლისა, წინა-დასცუთო ყოველსავე წულსა მისსა და მაშინ-ლა მოვიდეს და იყოს იგი ვითარცა მკდრი ქუეყანისაჲ. ყოველმან წინა-დაუცუთელმან არა ჰამოს მისგან.

49. შჯული ერთი იყოს მსოფლიოასაჲ და მწირისაჲ, რომელი მოსრულ იყოს თქუენ შოგრის.

50. და ყვეს ძეთა ისრაჲლისათა, ვითარცა უბრძანა და ამცნო უფალმან მოსეს და აჰრონს მათა მიმართ, ეგრე-ცა ყვეს.

51. და იყო მას დღესა შინა გამო-იყვანნა ძენი ისრაჲლისანი ეგვრტით ძა-ლითურთ მათით.

1 სოქეთუთ A. 2 შეყოფილი სამოსლითა² შეყოფილისა მოსლითა A. 3 რამესით. A. 4 ექუს A. 5 მამამაკაცი A. 6 მკერხლი A. 7 გარეშე A. 8 ასეა A. 9 შესუარეს A. 10 საგზლად¹⁰ საზრდელად A. 11 ღამე A. 12 ასეა A.

13

1. ეტყოდა უფალი მოსის და ჰრქუა:
2. წმიდა-ყავ ჩემდა ყოველი პირ-
მშობი პირველი შობილი, რომელმან
განაღოს საშობ ყოველი პირველი ძეთა¹
შოგრის ისრაჲლისათა კაცითგან ვიდრე
მიპირუტყუამდე²: ჩემი არს.

3. ჰრქუა მოსე ერსა მას: გვეცნენდ
დღე ესე, რომელსა გამოხედით ქუეყა-
ნით ეგვპტით სახლისაგან კირთებისა,
რამეთუ გელითა მტკიცითა [91] გამო-
ვიყვანა თქუნ მიერ უფალმან, რაჲთა
არა შკამოთ ცომოვანი.

4. რამეთუ დღეს³ გამოხუალთ თქუნ
თუესა ახალსა.

5. იყოს, ოდეს შეგიყვანეს თქუნ
უფალმან ღმერთმან თქუნმან ქუეყანასა
ქანანელთასა, ქეტელთასა და ეველთასა,
გერგეველთა და ამორეველთასა, ფე-
რეხელთა და იებოსელთასა, რომლი-
სათჳს ეფუტა უფალი მამათა თქუნთა
მოცემად თქუნდა ქუეყანად, რომელსა
გამოდის სძმ და თაფლი, და ჰყოთ
მსახურებაჲ ესე თუესა ამას,

6. ექუს დღე⁴ შკამდეთ უცომოსა და
დღე იგი მეშვდე დღესასწაული⁵ არს
უფლისაჲ.

7. უცომოსა შკამდეთ შვდ დღე⁶, არა
იხილოთ ცომოვანი, არცა იყოს ცომი
ყოველთა საზღვართა თქუნთა.

8. უთხრა ძესა შენსა მას დღესა შინა
და ჰრქუა: ამისთჳს ყო უფალმან ღმერთ-
მან ჩემმან, რაჲმან გამოვიდოდე ქუე-
ყანით ეგვპტით.

9. და იყოს სასწაულად ჯელსა შენსა
და საკენებელად წინაშე თუალთა შენ-
თა, რაჲთა იყოს შჯული უფლისაჲ პირ-

სა შენსა, რამეთუ გელითა მტკიცითა
გამოვიყვანა შენ უფალმან ღმერთმან
შენმან ქუეყანით ეგვპტით.

10. დიმაზხეთ შჯული წლითი-წლად
ქამსა თჳსა მიერ დღითგან მოდღედ-
მდე⁶.

11. და იყოს, ოდეს შეგიყვანოს შენ
უფალმან ღმერთმან შენმან ქუეყანასა
მას ქანანელთასა, ვითარცა ეფუტა მა-
მათა შენთა, და მოგცეს შენ იგი,

12. და განაჩირო ყოველი, რომელ-
მან გაქნალოს საშობ პირველად, ვერძი
უფლისად... მროწუთლთაგან შენთა გინა
ყოვლისაგან საცხოვრისა შენისა, რაო-
დენი-რაჲ იყოს შენი, ყოველი ვერძი
წმიდა-ჰყო უფლისა.

13. ხოლო ვერძი შესცვალო ცხოვ-
რად. უკუეთუ არა შესცვალო, ივსნე
იგი. ყოველი პირმშობი ძეთა შენთაჲ
ივსნე.

14. უკუეთუ გკითხვიდეს შენ ძმ შენი
მისა შემდგომად და გრქუას: რაჲ არს
ესე? ჰრქუა მას, ვითარმედ: გელითა
მტკიცითა გამოვიყვანა ჩუენ უფალმან
ქუეყანით ეგვპტით სახლისაგან კირთე-
ბისა;

15. რაჲმს-იგი განფიცხნა ფარაო
არა გამოვლინებად ჩუენდა, მოწყვდა
ყოველი პირმშობი ქუეყანასა ეგვპტისასა
პირმშობთაგან კაცთაჲთ ვიდრე პირ-
მშობდმდე პირუტყუთა. ამისთჳს შევსწი-
რავ მე უფლისა. ყოველმან რომელმან
განაღოს საშობ წულმან, ყოველი პირ-
მშობი ძეთა ჩემთაჲ ვივსნე⁷.

16. და იყოს სასწაულად ჯელსა შენსა
და შეურყეველ წინაშე თუალთა შენთა,

1 ძმთა A. 2 ასეა A. 3 დღეს A. 4 დღე A. 5 დღესასწაული A. 6 მოდღედმდე A.
მივსნე A.

რამეთუ ჯელითა მტკიცითა გამოგიყვანა შენ ქუეყანით ეგვპტით.

17. და ვითარ გამოიყვანა უფალმან ერი თვისი, არა წარუძღოა მათ უფალი გზასა მას ქუეყანისა ფილისტიმისასა, რამეთუ მახლობელ იყო, რამეთუ თქუა ღმერთმან: ნუჟუე შეინანოს ერმან ამან, იხილოს რაჲ ბრძოლაჲ, და მიიქცეს ეგვპტელ.

18. და გარე მოავლო უფალმან ერსა თვისსა გზად უდაბნოდ ზღუასა მეწ[92]ამულსა. მეხუთმ¹ ნათესავე გამოვიდეს ძენი ისრაჲლისანი ქუეყანით ეგვპტით.

19. გამოიხუნა მოსე ძულნი იოსებისნი მის თანა, რამეთუ ფიცით აფუცა

იოსებ ძეთა ისრაჲლისათა და ჰრქუა: მოხედვით მოხედვა-ყოს თქუენდა უფალმან, განიხუენით ძულნი ჩემნი თქუენ თანა.

20. და აღიძრნეს ძენი ისრაჲლისანი სოქოთით და დაიბანაკეს ათომს უდაბნოსა მას თანა.

21. და ღმერთი უძღოდა მათ: დღისი სუეტითა ღრუბლისაჲთა უჩუენებდა მათ გზასა და ღამე²—სუეტითა ცეცხლისაჲთა.

22. არა³ მოაკლდა მათ სუეტი იგი ღრუბლისაჲ დღისი და სუეტი იგი ცეცხლისაჲ ღამე⁴ წინაშე ყოვლისა ერისა.

14

1. ეტყოდა უფალი მოსეს და ჰრქუა:

2. ეტყოდე შენ ძეთა¹ ისრაჲლისათა: მიიქცედ და განეწყვნედ იგინი წინაშე ღელესა, შოვრის მაგდალოსა და შოვრის ზღუასა მას, პირისპირ ბესეფონსა², წინაშე მათსა განეწყო ზღუად კერძო;

3. ჰრქუას³ ფარაო ერსა თვისსა: შესცოტეს ძენი ისრაჲლისანი ქუეყანასა მას, რამეთუ შეეყენეს იგინი უდაბნოსა მას.

4. თქუა უფალმან: მე განვაფიცხო გული ფარაოჲსი და დევნა-უყოს კუალსა მათსა. და ვიდიდო მე ფარაოჲს ზედა და ყოველსა ერსა მისსა და გულისხმა-ყონ ეგვპტელთა, რამეთუ მე ვარ ღმერთი. და მათ ყვეს ეგრე.

5. უთხრეს მეფესა⁷ ეგვპტისასა, ვითარმედ: იელტოდა ერი იგი. და გარდაიქცა [v] გული ფარაოჲსი და მსახურთა მისთაჲ ერისა მის და თქუეს: რაჲ ესე გვაეთ, რამეთუ განუტევენით ძენი

ისრაჲლისანი, რაჲთა არა გუმონებდენ ჩუენ?

6. აღაგო ფარაო ეტლები თვისი და ყოველი ერი თვისი წარიყვანა მის თანა.

7. აღიგო ექუსასი ეტლი რჩეული თვისი და ყოველი ცხენები ეგვპტისაჲ და ერისთავები ყოველსა ზედა.

8. და განაფიცა უფალმან გული ფარაოჲსი, მეფისა ეგვპტელთაჲსაჲ, და მსახურთა მისთაჲ და სდევდა შემდგომად ძეთა ისრაჲლისათა, ხოლო ძენი ისრაჲლისანი განვიდოდეს ჯელითა მტკიცითა.

9. და დევნა-უყევს მეეგვპტელთა მათ შემდგომად მათსა და პოვნეს იგინი ზღუასა მას ზედა დაბანაკებულნი და ყოველი ჰუნეები და ეტლები ფარაოჲსი და მკედრები და ყოველი ერი მისი წიად ღელესა მას⁸ პირისპირ ბელსეფონსა.

1 მეოთხე A. 2 ღამე A. 3 არაჲ A. 4 ძმთა A. 5 ბესეფონსა A. 6 ჰრქუა A. 7 მეფესა A. 8 მათ A.

10. და ფარაო მოვიდოდა, აღიხილნეს თულანი თჳსნი ძეთა ისრაჲლისათა და იხილნეს ეგვპტელნი იგი, განწყობილ იყვნეს უკუანა კერძო მათსა, და შეეშინა ფრიად და ღალადებელს ძენი ისრაჲლისანი უფლისა მიმართ.

11. და ჰრქუეს მოსეს, ვითარმედ: არა იყოა ეგვპტეს საფლავები, და გამო-

მიყვანენ ჩუენ მოსიკუდიდ უდაბნოსა ზედა? რაჲ ესე მიყავ ჩუენ და გამომიყვანენ ჩუენ ეგვპტით?

12. ანუ არა ესე სიტყუაჲ არსა, რომელსა გეტყოდეთ ჩუენ ეგვპტეს და გარქუთ: მაცადე ჩუენ და ვჰმონე...

[ა კ ლ ი ა]

16

[93]... იგი საზრდელად ორი წილი, მრჩობლი საწყაული ერთმან¹. და შევიდეს ყოველნი მთავარნი კრებულისანი და უთხრეს მოსეს.

23. ხოლო მოსე ჰრქუა მათ: ესე სიტყუაჲ იგი არს, რომელსა იტყოდა უფალი: შაბათი განსუენებისაჲ არს უფლისაჲ წმიდაჲ ზეალე². რავდენი-რაჲ შეაცხოთ, შეაცხვეთ და რავდენი-რაჲ შეაგზოთ, შეაგზეთ; და ყოველივე ნეშტი დაუტევეთ საუნჯეთა თქუენთა განთიადმდე.

24. და დაუტევს მისგანი ზეალისამდე, ვითარცა-იგი ამცნო მათ მოსე. და არა დაყროლდა და არცა მატლი დაესხა მას.

25. ჰრქუა მათ მოსე: ჰამეთ ღღეს, რამეთუ შაბათი არს უფლისაჲ, არა ჰპოოთ ველსა ზედა.

26. ექუს ღღე³ შეკრიბეთ და მეშვდე იგი ღღე შაბათი არს, არა იყოს მას ღღესა შინა.

27. იყო ღღესა⁴ მას მეშვდეს[ა]⁵ განვინმე-ვიდეს ერისა მისგანი შეკრებად და არა პოვეს.

28. ჰრქუა უფალმან მოსეს: ვიდრემდე არა ჰნებაეს სმენად ბრძანებათა ჩემთა და შჯულისა ჩემისა?

29. იხილეთ, რამეთუ უფალმან მოგცა თქუენ ღღე ესე შაბათი. ამისთჳს თავადმან მოგცა თქუენ ღღესა⁴ ამას პური ორისა ღღისაჲ. დასხედით კაცად-კაცადი სახლთა შინა თქუენთა. ნუვინ განვალნ ღღესა მას მეშვდესა.

30. და შაბათობდა ერი იგი ღღესა მას მეშვდესა.

31. და დასდევს სახელი მისი ძეთა ისრაჲლისათა მანანაჲ და იყო იგი ვითარცა თესლი ქინძისა[ა]⁶ სპეტაკი, ხოლო გემოდ მისი ვითარცა თაფლისაჲ.

32. თქუა მოსე: ესე სიტყუაჲ ბრძანა [v] უფალმან: აღდგეთ საწყაული მანანაჲთა საუნჯესა დასამარხველად ნათესავთამდე თქუენთა, რაჲთა იცოდინ პური, რომელსა შჰამდით თქუენ უდაბნოსა ზედა, რაჲმს გამოგიყვანა თქუენ უფალმან ქუეყანი თქუენით.

33. [ჰ]რქუა⁷ მოსე აჰრონს: მოიღე ტაკუი ერთი ოქროჲსაჲ და შთასხ მას სივსებით საწყაული მანანაჲ და დასდგა იგი წინაშე უფლისა დასამარხველად ნათესავთა თქუენთა,

1 ერთმან A. 2 ზეალე A. 3 ღღე A. 4 ღღესა A. 5 მეშვდეს[ა] A (ფურცლის გარეთა აშია ჩამოღებრითა და „ა“ ჩამონ. ჰერს გაჰყოლია). 6 ქინძისა[ა] A (ჟკანასკნელი ასო აშის გადანაკვეთს გაჰყოლია). 7 [ჰ]რქუა A (პირველი ასო აშის გადანაკვეთში მოჰყოლია, მაგრამ ოვალის ნ აწილი გადარჩენილა).

34. ვითარცა უბრძანა უფალმან მოსეს. და დადგა იგი აპრონ წინაშე უფლისა საწამებელად და დასამარხველად.

35. ხოლო¹ ძენი ისრაელისანი ჰამდეს მანანასა მას ორმოც წელს, ვიდრე-

მდე მოვიდეს ქუეყანად სოფლებისა. [მანანასა² ჰამდეს, ვიდრემდე მოვიდეს ქუეყანად დანაკის კულოვნად.

36. ხოლო საწყაული იგი იყო მეათე³ ნაწილი სამისა მის საწყაულისაჲ.

17

1. და აღიძრა ყოველი კრებული ძეთა⁴ ისრაელისათჲ უდაბნოვან სინაჲსა ბანაკად-ბანაკად თითოეული მათი სიტყვითა უფლისაჲთა, და დაიბანაკეს მათ რაფიდინს და არა იყო წყალი, რაჲთაჲცა⁵ სუეს ერმან მან.

2. და ავინებდეს იგინი მოსეს და ეტყოდეს: გუეც ჩუენ წყალი, რაჲთა ესუათ. ჰრქუა მათ მოსე: რაჲსა მაგინებთ მე, ანუ რაჲსა განსცდით უფალსა?

3. შეეწყურა ერსა მას წყლითა და დრტყნიდა მუნ ერი იგი მოსესთჲს და იტყოდეს: რაჲსა გამოიმეყანენ ჩუენ ეგვრბით მოსრვად ჩუენდა და შევილთა ჩუენთა... წყურბილითა?

4. დაღად-ყო მოსე უფლისა მი⁶მართ და თქუა: რაჲ უყო ერსა ამას? მცირედ-და და ქვაჲ დამკრიბონ.

5. ჰრქუა უფალმან მოსეს: წინა წარვედ ერისა მაგის და წარიყვანენ შენ თანა მოხუცებულთაგან და კუერთხი ეგე, რომლითა ეც მდინარესა, მიიღე გელსა შესსა და წარვედ.

6. ხოლო მე ვდგე⁷ მუნ ვიდრე მოსლვად შენდამდე კლდესა მას ზედა ჰორებს და სცე კლდესა მას და გამოადინო წყალი მისგან და სუას ერმან ჩემმან. და ყო მოსე ეგრე წინაშე ძეთა ისრაელისათა.

7. და დასდგა სახელი ადგილსა მას განსაცდელ და საგინელ გინებისა მისთჲს ძეთა ისრაელისა⁷ და გამოცდისა მისთჲს, რამეთუ იტყოდეს: არს-ძია ჩუენ თანა უფალი ანუ არა?

8. მოვიდა ამაღეც და ჰბრძოდა ისრაელსა რაფიდინს.

9. ჰრქუა მოსე ისოს: გამოირჩიენ შენდად კაცი ძლიერნი, განვედ და ეწყვე ხელე ამაღეცსა და მე ვდგე თხემსა ზედა მის ბორცვსასა და კუერთხი ღმრთისაჲ გელსა ჩემსა.

10. და ყო ისო ეგრე, ვითარცა ეტყოდა მოსე... მოსე და აპრონ და ორ ადვიდეს თხემსა ზედა მის ბორცვსასა.

11. და იყო, ვითარცა აღიპყრნის მოსე გელნი, განძლიერდის ისრაელი და რაჲმს გარდამოყვნის გელნი, განძლიერდის ამაღეც.

12. რამეთუ გელნი მოსესნი იყვნეს დამძიმებულ, მოიღეს ლოდი და დაუდგეს ქუეშე⁸ და დაჯდა მას ზედა. და აპრონს და ორს განეპყრნეს გელნი მოსესნი: ერთ კერძოდ ერთსა და ერთ კერძოდ ერთსა. [v] და იყვნეს გელნი მოსესნი განპყრობილ ვიდრე დასლვად-მდე მზისა.

13. და ერეოდა ისო ამაღეცსა და მოსრა პირითა მახვლისაჲთა ყოველი ერი მისი.

1 ხ ასო მთავრული ყოფილა და გადაკეთილია, მაგრამ მარჯვენა ნაწილები გადარჩენილა). 2 პირველი ასო მთავრული ყოფილა და მისი შუა მარჯვენა ნაწილი გადარჩენილა. 3 მეოთხე A. 4 ძმთა A. 5 რაჲმცა A. 6 ვდგა A (შდრ. გამ. 17,9). 7 ასეა A. 8 ქუეშე A.

14. ჰრქუა უფალმან მოსეს: დაწერე ესე საცხენებელად წიგნსა და მეც იგი ყურთა ისუფსთა, რამეთუ ავოცით აღვოცო საცხენებელი ამალეისი ცასა ქუეშე¹.

15. და აღაშშნა მუნ საკურთხეველი უფლისაჲ და დასდგა სახელი მისი: უფალი ჩემი შესავედრებელ.

16. რამეთუ ჭელითა დაფარულითა ჰბრძავს უფალი ამალეკსა ნათესავითი ნათესავამდე².

18

1. ესმა იოთორს, სიმამრსა მოსესსა, ყოველი, რაჲცა უყო უფალმან ისრა-შლსა, ერსა თჳსსა, რამეთუ გამოიყვანნა უფალმან ძენი ისრაშლისანი ქუეყანით ეგჳტეთი.

2. და წარმოიყვანნა იოთორ, სიმამრმან მოსესმან, სეფორა, ცოლი მოსესი, შემდგომად დატევებისა მისისა,

3. და ორნი ძენი მისნი: ერთისა სახელი გერსამ, რამეთუ ზქუა: მწირ ვარი მე ქუეყანასა უცხოსა,

4. ხოლო სახელი მეორისაჲ მის ელიაზარ, რამეთუ თქუა: ღმერთი მამისა ჩემისაჲ შემწე³ ჩემდა და განმარინა მე ჭელისაგან ფარაოჲსისა.

5. მოვიდეს მოსესა იოთორ, სიმამრი მისი, ძენი და ცოლი მისი უდაბნოდ, სადა-იგი დაებაზა მთასა მას სინასა.

6. უთხრეს მოსეს და ჰრქუეს: ესერა იოთორ, სიმამრი შენი, მოვაღს შენდა და ცოლი შენი და ორნი ძენი შენნი მის თანა.

7. [95] და განვიდა მოსე მიგებებად სიმამრისა თჳსისა და თაყუანის-სცა მას და ამბორს-უყო და მოიკითხნეს ურთიერთას და შეიყვანნა იგინი კარავსა თჳსსა.

8. და უთხრა მოსე სიმამრსა თჳსსა ყოველივე, რაჲცა-იგი უყო უფალმან

ფარაოს და ეგჳტელთა ისრაშლისთჳს⁴ და ყოველი შრომაჲ, რომელი შემთხვა გზასა ზედა, და ვითარ განარინნა იგინი უფალმან ჭელისაგან ფარაოჲსისა და ჭელთაგან ეგჳტელთაჲსა.

9. და განუკჳრდა იოთორს ყოველთა მათ კეთილთა ზედა, რადენი უყო მათ უფალმან.

10. და თქუა იოთორ: კურთხეულ არს უფალი, რომელმან გიჴსნნა თქუენ ჭელთაგან ეგჳტელთაჲსა და ჭელთაგან ფარაოჲსთა.

11. აჲ ვცან ძალი, რამეთუ დიდ არს უფალი, უფროჲს ყოველთა ღმერთთა, ამით, რამეთუ ესვიდეს⁵ მას.

12. და მოიღო იოთორ, სიმამრმან მოსესმან, მსხუერპლეგი და შესაწირავი და შეწირა ღმრთისა. მოვიდა აჰრონცა და მოხუცებულნი ისრაშლისანი ჴამად პურისა მოსეს სიმამრისა თანა წინაშე ღმრთისა.

13. და იყო ხელისაგან დაჯდა მოსე შჯად ერისა და წინაშე დგა ყოველი ერი მოსესა განთიდიდთან მწუხრამდე.

14. იხილა იოთორ ყოველი, რადენ-სა უყოფდა ერსა მას, და ჰრქუა მას: რასა-ევე უყოფ ერსა ამას? რაჲსათჳს შენ ჰზი მარტოჲ და ყოველი ესე ერი

1 ქუეშე A. 2 ასეა A. 3 შემწე A. 4 ისრაშლისთჳს A. 5 ასეა A.

დგას შენ წინაშე დილითგან ვიდრე მწუხრამდმდე?

15. და ჰრქუა მოსე სიმამრსა თჳსსა: რამეთუ მოვიდის [v] ერი ესე ჩემდა გამოძიებად სამართალისა ღმრთისაგან.

16. რაჟამს არნ მათ შოფრის ცილობად, მოვიდინ ჩემდა და განესაჯი კაცად-კაცი და ვასწავნი მათ ბრძანებანი ღმრთისანი და შჯული მისი.

17. ჰრქუა მოსეს სიმამრმან მისმან: არა მართლ იქმ შენ სიტყუასა მაგას.

18. ჳრწნით განიჯრწნე შენ უთმინოებითა, შენცა და ერიცა ესე, რომელ არს შენ თანა. მძიმე¹ არს შენდა საქმე ესე, ვერ შემძლებელ ხარ შენ ამას ყოფად მარტოჲ.

19. აწ მე ვასწავო შენ და ისმინე ჩემი და იყოს ღმერთი შენ თანა. ეყავ შენ ერსა მაგას ღმრთისა მიმართ და შესწირნე სიტყუანი მათნი ღმრთისა.

20. და უწამებდ მათ ბრძანებათა ღმრთისათა და შჯულსა მისსა და უწამებდ მათ გზასა, რომელსა ვიდოდინან, და საქმესა², რომელსა იქმოდინან.

21. და შენ თავისა თჳსისა გამოირჩიენ კაცნი ყოვლისაგან ერისა, კაცნი ძლიერნი და ღმრთის მსახურნი, კაცნი მართალნი, რომელთა სძულდეს ამბარ-

ტავენებაჲ, და დაადგინენ იგინი მათ ზედა ათასის თავად და ასის თავად და ერგასის თავად და ათის თავად და მწიგნობარნი შემომყვანებელნი ერისანი,

22. და შჯიდენ ყოველსა ჟამსა ერსა ამას; და ყოველი სიტყუად მძიმე მოგართოდინ შენ და სიტყუად ადგილი განსაჯოდინ მათ და აღგიმცროდინ და შეგეწეოდინ შენ.

23. [96] უკუეთუ სიტყუად ესე ჰყო, შეგეწიოს შენ ღმერთი შენი და შეუძლო წინაძლუნვად და ყოველი ესე ერი მოვიდოდის მშუდობით ადგილსა თჳსსა.

24. და ერჩდა მოსე ჳმასა სიმამრისა თჳსისასა და ყო ერგე, რავდენი-რაჲ ჰრქუა მას.

25. და დაადგინნა იგინი მათ ზედა ათასის თავად და ასის თავად და ერგასის თავად და ათის თავად და მწიგნობარნი შემომყვანებელნი და განმყვანებელნი,

26. და შჯიდეს ერსა მას ყოველსა ჟამსა. ხოლო სიტყუად იგი გარდამრც მიაართვენ მოსეს და ყოველი სიტყუად ადგილი განსაჯიან მათ.

27. და წარავლინა მოსე სიმამრი თჳსი და წარვიდა ქუეყანად თჳსა.

19

1. თუესა მესამესა³ გამოსლვითგან ძეთა ისრაჴლისათად ქუეყანით ეგვპტით, ამას თუესა მოვიდეს იგინი უდაბნოსა მას სინაჴსასა.

2. და წარმოიძრნეს რაფიდინით და მოვიდეს უდაბნოსა მას სინაჴსასა და დაიბანაკეს ისრაჴლთა მუნ წინაშე მათსა მას.

3. და მოსე აღვიდა მათსა მას ღმრთისასა. და უწოდა მას ღმერთმან მიერ მითი და ჰრქუა ესრე: არქუ სახლსა იაკობისსა და უთხარ ძეთა ისრაჴლისათა:

4. თქუენ იხილეთ, რავდენი უყავ ეგვპტელთა მათ და აღისხენ თქუენ

1 მძიმე A. 2 საქმესა A. 3 მესამესა A.

ვითარცა ორბჳან ფრთეთა ზედა და მოგოყენენ თქუენ თავისა ჩემისა.

5. და აწ სმენით თუ ისმინოთ ჳმისა ჩემისაჲ და დაიმარხოთ შჯული [x] ჩემი, იყენეთ ერად ჩემდა მოგებულად ყოველთაგან ნათესავთა, რამეთუ ჩემი არს ყოველი ქუეყანაჲ.

6. თქუენ იყენით ჩემდა სამეუფოდ¹ სამღდელოდ და ნათესავად წმიდად. ესე სიტყუაჲ არქუ ძეთა ისრაჳლისათა.

7. მოვიდა მოსე და მოუწოდა მოხუცებულთა ერისათა და უთხრნა მათ ყოველნი ესე სიტყუანი, რომელნი უბრძანნა მას ღმერთმან.

8. მიუგო ყოველმან ერმან ერთბამად და ჰრქუეს: ყოველივე, რაჲცა თქუა ღმერთმან, გყოთ და ვისმინოთ. და შეწირა მოსე სიტყუაჲ იგი ერისაჲ მის ღმრთისა.

9. ჰრქუა უფალმან მოსეს: აჰა-ესერა მე მოვიდე შენდა სუეტიითა ღრუბლითაჲ, რაჲთა ესმას ერსა, გეტყოდი რაჲ მე შენ, და ჰრწმენეს შენი უკუნისადმდე. უთხრა მოსე სიტყუაჲ იგი ერისაჲ ღმერთსა.

10. ჰრქუა უფალმან მოსეს: გარდაგულად და უწამე ერსა მას და წმიდაყვენ იგინი ღღეს და ხვალე, განირცხენ სამოსელი მათი.

11. და იყენენ იგინი განმზადებულ მესამედ ღღედმდე, რამეთუ ღღესა მესამესა გარდამოვდეს უფალი მთასა ზედა სინასა წინაშე ყოვლისა ერისა.

12. და დაადგინო ერი იგი გარემო და არქუ: ეგრძალებით თავთა თქუენთა და ნუ აღხუალთ მთასა მას შეხებად რასმე მისა: ყოველი, რომელი შეეხოს მთასა მას, სიკუდილითა აღესრულოს.

13. არა შეახოთ მას ცელი, რამეთუ ქცოთა განირცხნეთ, ანუ თუ ისრითა

განიდენენთ; გინა თუ საცხოვარი, გინა [97] კაცი არა ცხონდეს. რაჲმს ჳმანი იგი და საყვრი იგი და ღრუბელი წარვიდეს მთისა მისგან, მაშინ იგინი აღმოვიდენ მთად.

14. გარდამოვიდა მოსე მიერ მთით ერისა მის და ჰრქუა მათ ეგრჳთ და განწმიდნა იგინი. და განირცხეს სამოსელი მათი.

15. და ჰრქუა ერსა მას: ნუ შეეხებით ცოლთა თქუენთა და მზა-იყვენით სამღლე².

16. და იყო შემდგომად სამისა ღღისა, ცისკარს ოდენ იყვნეს ქუხილნი და ელვანი და ღრუბელი წყუდიადი მთასა მას სინასა, ჳმად იგი საყვრისაჲ ოხრიდა ღიდად და შეძრწუნდა ყოველი იგი ერი ზანაქსა მას შინა.

17. და განიყვანა მოსე ერი იგი ბანაკით შემოხუევედ ღმრთისა და წარდგეს მთასა მას ქუეშე³ სინასა.

18. ხოლო მთაჲ იგი სინაჲ კუმოდა ყოვლად, რამეთუ გარდამოსრულ იყო ღმერთი მას ზედა ცეცხლითა და აღვიდოდა კუამლი ვითარცა კუამლი საწუმილისაჲ. და განჰკრთა ერი იგი ფრიად.

19. და იყვნეს ჳმანი იგი საყვრისანი, რაოდენ ვიღოდეს ურთიერთას, იჰმნებოდეს ფრიად. მოსე იტყოდა და ღმერთი მიუგებდა მას ჳმითა.

20. და გარდამოსრულ იყო უფალი მთასა მას სინასა თხემსა მის მთისასა ...და აღვიდა მუნ მოსე.

21. ეტყოდა უფალი მოსეს და ჰრქუა: გარდაგულად და უწამე ერსა მას, ნუშუუე მოეახლნენ ღმერთსა განცდად და დაჲცნენ მრავალნი მათგანი.

22. და მღდელნი იგი, რომელნი მიეახლებოდინა ღმერთსა, წმიდა იყვნენ,

1 ეს სიტყვა ხელნაწერში ორჯერ სწერია. 2 დღე A. 3 ქუეშე A.

ნუთუჲე მო[ყ]აჲუდინოს მათგანი უფალ-
მან.

23. ჰრქუა მოსე ღმერთისა: ვერ გელ-
ეწიფების ერსა ამას მთასა სინასა შე-
ახლებად, რამეთუ შენ გვწამე ჩუენ და
გუარქუ განშორებად მთასა ამას და
წმიდა ყოფად.

24. ჰრქუა მას უფალმან: გუალე, გარ-
დავედ და აღმოიყვანე აჰრონ შენ თანა,
ხოლო სხუანი იგი მღვდელნი ნუ იძრვიედ
აღმოსლვად ღმრთისა, ნუთუჲე წარწყმიდ-
ნეს მათგანნი უფალმან.

25. გარდამოჴდა მოსე ერისა მის და
ჰრქუა ესრით.

20

1. და იტყოდა უფალი ყოველთა მათ
სიტყუათა და ჰრქუა:

2. მე ვარ უფალი ღმერთი შენი, რო-
მელმან გამოგიყვანე შენ ეგვიპტით სახლი-
საგან კირთებისა.

3. არა იყვენ შენდა ღმერთნი უცხო-
ნი ჩემსა გარეშე¹.

4. არა იქმნე თავისა შენისა კერპი,
არცა ყოველივე მსგავსი, რაოდენი არს
ცასა შინა და რაოდენი არს ქუეყანასა
ზედა და რაოდენი-რაჲ არს წყალთა
შინა ქუეშე² ქუეყანასა.

5. არა თაყუანის-სცე, არცა ჰმსახუ-
რებედ მათ, რამეთუ მე ვარ უფალი
ღმერთი შენი მოშურნე, რომელმან მი-
ევაგი ცოდვად მამათად შვილთა ვიდრე
მესამედ და მეოთხედ ნათესავად მოძულე-
თა ჩემთა

6. და გვეი³ წყალობად ათასამდე ნა-
თესავად მოყუარეთა ჩემთა და რომელ-
თა დაიმარხნიან ბრძანებანი ჩემნი.

7. არა მოიღო სახელი ღმრთისა შე-
ნისად ამოისა ზედა, რამეთუ არა გან-
წმიდოს იგი უფალმან, რომელმან მოი-
ლოს სახელი უფლისაჲ ამოისა ზედა.

8. მოიჴსენე ღმრთი იგი შაბათთად და
წმიდა-ყავთ [98] იგი.

9. ექუს ღლე⁴ იქმოდე და ქმენ ყოვე-
ლი საქმე შენი,

10. ხოლო ღმრთი იგი მეშვდე შაბათი
არს უფლისა ღმრთისა შენისაჲ და არა
ჰქმნე საქმე, შენ და ძემან შენმან და
ასულმან შენმან და მონამან შენმან და
მგველმან შენმან, გარმან შენმან და
კარაულმან შენმან და ყოველმანვე სა-
ცხოვარმან შენმან და მწირმან, რომე-
ლი იყოს შენ შოვრის.

11. რამეთუ ექუსთა მათ დღეთა შე-
ქმნა ღმერთმან ცად და ქუეყანად, ზოლად
და ყოველი, რაჲ არს მას შინა, და
განისუენა დღესა მას მეშვდესა. ამისთჳს
აქურთხა ღმერთმან ღმრთი იგი მეშვდეს
და წმიდა-ყო იგი.

12. პატრე-ეც მამასა შენსა და დე-
დასა შენსა, რაჲთა კეთილი გეყოს შენ
და ღლე-გრძელ⁵ იყო ქუეყანასა მას
კეთილსა, რომელი-იგი უფალმან ღმერთ-
მან მოგცეს შენ.

13 [15]. არა კაც-ჴლა.

14 [13]. არა იმრუშო.

15 [14]. არა იპარო.

16. არა ცილი სწამო მოყუსისა შენი-
სათჳს.

17. არა გული გითქუმიდეს ცოლსა
მოყუსისა შენისაჲ, ... არცა ყანისა მისი-
სა, არცა მონისა მისისა, არცა მგველი-
სა მისისა, არცა ჯარისა მისისა, არცა
კარაულისა მისისა, არცა ყოვლისა სა-

1 გარეშე A. 2 ქუეშე A. 3 ასე A (მოსალოდნელი იყო: ვუყვი). 4 ღმრთი A. 5 ღმრ-
თმან A. 6 ასე A (მოსალოდნელი იყო: ცოლისათჳს მოყუსისა შენისა).

ცხოვრისა მისისა, არცა ყოველი რაჲ იყოს მოყუსისა შენისაჲ.

18. და ყოველი ერი ჰხედვიდა... ჳმასა მას საყვრისასა და საჭუმილსა მას მკუ-მოლვარესა. შეეშინა ერსა მას ყოველსა და დგეს შორს.

19. და ჰრქუეს მოსეს: მეტყოდე შენ და ნუ მეტყვს ჩუენ ღმერთი, ნუჲჟუე მოეწყდეთ.

20. ჰრქუა მათ მოსე: ნუ გეშინინ, [v] რამეთუ გამოცდისა თქუენისათჳს მოვიდა ღმერთი თქუენდა, რადთა იყოს შიში მისი თქუენ შოვრის და რადთა არა სცოდოთ.

21. და დგა ერი იგი შორს. ხოლო მოსე შევიდა წყუდიადსა, სადა-იგი იყო ღმერთი.

22. ჰრქუა უფალმან მოსეს: ესე არქუ

სახლსა იაკობისსა და უთხარ ძეთა ისრაჴლისათა: თქუენ იხილეთ, რამეთუ ზეცით გეტყოდე თქუენ.

23. არა იჴმნნეთ თავისა თქუენისა კერპნი ოქროსა და ვეცხლისანი.

24. საკურთხეველი ქუეყანით მიშენოთ მე. და შეწირეთ მას ზედა მსხუერპლე-ბი თქუენი ცხორებისა თქუენისათჳს, ცხოვარი და ზროხად თქუენი. ყოველსა ადგილსა რომელსა დავესდგა¹ სახელი ჩემი მუნ, მოვიდე და გაკურთხო შენ.

25. უკუეთუ საკურთხეველი ქვათაგან მიშენო მე, არა აღაშენო იგი თლილი-თა, რამეთუ გელი შენი შეაგ² მას ზედა და შეგინებულ არს.

26. არა აღჰქდე აღსავალთა საკურ-თხეველისა ჩემისათა, რადთა არა გამო-ჩნდეს სარცხენელი შენი მას ზედა.

21

1. და ესე სამართალები არს, რომელ წინა-დაუდგა მათ:

2. უკუეთუ მოიგო მონად ებრაელი, ექუს წელ გმონებდეს შენ, ხოლო მე-შვდესა³ წელსა განვიდეს შენგან თავი-სუფალი მეტად⁴.

3. ნუჲჟუე იგი ხოლო შევიდა მარ-ტოჲ, მარტოცა განვიდეს. უკუეთუ ცოლიცა მის თანა შევიდეს, განვიდეს ცოლიცა იგი მის თანა.

4. უკუეთუ უფალმან სცეს მას [99] ცოლი და უშვეს ძეებ, გინა ასულეზ, ცოლი იგი და ყრმანი იყვენ უფლისა თჳსისა, ხოლო იგი მარტოჲ განვიდეს.

5. და უკუეთუ თქუას მონამან მან: მიყუარს უფალი და ყრმანი, არა განვი-დე თავისუფლად,

6. მოიყვანოს იგი უფალმან მისმან

წინაშე საშჯელსა ღმრთისასა და მაშინ წარიყვანოს იგი და მიიყვანოს იგი წყირთლთა კარისათა და განუჴურიტოს უფალმან მისმან საღვისითა ყური მისი და ჰმონებდეს მას უკუენისადმე⁵.

7. უკუეთუ ვინმე მისცეს ასული თჳსი მონასა⁶, არა განვიდეს იგი, ვითარცა-იგი განვიდიან...

8. უკუეთუ არა სათნო-ეყოს უფალსა მას თჳსსა, რომელი-იგი მან აღუთქუა მას, განოივსნეს იგი, ხოლო ნათესაეზა უცხოთა ვერ გელ-ეწიფების მისყდილ მისა, ვითარცა შეურაცხ-ყო იგი.

9. უკუეთუ ძესა აღუთქუას იგი, მსგავსად სამართლისა⁷ მის ასულთაჲსა უყოს მას.

10. უკუეთუ სხუად მოიყვანოს თავისა თჳსისა, საზრდელი და სამოსელი და რაჲ აღუთქუა, არა დააჴლოს.

1 დასდგა A. 2 შეახშ A. 3 მეშვდშა A. 4 ასეა A. 5 ოკე A. 6 ასეა. 7 სიმართლისა A.

11. უკუეთუ ესე სამივე არა უყოს მას, განვიდეს თავისუფლად თვნიერ ვეცხლისა.

12. უკუეთუ ვინმე სცეს და მოკუდეს, სიკუდილით მოკუედინ.

13. უკუეთუ არა ნეფსით, არამედ უფალმან მისცა იგი ჯელთა მისთა, გცე¹ შენ ადგილი, ვიდრე მიივლტოდის კაცი-მკლველი იგი.

14. უკუეთუ ვინმე უმზიროს მოყუასსა თჳსსა ზაკუფით და მოკლას იგი [x] და მიივლტოდის მუნ, საკურთხეველისა ჩემისაგან გარდამოიყვანეთ და მოკალთ იგი.

15. რომელმან სცეს მამასა თჳსსა და დედასა თჳსსა, სიკუდილით მოკუედინ.

16 (17). რომელმან ბოროტი თქუას მამისათჳს, გინა დედისათჳს, სიკუდილით მოკუედინ.

17 (16). უკუეთუ ვინმე იბაროს ყრმა ძეთაგან ისრაშლისათა² და მძძავროს და განყიდოს იგი და იპოოს იგი მის თანა, სიკუდილით მოკუედინ.

18. უკუეთუ ილაღებოდინ³ ორნი კაცი და სცეს მოყუასმან მოყუასსა მჯილითა ანუ ქვითა და არა მოკუდეს, არამედ დაწოლით დაწვეს საწოლსა ზედა

19. და აღდგეს და განვიდეს კუერთხითა კაცი იგი გარე⁴, უბრალო იყოს, რომელმან-იგი სცა მას, გარნა უქმებისა მისისათჳს მისცეს მას სამკურნალო.

20. უკუეთუ ვინმე სცეს მონასა თჳსსა, გინა მვეელსა თჳსსა კუერთხითა და მოკუდეს ჯელსა ქუეშე⁵ მისსა, შურის-გებით შური იძიენ მისგან.

21. უკუეთუ ცხონდეს-ლა ერთ დღე⁶, ანუ ორ დღე⁶, არა შური იძიოს, რამეთუ ვეცხლისა მისისა არს.

22. უკუეთუ იბრძოდინ კაცი ორნი და სცენ დედაკაცსა მიდგომილსა და მოურყუნენ ყრმა მისი არლა გამოხატული, ზღვევით იზღვიოს, რადცა დასდვას ქმარმან მის დედაკაცისამან, მისცეს მას ვედრობით.

23. უკუეთუ გამოხატული იყოს, მისცეს მას სული [100] სულისა წილ,

24. თუალი თუალისა წილ, კბილი კბილისა წილ, ჯელი ჯელისა წილ, ფერვი ფერვისა წილ,

25. ნაწუფეგარი ნაწუფეგარისა წილ⁷, წყულეზება წყულეზებისა წილ, გუემულეზება გუემულეზებისა წილ.

26. უკუეთუ ვინმე სცეს თუალსა მონისა თჳსისასა, ანუ თუალსა მვეელისა თჳსისასა და წარმოუდოს მას, თავისუფლად განუტევენ იგინი თუალისა მათისა⁸ წილ.

27. უკუეთუ ვინმე კბილი მონისა თჳსისა, გინა კბილი მვეელისა თჳსისა სცეს და აღმოჰჳარდოს, თავისუფლად განუტევენ იგინი კბილისა მათისა წილ.

28. უკუეთუ ურქინოს კურომან მამაკაცსა ანუ დედაკაცსა და მოკუდეს, ქვითა განიტჳნოს კუროდ იგი და ჯორცი მისი არა იჳამოს, ხოლო უფალი მისი უბრალო იყოს.

29. უკუეთუ მრქენალი იყოს კუროდ იგი გუშინდითგან და ძულუანდითგან და იწამონ უფალი იგი მისი, არა აღილოს იგი შოვრის და მოკლას მან მამაკაცი ანუ დედაკაცი, კუროდ იგი ქვითა განიტჳნენ და უფალი მისი მის თანავე მოკუდეს.

30. უკუეთუ საჯსარი დასდვას, მისცეს მას საჯსარი, რადცა-იგი დასდვან მას

1 სცე A. 2 ისრაშლისათა A (ან აგრე უნდა გასწორებულიყო: ყრმა ძეთა ისრაშლისათა). 3 ასე A. 4 გარე A. 5 ქუეშე A. 6 დღე A. 7 ნაწუფეგარი ნაწუფეგარისა წილ ნაწუგარი ნაწუგარისა წილ A. მისისა A.

სულისა მისისა წილ, რომელცა-იგი მოკლა მან.

31. უკუეთუ ძესა ანუ ასულსა ურქინოს, მსგავსად ამისსავე¹ [v] სამართალი უყონ მას.

32. უკუეთუ მონასა ანუ მგველასა ურქინოს კურომან, ვეცხლი ოცდაათი სატირი მისცეს უფალსა მას მათსა და კურომ იგი ქვითა განიტყნოს.

33. უკუეთუ ვინმე მოალოს ჯურღმულსა ანუ აღმოჰყუთედეს ჯურღმულსა და არა დაარქუას მას და შთავარდეს მას ზროხად ანუ ვირო,

34. უფალმან მის ჯურღმულსამან მისცეს ვეცხლი უფალსა მათსა, ხოლო მკუდარი იგი მისი იყოს.

35. უკუეთუ ვისმანმე კურომან ურქინოს კუროსა მოყუისასა და მოკლას, განყიდონ კურომ იგი ცოცხალი და განყიონ ვეცხლი იგი და ვერგვე კურომ იგი მოკლული განყიონ.

36. უკუეთუ იცოდინან, ვითარმედ კურომ იგი მრქენალი იყო ძულუნდითგან და გუშინდითგან და უწამონ უფალსა მას მათსა და არა მოსპოს კურომ იგი მისი, მისცეს კურომან წილ კურომ, ხოლო მოკლული იგი მისი იყოს.

22

1 (37). უკუეთუ ვინმე იპაროს ზროხად ანუ ცხოვარი და დაკლას, გინა განყიდოს, ხუთი ზროხად მისცეს ერთისა ზროხისათჳს და ოთხი ცხოვარი ერთისა ცხოვრისათჳს.

(22)

2 (1). უკუეთუ გუერდით თხრასა დაეპყროს მპარავი იგი და წყლას ვინმე და მოკუდეს, არა არს მისა კაცის-კლეა.

3 (2). უკუეთუ აღმოსრულ იყოს მზს მის თანა და მოკლას, თანა-მდებ არს იგი სიკუდილსა. არა თუ რად [101] აქუნდეს მას, რადმცა ზლო, განყიდენ იგი ნაპარევისა მისთჳს.

4 (3). უკუეთუ დააპყრან და იპოოს გელსა მისსა ნაპარევი ვირითგან ვიდრე ცხოვრადმდე ცოცხალი, ორი წილი ზლოს.

5 (4). უკუეთუ გან- ვინმე -უტეოს საცხოვარი და მოაძოვოს² ყანად ანუ ვენაწი, ... სხუად ყანად, მისცეს მას ყანისა მისისაგანი მსგავსად ნაყოფიერებისა მისისა. უკუეთუ ყოველი ყანად მოაძოვოს²,

უმჯობესი ყანად მისი ანუ უმჯობესი ვენაწი მისცეს მას.

6 (5). უკუეთუ გამოვდეს ცეცხლი და პოვოს ეკალი და მოწუას კალომ, ანუ ყანად სამკალი, ანუ ველი, ზლოს მან, რომელმან-იგი ცეცხლი აღუღდა.

7 (6). უკუეთუ ვინმე მისცეს მოყუასსა თჳსსა ვეცხლი ანუ ჭურჭერი დამარხვად და მი- ვინმე -ჰპაროს სახლისაგან მის კაცისა, უკუეთუ იპოოს მპარავი, მოჰჭადოს ორი წილი.

8 (7). უკუეთუ არა იპოოს მპარავი იგი, მოვიდეს სახლისა მის უფალი, წინაშე ღმრთისა წარმოიღონ * საშჯელი ორთავე, ვითარმედ მან არარად ბოროტი ქმნა ყოვლისათჳს ვედრისა მის მოყუისსა თჳსისა,

9 (8). ყოვლითავე სიტყვთა სიცრუვისადათა ზროხითგან და კარაულით, ცხოვრით და სამოსლრთგან და ყოვლისავეთჳს წარწყმედულისა, რომლისათჳს იბრალეზადის და რადცა [v] იყოს,

¹ ასეა A. 2 ასეა A.

* ნახე შენიშვნა შემდეგ გვერდზე.

წინაზე ღმრთისა * წარმოიღონ ორთავე¹ საშჯელი და რომელი ეზოოს ბრალსა მას შინა ღმრთისა მიერ, მისცეს ორი წილი მოყუასსა თჳსსა.

10 (9). უკუეთუ ვინმე მისცეს მოყუასსა თჳსსა კარაული, ანუ ზროხად, ანუ ცხოვარი, ანუ ყოველივე პირუტყუთაგანი დამარხვად და განუტყდეს, ანუ მოკუდეს, ანუ წარიტყუნოს და არავინ უწყოდის,

11 (10). ფიცი ღმრთისაჲ იყოს შოვრის მათ ორთავე, ვითარმედ მან არარად ბოროტი ქმნა ყოვლისათჳს ვედრისა მოყუისსა და ესრეთ შეიწყნაროს იგი უფალმან მის ვედრისამან და არარად მიჰქალოს მას.

12 (11). უკუეთუ ვინმე მიჰპაროს მისგან, უზლოს მან უფალსა ვედრისასა.

13 (12). უკუეთუ ნამეცევ იქმნეს, მიიყვანონ იგი ქამულსა მას ზედა და არა მიჰქალოს.

14 (13). უკუეთუ ვინმე მისთხოვოს მოყუასსა თჳსსა საცხოვარი რაჲვე და განუტყდეს, ანუ მოკუდეს, ანუ წარიტყუნოს და უფალი იგი მისი არა მის თანა იყოს, მიჰქალოს.

15 (14). უკუეთუ მის თანა იყოს, არა მიჰქალოს. უკუეთუ სასყიდლით დადგინებული იყოს, სასყიდლისა მისისა წილ იყავნ მისა.

16 (15). [102] უკუეთუ ვინმე აცთუნოს ქალწული უთხოველი და დაწვეს მის თანა, მიიყვანენ იგი თავისა თჳსისა ცოლად.

17 (16). უკუეთუ არა სათნო-უნდეს, არცა ინებოს მამამან მის ქალისამან მიცემად მას იგი ცოლად, ვეცხლი მო-

სცეს მამასა მის ქალისასა, ვითარცა-იგი მიართჳნ ქალწულთათჳს.

18 (17). მეწამლეთა ნუ² ზურგებით³.

19 (18). ყოველი რომელი დაწვეს საცხოვრისა თანა, სიკუდილით მოკუდენ.

20 (19). რომელმან უფოს კერპსა, სიკუდილით მოკუედინ, გარნა მხოლოსა ღმერთსა.

21 (20). მწირსა არა ბოროტი უყო, არცა აპირებდეთ მათ, რამეთუ თქუენცა მწირ იყვნით ქუეყანასა მას ეგვპტისასა.

22 (21). [ყოველსა ქურვისა]⁴ და ობოლსა არა ბოროტი უყოთ,

23 (22). უკუეთუ ბოროტი უყოთ და ღალად-ყონ და ჯმობდენ ჩემდამო, სმენით ვისმინო ჯმად მათი

24 (23). და განვრისხნე გულის წყრომით და მოგწყუნე თქუენ მახულითა და იყენენ ცოლნი თქუენნი ქურვი და შვილნი თქუენნი ობოლ.

25 (24). უკუეთუ ავახსო ვეცხლი ძმასა შენსა მკოდოვსა, რომელი იყოს შენ შოვრის⁵, არა მოჰქდიდე მას სწრაფით, არა დასდვა მას ვახში.

26 (25). უკუეთუ იჭუთო სამოსელი მოყუისსა შენისაჲ, დასლვასა მზისასა მისცე მას,

27 (26). რამეთუ იგი ხოლო არს სამოსლად მისა და საფარველი არს შიშულობისა მისისაჲ; რადთა დაწვეს იგი? ღალად-თუ-ყოს ჩემდამო, ვისმინო მისი, [v] რამეთუ მოწყალე ვარ.

28 (27). ღმრთისათჳს არა სთქუა ბოროტი და მთავრისათჳს ერისა შენისა არა იტყოდო ბოროტსა.

1 ორთავე A. 2 ნუ] ანუ A. 3 ასეა A (ტექსტი შერყენილი ჩანს=მეწამლეთა ნუ ზურგებთ, ე. ი. მეწამლეთა ნუ ჰზოგებთ, ნუ ჰზოგებთ?). 4 ყოველსა ქურვისა]—A. 5 შოვრისი] + და A.

* ამ სიტყვის შემდეგ ხელნაწერში (ფ. 101 v) მეორედება მე-8 მუხლის ბოლო და მე-9 მუხლის დასაწყისი: „წარმოიღონ საშჯელი ორთავე... კარაულით, ცხოვრით და სამოსლით და“. ვარიანტები (a—პირველად დაწერილი ტექსტი, b—განმეორებული ტექსტი): 8. ვედრისა გის] ვედრისა მისისა a; 9. სიცრუვისათა] სიცრუვისათა b; სამოსლითგან] სამოსლით და b.

29 (28). პირველი ნაყოფი კალონისა შენისა და საწნებლისა შენისა¹ არა დააკლო და პირნშოდ ძეთა შენთად მომცე მე.

30 (29). ესრეთ ჰყო ზროხად შენი და ცხოვარი შენი და კარაული შენი: შვდ

დღე² იყოს დედისა თანა და მერვესა დღესა მომცე მე იგი.

31 (30). და კაცნი წმიდა იყვენით, ჭორცი ნამცეკავი არა შუამოთ, ძაღლთა მიუგდეთ იგი.

23

1. არა შეიწყნარო სასმენელი ამოო, არა დაშვარდე ცრულსა³ მის თანა ყოფად ცრუ მოწამედ.

2. არა შეერთო მრავალთა თანა საქმედ ბოროტისა, არა შეეძინო კრებულისა სიმრავლესა⁴ განდრეკად, რაათა გარდააქციონ საშჯელი.

3. და გლახაკი არა შეიწყალო⁵ საშჯელსა შინა.

4. უკუეთუ შეეძებო ზროხასა მტერისა შენისასა, ანუ კარაულსა შეცთომილსა, მოაქციო იგი და მისცე უფალსა მისსა.

5. უკუეთუ იხილო კარაული მტერისა შენისა და დერდომილი ტვრთსა ქუეშე⁶, არა თანა-წარჰდე, არამედ აღჰწიო მის თანა.

6. არა გარდააქციო საშჯელი გლახაკისა⁷ საშჯელსა შინა მისსა.

7. ყოვლისაგან სიტყვსა ბოროტისა განეშორე. უბრალოდ და მართალი არა მოჰქლა და არა განამართლო უღმრთოდ ქრთამითა.

8. [103] და ქრთამი არა მოილო, რამეთუ ქრთამან დააბრმნის თულნი მხედველთანი და განრყუნის სიტყუანი მართალნი.

9. და მწირსა მას არა აქირებდეთ, რამეთუ თქუნენ იცით სული იგი მწირი-

სად, რამეთუ თქუნენა მწირ იყვენით ქუეყანასა გვგზტისასა.

10. ექუს წელ სთესო ქუეყანად შენი და შეჰკრიბო ნაყოფი მისი,

11. ხოლო მეშვდესა⁸ წელსა მიტევებაჲ ჰყო, დაუტეო იგი და ჰამდენ გლახაკნი⁹ ნათესავისა შენისანი, ხოლო ნეშტი მისი იყოს გვეცთათჱ ველისათა. ეგრეთ ჰყო ვენაჯოვანი შენი და ლეღოვანი შენი.

12. ექუს დღე² იქმნე საქმე შენი და დღესა¹⁰ მეშვდესა... განცხვენოს გარმან შენმან... და მწირმან.

13. ყოველი, რომელი გარქუ თქუნენ, დაიმარხეთ და სახელი ღმერთთა უცხოთად არა მოიქსენოთ, არცა ისმეს პირი-საგან თქუნისა.

14. სამ გზის წელიწადსა დღესასწაული¹¹ ჰყვიო ჩემი,

15. დღესასწაული¹¹ უცომოებისად დაიმარხეთ ყოფად: შვდ დღე² შუამდეთ უცომოსა, ვითარცა-იგი გამცენ თქუნენ ჟამსა მას ოდენ თუესა ახალთაჲსა, რამეთუ მას თუესა გამოხედდით ქუეყანით გვგზტით. არა მეჩვენო წინაშე პირსა ჩემსა ცალიერი.

16. დღესასწაული¹¹ მკისად პირველთა ნაყოფთა შენთად ჰყო საქმეთა შენთად, რაჲცა სთესო ქუეყანასა შენსა, და დღესასწაული¹¹ აცსრულებისად გან-

1 „და საწნებლისა შენისაჲ“ მეორედჲა A-ში. 2 დღე A. 3 ცროხსა A. 4 სიმრავლესა A. 5 შეწყალონ A. 6 ქუეშე A. 7 საშჯელსა გლახაკისასა A. 8 მეშვდესა A. 9 გლახანი A. 10 დღესა. 11 დღესასწაული A.

სლვასა წელიწადისასა შეკრებასა საქმისა შენისასა.

17. [v] სამ გზის წელიწადსა შინა ეჩუენოს ყოველი წული შენი წინაშე უფლისა ღმრთისა შენისა.

18. რაჲმს განვახსნე წარმართნი პირისაგან შენისა და განვაგრცნე საზღვარი შენნი, არა შესწირო ცომა თანა სისხლი მსხუერპლთა ჩემთაჲ, არცა დაადგრეს ცმელი ღღესასწაულთა¹ ჩემთაჲ განთიადმდე.

19. დასაბამი პირველთა ნაყოფთა შენთაჲ შესწირო ტაძრად უფლისა ღმრთისა შენისა. არა შეჰბოლო კრავი სძითა დედისა თჳსისაჲთა.

20. და ესერა მე წარვაღლიო ანგელოზი ჩემი წინაშე შენსა, რაჲთა დაგიცევს შენ გზასა ზედა და რაჲთა შეგიყვანოს შენ ქუეყანასა მას, რომლისათჳს გიფუყე შენ.

21. ეკრძაღე თავსა შენსა და ისმინე მისი და ნუ ჴრჩ ექმნები მას, რამეთუ არა შეგინდოს შენ, რამეთუ სახელი ჩემი არს მას ზედა.

22. უკუეთუ სმენით ისმინე სიტყუანი ჩემნი და ჰყო ყოველი, რომელი გამცენ შენ, და დაიცენ აღთქუმანი ჩემნი, იყენით ერად ჩემდა მოპოვნებულად უმეტეს ყოველთა ნათესავთა, რამეთუ ჩემი არს ყოველი ქუეყანაჲ, ხოლო² თქუენ იყენით ჩემდა ერად სამეუფოდ, სამღდლოდ, ნათესავად წმიდად.

ამათ სიტყუათა ეტყოდე ძეთა ისრაელისათა: უკუეთუ სმენით ისმინეთ სიტყუანი ჩემნი და ჰყოთ ყოველივე, რომელსა გეტყჳ თქუენ, ვემტერო მტერთა თქუენთა და წინა-აღუდგე წინა-აღმდგომთა თქუენთა.

23. რამეთუ წარვიდეს ანგელოზი ჩემი მძლურად შენდა და [104] შეგიყვანოს შენ ამორეველისა მის და ქეტელი-სა და ფერეზელისა, ქანანელისა და გერგესეველისა და იებოსელისა და შემუსრნე იგინი.

24. არა თაყუანის-სცე ღმერთთა მათ³, არცა ჰმსახურებდეთ მათ. არა ჰქმნე საქმისა მათისაებრ, არამედ დარღუევით დაარღვნე და შემუსრვით შემუსრნე ძეგლნი იგი მათნი.

25. და ჰმსახურებდეთ უფალსა ღმერთ-სა თქუენსა. და ვაკურთხო პური თქუენი და ღვინო და წყალი თქუენი და გარე-წარეაქციო საღმობაჲ შენგან.

26. არა იყო უშვილოა, არცა ბერწი ქუეყანასა თქუენსა. რიცხჳ დღეთა⁴ შენთაჲ აღევასო

27. და შიში და ძრწოლაჲ წარვა-ელანი წინამძღურად შენდა და განვაკრთენ ყოველნი ნათესავნი, რომელთა შეხუალ მუნ, და მოგცენ ყოველნი მტერნი შენნი მეოტად.

28. და წარვაელნიო ბზიკი უწინარსს შენსა და განასხნეს ამორეველნი იგი და ეველნი, ქანანელნი იგი და ქეტელნი შენგან.

29. არა განვახსნე იგინი წელიწადსა ერთსა, რაჲთა არა ქუეყანაჲ მოჴრდეს და განმრავლდეს მვეცი ქუეყანისაჲ შენ ზედა.

30. მცირედ-მცირედ განვახსნე იგინი შენგან, ვიდრემდე აღორძნდე და დაიმკდრო ქუეყანაჲ.

31. და დაესხნე საზღვარი შენნი ზღუთ მეწამულთაგან ვიდრე ფილისტიმდმდე⁵ და უდაბნოთ ვიდრე მდინარედ დიდდმდე ეფრატად და მი-

1 დღესასწაულთა A. 2 ხოლო რამეთუ A (არეული ჩანს ერთმანეთში ქარაგმიანი ზ და ღმერთთა მათთთა) მათ A. 4 დღეთა A. 5 ფილისტიმდმდე A.

ესცნე გელთა თქუენთა მკდრნი იგი მის ქუეყანისანი და გავასხსენე იგინი შენგახ, ვიდრემდე აღორძნდე და დაიმკდრო ქუეყანაჲ¹.

32. [არა აღუთქუა]² მათ და ღმერთთა მათთა აღუთქუაჲ.

33. და არცალა სხდენ ქუეყანასა შენსა, რაჲთა არა გაცოდვონ შენ ჩემდამო. უკუეთუ ჰმონებდე შენ ღმერთთა მათთა, იგინი იყვნენ დაბრკოლება შენდა.

24

1. და მოსეს ჰრქუა: აღმოვედ შენ და აპრონ და ნაბად და აბიუდ უფლისა და სამეოც და ათნი მოხუცებულნი ისრაელისანი და თაყუანის-სცენ შორით უფალსა.

2. და შეეახლოს მოსე ხოლო ღმერთთა, ხოლო იგინი არა მიეახლნენ და ერიწუ აღმოვალნ მათ თანა.

3. შევიდა მოსე და უთხრნა ერსა მას ყოველნი სიტყუანი ღმრთისანი და სამართალნი მისნი. მიუგო ერმან მან ვმითა დიდითა და ჰრქუეს: ყოველთავე სიტყუათა რომელთა იტყოდა უფალი, გყოთ და ეისმინოთ.

4. და დაწერნა მოსე ყოველნი ესე სიტყუანი უფლისანი. აღიმსთო მოსე განთიად და აღაშშნა საკურთხეველი მთასა მას ქუეშე³ ათორმეტითა ქვითა მსგავსად ათორმეტთა ტომთა ისრაელისათა.

5. და წარავლინა მოსე⁴ ქაბუკები იგი ძეთა⁵ ისრაელისათაჲ და შეწირეს მსხუდრპლები და შესაწირავი იგი ცხორებისაჲ ღმრთისა ზუარაკები.

6. და მოიღო მოსე ზოგი იგი სისხლისაჲ მის და შთაასხა ტაჟესა, ხოლო ზოგი იგი სისხლისაჲ მის მოაკურა გარემოჲს საკურთხეველსა შორს.

7. და მოიღო წიგნი იგი შჯულისაჲ და აღმო[105]უქითხა ყურთა მიმართ

ერისათა და თქუეს: ყოველივე, რომელი თქუა უფალმან, გყოთ და ეისმინოთ.

8. მოიღო მოსე სისხლი იგი, აპკურა ერსა მას და თქუა: ესე არს სისხლი აღუთქუმისაჲ, რომელი აღუთქუა უფალმან ყოველთათჳს სიტყუათა ამით.

9. და აღვიდა მოსე და აპრონ და ნაბად და აბიუდ და სამეოც და ათნი მოხუცებულნი ისრაელისანი

10. და იხილეს, სადა-იგი დგა მუნ ღმერთი ისრაელისაჲ და ქუეშე³ ფერჯთა მისთა ვითარცა ქმნულებაჲ აღიზისაჲ ანთრაკი საფირონი ვითარცა სამყაროჲ ცისაჲ სიწმიდით.

11. და რჩეულთაგანი ისრაელისათა არავენი მოკულდა არცა ერთი; და იხილეს ადგილი იგი ღმრთისაჲ და ჰამეს და სუეს.

12. და ჰრქუა უფალმან მოსეს: აღმოვედ ჩემსა მთად და იყავ მუნ და მოგცნე შენ ფიცარნი ქვისანი, შჯულისი და მცნებანი ჩემნი, რომელი დავწერე შჯულის დებად მათა.

13. აღდგა მოსე და ისო წინაშე მდგომელი მისი, აღვიდეს მთასა მას ღმრთისასა.

14. და მოხუცებულთა მათ ჰრქუა: დადუმენით თქუენ მანდა, ვიდრემდე მოვიდე თქუენდა, და ავა-ესერა აპრონ და ორ თქუენ თანა. უკუეთუ ვისმე ედვას საშჯელო, მივედინ მათა.

1 უკანასკნელი სიტყვები („ვიდრემდე აღორძნდე და დაიმკდრო ქუეყანაჲ“) გადმოსული ჩანს 30-ე მუხლიდან. 2 არა აღუთქუა—A. 3 ქუეშე A. 4 მოსე A. 5 ძეთა A.

15. და აღვიდეს მოსე და ისო მთასა მას და დაფარა ღრუბელმან მთაჲ იგი.

16. ... და უწოდა უფალი მოსეს მეშუ-
დესა დღესა ღრუბლით გამო.

17. ხოლო ხილვად იგი დიდებისა ღმრთისაჲ ვითარცა ცეცხლი აღატყდე-

ბოდა [v] თხემსა ზედა მის მთისასა წი-
ნაშე ძეთა ისრაელისათა.

18. და შევიდა მოსე შოვრის ღრუ-
ბელსა მას და აღვიდა მთასა მას და
იყო მუნ მთასა მას ზედა ორმოც დღე¹
და ორმოც ღამე².

25

1. და ეტყოდა უფალი მოსეს და
ჰრქუა:

2. ეტყოდე შენ ძეთა ისრაელისათა:
მომართუდეს შესაწირავად ყოველთაგან,
რომელთა-იგი უნდეს გულსა მათსა, მო-
მართუდეს მე ჰირველ ნაყოფად შესაწი-
რავად ჩემდა.

3. და ესე არს შესაწირავი, რომელ
მოიღო მათგან:

4. ოქროჲ და ვეცხლი და რვალი,
იაჰინთს და ძოწეული და მეწამული
მრჩობლი და ბისონი ძახილი და თმაჲ
თხისაჲ.

5. და ტყავები ვერძებისაჲ ტარსიკონი
და ტყავი სიახი და ძელი ულპოლველი.

6 (7). და ქვაჲ სარდიონი და ან-
თრაკები გამოსაქანდაკებელად, სამჯარ-
თათჳს და საწვევთა.

7 (8). და მიქმენით მე სიწმიდს და
გამოგეცხადოდი თქუნე.

8 (9). და მიქმენ შენ ყოვლისა მის-
ებრ, რომელი გიჩუენო შენ მთასა ზედა,
სახს კარვისაჲ და სახს ყოვლისა ჭურ-
კრისა მისისაჲ, ეგრეთ ჰქმნე.

9 (10). და ქმენ კიღობანი წამებისაჲ
ძელთაგან ულპოლველთა³ ორ წყრთა და
კერძო [სიგრძე] მისი, წყრთა და კერძო⁴
სივრცე მისი და წყრთა და კერძო სი-
მაღლს მისი.

10 (11). და მოპირუნო იგი ოქროჲთა
წმიდითა, შინაგან და გარეშე⁵ მოჰსლესო;

და აქმნე მას კიდე თხზუ[106]ლად
ოქროჲთა გარემო.

11 (12). და უქმნენ მას ოთხნი გრკალნი
ოქროჲსანი და განაცუნენ იგინი ოთხთავე
კიდეთა მისთა: ორნი იგი გრკალნი ერთ
კერძო და ორნი იგი გრკალნი ერთ
კერძო მეორესა მას კიდესა.

12 (13). და ჰქმნენ აღსაღებელნი ძელ-
ნი ულპოლველნი და შეჰმოსნენ იგინი
ოქროჲთა.

13 (14). და განუთხინენ აღსაღებელნი
გრკალთა მათ, რომელნი იყვნენ კიდეთა
მათ კიღობნისათა, რათა აღიღოდეს
კიღობანი იგი მით.

14 (15). და გრკალთა მათ შინა რჩუ-
ლისათა იყვნენ აღსაღებელნი იგი შე-
ურყეველად.

15 (16). და დაჰსხნენ საწამებელნი,
რომელ მიგცნენ შენ, კიღობანსა მას
შინა.

16 (17). და ჰქმნენ საღბინებელი იგი
მას ზედა შთასაღებელად ოქროჲსაგან
წმიდისა ორ წყრთა და კერძო სიგრძით
და წყრთა და კერძო სივრცით.

17 (18). და ჰქმნენ ორნი ქერობინი
ოქროჲსანი ქანდაკებულად და დასდგნენ
იგინი ორთავე მათ კიდეთა საღბინებე-
ლისათა,

18 (19). რომელ-იგი ჰქმნენ ერთი
ერთ კერძოსა მას კიდესა და ქერობინი
იგი ერთი მეორესა მას კიდესა მის

1 დღს A. 2 ღამს A. 3 ულპოლველთა A. 4 []—A. 5 გარეშე A.

სალხინებელისასა; და ჰქმნენ ორნი ესე ქერობინი, რაჲთა იყვნენ ორთავე მათ კიდეთა.

19 (20). და განუპყრნენ ორთავე ფრთენი ზედა-კერძო და ჰფარვიდნენ ფრთითა სალხინებელსა მას და პირნი მათნი ურთიერთას მიექცინდენ [v] სალხინებელად კერძო.

20 (21). და დასდვა სალხინებელი იგი ზედა-კერძო კილობანსა მას, და კილობანსა მას შთასხნენ საწამებელნი იგი, რომელ მოგ(ი)ნენ შენ.

21 (22). და გამოგეცხადოდი შენ მიერ და გეტყოდი შენ ზედა-კერძო მიერ სალხინებელით შოვრის ორთა მათ ქერობინთა, რომელნი იყვნენ ზედა კილობანსა. მას საწამებელისასა, და ყოვლისა მისებრ, რომელი გაჰცნო შენ ძეთა მიმართ ისრაჲლისათა.

22 (23). და ჰქმნენ ტაბლად ოქროსაჲ, ორ წყრთა საგრძლ მისი და წყრთა ერთ სივრცლ მისი და წყრთა და კერძო სიმაღლ მისი.

23 (24). და აქმნენ მას კიდენი ოქროსანი თხზვით გარემო. და აქმნენ მას გვრგვნი ციდით ერთით გარემო.

24 (25). ...

25 (26). და ჰქმნენ ოთხნი გრკალნი ოქროსანი და განაცუნენ იგინი ოთხ კერძოთავე ფერჯთა მისთა (27) ქუეშე-კერძო¹ გვრგვნსა მას.

26. და იყვნენ გრკალნი იგი განსაცუმელად აღსაღებელთა მათ, რაჲთა აღიღოდიან მით ტაბლად იგი.

27 (28). და ჰქმნენ აღსაღებელნი იგი ძელთაგან ულპოლეელთაჲსა და შეჰმოსნენ იგინი ოქროთაჲ წმიდითა და აღიღოდიან მით ტაბლად იგი.

28 (29). და ჰქმნენ პინაკები მისი და

ფსიადები, ტაკუები და ციცხუები, რომლითა შესწირვიდენ მით; ოქროსაგან წმიდისა ჰქმნენ იგინი.

29 (30). და დააგო იგი ტაბლასა მას ზედა წინაშე ჩემსა პური სამარადისოჲ წინაშე.

30 (31). და ჰქმნენ სასანთლშ [107] ოქროსაგან წმიდისა, ქანდაკებულად ჰქმნენ სასანთლშ იგი. ვერი იგი მისი და რტონი და ტაკუნი და ბირთუნი და შროშანი მისგანვე იყვნენ.

31 (32). ექუსნი რტონი გამოვიდოდიან ერთ კერძო: სამნი რტონი სასანთლისა მის ერთ კერძოსანი, და სამნი რტონი სასანთლისა მის ერთ კერძოსა მეორისანი.

32 (33). ...

33 (34). და ... ტაკუნი გამოსახულნი ნიგოზაკებად², ერთსა მას რტოსა ბირთუნი იგი და შროშანი მისნი.

34 (35). ბირთუ ქუეშე-კერძო¹ რტოთა მათ ორთა მისგანვე და ბირთუ ქუეშე-კერძო¹ ოთხთა მათ რტოთა მისგანვე. ესრეთ იყოს ექუსთა მათ რტოთა მის სასანთლისათა.

35 (36). და სასანთლესა მას ოთხნი ტაკუნი გამოსახულნი ნიგოზაკებასა.

36. ბირთუები იგი და რტონი მისგანვე იყვნენ, ყოვლად მყარი ერთისაგან ოქროსა წმიდისა.

37. და ჰქმნენ სასანთლენი მისნი შვდ და დასდგნენ სასანთლენი იგი და ჰნათობდნენ ერთით კერძო პირით.

28. და მოსაყოფელი მისი და ქუეშე სასაღმელები მისი ოქროსაგან წმიდისა ჰქმნენ.

39. ესე ქური ერთი ქანქარი იყავნ ოქროსაგან წმიდისა.

40. იხილენ, ვითარ-ძი ჰქმნენ მსგავსად მისა, რომელი გიჩუენენ შენ მთასა მას ზედა.

26

1. და კარავი იგი ჰქმნე ათ¹ ეზოვდად ზეზისაგან ძახილისა და იაკინთისა [v] და ძოწეულისა და მეწამულისა გრეხილისა, ქერობინად-ქერობინად ჰქმნე იგი.

2. სიგრძე ეზოვსაჲ მის ერთისაჲ ოც და რვა წყრთა იყოს... ერთისა მის ეზოვსაჲ: საზომი ერთი იყოს ყოველთა მათ ეზოთაჲ.

3. ხუთი ეზოჲ იყოს ურთიერთას მახლობელად ერთი ერთისაგან და ხუთნივე იგი ეზონი იყვნენ შედგებულ მოყუასი მოყუასსა.

4. და უქმნე მას კილოები იაკინთისაჲ დაჰძილსა ეზოვსა ერთისაჲ ერთ კერძო შესაკინძველად. და ესრეთ ჰქმნე ეზოსა მას მეორესა გარეშე² კერძოსა შესაკინძველად.

5... ერგასისი ღილეები უქმნე ერთ კერძოსა მას მეორესა ეზოსა შესაკინძველად, წინაშე პირისპირ მართლ ემთხვოს ურთიერთას ერთი იგი თითოეულსა.

6. და ჰქმნე კარშიკები ერგასისი ოქროვსაჲ და შეაბრძნო ეზოები იგი ურთიერთას კარშიკებითა მით, და იყოს იგი ერთ კარავსა.

7. და ჰქმნე გარდასაბურველი თმისაჲ საბურველად კარვისა მის; ათერთმეტი საბურველი უქმნე მას.

8. საზომი ერთისაჲ მის საბურველისაჲ ოც და ათ წყრთა და ოთხ წყრთა სიგრძე და საბურველისა მის ერთისაჲ: საზომი ეგრევე იყავნ ათერ...

[ა კ ლ ი ა]

30

[108]... ხოლო კერძოჲ სატირისაჲ მის შესაწირავად უფლისა.

14. ყოველი, რომელი წარმოდგებოდის ახილვასა მას ოცით წლითგანი და უზეშთაჲსი, მოსცენ შესაწირავად უფლისა.

15. მდიდარმან არა შესძინოს და მკოდომან არა დააკლოს კერძოვსა მისგან სატირისა მიცემასა მას შესაწირავად უფლისა და სალხინებელად სულთა თქუენთათჳს.

16. და ძოილო ვეცხლი იგი შესაწირავისაჲ ძეთაგან ისრაჲლისათა და მისცე იგი საქმარად კარავსა მას საწამებელისაჲ. და იყოს იგი საცსენებლად³ ძეთა ისრაჲლისათა წინაშე უფლისა სალხინებელად სულთა თქუენთათჳს.

17. ეტყოდა უფალი მოსეს და ჰრქუა:

18. ქმენ ემბაზი რვალისაჲ და ხარისხნი მისნი რვალისანი, რაჲთა დაიბანოლიან გელნი და ფერგნი მათნი, და დასდგა იგი შოვრის კარავსა მას საწამებელისაჲსა... და შთაასხა მას წყალი.

19. და დაიბანოლიან აჰრონ და ძეთა მისთა გელნი და ფერგნი მათნი,

20. ოდეს შევიდოლიან კარვად საწამებელისა, და დაიბანოლიან წყლითა, რაჲთა არა მოწყდენ, რაჲმს მოვიდოლიან იგინი⁴ საკურთხეველსა მას მსახურებად და შეწირავად მსხუერპლისა.

1 ჰქმნე ათ] ჰქმნათ A. 2 გარეშე A. 3 ასე A. 4 იგი A.

21. ...დაიბნოდიან წყლითა... და იყოს მათა ზეჟულად საუკუნოდ, მათა და ნათესავისა მათისა შემდგომად მათისა.

22. ეტყოდა უფალი მოსეს და [v] ჰრქუა:

23. და შენ მოიღე სულნელთაგან ყუაილთა მურისაგან რჩეულისა ხუთისი სასწორი, და კინამოვსაგან სულნელისა ზოგი მისევე სასწორისად ორას ერგასისი და ლერწამი სულნელი...

24. და იეროსი¹ ხუთისი წმიდად სასწორი და ზეთი ზეთთაგანი საწყაული ერთი².

25. და ჰქმნე იგი ზეთად საცხებელად წმიდად ნელსაცხებელად მენელსაცხებელთაგან³ გელოვნებისათა; ზეთი საცხებელი წმიდად იყოს.

26. და სცხო მით კარავსა მას საწამებელისასა და კიდობანსა მას⁴.

27. და ყოველსა ჭურჭერსა მისსა და სასანთლესა მას და ყოველსა ჭურჭერსა მისსა და საკურთხეველსა მას საკუმეველისასა

28. და საკურთხეველსა მას მსხუერპლთასა და ყოველსა ჭურჭერსა მისსა, ტაბლასა და ყოველსა ჭურჭერსა მისსა, ემბაზსა და ხარისხთა მისთა.

29. და განსწმიდო იგი და იყოს წმიდად წმიდათა: ყოველი, რომელი შეეხოთ ამათ, განწმიდნეს.

30. და სცხო იგი აჰრონს და ძეთა მისთა და განსწმიდნენ იგინი მღვდელთად ჩემდა.

31. და ძეთა ისრაელისათა. ეტყოდე და არქუ: ზეთად საცხებელად ცხებულუბისა წმიდად იყავნ ესე თქუენდა და ნათესავთა თქუენთა.

32. გორცსა კაცისასა არა ეცხოს და მსგავსად შეზავებისა მისისა [არა]⁵ ჰქმნე ეგრევე, რამეთუ წმიდა არს და სიწმიდე⁶ იყოს [109] თქუენდა.

33. რომელმან ქმნეს ეგრევე და რომელმან უქმნეს უცხო თესლსა, მოისპოს იგი ერისაგან თვისსა.

34. და ჰრქუა უფალმან მოსეს: მოიღე შენ სულნელი, შტახსი და ფრცხილი და [ქალ]ბანს⁷ რჩეული, სწორსწორ იყოს,

35. და ჰქმნენ იგინი საკუმეველად მენელსაცხებელთა⁸ ქმნულად ნელსაცხებლის მგბოლველთა ალზავებული განრჩეული წმიდად.

36. და მოჰგალო ამისგან წულილად და დასდვა იგი წინაშე საწამებელთასა კარავსა⁹ მას საწამებელისასა, ვინაჲ იგი გამოგეცხადო შენ. წმიდა წმიდათა იყოს საკუმეველი იგი თქუენდა.

37. ამის ქმნულებისაგებრ არა ჰქმნეთ თავისა თქუენისა საკუმეველი: სიწმიდე⁶ იყოს ესე თქუენდა უფლისა.

38. რომელმან ქმნეს ეგრევე, ვითარმცა იყნოსა იგი, წარწყმდეს იგი ერისაგან მისისა.

31

1. ეტყოდა უფალი მოსეს და ჰრქუა:

2. აჰა-ესერა მიწოდებდეს სახელით ბესელელ, ძე ორისი, რომელ-იგი არს ორბანი ტომისაგან იუდაისისა.

3. და აღვასო იგი სულითა საღმრთოთა, სიბრძნითა და მეცნიერებითა და გულისხმის-ყოფითა ყოველსა სამესსა

1 ასეა A. 2 ასეა A. 3 მენელსაცხებელთაგან A. 4 კიდობანსა მას]+და სასანთლესა ძას A (ეს სიტყვები შემდეგ მუსლიმ ჯეზუდებზე). 5 არა]-A. 6 სიწმიდე A. 7 და ბანს A. 8 მენელსაცხებელთა A. 9 კარავსა]+და კარსა A.

4. განზრახვად, ხუროთ-მოდღურებად, საქმედ ოქროასა მის და ვეცხლისა და რვალისა და იაკინთისა და ძოწეულისა და მეწამულისა მის [ჟ] სთულისა და ზე-ენისა მის ძახლისა,

5. სამსახურებელსა და საქმესა მის ძელით ხუროებისასა, საქმედ ყოვლისავე საქმისაებრ;

6. და მივსცე მე მას ელიაბ, ძმ აქისამაქისი ტომისაგან დაანისა, და ყოველსა გულისხმის-ყოფელსა გულით მივეც მეცნიერებაჲ. და ქმენ¹ ყოველი, რომელი გიბრძანე:

7. კარავი იგი საწამებელისაჲ და კიდობანი იგი შჯულისაჲ და სალხინებელი იგი მას ზედა და შესამზადებელი იგი კარვისაჲ,

8. და საკურთხეველები და ტაბლად და ყოველი ჭურჭერი მისი, ...

9. ემბაზი იგი და ხარისხნი მისნი,

10. და სამოსელი იგი სამსახურებელი² აპრონისი და სამოსელნი იგი ძეთა მისთანი სამღვდლოდ ჩემდა,

11. და ზეთი იგი ცხებულებისაჲ და საკუმეველი იგი შეზავებული სიწმიდისაჲ. მსგავსად ყოვლისა, რომელი გიბრძანე შენ, ქმენ¹.

12. ეტყოდა უფალი მოსეს და ჰრქუა:

13. ... ეკრძალებით და შაბათნი ჩემნი დაიმარხენით, რამეთუ არს იგი სასწაუ-

ლი ჩემდამო და თქუენ შოვრის და ნათესაისა თქუენისა, რაჲთა სცნათ, რამეთუ მე ვარ უფალი, რომელი განგვმედ თქუენ.

14. და დაიმარხეთ შაბათი ჩემი, რამეთუ წმიდა არს უფლისა მიერ თქუენ შოვრის. რომელმან შეავიგოს იგი, სიკუდილით მოკუედინ. ყოველმან რომელმან ქმნეს საქმს მას შინა, მოისპოს სული იგი შოვრის ერსა მისსა.

15. ექუს დღე³ იქმოდე [110] საქმესა შენსა, ხოლო დღე იგი მეზღმს განსუენებაჲ არს წმიდაჲ უფლისაჲ. ყოველმან რომელმან ქმნეს საქმს დღესა⁴ მას მეზღდესა, სიკუდილით მოკუედინ.

16. და დაიმარხედ ძეთა ისრაელისათა შაბათისა მის ყოვად მისა ნათესავსა შოვრის მათსა შჯულად

17. შოვრის ჩემსა და შოვრის ძეთა ისრაელისათა, სასწაული არს ჩემ წინაშე საუკუნოდ, რამეთუ ექუსთა დღეთა შექმნა⁵ ღმერთმან ცანი და ქუეყანაჲ და დღესა მას მეზღდესა დააცადა და...⁶

18. და მოსცნა უფალმან მოსეს, რაჲჲმ დასცხრა სიტყუად მისა მათსა მას ზედა სინასა, ორნი ფიცარნი წამებისანი, ფიცარნი ქვისანი, დაწერილნი თითითა ღმრთისაჲთა.

32

1. და ვითარცა იხილა ერმან მან, რამეთუ დაყოვნა მოსე გარდამოსლვად მიერ მთით, შეკრბა ერი იგი აპრონის ზედა და ჰრქუეს: აღდგე და მიქმენ ჩუენ ღმერთნი, რომელნი წინა-მიძღოდიან ჩუენ, რამეთუ კაცსა მას მოსეს, რომელმან

გამომიყვანა ჩუენ ქუეყანით ეგპტით, არა ვიცით რაჲ შემოთხუა მას.

2. და ჰრქუა მათ აპრონ: გამოჰჯადენით⁷ საყურები⁷ ოქროასაჲ ყურთაგან⁸ ცოლთა თქუენთაჲსა და ასულთა თქუენთაჲსა...

1 ქმენ A. 2 სამსახურებელი A. 3 დღე A. 4 დღესა A. 5 ასეა A. 6 აქ A-ში თავისუფალი ადგილია დატოვებული ერთი სიტყვისათვის. 7 ასეა A (დარღვეულია სინტაქსური წესი).

3. და გამოიჭადა ყოველმან ერმან საყურები ოქროსაჲ ყურთაგან მათთა და მოართუეს აპრონს.

4. და მოიღო იგი ჯვრთაგან მათთა და გამოქმნა იგი გამოწერით და შექმნა ჯვრად გამოღობილად დასხმით და ჰრქუა: ესე არიან ღმერთნი შენნი, ისრაჲლ, რომელთა [ჲ] გამოგიყვანეს შენ ქუეყანით ეგვპტით.

5. და იხილა აპრონ და უშენსა საკრთხეველი წინაშე მისსა და ქადაგი განავლინა აპრონ მათა და ჰრქუა: დღესასწაული¹ არს უფლისაჲ ზეჲ².

6. და აღიმსთო ზვალისაგან და შეწირა მსხუერპლები და მოიღო შესაწირაჲ ცხოვრებისაჲ და დასხდა ერი იგი ქამად და სუმად და აღდგეს სიმღერად.

7. ეტყოდა უფალი მოსეს და ჰრქუა: გარდავედ აღრე ამიერ, რამეთუ ურჩულოჲ³ ყო ერმან შენმან, რომელი გამოიყვანე ქუეყანით ეგვპტით;

8. გარდაჰქედეს აღრე გზისა მისგან, რომელი ამცენ⁴ მათ: იქმნეს თავისა მათისა ჯვრად და თაყუანის სცეს მას და თქუეს: 9 (8). ესე არიან ღმერთნი შენნი, ისრაჲლ, რომელთა აღმოგიყვანეს შენ ქუეყანით ეგვპტით.

10. და აწ მიჴუ და განვირისხნე გულის წყრომით მათ ზედა და აღვჯოცნე იგინი და გყო შენ ნათესავად⁴ დიდად.

11. და ევედრა მოსე უფალსა ღმერთსა და ჰრქუა: რაჲსათჲს განჰვირისხნები ერსა შენსა ზედა გულის წყრომით, რომელი გამოიყვანე ქუეყანით ეგვპტით ძალითა დიდითა და მკლავითა მალლითა?

12. ნუჴუე თქუან ეგვპტელთა მათ, ვითარენად: ზაკუვით განიყვანნა იგინი უფალმან მოწყუედად მათთა ზედა და

ავოცად მათა ქუეყანით. დასცხერ რისხვისაგან გულის წყრომისა შენისა და ლხინება-ყაჲ უკეთურებისათჲს ამის ერისა შენისა.

13. [117] მოიგნენ აბრაჰამისი, ისაკისი და იაკობისი, მსახურთა შენთაჲ, რომელთა-იგი ეფუცე თავისა შენისა და ეტყოდე მათ და სიტჲ, ვითარმედ: განვაზრავლო ნათესავი თქუენი ვითარცა ვარსკლავნი ცისანი სიმრავლითა და ყოველი ესე ქუეყანად, რომელ სიტჲ მიცემად ნათესავსა მათსა, და დიპყრან იგი უკუნისაღმდეგ.

14. და ლხინება-ყო უფალმან ბოროტისა მისთჲს ერისა, რომელ თქლა ყოფად მათა.

15. და მოიქცა მოსე და გარდამოვიდოდა მიერ მითთ და ორნი იგი ფიცარნი წამებისანი ჯვრთა მისთა, ფიცარნი ქვისანი, რომელნი წერილ იყვნეს ორ კერძოვე, იმიერ და ამიერ.

16. და ფიცარნი იგი ქნულნი ღმრთისანი იყვნეს და წერილი იგი იყო წერილი ღმრთისაჲ გამოდგმულ ფიცართა მათ.

17. და ესმა ისოს, ძესა ნაფტსა, ჯმაჲ იგი ერისაჲ და ჰრქუა მოსეს: ჯმა ბრძოლისაჲ მესმის ბანაკსა მას.

18. და ჰრქუა მოსე: არა არს ჯმაჲ ესე მთავართაგან ძლიერებისათა, არცა ჯმაჲ მთავართაგან ძლევისათა, არამედ ჯმაჲ მთავართაგან ღვინისათა⁵ მესმის.

19. და ვითარცა მიეახლა ბანაკსა მას, იხილა ჯვრად იგი და მძნობრები და განვირისხნა მოსე გულის წყრომით და განუტევნა ჯვრთაგან თჲსთა ორნი იგი ფიცარნი და შემუსრნა იგინი მათსა მას ქუეშე⁶.

1 დღესასწაული A. 2 ზედა A. 3 ასეა A (=ურჩულთაჲ?). 4 ნათესავ A. 5 ღვინისა A. ქუეშე A.

20. და მოიღო ჳბოჲ იგი, რომელ ქმნეს, [v] და დაწუა იგი ცეცხლითა და დამუსრა იგი მწუთლილად და შთაბნია იგი წყალსა მას და ასუა ძეთა ისრა-
ელისათა.

21. და ჰრქუა მოსე აჰრონს: რაჲ გიყო ერმან ამან, რამეთუ მოაწიე ამათ ზედა ცოდვამ დიდით?

22. და ჰრქუა აჰრონ მოსეს: ნუ გან-
ჰრისხნები, უფალო, რამეთუ შენ იცი სულვამ¹ ერისამ ამის.

23. რამეთუ მრქუეს მე: მიქმნენ ჩუენ ღმერთნი, რომელნი წინა-მიძლოდინ, რამეთუ მოსე, კაცი იგი, რომელმან გა-
წმოიყვანა ჩუენ ეგვპტით, არა ვიცით რაჲ შეემთხვა მას.

24. და ვარქუ მათ: ვის აქუს ოქროჲ, გამოიღენ. და მომცეს მე და შევაბნიე ცეცხლსა და გამოვდა ჳბოჲ ესე.

25. და ვითარცა იხილა მოსე ერი იგი, რამეთუ განაქარდეს და რამეთუ განაქარენა იგინი აჰრონ მოსაცხო-
რელად მტერთა მათთა,

26. დადგა ჳკეთა თანა ბანაკისათა და თქუა: ვინ არს უფლისა კერძო, მოვიდენ ჩემდა! და მოვიდეს მისა ყო-
ველნი ძენი ლევისნი.

27. და ჰრქუა მათ: ამას იტყვს უფა-
ლი ღმერთი ისრაელისამ: შეიბნ კაცად-
კაცადმან მახლი წელთა თჳსთა და ვანვლეთ და მოაქციეთ ჳკითი-ბჳედ ბანაკისა მაგისგან, და მოკლნ კაცად-
კაცადმან ძმად თჳსი და კაცად-კაცადმან

მოყუასი თჳსი და კაცად-კაცადმან მა-
ხლობელი თჳსი.

28. და ყვეს ძეთა ლევისთა², ვითარცა ეტყოდა მათ [112] მოსე. და დაეცნეს მას ღღესა შინა სამ ათასნი კაცი.

29. და ჰრქუა მათ მოსე: აღასრულეთ წელითა თქუენითა ღღეს უფლისა მი-
მართ კაცად-კაცადმან ძესა ზედა თჳსსა და ძმასა მოცემად თქუენდა კურთხე-
ვისა.

30. და იყო ხელისაგან და ჰრქუა მოსე ერსა მას: თქუენ სცოდეთ ცოდვამ დიდო, და აწ აღვიდე მე ღმრთისა, რამთა გილხინოს ცოდვათა თქუენთა.

31. მოიქცა მოსე უფლისა და თქუა: გივედრებო, უფალო: ცოდა ერმან ცოდ-
ვამ დიდო და იქმნენს თავისა თჳსისა კერპნი ოქროსანი.

32. და აწ მი-თუ-უტევებ ცოდვათა მათთა, მიუტევენ. უკუეთუ არა, აღმო-
ცე მეცა წიგნისა მისგან, რომელსა და-
მწერე.

33. და ჰრქუა უფალმან მოსეს: რო-
მელმან ცოდა, აღვკოცო იგი წიგნისაგან ჩემისა.

34. ხოლო აწ ვიდოდე და წარუძედუ ერსა მაგას აღვილსა მას, რომელსა გარქუ³ შენ. აჰა-ესერა ანგელოზი ჩემი წარგიძლუეს წინაშე პირსა შენსა. რო-
მელსა ღღესა მოვჳედო, მოვჳადო მათ ზედა ცოდვამ მათო.

35. და მოვსრა მე უფალმან ერისაგან მის ჳბოჲსა საქმისათჳს, რომელ-იგი ქმნა აჰრონ.

33

1. და ჰრქუა უფალმან მოსეს: გუაღე, აღვედ ამიერ შენ და ერი ეგე შენი, რომელი გამოიყვანე ქუეყანით ეგვპტით,

ქუეყანასა მას, რომელსა ვეფუცე აბრა-
ჰამს და ისაკს და იაკობს და ვარქუ: ნათესავსა შენსა [v] მივსცე იგი.

1 ს¹ლვამ A. 2 ი¹სლისათა A. 3 გრქუა A.

2. და თანა-მეგვლინო ანგელოზი ჩემი უწინარეს შენსა და განასხნეს ქანანელნი იგი და ამორეველნი და ქეტელნი და ფერეზელნი და გერგესეველნი და იებოსელნი

3. და შეგიყვანოს შენ ქუეყანასა მას, რომელსა გამოდის სძმ და თაფლც, ხოლო მე არა აღვიდე თქუენ თანა, რამეთუ ერი ეგე ქედ-ფიცხელი არს, რაჲთა არა აღვკოცნე იგინი გზასა ზედა.

4. და ესმა ერსა მას სიტყუად ესე ბოროტი და იგლოვდეს გლოვით.

5. და ჰრქუა უფალმან ძეთა ისრაჲლისათჳ: თქუენ ერი ქედ-ფიცხელი ხართ. ეკრძაღენით, ნუჲკუე წყლულებად სხუად-ცა მოეჭადო თქუენ ზედა და აღვკოცნე თქუენ. და აჲ განიძარცუეთ სამოსელი დიდებისა თქუენისაჲ და სამკაული და გიჩუენო თქუენ, რაჲ გიყო თქუენ.

6. და განიძარცუეს ძეთა ისრაჲლისათა სამოსელი მათი და სამკაული მათსა მას ქორებს.

7. და მოიღო მოსე კარავი იგი მისი და აღჰმართა გარეშე¹ ბანაკსა მას, კარავი საწამებელი. და იყო, ყოველი, რომელი ეძიებდა უფალსა, განვიდოდა კარავდ გარეშე¹ ბანაკსა მას.

8. და რაჲმს მივალნ მოსე ბანაკსა მას, ღგან ერი იგი და იხედავენ კაცად-კაცადი კარით კარვისა თჳსისაჲთ და ჰხედვედ, მი-რაჲ-ვალნ მოსე, ვიდრემდე შევიდრს კარავსა მას.

9. და ვითარცა შევიდის მოსე კარავსა მას, [113] გარდამოვდის სუეტი იგი² ღრუბლისაჲ და დადგის კართა თანა მის კარვისათა და ეტყუნ უფალი მოსეს.

10. და ჰხედვიდა ყოველი იგი ერი სუეტსა მას ღრუბლისასა, მდგომარესა კართა მათ ზედა მის კარვისათა, და

ღგან ყოველი იგი ერი და თაყუანის-სცის კაცად-კაცადმან კარით კარვისა თჳსისაჲთ.

11. და ეტყოდა მოსეს უფალი პირის-პირ, ვითარცა-იგი ვინ ჰზრახვენ თჳსსა მეგობარსა, და მოიღლინის ბანაკად. ხოლო მსახური იგი მოსესი ისო კაბუკი არა გამოვიდის კარგით.

12. და ჰრქუა მოსე უფალსა: აჲა შენ მეტყვ აღუყენებდას მას ერისასა და შენ არა გამომიცხადებ, ვის-იგი მოავლინებ ჩემ თანა, ხოლო შენ მარქუ მე: გიცი შენ უფროს ყოველთასა და მადლი გაქუს ჩემ მიერ.

13. უკუეთუ ვპოვე მადლი შენ წინაშე, გამომიცხადე მე თავი შენი და განცხადებულად გიხილო შენ, რაჲთა ვცნა მე, ვითარმედ ვპოვე მადლი წინაშე შენსა და გულისხმა-ვყო, ვითარმედ ერი შენი არს ნათესავი ესე.

14. და ჰრქუა უფალმან: მე თავადი წინა-წარგიძღუე და შეგიყვანო შენ.

15. და ჰრქუა უფალსა მოსე: უკუეთუ შენ არა მოხუალ ჩუენ თანა, ნუ აღმიყვანებ ამიერ.

16. და ვითარ საცნაურ იყოს ჰეშმარიტად, რამეთუ ვპოვე მადლი შენ წინაშე, მე და ერმან ამან შენმან? არა-მედ მოსლვასა მას შენსა ჩუენ თანა ვიდიდნეთ მე და ერი შენი უფროს ყოველთა [რ] ნათესავთა, რომელნი არიან ქუეყანასა ზედა.

17. ჰრქუა უფალმან მოსეს: ეგეცა სიტყუაჲ, რომელ სთქუ, ვყოვე, რამეთუ გიპოვინეს მადლი წინაშე ჩემსა და გიცი შენ უმეტეს ყოველთასა.

18. და ჰრქუა მოსე უფალსა: მიჩუენ დიდებამ თავისა შენისაჲ.

19. და ჰრქუა უფალმან მოსეს: მე წარვიდე წინაშე შენსა დიდებითა ჩემითა

1 გარეშე A. 2 „იგი“ მეორედება A-ში.

და უწოდი სახელითა უფლისაჲთა წინა-
შე შენსა, შევიწყალო, რომელი შევიწყა-
ლო, და შევიწყნარო, რომელი შევი-
წყნარო.

20. და ჰრქუა უფალმან მოსეს: ვერ
ძალ-გიც პირისა ჩემისა ხილვად, რამეთუ
არა არს კაცი, რომელმანმცა იხილა პი-
რი ჩემი და ცხონდა.

21. და ჰრქუა უფალმან: აჰა-ესერა

ადგილი შენ წინაშე და სდგე შენ
კლდესა ზედა.

22. რაჟამს წარვიდეს დიდებამ ჩემი,
დადგე შენ ჭურელსა კლდისასა და
დაგფარო გელითა ჩემითა შენ ზედა,
ვიდრემდე წარვიდე.

23. და აღვილო გელი ჩემი და მაშინ
იხილო ზურგით ჩემსა, ხოლო პირი ჩემი
არა იხილო.

34

1. და ჰრქუა უფალმან მოსეს: გამო-
ქმნენ თავისა შენისა ორნი ფიცარნი
ქვისანი ვითარცა-იგი პირველნი და
აღმოვედ ჩემდა მთასა მას, და დავწერნე
ფიცართა მათ სიტყუანი იგი, რომელ
იყვნეს პირველთა მათ ფიცართა, რო-
მელნი შეჰმუსრენ.

2. და იყავ შენ განმზადებულ¹ გან-
თიად და აღმოხვდე მთასა სინასა და
დადგე მუნ მწუერვალსა მთისასა.

3. და ნუვინ აღმოვალნ შენ თანა
და ნუ...

[ა კ ლ ი ა]

38

(37)

[114] ... ოქროსანი ოთხთავე
კიდეთა მისთა: ორი ერთ კერძო და
ორი ერთ კერძო,

4. სივრცისაებრ მათ განსაცუმელთაჲ-
სა, რაჲთა აღილოდიან იგი მით.

5 (6). და ქმნა სალხინებელი იგი მას
ზედა ოქროსაგან წმიდისა,

6 (7). და ქმნა ორნი იგი ქერობინი
ოქროსანი:

7 (8). ქერობინი ერთი კიდესა მას სა-
ლხინებელისა ერთისასა და ქერობინი ერ-
თი კიდესა მას სალხინებელისა მეორისასა,

8 (9). ჰფარვიდეს ფრთითა მათითა
სალხინებელსა მას.

9 (10). და ქმნა ლანკლად იგი წინაშე
ოქროსაგან წმიდისა

10 (13). და უქმნნა მას ოთხნი კარ-
შიკნი ოქროსანი: ორნი კარშიკნი ერთ
კერძოსა კიდესა და ორნი კარშიკნი
კიდესა მას მეორესა სივრცით, რაჲთა
აღილოდიან იგი უღლითა მით.

11 (14,15). და უღელნი იგი კილობნი-
სანი და ტაბლისანი ქმნნა და შემოსნა
იგინი² ოქროთა.

12 ('6). და ქმნა სასანოვავე³ იგი
ჭურჭერი ტაბლისაჲ მის: პინაკები იგი და
ფიალები და ფეშუტენები და გოვზაკები,
რომლითა შეჴირის მით, ოქროჲ ყო-
ველი.

13 (17). და ქმნა სასანთლჳ იგი,
რომელი ენთებოდის, მყარი, ოქროსაჲ.

14. ვერი იგი (18) და რტონი ორ-
კერძოვე გუერდთა მისთა,

1 „მზ“ სხვა ხელითაჲ ჩაწერილი შემდეგ. 2 იგი A. 3 საწოვავე A (შდრ. 38,23).

15. მისგანვე რტოთა მისთა გამო-
მცენარედ გამომატებულ, სამნი იმიერ
[v] და სამნი ამიერ, განსწორებით ურ-
თიერთას.

16. და სასანთელნი მათნი, რომელნი
დგენ მწუერვალთა მათთა ნიგუზის
სახედ¹ მათგანვე და დასადგმელნი მათ-
განვე, რაჲთა იყენენ სანთელნი იგი მათ
ზედა; და დასადგმელი მეშუდე² წუერსა
სანთლისასა თხემსა ზედა-კერძო, მყარი
ყოვლად ოქროვსაჲ;

17 (23,24). და შუდნი სანთელნი მის-
ნი მას ზედა ოქროვსანი და მარწუხნი
მისნი ოქროვსანი და აღსაღებელნი მის-
ნი ოქროვსანი.

18 (36, 34, 36). ამან შემოსნა ვეცხლი-
თა სუეტნი იგი და დასხმით უქმნა
სუეტთა მათ კარშიკნი ოქროვსანი და
შემოსნა მოქლონი იგი ოქროვთა და
შემოსნა სუეტნი იგი კრეტსაბმელთანი
ოქროვთა და უქმნა აღსაწვენელნი
ოქროვსანი.

19. ამან ქმნა კარშიკნი იგი ოქროვ-
სანი კარვისანი და კარშიკნი ეზოვსანი
და კარშიკნი რვალისანი განსამარტებე-
ლად ზედა-კერძო საბურველისა მის
კარვისა.

20. ამან გამოადნენა სუეტის თავნი
იგი ვეცხლისანი და სუეტის თავნი იგი
კარისა მის კარვისანი რვალისანი და
ბჳეთა მათ ეზოვსათა და იდაყუნი
უქმნა ვეცხლისანი სუეტთა მათ. ამან
შემოსნა იგინი³ ვეცხლითა.

21 (38, 21). [115] ამან ქმნა მანები
იგი კარვისაჲ და მანები ეზოვსაჲ ყოვე-
ლი რვალისაჲ.

(38)

22 (1,2). ამან ქმნა საკურთხეველი
იგი რვალისაჲ საცეცხურთა მათგან

რვალისათა, რომელნი იყვნეს კაცთა
მათ ჰომის მკრებელთა კრებულისა მის
კორკისსა.

23 (3). ამან ქმნა ყოველივე იგი სა-
სანოვადე ჭურჭერი საკურთხეველისაჲ:
ხარისხი მისი და საცეცხური მისი და
ფიალები მისი და ფუცხუები მისი რვა-
ლისაჲ.

24 (4). ამან ქმნა გარე-მოსადგმელე-
ბი იგი საკურთხეველისაჲ ქმნული კან-
კლედად ქუეშე⁴ საცეცხურისა მის ქუე-
მო-რე⁵ ვიდრე საშოვალადმდე მისა
(5,6) და განასხნა მას ოთხნი გრკალ-
ნი ოთხთა მათ კიდეთა გარე-მოსადგმე-
ლისათა მის საკურთხეველისათა რვალი-
სათა⁶ (7) სივრცედ მოქლონთა მათ, და
აღილოდიან მით საკურთხეველი იგი.

25 (37,29). ამან ქმნა ზეთი იგი ცხე-
ბისაჲ წმიდაჲ⁷ და შეზავებული იგი სა-
კურთხეველი რჩეული ქმნული მენელსა-
ცხებლეთ⁷ მგბოლველთაჲ.

26 (38,8). ამან ქმნა საბანელი იგი
რვალისაჲ და ხარისხი მისი რვალისაჲ⁸
სარკეთა მათგან მმარხველთა დედათაჲ-
სა, რომელნი იმარხვიდეს წინაშე კართა
მის კარვისა მის საწამებელისათა, დღე-
სა მას, რომელსა აღჰმართა იგი.

27 (40,30-32). და ქმნა საბანელი
იგი, [v] რაჲთა იბანდენ მას შინა მოსე
და აჰრონ და ძენი მისნი ჯელოა და
ფერჯთა მათთა, შე-რაჲ-ვიდოდიან იგინი
კარვად საწამებელისა ანუ ოდეს მოვიდო-
დიან საკურთხეველად მსახურებად მისა,
დაიბანოდიან მისგან, ვითარცა უბრძანა
უჴალმან მოსეს.

1 მწუერვალთა მათთა ნიგუზის სახედ | მწუერვალთა მათთანი: გუგლის სახედ A.
2 მეშუდესა ზა A. 3 იგი A. 4 ქუეშე A. 5 ქუემორთ A. 6 ჯერ დაუწერია „რვალისანი“, შემ-
დე გადაუსწორებია. 7 მენელსაცხებლელეთ A. 8 რვალი A.

39

(38)

1 (24) ყოველი ოქროჲ, რომელი შემესახურა საქმესა მის ყოვლისა მისებრ საქმისა წმიდათაჲსა, იყო ოქროჲსა მის შესაწირავისა, ოც და ცხრა ქანქარ და შუდას და ოც და ათ სიკლა სიკლითა მით წმიდითა.

2 (25). და ვეცხლი შეწირული აღ-რაქცლითა ზათვან კაცთა კრებულისათა ას¹ ქანქარ და ათას შუდას და სამეოც და ათუთმეტ სიკლა (26) და დრაქმე ერთი თავად-თავად ნაზოგალი სიკლი-საჲ, სიკლითა მით წმიდითა.

3. ყოველი, რომელი წარმოვიდოდა ახილვისა მის ოცი თ წლითვანი და უზეშთაჲსი, სამეოცისა მის ბევრისაჲ და სამ ათას ხუთას ერგასისაჲ.

4 (27). და იყო ათი იგი ქანქარი ვეცხლისაჲ გამოსადნობელად დასხმით სუეტის თავებად კარვისა მის და სუე-ტის თავად კრეტსაბმელისა.

5. ასი სუეტის თავები ასისა მის ქანქარისაჲ, ქანქარი ერთი იყო სუეტის თავი ერთი.

6 (28). და [ათას]² შუდას სამეოც და ათუთმეტ სიკლაჲ [116] ქმნეს იდაყუე-ბად სუეტებისა მის და ოქრო-ცხებულ სუეტის თავები იგი და შეემკო იგი.

7 (29). და რვალი იგი შესაწირავი-საჲ ოთხას სამეოც და ათ ქანქარ და ორ ათას ოთხას სიკლაჲ,

8 (30). და ქმნა მისგან...

9. ... (31) ხარისხები იგი ბჳეთაჲ მათ ეზოჲსათაჲ და მანებად კარვისა და მანებად ეზოჲსა მის გარემო საკუროთხე-ველისა მის.

10. ... და ყოველი ჳურჳერი საკუროთხე-ველისაჲ და ყოველი საქმარი საკუროთხეველისაჲ მის საწამებელისაჲ.

11 (32). და ყვეს ძეთა ისრაჲლისათა ვერე, ვითარცა უბრძანა უფალმან მოსეს.

12. ხოლო ნეშტი იგი ოქროჲსაჲ მის შეწირულისაჲ ქმნეს სამსახურებელად წინაშე უფლისა.

(39)

13 (1). და ნეშტი იაკინთისაჲ და ძოწეულისაჲ და მეწამულისაჲ და ჳეზი-საჲ ქმნეს სამოსლად სამსახურებელად აჳრონისა, რადთა ჳმსახურებდეს მით სი-წმიდესა მას შინა.

14 (33). და მოიღეს სამოსელი იგი მოსეს წინაშე და კარავი იგი და ყოვე-ლი ჳურჳერი მისი და მოჳლონები და ხარისხები მისი და სუეტები.

15 (35). და კიღობანი იგი შჳულის-საჲ და აღსაჳყოზონი მისნი.

16 (38). და საკუროთხეველი და ყო-ველი ჳურჳერი მისი და ჳეთი იგი ცხე-ბისაჲ და საკუმეველი იგი შჳეზავებისაჲ (37). და სასანთლჳ იგი წმიდაჲ

17. და სანთელი მისნი, [v] სანთელ-ნი სანთებელნი და ჳეთი იგი ნათლისაჲ.

18 (38). და ტაბლაჲ იგი წინაშე დასაგებელი და ყოველთაჲ სასანოვაგე³ ჳურჳერი მისი და პურნი იგი შესაწირავ-თანი.

19 (41). და სამოსლები იგი სიწმი-დისაჲ, რომელ არიან⁴ აჳრონისი, და სამოსელნი იგი ძეთა მისთანი სამღდე-ლონი.

20 (40). და საბურველი იგი წარმო-საყოფელი ეზოჲსაჲ, სუეტნი და ხარისხ-

1 ას] ათას A. 2 ათას]—A. 3 სანოვაგე A (შდრ. 38,23). 4 ასეა A.

ნი მისნი და კრეტსაბმელი [კარისა]¹ კარვისაჲ მის და ბჳისაჲ მის ეზოჲსაჲ.

21. და ყოველიეჲ ჭურჭერი კარვისაჲ და ყოველი საჭმარი მისი, (34) მაშკები იგი ტყაუებისა ვერძთაჲსაჲ ენდროჲს ფერი და ბურვილი იგი ტყაუებისა მის სიავისათაჲ და სხუათა მათ საბურველები იგი, (40) და მანები იგი და ყოვე-

ლიე საჭმარი საჭმისაჲ მის კარვისა საწამებელისაჲ,

22. რავედნი უბრძანა უფალმან მოსეს; ეგრე ყვეს ძეთა ისრაჲლისათა ყოველიეჲ მოჰზადებდა.

23 (43). და იხილა მოსე ყოველი იგი ქმნული და მოჰზადა იგი, ვითარცა უბრძანა უფალმან მოსეს, ეგრეთ მოქმნა იგი. და აკურთხნა იგინი მოსე.

40

1. და ეტყოდა უფალი მოსეს და ჰრქუა:

2. ერთსა დღესა თჳსა მის პირველისასა თჳს თავსა აღჰმართო შენ კარავი იგი საწამებელისაჲ

3. და დასდგა კილობანი იგი წამებლისაჲ და [177] დაჰბურო კილობანი იგი საბურველითა.

4. და შეიღო ტაბლად იგი და დააგო მას ზედა დასაგებელი მისი და მიიღო სასანთლჲ იგი და დასდგნე მას ზედა სანთელნი მისნი

5. და დასდგა საკურთხეველი იგი ოქროსაჲ კუმეჲდ საკუმეველისა წინაშე კილობანასა მას საწამებელისასა. და დაჰბურო საბურველი იგი კრეტსაბმელისაჲ კარსა მას კარვისა საწამებელისასა.

6. და საკურთხეველი იგი ნაყოფთაჲ დასდგა წინაშე კარსა კარვისა მის საწამებელისასა (8) და მოადგა ეზოჲ გარემო

7 (9). და მიიღო ზეთი იგი ცხებისაჲ და სცხო კარავსა მას და ყოველი რაჲ არს მას წინა და განსწმიდო იგი და ყოველი ჭურჭერი მისი, და იყოს წმიდა;

8 (10). და სცხო საკურთხეველსა მას

ნაყოფთასა და ყოველსა ჭურჭერსა მისსა

9. და განსწმიდო საკურთხეველი იგი და იყოს წმიდა წმიდათა.

10 (12). და მოიყვანო აჰრონ და ძენი მისნი წინაშე კარსა კარვისა მის საწამებელისასა და განჰბანნე იგინი წყლით.

11 (13). და შემოსო² აჰრონს სამოსელი იგი წმიდაჲ და სცხო მას და წმიდა იყოს იგი ჩემდა მღვდელად.

12 (14). და ძენი მისნი მოიყვანნე და შეჰმოსო მათ სამოსელი.

13 (15). და სცხო მათ, ვითარცა-იგი სცხე მამასა მათსა, და მღვდლობდეს იგინი ჩემ წინაშე...

14 (16). [17] და ყო ეგრე მოსე, ვითარცა-იგი უბრძანა მას უფალმან, ეგრეჲ მოქმნა.

15 (17). და იყო თუესა მას პირველსა მეორესა წელსა გამოსვლასა მათსა ეგვტით თჳს თავსა აღეშართა კარავი იგი.

15 (18). და აჰმართა მოსე კარავი იგი და დადგნა სუეტის თავნი მისნი და განკურთხნა მოქლონნი იგი და აჰმართნა სუეტის თავნი მისნი.

17 (19). და განჰმართა ეზოები იგი კარავსა მას და დაჰბურო საბურველი იგი

1 კარისაჲ—A. 2 ასეა A (შდრ. 40,12).

კარვისაჲ მის მას ზედა-კერძო, ვითარცა-იგი უბრძანა უფალმან მოსეს.

18 (20). და მოიხუნა საწამებელნი იგი და შთასხნა იგინი კიღობანსა მას და განუთხინა უღელნი იგი ქუეყნ-კერძო¹ კიღობანსა მას.

19 (21). და შეიღო კიღობანი იგი შინაგან კარავსა მას და დაჰპურა საფარველი იგი კრეტსაბმელისაჲ და დაფარა კიღობანი იგი წამებლისაჲ, ვითარცა უბრძანა უფალმან მოსეს.

20 (22). და დადგა ტაბლად იგი კარავსა მას შინა საწამებელისასა... ჩრდილოთ კერძო გარეშე-კერძო კრეტსაბმელსა მას. კარვისა მის საწამებელისასა.

21 (23). და დააგო მას ზედა პური იგი შესაწირავი წინაშე უფლისა, ვითარცა [უბრძანა]² უფალმან მოსეს.

22 (24). და დადგა სასანთლ³ კარავსა მას საწამებელისასა ადგილსა მას სამხრით კერძო.

23 (25). და დადგნა სანთ[118]ელნი იგი მისნი მას ზედა წინაშე უფლისა, ვითარცა უბრძანა უფალმან მოსეს.

24 (26). და დადგა საკურთხეველი ოქროსაჲ კარავსა მას შინა საწამებელისასა წინაშე კრეტსაბმელსა მას.

25 (27). და აკუმია საკუმეველი იგი აღ-ზავებული მას ზედა, ვითარცა-იგი უბრძანა უფალმან მოსეს.

26 (29). და საკურთხეველი იგი ნაყოფთაჲ დადგა კართა თანა კარვისა მის საწამებელისათა.

27 (33). და აღდგა ეზოჲ იგი გარემო კარავსა მას და საკურთხეველსა. და აღასრულა მოსე⁴ ყოველივე იგი საქმე.

28 (34). და დაფარა ღრუბელმან კარავი იგი საწამებელისაჲ და აღივსო დიდებითა უფლისაჲთა კარავი იგი.

29 (35). და ვერ გელ-ეწიფა მოსეს შესლვად კარავსა მას საწამებელისასა, რამეთუ აგრილობდა მას ზედა ღრუბელი იგი და დიდებითა უფლისაჲთა აღივსო კარავი იგი.

30 (36). რაჟამს აღმალდის ღრუბელი იგი კარვისა მისგან, აღებნიან ძენი ისრაელისანი წარძრვად ვანიტურთ მათით.

31 (37). უკუეთუ არა აღიმალდის ღრუბელმან მან, არა აღებნიან ძრვად მუნ დღემდემ⁵, ვიდრემდემ⁶ აღიმალდის ღრუბელმან მან,

32 (38). რამეთუ ღრუბელი იყო კარავსა მას ზედა დღისი და ცეცხლი იყო მას ზედა ღამე⁷ [წინაშე]⁸ ყოვლისა ისრაელისა ყოველსა მას ვანის ძრვასა მათსა.

დიდებამა ღმერთსა! დაესრულა წიგნი გამოვლათაჲ.

1 ქუეშე-კერძო A. 2 უბრძანა]—A. 3 სასანთლ³ სასანუგაჲ A. 4 მოსე A. 5 დღემდემ⁵ A. 6 ვიდრემდემ⁶ A. 7 ღამე A. 8 წინაშე]—A.

(საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის გამოცემა)

გ ა მ ო ვ ი ღ ა

1. ხანმეტი ლექციონარი (ფოტოტიპირი რეპროდუქცია). გამოსცა და სიმფონია დაურთო ა. შანიძემ. თბილისი 1944. 065+54 გვ.
ფასი 30 მან.
2. ქართული ოთხთავის ორი ძველი რედაქცია სამი შატბერდული ხელნაწერის მიხედვით (897, 936 და 973 წწ.). გამოსცა ა. შანიძემ. თბილისი 1945. 064+384 გვ., 15 ტაბულითურთ.
ფასი 120 მან.
3. გიორგი მთაწმიდელი. ცხოვრება იოვანესი და ეფთჳმესი. გამოსაცემად დაამზადა ივ. ჯავახიშვილმა.—გ. მთაწმიდლის ენა «იოვანესი და ეფთჳმესი ცხოვრების» მიხედვით ა. შანიძისა. თბილისი 1946. XVI+172 გვ.
ფასი 25 მან.
4. წიგნი ძუელისა ალექუმისანი (978 წ. ხელნაწერის მიხედვით). ტ. I. ნაკვეთი 1: დაბადებისად, გამოსლვათად. გამოსცა ა. შანიძემ. თბილისი 1947. VIII+112 გვ.
ფასი 15 მან.

ი წ ყ ო ბ ა

წიგნი ძუელისა ალექუმისანი (978 წ. ხელნაწერის მიხედვით). ტ. I. ნაკვეთი მე-2.

მზადდება გამოსაცემად

წიგნი ძუელისა ალექუმისანი (978 წ. ხელნაწერის მიხედვით). ტ. II. საქმე მოციქულთად (X—XI საუკუნეთა ხელნაწერების მიხედვით). კათოლიკე ეპისტოლენი (უძველესი ხელნაწერების მიხედვით). ქართული ოთხთავის სიმფონია-ლექსიკონი.